નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

વિનયપિટકે

પરિવારપાળિ

૧. ભિક્ખુવિભઙ્ગો

સોળસમહાવારો

૧. કત્થપઞ્ઞત્તિવારો

૧. પારાજિકકણ્ડં

૧. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન પઠમં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તં, કં આરબ્ભ, કિસ્મિં વત્થુસ્મિં? અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તિ? સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તિ? પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નં? કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ? ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધો? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? કો તત્થ વિનયો, કો તત્થ અભિવિનયો? કિં તત્થ પાતિમોક્ખં, કિં તત્થ અધિપાતિમોક્ખં? કા વિપત્તિ? કા સમ્પત્તિ? કા પટિપત્તિ? કતિ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા પઠમં પારાજિકં પઞ્ઞત્તં? કે સિક્ખન્તિ? કે સિક્ખિતસિક્ખા? કત્થ ઠિતં? કે ધારેન્તિ? કસ્સ વચનં? કેનાભતન્તિ?

૨. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન પઠમં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સુદિન્નં કલન્દપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સુદિન્નો કલન્દપુત્તો પુરાણદુતિયિકાય મેથુનં ધમ્મં પટિસેવિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ, દ્વે અનુપઞ્ઞત્તિયો. અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? સાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? ઉભતોપઞ્ઞત્તિ. પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં, નિદાનપરિયાપન્નં. કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? દુતિયેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સીલવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણન્તિ? આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ. કો તત્થ વિનયો, કો તત્થ અભિવિનયોતિ? પઞ્ઞત્તિ વિનયો, વિભત્તિ અભિવિનયો. કિં તત્થ પાતિમોક્ખં, કિં તત્થ અધિપાતિમોક્ખન્તિ? પઞ્ઞત્તિ પાતિમોક્ખં, વિભત્તિ અધિપાતિમોક્ખં. કા વિપત્તીતિ? અસંવરો વિપત્તિ. કા સમ્પત્તીતિ? સંવરો સમ્પત્તિ. કા પટિપત્તીતિ? ન એવરૂપં કરિસ્સામીતિ

યાવજીવં આપાણકોટિકં સમાદાય સિક્ખતિ સિક્ખાપદેસુ. [અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૧] કતિ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા પઠમં પારાજિકં પઞ્ઞત્તન્તિ? દસ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા પઠમં પારાજિકં પઞ્ઞત્તં – સઙ્ઘસુટ્ઠુતાય, સઙ્ઘફાસુતાય, દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય, પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય, દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય, અપ્પસન્નાનં પસાદાય, પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય, સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા, વિનયાનુગ્ગહાય. કે સિક્ખન્તીતિ? સેક્ખા ચ પુથુજ્જનકલ્યાણકા ચ સિક્ખન્તિ. કે સિક્ખિતસિક્ખાતિ? અરહન્તો સિક્ખિતસિક્ખા . કત્થ ઠિતન્તિ? સિક્ખાકામેસુ ઠિતં. કે ધારેન્તીતિ? યેસં વત્તતિ તે ધારેન્તિ. કસ્સ વચનન્તિ? ભગવતો વચનં અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ. કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

3. ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન [મોગ્ગલીપુત્તેન (સ્યા॰)] પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે [જમ્બુસરિવ્હયે (સારત્થ)].

તતો મહિન્દો ઇટ્ટિયો [ઇટ્ઠિયો (સી॰)], ઉત્તિયો સમ્બલો [ઉટ્ટિયો સમ્પલો (ઇતિપિ)] તથા;
ભદ્દનામો ચ પણ્ડિતો.

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, જમ્બુદીપા ઇધાગતા;
વિનયં તે વાચયિંસુ, પિટકં તમ્બપણ્ણિયા.

નિકાયે પઞ્ચ વાચેસું, સત્ત ચેવ પકરણે;
તતો અરિટ્ઠો મેધાવી, તિસ્સદત્તો ચ પણ્ડિતો.

વિસારદો કાળસુમનો, થેરો ચ દીઘનામકો;
દીઘસુમનો ચ પણ્ડિતો.

પુનદેવ [પુનરેવ (સ્યા॰)] કાળસુમનો, નાગત્થેરો ચ બુદ્ધરક્ખિતો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, દેવત્થેરો [રેવત્થેરો (ઇતિપિ)] ચ પણ્ડિતો.

પુનદેવ સુમનો મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
બહુસ્સુતો ચૂળનાગો, ગજોવ દુપ્પધંસિયો.

ધમ્મપાલિતનામો ચ, રોહણે [રોહણો (સી॰)] સાધુપૂજિતો;
તસ્સ સિસ્સો મહાપઞ્ઞો ખેમનામો તિપેટકો.

દીપે તારકરાજાવ પઞ્ઞાય અતિરોચથ;
ઉપતિસ્સો ચ મેધાવી, ફુસ્સદેવો મહાકથી.

પુનદેવ સુમનો મેધાવી, પુપ્ફનામો બહુસ્સુતો;
મહાકથી મહાસિવો, પિટકે સબ્બત્થ કોવિદો.

પુનદેવ ઉપાલિ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;

મહાનાગો મહાપઞ્ઞો, સદ્ધમ્મવંસકોવિદો.

પુનદેવ અભયો મેધાવી, પિટકે સબ્બત્થ કોવિદો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો.

તસ્સ સિસ્સો મહાપઞ્ઞો, પુપ્ફનામો બહુસ્સુતો;
સાસનં અનુરક્ખન્તો, જમ્બુદીપે પતિટ્ઠિતો.

ચૂળાભયો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, સદ્ધમ્મવંસકોવિદો.

ચૂળદેવો [કુસ્સદેવો (સી॰)] ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
સિવત્થેરો ચ મેધાવી, વિનયે સબ્બત્થ કોવિદો.

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદા;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

૪. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન દુતિયં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? ધનિયં કુમ્ભકારપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ધનિયો કુમ્ભકારપુત્તો રઞ્ઞો દારૂનિ અદિન્નં આદિયિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ , ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૫. તતિયં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ અઞ્ઞમઞ્ઞં જીવિતા વોરોપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૬. ચતુત્થં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? વગ્ગુમુદાતીરિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? વગ્ગુમુદાતીરિયા ભિક્ખૂ ગિહીનં અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

ચત્તારો પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

મેથુનાદિન્નાદાનઞ્ચ , મનુસ્સવિગ્ગહુત્તરિ;
પારાજિકાનિ ચત્તારિ, છેજ્જવત્થૂ અસંસયાતિ.

૨. સઙ્ઘાદિસેસકણ્ડં

૭. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તો? કં આરબ્ભ? કિસ્મિં વત્થુસ્મિં? અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ , અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તિ? સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તિ? પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નં? કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ? ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધો? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? કો તત્થ વિનયો, કો તત્થ અભિવિનયો? કિં તત્થ પાતિમોક્ખં, કિં તત્થ અધિપાતિમોક્ખં ? કા વિપત્તિ, કા સમ્પત્તિ, કા પટિપત્તિ? કતિ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો પઞ્ઞત્તો? કે સિક્ખન્તિ, કે સિક્ખિતસિક્ખા? કત્થ ઠિતં? કે ધારેન્તિ? કસ્સ વચનં? કેનાભતન્તિ?

૮. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં સેય્યસકં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા સેય્યસકો હત્થેન ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થ પઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ ? અસાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ. પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં. કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? તતિયે ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ . ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સીલવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? સઙ્ઘાદિસેસો આપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણન્તિ? આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ. કો તત્થ વિનયો, કો તત્થ અભિવિનયોતિ? પઞ્ઞત્તિ વિનયો, વિભત્તિ અભિવિનયો. કિં તત્થ પાતિમોક્ખં, કિં તત્થ અધિપાતિમોક્ખન્તિ? પઞ્ઞત્તિ પાતિમોક્ખં, વિભત્તિ અધિપાતિમોક્ખં. કા વિપત્તીતિ? અસંવરો વિપત્તિ. કા સમ્પત્તીતિ? સંવરો સમ્પત્તિ. કા પટિપત્તીતિ? ન એવરૂપં કરિસ્સામીતિ યાવજીવં આપાણકોટિકં સમાદાય સિક્ખતિ સિક્ખાપદેસુ. [અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૧] કતિ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો પઞ્ઞત્તોતિ? દસ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો પઞ્ઞત્તો – સઙ્ઘસુટ્ઠુતાય, સઙ્ઘફાસુતાય, દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય, પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય, દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય, અપ્પસન્નાનં પસાદાય, પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય, સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા, વિનયાનુગ્ગહાય. કે સિક્ખન્તીતિ? સેક્ખા ચ પુથુજ્જનકલ્યાણકા ચ સિક્ખન્તિ. કે સિક્ખિતસિક્ખાતિ? અરહન્તો સિક્ખિતસિક્ખા. કત્થ ઠિતન્તિ? સિક્ખાકામેસુ ઠિતં. કે ધારેન્તીતિ? યેસં વત્તતિ , તે ધારેન્તિ. કસ્સ વચનન્તિ? ભગવતો વચનં અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ. કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે.

તતો મહિન્દો ઇટ્ટિયો, ઉત્તિયો સમ્બલો તથા;
ભદ્દનામો ચ પણ્ડિતો.

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, જમ્બુદીપા ઇધાગતા;
વિનયં તે વાચયિંસુ, પિટકં તમ્બપણ્ણિયા.

નિકાયે પઞ્ચ વાચેસું, સત્ત ચેવ પકરણે;
તતો અરિટ્ઠો મેધાવી, તિસ્સદત્તો ચ પણ્ડિતો.

વિસારદો કાળસુમનો, થેરો ચ દીઘનામકો;
દીઘસુમનો ચ પણ્ડિતો.

પુનદેવ કાળસુમનો, નાગત્થેરો ચ બુદ્ધરક્ખિતો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, દેવત્થેરો ચ પણ્ડિતો.

પુનદેવ સુમનો મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
બહુસ્સુતો ચૂળનાગો, ગજોવ દુપ્પધંસિયો.

ધમ્મપાલિતનામો ચ, રોહણે સાધુપૂજિતો;
તસ્સ સિસ્સો મહાપઞ્ઞો, ખેમનામો તિપેટકો.

દીપે તારકરાજાવ, પઞ્ઞાય અતિરોચથ;
ઉપતિસ્સો ચ મેધાવી, ફુસ્સદેવો મહાકથી.

પુનદેવ સુમનો મેધાવી, પુપ્ફનામો બહુસ્સુતો;
મહાકથી મહાસિવો, પિટકે સબ્બત્થ કોવિદો.

પુનદેવ ઉપાલિ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
મહાનાગો મહાપઞ્ઞો, સદ્ધમ્મવંસકોવિદો.

પુનદેવ અભયો મેધાવી, પિટકે સબ્બત્થ કોવિદો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો.

તસ્સ સિસ્સો મહાપઞ્ઞો, પુપ્ફનામો બહુસ્સુતો;
સાસનં અનુરક્ખન્તો, જમ્બુદીપે પતિટ્ઠિતો.

ચૂળાભયો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;

તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, સદ્ધમ્મવંસકોવિદો.

ચૂળદેવો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
સિવત્થેરો ચ મેધાવી, વિનયે સબ્બત્થ કોવિદો.

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદો;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

૯. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન માતુગામેન સદ્ધિં કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જન્તસ્સ સંઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામેન સદ્ધિં કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰….

૧૦. માતુગામં દુટ્ઠુલ્લાહિ વાચાહિ ઓભાસન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામં દુટ્ઠુલ્લાહિ વાચાહિ ઓભાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૧. માતુગામસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં અભાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૨. સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૩. સઞ્ઞાચિકા કુટિં કારાપેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? આળવિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આળવકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આળવકા ભિક્ખૂ સઞ્ઞાચિકાય કુટિયો કારાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૪. મહલ્લકં વિહારં કારાપેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં છન્નં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા છન્નો વિહારવત્થું સોધેન્તો અઞ્ઞતરં ચેતિયરુક્ખં

છેદાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૫. ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? મેત્તિયભૂમજકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? મેત્તિયભૂમજકા ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં દબ્બં મલ્લપુત્તં અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૬. ભિક્ખું અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિ દેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? મેત્તિયભૂમજકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? મેત્તિયભૂમજકા ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં દબ્બં મલ્લપુત્તં અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિ દેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૭. સઙ્ઘભેદકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? દેવદત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? દેવદત્તો સમગ્ગસ્સ સઙ્ઘસ્સ ભેદાય પરક્કમિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૮. ભેદાનુવત્તકાનં ભિક્ખૂનં યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તાનં સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ દેવદત્તસ્સ સઙ્ઘભેદાય પરક્કમન્તસ્સ અનુવત્તકા અહેસું વગ્ગવાદકા, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૯. દુબ્બચસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસના ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં છન્નં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા છન્નો ભિક્ખૂહિ સહધમ્મિકં વુચ્ચમાનો અત્તાનં અવચનીયં અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૨૦. કુલદૂસકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? અસ્સજિપુનબ્બસુકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અસ્સજિપુનબ્બસુકા ભિક્ખૂ સઙ્ઘેન પબ્બાજનીયકમ્મકતા ભિક્ખૂ છન્દગામિતા દોસગામિતા મોહગામિતા ભયગામિતા પાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

તેરસ સઙ્ઘાદિસેસા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

વિસ્સટ્ઠિ કાયસંસગ્ગં, દુટ્ઠુલ્લં અત્તકામઞ્ચ;

સઞ્ચરિત્તં કુટી ચેવ, વિહારો ચ અમૂલકં.

કિઞ્ચિદેસઞ્ચ ભેદો ચ, તસ્સેવ [તથેવ (ક॰)] અનુવત્તકા;
દુબ્બચં કુલદૂસઞ્ચ, સઙ્ઘાદિસેસા તેરસાતિ.

૩. અનિયતકણ્ડં

૨૧. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન પઠમો અનિયતો કત્થ પઞ્ઞત્તો? કં આરબ્ભ? કિસ્મિં વત્થુસ્મિં? અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ, સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ પદેસપઞ્ઞત્તિ, સાધારણપઞ્ઞત્તિ અસાધારણપઞ્ઞત્તિ, એકતોપઞ્ઞત્તિ ઉભતોપઞ્ઞત્તિ, પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નં, કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ, ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તિ, સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધો, છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ, ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં, સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ, કો તત્થ વિનયો, કો તત્થ અભિવિનયો, કિં તત્થ પાતિમોક્ખં, કિં તત્થ અધિપાતિમોક્ખં, કા વિપત્તિ, કા સમ્પત્તિ, કા પટિપત્તિ, કતિ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા પઠમો અનિયતો પઞ્ઞત્તો, કે સિક્ખન્તિ, કે સિક્ખિતસિક્ખા, કત્થ ઠિતં, કે ધારેન્તિ, કસ્સ વચનં કેનાભતન્તિ.

૨૨. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન પઠમો અનિયતો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામેન સદ્ધિં એકો એકાય રહો પટિચ્છન્ને આસને અલઙ્કમ્મનિયે નિસજ્જં કપ્પેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ. અનુપઞ્ઞત્તિ અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? અસાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ. પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં. કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? ચતુત્થેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સિયા સીલવિપત્તિ સિયા આચારવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધો સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધો સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણન્તિ? આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ. કો તત્થ વિનયો, કો તત્થ અભિવિનયોતિ? પઞ્ઞત્તિ વિનયો, વિભત્તિ અભિવિનયો. કિં તત્થ પાતિમોક્ખં, કિં તત્થ અધિપાતિમોક્ખન્તિ? પઞ્ઞત્તિ પાતિમોક્ખં, વિભત્તિ અધિપાતિમોક્ખં. કા વિપત્તીતિ? અસંવરો વિપત્તિ. કા સમ્પત્તીતિ? સંવરો સમ્પત્તિ. કા પટિપત્તીતિ? ન એવરૂપં કરિસ્સામીતિ યાવજીવં આપાણકોટિકં સમાદાય સિક્ખતિ સિક્ખાપદેસુ. [અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૧] કતિ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા પઠમો અનિયતો પઞ્ઞત્તોતિ ? દસ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા પઠમો અનિયતો પઞ્ઞત્તો – સઙ્ઘસુટ્ઠુતાય, સઙ્ઘફાસુતાય, દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય, પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય, દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય, અપ્પસન્નાનં પસાદાય, પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય, સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા, વિનયાનુગ્ગહાય. કે સિક્ખન્તીતિ? સેક્ખા ચ પુથુજ્જનકલ્યાણકા ચ સિક્ખન્તિ. કે સિક્ખિતસિક્ખાતિ? અરહન્તો સિક્ખિતસિક્ખા. કત્થ

ઠિતન્તિ? સિક્ખાકામેસુ ઠિતં. કે ધારેન્તીતિ? યેસં વત્તતિ તે ધારેન્તિ. કસ્સ વચનન્તિ? ભગવતો વચનં અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ. કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે.

તતો મહિન્દો ઇટ્ટિયો, ઉત્તિયો સમ્બલો તથા;
ભદ્દનામો ચ પણ્ડિતો.

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, જમ્બુદીપા ઇધાગતા;
વિનયં તે વાચયિંસુ, પિટકં તમ્બપણ્ણિયા.

નિકાયે પઞ્ચ વાચેસું, સત્ત ચેવ પકરણે;
તતો અરિટ્ઠો મેધાવી, તિસ્સદત્તો ચ પણ્ડિતો.

વિસારદો કાળસુમનો, થેરો ચ દીઘનામકો;
દીઘસુમનો ચ પણ્ડિતો.

પુનદેવ કાળસુમનો, નાગત્થેરો ચ બુદ્ધરક્ખિતો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, દેવત્થેરો ચ પણ્ડિતો.

પુનદેવ સુમનો મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
બહુસ્સુતો ચૂળનાગો, ગજોવ દુપ્પધંસિયો.

ધમ્મપાલિતનામો ચ, રોહણે સાધુપૂજિતો;
તસ્સ સિસ્સો મહાપઞ્ઞો, ખેમનામો તિપેટકો.

દીપે તારકરાજાવ પઞ્ઞાય અતિરોચથ;
ઉપતિસ્સો ચ મેધાવી, ફુસ્સદેવો મહાકથી.

પુનદેવ સુમનો મેધાવી, પુપ્ફનામો બહુસ્સુતો;
મહાકથી મહાસિવો, પિટકે સબ્બત્થ કોવિદો.

પુનદેવ ઉપાલિ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
મહાનાગો મહાપઞ્ઞો, સદ્ધમ્મવંસકોવિદો.

પુનદેવ અભયો મેધાવી, પિટકે સબ્બત્થ કોવિદો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો.

તસ્સ સિસ્સો મહાપઞ્ઞો, પુપ્ફનામો બહુસ્સુતો;

સાસનં અનુરક્ખન્તો, જમ્બુદીપે પતિટ્ઠિતો.

ચૂળાભયો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, સદ્ધમ્મવંસકોવિદો.

ચૂળદેવો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
સિવત્થેરો ચ મેધાવી, વિનયે સબ્બત્થ કોવિદો.

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદા;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

૨૩. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન દુતિયો અનિયતો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામેન સદ્ધિં એકો એકાય રહો નિસજ્જં કપ્પેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ. અનુપઞ્ઞત્તિ અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? અસાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ. પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં. કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? ચતુત્થેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સિયા સીલવિપત્તિ, સિયા આચારવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધો, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણન્તિ? આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ…પે॰….

દ્વે અનિયતા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

અલઙ્કમ્મનિયઞ્ચેવ, તથેવ ચ ન હેવ ખો;
અનિયતા સુપઞ્ઞત્તા, બુદ્ધસેટ્ઠેન તાદિનાતિ.

૪. નિસ્સગ્ગિયકણ્ડં

૧. કથિનવગ્ગો

૨૪. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન અતિરેકચીવરં દસાહં અતિક્કામેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અતિરેકચીવરં ધારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં

આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૨૫. એકરત્તં તિચીવરેન વિપ્પવસન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ ભિક્ખૂનં હત્થે ચીવરં નિક્ખિપિત્વા સન્તરુત્તરેન જનપદચારિકં પક્કમિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૨૬. અકાલચીવરં પટિગ્ગહેત્વા માસં અતિક્કામેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ અકાલચીવરં પટિગ્ગહેત્વા માસં અતિક્કામેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ , એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૨૭. અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા પુરાણચીવરં ધોવાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા પુરાણચીવરં ધોવાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૨૮. અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા હત્થતો ચીવરં પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા હત્થતો ચીવરં પટિગ્ગહેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૨૯. અઞ્ઞાતકં ગહપતિં વા ગહપતાનિં વા ચીવરં વિઞ્ઞાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો અઞ્ઞાતકં સેટ્ઠિપુત્તં ચીવરં વિઞ્ઞાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૩૦. અઞ્ઞાતકં ગહપતિં વા ગહપતાનિં વા તતુત્તરિ ચીવરં વિઞ્ઞાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ન મત્તં જાનિત્વા બહું ચીવરં વિઞ્ઞાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૩૧. પુબ્બે અપ્પવારિતસ્સ અઞ્ઞાતકં ગહપતિકં ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં

વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો પુબ્બે અપ્પવારિતો અઞ્ઞાતકં ગહપતિકં ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૩૨. પુબ્બે અપ્પવારિતસ્સ અઞ્ઞાતકે ગહપતિકે ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો પુબ્બે અપ્પવારિતો અઞ્ઞાતકે ગહપતિકે ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૩૩. અતિરેકતિક્ખત્તું ચોદનાય અતિરેકછક્ખત્તું ઠાનેન ચીવરં અભિનિપ્ફાદેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો ઉપાસકેન – ‘‘અજ્જણ્હો, ભન્તે, આગમેહી’’તિ વુચ્ચમાનો નાગમેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

કથિનવગ્ગો પઠમો.

૨. કોસિયવગ્ગો

૩૪. કોસિયમિસ્સકં સન્થતં કારાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? આળવિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ કોસિયકારકે ઉપસઙ્કમિત્વા એવમાહંસુ ‘‘બહૂ, આવુસો, કોસકારકે પચથ. અમ્હાકમ્પિ દસ્સથ. મયમ્પિ ઇચ્છામ કોસિયમિસ્સકં સન્થતં કાતુ’’ન્તિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૩૫. સુદ્ધકાળકાનં એળકલોમાનં સન્થતં કારાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સુદ્ધકાળકાનં એળકલોમાનં સન્થતં કારાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૩૬. અનાદિયિત્વા તુલં ઓદાતાનં તુલં ગોચરિયાનં નવં સન્થતં કારાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ થોકઞ્ઞેવ ઓદાતં અન્તે [ઓદાતાનં અન્તે અન્તે (સી॰), ઓદાતાનં અન્તે (સ્યા॰)] આદિયિત્વા તથેવ સુદ્ધકાળકાનં એળકલોમાનં સન્થતં કારાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૩૭. અનુવસ્સં સન્થતં કારાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ અનુવસ્સં સન્થતં કારાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં . એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૩૮. અનાદિયિત્વા પુરાણસન્થતસ્સ સામન્તા સુગતવિદત્થિં નવં નિસીદનસન્થતં કારાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ?

સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સન્થતાનિ ઉજ્ઝિત્વા આરઞ્ઞિકઙ્ગં પિણ્ડપાતિકઙ્ગં પંસુકૂલિકઙ્ગં સમાદિયિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૩૯. એળકલોમાનિ પટિગ્ગહેત્વા તિયોજનં અતિક્કામેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ એળકલોમાનિ પટિગ્ગહેત્વા તિયોજનં અતિક્કામેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

૪૦. અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા એળકલોમાનિ ધોવાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સક્કેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અઞ્ઞાતિકાહિ ભિક્ખુનીહિ એળકલોમાનિ ધોવાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૪૧. રૂપિયં પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં . કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો રૂપિયં પટિગ્ગહેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૪૨. નાનપ્પકારકં રૂપિયસંવોહારં સમાપજ્જન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ નાનપ્પકારકં રૂપિયસંવોહારં સમાપજ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૪૩. નાનપ્પકારકં કયવિક્કયં સમાપજ્જન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો પરિબ્બાજકેન સદ્ધિં કયવિક્કયં સમાપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

કોસિયવગ્ગો દુતિયો.

૩. પત્તવગ્ગો

૪૪. અતિરેકપત્તં દસાહં અતિક્કામેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અતિરેકપત્તં ધારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૪૫. ઊનપઞ્ચબન્ધનેન પત્તેન અઞ્ઞં નવં પત્તં ચેતાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સક્કેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ

અપ્પમત્તકેનપિ ભિન્નેન અપ્પમત્તકેનપિ ખણ્ડેન વિલિખિતમત્તેનપિ બહૂ પત્તે વિઞ્ઞાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૪૬. ભેસજ્જાનિ પટિગ્ગહેત્વા સત્તાહં અતિક્કામેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ ભેસજ્જાનિ પટિગ્ગહેત્વા સત્તાહં અતિક્કામેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૪૭. અતિરેકમાસે સેસે ગિમ્હાને વસ્સિકસાટિકચીવરં પરિયેસન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અતિરેકમાસે સેસે ગિમ્હાને વસ્સિકસાટિકચીવરં પરિયેસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૪૮. ભિક્ખુસ્સ સામં ચીવરં દત્વા કુપિતેન અનત્તમનેન અચ્છિન્દન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો ભિક્ખુસ્સ સામં ચીવરં દત્વા કુપિતો અનત્તમનો અચ્છિન્દિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૪૯. સામં સુત્તં વિઞ્ઞાપેત્વા તન્તવાયેહિ ચીવરં વાયાપેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સામં સુત્તં વિઞ્ઞાપેત્વા તન્તવાયેહિ ચીવરં વાયાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૫૦. પુબ્બે અપ્પવારિતસ્સ અઞ્ઞાતકસ્સ ગહપતિકસ્સ તન્તવાયે ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો પુબ્બે અપ્પવારિતો અઞ્ઞાતકસ્સ ગહપતિકસ્સ તન્તવાયે ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૫૧. અચ્ચેકચીવરં પટિગ્ગહેત્વા ચીવરકાલસમયં અતિક્કામેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ અચ્ચેકચીવરં પટિગ્ગહેત્વા ચીવરકાલસમયં અતિક્કામેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૫૨. તિણ્ણં ચીવરાનં અઞ્ઞતરં ચીવરં અન્તરઘરે નિક્ખિપિત્વા અતિરેકછારત્તં વિપ્પવસન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ તિણ્ણં ચીવરાનં અઞ્ઞતરં ચીવરં અન્તરઘરે નિક્ખિપિત્વા અતિરેકછારત્તં વિપ્પવસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૫૩. જાનં સઙ્ઘિકં લાભં પરિણતં અત્તનો પરિણામેન્તસ્સ નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ જાનં સઙ્ઘિકં લાભં પરિણતં અત્તનો પરિણામેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ... પે॰....

પત્તવગ્ગો તતિયો.

તિંસ નિસ્સગ્ગિયા પાચિત્તિયા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

દસેકરત્તિમાસો ચ, ધોવનઞ્ચ પટિગ્ગહો;
અઞ્ઞાતં તઞ્ચ [અઞ્ઞાતકઞ્ચ (ક॰)] ઉદ્દિસ્સ, ઉભિન્નં દૂતકેન ચ.

કોસિયા સુદ્ધદ્વેભાગા, છબ્બસ્સાનિ નિસીદનં;
દ્વે ચ લોમાનિ ઉગ્ગણ્હે, ઉભો નાનપ્પકારકા.

દ્વે ચ પત્તાનિ ભેસજ્જં, વસ્સિકા દાનપઞ્ચમં;
સામં વાયાપનચ્ચેકો, સાસઙ્કં સઙ્ઘિકેન ચાતિ.

૫. પાચિત્તિયકણ્ડં

૧. મુસાવાદવગ્ગો

૫૪. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન સમ્પજાનમુસાવાદે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ ? હત્થકં સક્યપુત્તં આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા હત્થકો સક્યપુત્તો તિત્થિયેહિ સદ્ધિં સલ્લપન્તો અવજાનિત્વા પટિજાનિ, પટિજાનિત્વા અવજાનિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ... પે॰....

૫૫. ઓમસવાદે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ પેસલેહિ ભિક્ખૂહિ સદ્ધિં ભણ્ડન્તા [ભણ્ડેન્તા (ક॰)] પેસલે ભિક્ખૂ ઓમસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૫૬. ભિક્ખુપેસુઞ્ઞે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખૂનં ભણ્ડનજાતાનં કલહજાતાનં વિવાદાપન્નાનં પેસુઞ્ઞં ઉપસંહરિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૫૭. અનુપસમ્પન્નં પદસો ધમ્મં વાચેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉપાસકે પદસો ધમ્મં વાચેસું , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા વાચતો સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો…પે॰….

૫૮. અનુપસમ્પન્નેન ઉત્તરિદિરત્તતિરત્તં સહસેય્યં કપ્પેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? આળવિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ અનુપસમ્પન્નેન સહસેય્યં કપ્પેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ , એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰….

૫૯. માતુગામેન સહસેય્યં કપ્પેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં અનુરુદ્ધં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા અનુરુદ્ધો માતુગામેન સહસેય્યં કપ્પેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે…પે॰….

૬૦. માતુગામસ્સ ઉત્તરિછપ્પઞ્ચવાચાહિ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામસ્સ ધમ્મં દેસેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, દ્વે અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ પદસોધમ્મે…પે॰….

૬૧. અનુપસમ્પન્નસ્સ ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ભૂતં આરોચેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? વગ્ગુમુદાતીરિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? વગ્ગુમુદાતીરિયા ભિક્ખૂ ગિહીનં અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો…પે॰….

૬૨. ભિક્ખુસ્સ દુટ્ઠુલ્લાપત્તિં અનુપસમ્પન્નસ્સ આરોચેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખુસ્સ દુટ્ઠુલ્લાપત્તિં અનુપસમ્પન્નસ્સ આરોચેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૬૩. પથવિં ખણન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? આળવિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આળવકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આળવકા ભિક્ખૂ પથવિં ખણિંસુ , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

મુસાવાદવગ્ગો પઠમો.

૨. ભૂતગામવગ્ગો

૬૪. ભૂતગામપાતબ્યતા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? આળવિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આળવકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આળવકા ભિક્ખૂ રુક્ખં છિન્દિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૬૫. અઞ્ઞવાદકે વિહેસકે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં છન્નં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા છન્નો સઙ્ઘમજ્ઝે આપત્તિયા અનુયુઞ્જિયમાનો અઞ્ઞેનઞ્ઞં પટિચરિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૬૬. ઉજ્ઝાપનકે ખિય્યનકે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? મેત્તિયભૂમજકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? મેત્તિયભૂમજકા ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં દબ્બં મલ્લપુત્તં ભિક્ખૂ ઉજ્ઝાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૬૭. સઙ્ઘિકં મઞ્ચં વા પીઠં વા ભિસિં વા કોચ્છં વા અજ્ઝોકાસે સન્થરિત્વા અનુદ્ધરિત્વા અનાપુચ્છા પક્કમન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સઙ્ઘિકં સેનાસનં અજ્ઝોકાસે સન્થરિત્વા અનુદ્ધરિત્વા અનાપુચ્છા પક્કમિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે…પે॰….

૬૮. સઙ્ઘિકે વિહારે સેય્યં સન્થરિત્વા અનુદ્ધરિત્વા અનાપુચ્છા પક્કમન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સત્તરસવગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સત્તરસવગ્ગિયા ભિક્ખૂ સઙ્ઘિકે વિહારે સેય્યં સન્થરિત્વા અનુદ્ધરિત્વા અનાપુચ્છા પક્કમિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ . છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે…પે॰….

૬૯. સઙ્ઘિકે વિહારે જાનં પુબ્બુપગતં ભિક્ખું અનુપખજ્જ સેય્યં કપ્પેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ થેરે ભિક્ખૂ અનુપખજ્જ સેય્યં કપ્પેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰….

૭૦. ભિક્ખું કુપિતેન અનત્તમનેન સઙ્ઘિકા વિહારા નિક્કડ્ઢન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ કુપિતા અનત્તમના ભિક્ખૂ સઙ્ઘિકા વિહારા નિક્કડ્ઢિંસુ , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૭૧. સઙ્ઘિકે વિહારે ઉપરિવેહાસકુટિયા આહચ્ચપાદકં મઞ્ચં વા પીઠં વા અભિનિસીદન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ સઙ્ઘિકે વિહારે ઉપરિવેહાસકુટિયા આહચ્ચપાદકં મઞ્ચં સહસા અભિનિસીદિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰….

૭૨. દ્વત્તિપરિયાયે અધિટ્ઠહિત્વા તતુત્તરિ અધિટ્ઠહન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં છન્નં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા છન્નો કતપરિયોસિતં વિહારં પુનપ્પુનં છાદાપેસિ, પુનપ્પુનં લિમ્પાપેસિ, અતિભારિકો વિહારો પરિપતિ , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૭૩. જાનં સપ્પાણકં ઉદકં તિણં વા મત્તિકં વા સિઞ્ચન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? આળવિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આળવકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ ? આળવકા ભિક્ખૂ જાનં સપ્પાણકં ઉદકં તિણમ્પિ મત્તિકમ્પિ સિઞ્ચિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ભૂતગામવગ્ગો દુતિયો.

૩. ઓવાદવગ્ગો

૭૪. અસમ્મતેન ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અસમ્મતા ભિક્ખુનિયો ઓવદિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા વાચતો સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

૭૫. અત્થઙ્ગતે સૂરિયે ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ચૂળપન્થકં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ચૂળપન્થકો અત્થઙ્ગતે સૂરિયે ભિક્ખુનિયો ઓવદિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ પદસોધમ્મે...પે॰....

૭૬. ભિક્ખુનુપસ્સયં ઉપસઙ્કમિત્વા ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સક્કેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખુનુપસ્સયં ઉપસઙ્કમિત્વા ભિક્ખુનિયો ઓવદિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૭૭. ''આમિસહેતુ ભિક્ખૂ ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તી''તિ ભણન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ''આમિસહેતુ ભિક્ખૂ ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તી''તિ ભણિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૭૮. અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા ચીવરં દેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા ચીવરં અદાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૭૯. અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા ચીવરં સિબ્બેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા ચીવરં સિબ્બેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ …પે॰….

૮૦. ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખુનીહિ સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૮૧. ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં સંવિધાય એકં નાવં અભિરુહન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખુનીહિ સદ્ધિં સંવિધાય એકં નાવં અભિરુહિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૮૨. જાનં ભિક્ખુનિપરિપાચિતં પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? દેવદત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? દેવદત્તો જાનં ભિક્ખુનિપરિપાચિતં પિણ્ડપાતં ભુઞ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰….

૮૩. ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં એકો એકાય રહો નિસજ્જં કપ્પેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં એકો એકાય રહો નિસજ્જં કપ્પેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰….

ઓવાદવગ્ગો તતિયો.

૪. ભોજનવગ્ગો

૮૪. તતુત્તરિ આવસથપિણ્ડં ભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અનુવસિત્વા અનુવસિત્વા આવસથપિણ્ડં ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે…પે॰….

૮૫. ગણભોજને પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? દેવદત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? દેવદત્તો સપરિસો કુલેસુ વિઞ્ઞાપેત્વા વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, સત્ત અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે…પે॰….

૮૬. પરમ્પરભોજને પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ અઞ્ઞત્ર નિમન્તિતા અઞ્ઞત્ર ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, ચતસ્સો અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૮૭. દ્વત્તિપત્તપૂરે પૂવે પટિગ્ગહેત્વા તતુત્તરિ પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ ન મત્તં જાનિત્વા પટિગ્ગહેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૮૮. ભુત્તાવિના પવારિતેન અનતિરિત્તં ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા ભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ ભુત્તાવી પવારિતા અઞ્ઞત્ર ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૮૯. ભિક્ખું ભુત્તાવિં પવારિતં અનતિરિત્તેન ખાદનીયેન વા ભોજનીયેન વા અભિહટ્ઠું પવારેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ભિક્ખું ભુત્તાવિં પવારિતં અનતિરિત્તેન ભોજનીયેન અભિહટ્ઠું પવારેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૯૦. વિકાલે ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા ભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સત્તરસવગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સત્તરસવગ્ગિયા ભિક્ખૂ વિકાલે ભોજનં ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

૯૧. સન્નિધિકારકં ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા ભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં બેલટ્ઠસીસં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા બેલટ્ઠસીસો સન્નિધિકારકં ભોજનં ભુઞ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

૯૨. પણીતભોજનાનિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ પણીતભોજનાનિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૯૩. અદિન્નં મુખદ્વારં આહારં આહરન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અદિન્નં મુખદ્વારં આહારં આહરિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

ભોજનવગ્ગો ચતુત્થો.

૫. અચેલકવગ્ગો

૯૪. અચેલકસ્સ વા પરિબ્બાજકસ્સ વા પરિબ્બાજિકાય વા સહત્થા ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા દેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં આનન્દં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા આનન્દો અઞ્ઞતરિસ્સા પરિબ્બાજિકાય એકં મઞ્ઞમાનો દ્વે પૂવે અદાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

૯૫. ભિક્ખું ''એહાવુસો, ગામં વા નિગમં વા પિણ્ડાય પવિસિસ્સામા''તિ તસ્સ દાપેત્વા વા અદાપેત્વા વા ઉય્યોજેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો ભિક્ખું ''એહાવુસો, ગામં પિણ્ડાય પવિસિસ્સામા''તિ, તસ્સ અદાપેત્વા ઉય્યોજેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૯૬. સભોજને કુલે અનુપખજ્જ નિસજ્જં કપ્પેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો સભોજને કુલે અનુપખજ્જ નિસજ્જં કપ્પેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ . છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

૯૭. માતુગામેન સદ્ધિં રહો પટિચ્છન્ને આસને નિસજ્જં કપ્પેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો માતુગામેન સદ્ધિં રહો પટિચ્છન્ને આસને નિસજ્જં કપ્પેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

૯૮. માતુગામેન સદ્ધિં એકો એકાય રહો નિસજ્જં કપ્પેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો માતુગામેન સદ્ધિં એકો એકાય રહો નિસજ્જં કપ્પેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

૯૯. નિમન્તિતેન સભત્તેન સન્તં ભિક્ખું અનાપુચ્છા પુરેભત્તં પચ્છાભત્તં કુલેસુ ચારિત્તં આપજ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો નિમન્તિતો સભત્તો સમાનો પુરેભત્તં પચ્છાભત્તં કુલેસુ ચારિત્તં આપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, ચતસ્સો અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૧૦૦. તતુત્તરિ ભેસજ્જં વિઞ્ઞાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સક્કેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ મહાનામેન સક્કેન ''અજ્જણ્હો, ભન્તે, આગમેથા''તિ વુચ્ચમાના નાગમેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

१०१. ઉય્યુત્તં સેનં દસ્સનાય ગચ્છન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉય્યુત્તં સેનં દસ્સનાય અગમંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે... પે॰....

१०२. અતિરેકતિરત્તં સેનાય વસન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અતિરેકતિરત્તં સેનાય વસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

१०3. ઉય્યોધિકં ગચ્છન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં . કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉય્યોધિકં અગમંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

અચેલકવગ્ગો પઞ્ચમો.

૬. સુરાપાનવગ્ગો

१०४. સુરામેરયપાને પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં સાગતં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા સાગતો મજ્જં પિવિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

१०५. અઙ્ગુલિપતોદકે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખું અઙ્ગુલિપતોદકેન હાસેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

१०૬. ઉદકે હસધમ્મે [હસ્સધમ્મે (સી॰ સ્યા॰)] પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સત્તરસવગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સત્તરસવગ્ગિયા ભિક્ખૂ અચિરવતિયા નદિયા ઉદકે કીળિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

१०७. અનાદરિયે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં છન્નં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા છન્નો અનાદરિયં અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

१०८. ભિક્ખું ભિંસાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખું ભિંસાપેસું , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૦૯. જોતિં સમાદહિત્વા વિસિબ્બેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? ભગ્ગેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ જોતિં સમાદહિત્વા વિસિબ્બેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, દ્વે અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૧૦. ઓરેનદ્ધમાસં નહાયન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ રાજાનમ્પિ પસ્સિત્વા ન મત્તં જાનિત્વા નહાયિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, છ અનુપઞ્ઞત્તિયો. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? પદેસપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

૧૧૧. અનાદિયિત્વા તિણ્ણં દુબ્બણ્ણકરણાનં અઞ્ઞતરં દુબ્બણ્ણકરણં નવં ચીવરં પરિભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ અત્તનો ચીવરં ન સઞ્જાનિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

૧૧૨. ભિક્ખુસ્સ વા ભિક્ખુનિયા વા સિક્ખમાનાય વા સામણેરસ્સ વા સામણેરિયા વા સામં ચીવરં વિકપ્પેત્વા અપ્પચ્ચુદ્ધારણં પરિભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો ભિક્ખુસ્સ સામં ચીવરં વિકપ્પેત્વા અપ્પચ્ચુદ્ધારણં પરિભુઞ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૧૧૩. ભિક્ખુસ્સ પત્તં વા ચીવરં વા નિસીદનં વા સૂચિઘરં વા કાયબન્ધનં વા અપનિધેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખૂનં પત્તમ્પિ ચીવરમ્પિ અપનિધેસું , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

સુરામેરયવગ્ગો છટ્ઠો.

૭. સપ્પાણકવગ્ગો

૧૧૪. સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૧૫. જાનં સપ્પાણકં ઉદકં પરિભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ જાનં સપ્પાણકં ઉદકં પરિભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૧૬. જાનં યથાધમ્મં નિહતાધિકરણં પુન કમ્માય ઉક્કોટેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ જાનં યથાધમ્મં

નિહતાધિકરણં પુન કમ્માય ઉક્કોટેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૧૭. ભિક્ખુસ્સ જાનં દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં પટિચ્છાદેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ ભિક્ખુસ્સ જાનં દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં પટિચ્છાદેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૧૮. જાનં ઊનવીસતિવસ્સં પુગ્ગલં ઉપસમ્પાદેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ જાનં ઊનવીસતિવસ્સં પુગ્ગલં ઉપસમ્પાદેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૧૯. જાનં થેય્યસત્થેન સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ જાનં થેય્યસત્થેન સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૨૦. માતુગામેન સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ માતુગામેન સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૨૧. પાપિકાય દિટ્ઠિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અરિટ્ઠં ભિક્ખું ગદ્ધબાધિપુબ્બં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અરિટ્ઠો ભિક્ખુ ગદ્ધબાધિપુબ્બો પાપિકાય દિટ્ઠિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ. કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૨૨. જાનં તથાવાદિના ભિક્ખુના [અરિટ્ઠેન ભિક્ખુના (ક॰)] અકટાનુધમ્મેન તં દિટ્ઠિં અપ્પટિનિસ્સટ્ઠેન સદ્ધિં સમ્ભુઞ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ જાનં તથાવાદિના અરિટ્ઠેન ભિક્ખુના અકટાનુધમ્મેન તં દિટ્ઠિં અપ્પટિનિસ્સટ્ઠેન સદ્ધિં સમ્ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૨૩. જાનં તથાનાસિતં સમણુદ્દેસં ઉપલાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ જાનં તથાનાસિતં કણ્ટકં સમણુદ્દેસં ઉપલાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

સપ્પાણકવગ્ગો સત્તમો.

૮. સહધમ્મિકવગ્ગો

૧૨૪. ભિક્ખૂહિ સહધમ્મિકં વુચ્ચમાનેન ‘‘ન તાવાહં, આવુસો, એતસ્મિં સિક્ખાપદે સિક્ખિસ્સામિ યાવ ન અઞ્ઞં ભિક્ખું બ્યત્તં વિનયધરં પરિપુચ્છિસ્સામી’’તિ ભણન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં છન્નં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા છન્નો ભિક્ખૂહિ સહધમ્મિકં વુચ્ચમાનો ‘‘ન તાવાહં, આવુસો, એતસ્મિં સિક્ખાપદે સિક્ખિસ્સામિ યાવ ન અઞ્ઞં ભિક્ખું બ્યત્તં વિનયધરં પરિપુચ્છિસ્સામી’’તિ ભણિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ... પે॰....

૧૨૫. વિનયં વિવણ્ણેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ વિનયં વિવણ્ણેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૨૬. મોહનકે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ મોહેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૨૭. ભિક્ખુસ્સ કુપિતેન અનત્તમનેન પહારં દેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ કુપિતા અનત્તમના ભિક્ખૂનં પહારં અદંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

૧૨૮. ભિક્ખુસ્સ કુપિતેન અનત્તમનેન તલસત્તિકં ઉગ્ગિરન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ કુપિતા અનત્તમના ભિક્ખૂનં તલસત્તિકં ઉગ્ગિરિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

૧૨૯. ભિક્ખું અમૂલકેન સઙ્ઘાદિસેસેન અનુદ્ધંસેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખું અમૂલકેન સઙ્ઘાદિસેસેન અનુદ્ધંસેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૩૦. ભિક્ખુસ્સ સઞ્ચિચ્ચ કુક્કુચ્ચં ઉપદહન્તસ્સ [ઉપ્પાદેન્તસ્સ (સ્યા॰)] પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખૂનં સઞ્ચિચ્ચ કુક્કુચ્ચં ઉપદહિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ... પે॰....

૧૩૧. ભિક્ખૂનં ભણ્ડનજાતાનં કલહજાતાનં વિવાદાપન્નાનં ઉપસ્સુતિં [ઉપસ્સુતિ (?)] તિટ્ઠન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખૂનં ભણ્ડનજાતાનં કલહજાતાનં વિવાદાપન્નાનં ઉપસ્સુતિં તિટ્ઠિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૩૨. ધમ્મિકાનં કમ્માનં છન્દં દત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં [ખિય્યધમ્મં (ક॰)] આપજ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ધમ્મિકાનં કમ્માનં છન્દં દત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં આપજ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૩૩. સઙ્ઘે વિનિચ્છયકથાય વત્તમાનાય છન્દં અદત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કમન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં . કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વિનિચ્છયકથાય વત્તમાનાય છન્દં અદત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કામિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૩૪. સમગ્ગો સઙ્ઘેન ચીવરં દત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં આપજ્જન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ચીવરં દત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં આપજ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૩૫. જાનં સઙ્ઘિકં લાભં પરિણતં પુગ્ગલસ્સ પરિણામેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ જાનં સઙ્ઘિકં લાભં પરિણતં પુગ્ગલસ્સ પરિણામેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

સહધમ્મિકવગ્ગો અટ્ઠમો.

૯. રાજવગ્ગો

૧૩૬. પુબ્બે અપ્પટિસંવિદિતેન રઞ્ઞો અન્તેપુરં પવિસન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં આનન્દં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા આનન્દો પુબ્બે અપ્પટિસંવિદિતો રઞ્ઞો અન્તેપુરં પાવિસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૧૩૭. રતનં ઉગ્ગણ્હન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં . કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ રતનં ઉગ્ગહેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, દ્વે અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૩૮. સન્તં ભિક્ખું અનાપુચ્છા વિકાલે ગામં પવિસન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ વિકાલે ગામં પવિસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, તિસ્સો અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે...પે॰....

૧૩૯. અટ્ઠિમયં વા દન્તમયં વા વિસાણમયં વા સૂચિઘરં કારાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સક્કેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ ન મત્તં જાનિત્વા બહૂ સૂચિઘરે વિઞ્ઞાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૪૦. પમાણાતિક્કન્તં મઞ્ચં વા પીઠં વા કારાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉપનન્દં સક્યપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉપનન્દો સક્યપુત્તો ઉચ્ચે મઞ્ચે સયિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૪૧. મઞ્ચં વા પીઠં વા તૂલોનદ્ધં કારાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ મઞ્ચં વા પીઠં વા તૂલોનદ્ધં કારાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૪૨. પમાણાતિક્કન્તં નિસીદનં કારાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અપ્પમાણિકાનિ નિસીદનાનિ ધારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૪૩. પમાણાતિક્કન્તં કણ્ડુપ્પટિચ્છાદિં કારાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અપ્પમાણિકાયો કણ્ડુપ્પટિચ્છાદિયો ધારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૪૪. પમાણાતિક્કન્તં વસ્સિકસાટિકં કારાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ અપ્પમાણિકાયો વસ્સિકસાટિકાયો ધારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૧૪૫. સુગતચીવરપ્પમાણં ચીવરં કારાપેન્તસ્સ પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં નન્દં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા નન્દો સુગતચીવરપ્પમાણં ચીવરં ધારેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

રાજવગ્ગો નવમો.

દ્વેનવુતિ પાચિત્તિયા નિટ્ઠિતા.

ખુદ્દકં સમત્તં.

તસ્સુદ્દાનં –

મુસા ઓમસપેસુઞ્ઞં, પદસેય્યા ચ ઇત્થિયા;
અઞ્ઞત્ર વિઞ્ઞુના ભૂતા [દેસનારોચના ચેવ (સી॰ સ્યા॰)], દુટ્ઠુલ્લાપત્તિ ખણના.

ભૂતં અઞ્ઞાય ઉજ્ઝાયિ [ભૂતઞ્ઞવાદઉજ્ઝાયિ (સી॰)], મઞ્ચો સેય્યો ચ વુચ્ચતિ;
પુબ્બે નિક્કડ્ઢનાહચ્ચ, દ્વારં સપ્પાણકેન ચ.

અસમ્મતા અત્થઙ્ગતે, ઉપસ્સયામિસેન ચ;
દદે સિબ્બે વિધાનેન, નાવા ભુઞ્જેય્ય એકતો.

પિણ્ડં ગણં પરં પૂવં, પવારિતો પવારિતં;
વિકાલં સન્નિધિ ખીરં, દન્તપોનેન તે દસ.

અચેલકં ઉય્યોખજ્જ [અચેલકાનુપખજ્જ (ક॰)], પટિચ્છન્નં રહેન ચ;
નિમન્તિતો પચ્ચયેહિ, સેનાવસનુય્યોધિકં.

સુરા અઙ્ગુલિ હાસો ચ, અનાદરિયઞ્ચ ભિંસનં;
જોતિ નહાન દુબ્બણ્ણં, સામં અપનિધેન ચ.

સઞ્ચિચ્ચુદકકમ્મા ચ, દુટ્ઠુલ્લં ઊનવીસતિ;
થેય્યઇત્થિઅવદેસં [અરિટ્ઠકં (વિભઙ્ગે)], સંવાસે નાસિતેન ચ.

સહધમ્મિકવિલેખા, મોહો પહારેનુગ્ગિરે;
અમૂલકઞ્ચ સઞ્ચિચ્ચ, સોસ્સામિ ખિય્યપક્કમે.

સઙ્ઘેન ચીવરં દત્વા, પરિણામેય્ય પુગ્ગલે;
રઞ્ઞઞ્ચ રતનં સન્તં, સૂચિ મઞ્ચો ચ તૂલિકા;
નિસીદનં કણ્ડુચ્છાદિ, વસ્સિકા સુગતેન ચાતિ.

તેસં વગ્ગાનં ઉદ્દાનં –

મુસા ભૂતા ચ ઓવાદો, ભોજનાચેલકેન ચ;
સુરા સપ્પાણકા ધમ્મો, રાજવગ્ગેન તે નવાતિ.

૬. પાટિદેસનીયકણ્ડં

૧૪૬. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા અન્તરઘરં પવિટ્ઠાય હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તસ્સ પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખું આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરો ભિક્ખુ અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા અન્તરઘરં પવિટ્ઠાય હત્થતો આમિસં પટિગ્ગહેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰….

૧૪૭. ભિક્ખુનિયા વોસાસન્તિયા ન નિવારેત્વા ભુઞ્જન્તસ્સ પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ભિક્ખુનિયો વોસાસન્તિયો ન નિવારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૪૮. સેક્ખસમ્મતેસુ કુલેસુ ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તસ્સ પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ ન મત્તં જાનિત્વા પટિગ્ગહેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, દ્વે અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰….

૧૪૯. આરઞ્ઞકેસુ સેનાસનેસુ પુબ્બે અપ્પટિસંવિદિતં ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા અજ્ઝારામે સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તસ્સ પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સક્કેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ. સમ્બહુલા ભિક્ખૂ આરામે ચોરે પટિવસન્તે નારોચેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

ચત્તારો પાટિદેસનીયા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

અઞ્ઞાતિકાય વોસાસં, સેક્ખઆરઞ્ઞકેન ચ;
પાટિદેસનીયા ચત્તારો, સમ્બુદ્ધેન પકાસિતાતિ.

૭. સેખિયકણ્ડં

૧. પરિમણ્ડલવગ્ગો

૧૫૦. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન અનાદરિયં પટિચ્ચ પુરતો વા પચ્છતો વા ઓલમ્બેન્તેન નિવાસેન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ પુરતોપિ પચ્છતોપિ ઓલમ્બેન્તા નિવાસેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં.

એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો... પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ પુરતો વા પચ્છતો વા ઓલમ્બેન્તેન પારુપન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ પુરતોપિ પચ્છતોપિ ઓલમ્બેન્તા પારુપિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ કાયં વિવરિત્વા અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ કાયં વિવરિત્વા અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ હત્થં વા પાદં વા કીળાપેન્તેન અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ હત્થં વા પાદં વા કીળાપેન્તેન અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં ...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓલોકેન્તેન અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓલોકેન્તેન અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉક્ખિત્તકાય અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉક્ખિત્તકાય અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

પરિમણ્ડલવગ્ગો પઠમો.

૨. ઉજ્જગ્ઘિકવગ્ગો

૧૫૧. અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉજ્જગ્ઘિકાય અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ મહાહસિતં હસન્તા અન્તરઘરે ગચ્છિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉજ્જગ્ઘિકાય અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ મહાહસિતં હસન્તા અન્તરઘરે નિસીદિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉચ્ચાસદ્દં મહાસદ્દં કરોન્તેન અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉચ્ચાસદ્દં મહાસદ્દં કરોન્તા અન્તરઘરે ગચ્છિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉચ્ચાસદ્દં મહાસદ્દં કરોન્તેન અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉચ્ચાસદ્દં મહાસદ્દં કરોન્તા અન્તરઘરે નિસીદિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ . છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ કાયપ્પચાલકં અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ કાયપ્પચાલકં અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ બાહુપ્પચાલકં અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ બાહુપ્પચાલકં અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ . એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સીસપ્પચાલકં અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સીસપ્પચાલકં અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

ઉજ્જગ્ઘિકવગ્ગો દુતિયો.

૩. ખમ્ભકતવગ્ગો

૧૫૨. અનાદરિયં પટિચ્ચ ખમ્ભકતેન અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ. કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ખમ્ભકતેન અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઓગુણ્ઠિતેન અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સસીસં પારુપિત્વા અન્તરઘરે ગચ્છિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઓગુણ્ઠિતેન અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સસીસં પારુપિત્વા અન્તરઘરે નિસીદિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉક્કુટિકાય અન્તરઘરે ગચ્છન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ પલ્લત્થિકાય [પલ્લત્તિકાય (ક॰)] અન્તરઘરે નિસીદન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ અસક્કચ્ચં પિણ્ડપાતં પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓલોકેન્તેન પિણ્ડપાતં પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સૂપઞ્ઞેવ બહું પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ થૂપીકતં પિણ્ડપાતં પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

ખમ્ભકતવગ્ગો તતિયો.

૪. પિણ્ડપાતવગ્ગો

૧૫૩. અનાદરિયં પટિચ્ચ અસક્કચ્ચં પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓલોકેન્તેન પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓમસિત્વા પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સૂપઞ્ઞેવ બહું ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ થૂપકતો ઓમદ્દિત્વા પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સૂપં વા બ્યઞ્જનં વા ઓદનેન પટિચ્છાદેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સૂપં વા ઓદનં વા અગિલાનો અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સૂપમ્પિ ઓદનમ્પિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉજ્ઝાનસઞ્ઞિના પરેસં પત્તં ઓલોકેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ મહન્તં કબળં કરોન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ દીઘં આલોપં કરોન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

પિણ્ડપાતવગ્ગો ચતુત્થો.

૫. કબળવગ્ગો

૧૫૪. અનાદરિયં પટિચ્ચ અનાહટે કબળે મુખદ્વારં વિવરન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ભુઞ્જમાનેન સબ્બં હત્થં મુખે પક્ખિપન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સકબળેન મુખેન બ્યાહરન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ સકબળેન મુખેન બ્યાહરિંસુ,

તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ પિણ્ડુક્ખેપકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ કબળાવચ્છેદકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ અવગણ્ડકારકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ હત્થનિદ્ધુનકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સિત્થાવકારકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ જિવ્હાનિચ્છારકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ચપુચપુકારકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

કબળવગ્ગો પઞ્ચમો.

૬. સુરુસુરુવગ્ગો

૧૫૫. અનાદરિયં પટિચ્ચ સુરુસુરુકારકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સુરુસુરુકારકં ખીરં પિવિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં . એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ હત્થનિલ્લેહકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ પત્તનિલ્લેહકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઓદ્ધનિલ્લેહકં ભુઞ્જન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ. એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સામિસેન હત્થેન પાનીયથાલકં પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? ભગ્ગેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સામિસેન હત્થેન પાનીયથાલકં પટિગ્ગહેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સસિત્થકં પત્તધોવનં અન્તરઘરે છડ્ડેન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? ભગ્ગેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ સસિત્થકં પત્તધોવનં અન્તરઘરે છડ્ડેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ છત્તપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ છત્તપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ દણ્ડપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સત્થપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ આવુધપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

સુરુસુરુવગ્ગો છટ્ઠો.

૭. પાદુકવગ્ગો

૧૫૬. અનાદરિયં પટિચ્ચ પાદુકારુળ્હસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉપાહનારુળ્હસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ યાનગતસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ , ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ સયનગતસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ પલ્લત્થિકાય નિસિન્નસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાને સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ વેઠિતસીસસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઓગુણ્ઠિતસીસસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ છમાયં નિસીદિત્વા આસને નિસિન્નસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ નીચે આસને નિસીદિત્વા ઉચ્ચે આસને નિસિન્નસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઠિતેન નિસિન્નસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ પચ્છતો ગચ્છન્તેન પુરતો ગચ્છન્તસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉપ્પથેન ગચ્છન્તેન પથેન ગચ્છન્તસ્સ ધમ્મં દેસેન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઠિતેન ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા કરોન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ , એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાને સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ હરિતે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ દુક્કટં...પે॰... કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉદકે ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ ખેળમ્પિ અકંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

પાદુકવગ્ગો સત્તમો.

પઞ્ચસત્તતિ સેખિયા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

પરિમણ્ડલં પટિચ્છન્નં, સુસંવુતોક્ખિત્તચક્ખુ;
ઉક્ખિત્તોજ્જગ્ઘિકા સદ્દો, તયો ચેવ પચાલના.

ખમ્ભં ઓગુણ્ઠિતો ચેવુક્કુટિપલ્લત્થિકાય ચ;
સક્કચ્ચં પત્તસઞ્ઞી ચ, સમસૂપં સમતિત્તિકં [સમતિત્થિકં (ક॰)].

સક્કચ્ચં પત્તસઞ્ઞી ચ, સપદાનં સમસૂપકં;
થૂપકતો પટિચ્છન્નં, વિઞ્ઞત્તુજ્ઝાનસઞ્ઞિના.

ન મહન્તં મણ્ડલં દ્વારં, સબ્બં હત્થં ન બ્યાહરે;
ઉક્ખેપો છેદના ગણ્ડો, ધુનં સિત્થાવકારકં.

જિવ્હાનિચ્છારકઞ્ચેવ , ચપુચપુ સુરુસુરુ;
હત્થો પત્તો ચ ઓટ્ઠો ચ, સામિસં સિત્થકેન ચ.

છત્તપાણિસ્સ સદ્ધમ્મં, ન દેસેન્તિ તથાગતા;
એવમેવ દણ્ડપાણિસ્સ, સત્થઆવુધપાણિનં.

પાદુકા ઉપાહના ચેવ, યાનસેય્યાગતસ્સ ચ;
પલ્લત્થિકા નિસિન્નસ્સ, વેઠિતોગુણ્ઠિતસ્સ ચ.

છમા નીચાસને ઠાને, પચ્છતો ઉપ્પથેન ચ;
ઠિતકેન ન કાતબ્બં, હરિતે ઉદકમ્હિ ચાતિ.

તેસં વગ્ગાનમુદ્દાનં –

પરિમણ્ડલઉજ્જગ્ઘિ, ખમ્ભં પિણ્ડં તથેવ ચ;
કબળા સુરુસુરુ ચ, પાદુકેન ચ સત્તમાતિ.

મહાવિભઙ્ગે કત્થપઞ્ઞત્તિવારો નિટ્ઠિતો.

૨. કતાપત્તિવારો

૧. પારાજિકકણ્ડં

૧૫૭. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. અક્ખાયિતે સરીરે મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; યેભુય્યેન ખાયિતે સરીરે મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; વટ્ટકતે [વિવટકતે (સ્યા॰)] મુખે અચ્છુપન્તં અઙ્ગજાતં પવેસેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તો ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

૧૫૮. અદિન્નં આદિયન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અદિન્નં આદિયન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઞ્ચમાસકં વા અતિરેકપઞ્ચમાસકં વા અગ્ઘનકં અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; અતિરેકમાસકં વા ઊનપઞ્ચમાસકં વા અગ્ઘનકં અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; માસકં વા ઊનમાસકં વા અગ્ઘનકં અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – અદિન્નં આદિયન્તો ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

૧૫૯. સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપેન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપેન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. મનુસ્સં ઓદિસ્સ ઓપાતં ખણતિ ''પપતિત્વા મરિસ્સતી''તિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; પપતિતે દુક્ખા વેદના ઉપ્પજ્જતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; મરતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ – સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપેન્તો ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

૧૬૦. અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ''યો તે વિહારે વસતિ, સો ભિક્ખુ અરહા''તિ ભણતિ, પટિવિજાનન્તસ્સ આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ન પટિવિજાનન્તસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સ – અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપન્તો ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

ચત્તારો પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

૨. સઙ્ઘાદિસેસકણ્ડં

૧૬૧. ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતેતિ ઉપક્કમતિ મુચ્ચતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; ચેતેતિ ઉપક્કમતિ ન મુચ્ચતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; પયોગે દુક્કટં.

માતુગામેન સદ્ધિં કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. કાયેન કાયં આમસતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; કાયેન કાયપટિબદ્ધં આમસતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; કાયપટિબદ્ધેન કાયપટિબદ્ધં આમસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

માતુગામં દ્વયુલ્લાહિ વાચાહિ ઓભાસેન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. વચ્ચમગ્ગં પસ્સાવમગ્ગં આદિસ્સ વણ્ણમ્પિ ભણતિ, અવણ્ણમ્પિ ભણતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; વચ્ચમગ્ગં પસ્સાવમગ્ગં ઠપેત્વા અધક્ખકં ઉબ્ભજાણુમણ્ડલં આદિસ્સ વણ્ણમ્પિ ભણતિ અવણ્ણમ્પિ ભણતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; કાયપટિબદ્ધં આદિસ્સ વણ્ણમ્પિ ભણતિ અવણ્ણમ્પિ ભણતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

અત્તકામપારિચરિયા વણ્ણં ભાસન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ . માતુગામસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; પણ્ડકસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તિરચ્છાનગતસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિગ્ગણ્હાતિ વીમંસતિ પચ્ચાહરતિ , આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; પટિગ્ગણ્હાતિ વીમંસતિ ન પચ્ચાહરતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; પટિગ્ગણ્હાતિ ન વીમંસતિ ન પચ્ચાહરતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કારાપેન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

મહલ્લકં વિહારં કારાપેન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. અનોકાસં કારાપેત્વા ચાવનાધિપ્પાયો વદેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસેન દુક્કટસ્સ; ઓકાસં કારાપેત્વા અક્કોસાધિપ્પાયો વદેતિ, આપત્તિ ઓમસવાદસ્સ.

ભિક્ખું અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિ દેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ . અનોકાસં કારાપેત્વા ચાવનાધિપ્પાયો વદેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસેન દુક્કટસ્સ; ઓકાસં કારાપેત્વા અક્કોસાધિપ્પાયો વદેતિ, આપત્તિ ઓમસવાદસ્સ.

સઙ્ઘભેદકો ભિક્ખુ યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

ભેદકાનુવત્તકા ભિક્ખૂ યાવતતિયં સમનુભાસનાય [સમનુભાસિયમાના (સ્યા॰)] ન પટિનિસ્સજ્જન્તા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જન્તિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

દુબ્બચો ભિક્ખુ યાવતતિયં સમનુભાસનાય [સમનુભાસિયમાનો (સ્યા॰)] ન પટિનિસ્સજ્જન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ . ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

કુલદૂસકો ભિક્ખુ યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

તેરસ સઙ્ઘાદિસેસા નિટ્ઠિતા.

૩. નિસ્સગ્ગિયકણ્ડં

૧. કથિનવગ્ગો

૧૬૨. અતિરેકચીવરં દસાહં અતિક્કામેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

એકરત્તં તિચીવરેન વિપ્પવસન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અકાલચીવરં પટિગ્ગહેત્વા માસં અતિક્કામેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા પુરાણચીવરં ધોવાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ધોવાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ધોવાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા હત્થતો ચીવરં પટિગ્ગણ્હન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગણ્હાતિ, પયોગે દુક્કટં; ગહિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞાતકં ગહપતિં વા ગહપતાનિં વા ચીવરં વિઞ્ઞાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વિઞ્ઞાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વિઞ્ઞાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞાતકં ગહપતિં વા ગહપતાનિં વા તતુત્તરિ ચીવરં વિઞ્ઞાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વિઞ્ઞાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વિઞ્ઞાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

પુબ્બે અપ્પવારિતો અઞ્ઞાતકં ગહપતિકં ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વિકપ્પં આપજ્જતિ , પયોગે દુક્કટં; વિકપ્પં આપન્ને નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

પુબ્બે અપ્પવારિતો અઞ્ઞાતકે ગહપતિકે ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વિકપ્પં આપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; વિકપ્પં આપન્ને નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અતિરેકતિક્ખત્તું ચોદનાય અતિરેકછક્ખત્તું ઠાનેન ચીવરં અભિનિપ્ફાદેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અભિનિપ્ફાદેતિ, પયોગે દુક્કટં; અભિનિપ્ફાદિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

કથિનવગ્ગો પઠમો.

૨. કોસિયવગ્ગો

૧૬૩. કોસિયમિસ્સકં સન્થતં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

સુદ્ધકાળકાનં એળકલોમાનં સન્થતં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અનાદિયિત્વા તુલં ઓદાતાનં તુલં ગોચરિયાનં નવં સન્થતં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અનુવસ્સં સન્થતં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અનાદિયિત્વા પુરાણસન્થતસ્સ સામન્તા સુગતવિદત્થિં નવં નિસીદનસન્થતં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

એળકલોમાનિ પટિગ્ગહેત્વા તિયોજનં અતિક્કામેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં તિયોજનં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા એળકલોમાનિ ધોવાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ધોવાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ધોવાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

રૂપિયં પટિગ્ગણ્હન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગણ્હાતિ, પયોગે દુક્કટં; ગહિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

નાનપ્પકારકં રૂપિયસંવોહારં સમાપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. સમાપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; સમાપન્ને નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

નાનપ્પકારકં કયવિક્કયં સમાપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. સમાપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; સમાપન્ને નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

કોસિયવગ્ગો દુતિયો.

૩. પત્તવગ્ગો

૧૬૪. અતિરેકપત્તં દસાહં અતિક્કામેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

ઊનપઞ્ચબન્ધનેન પત્તેન અઞ્ઞં નવં પત્તં ચેતાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

ભેસજ્જાનિ પટિગ્ગહેત્વા સત્તાહં અતિક્કામેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અતિરેકમાસે સેસે ગિમ્હાને વસ્સિકસાટિકચીવરં પરિયેસન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિયેસતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિયિટ્ઠે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

ભિક્ખુસ્સ સામં ચીવરં દત્વા કુપિતો અનત્તમનો અચ્છિન્દન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અચ્છિન્દતિ, પયોગે દુક્કટં; અચ્છિન્ને નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

સામં સુત્તં વિઞ્ઞાપેત્વા તન્તવાયેહિ ચીવરં વાયાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વાયાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વાયાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

પુબ્બે અપ્પવારિતો અઞ્ઞાતકસ્સ ગહપતિકસ્સ તન્તવાયે ઉપસઙ્કમિત્વા ચીવરે વિકપ્પં આપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વિકપ્પં આપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; વિકપ્પં આપન્ને નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અચ્ચેકચીવરં પટિગ્ગહેત્વા ચીવરકાલસમયં અતિક્કામેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

તિણ્ણં ચીવરાનં અઞ્ઞતરં ચીવરં અન્તરઘરે નિક્ખિપિત્વા અતિરેકછારત્તં વિપ્પવસન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

જાનં સઙ્ઘિકં લાભં પરિણતં અત્તનો પરિણામેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિણામેતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિણામિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

પત્તવગ્ગો તતિયો.

તિંસ નિસ્સગ્ગિયા પાચિત્તિયા નિટ્ઠિતા.

૪. પાચિત્તિયકણ્ડં

૧. મુસાવાદવગ્ગો

૧૬૫. સમ્પજાનમુસાવાદં ભાસન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? સમ્પજાનમુસાવાદં ભાસન્તો પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ. પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; ''યો તે વિહારે વસતિ, સો ભિક્ખુ અરહા''તિ ભણતિ, પટિવિજાનન્તસ્સ આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ન પટિવિજાનન્તસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સ; સમ્પજાનમુસાવાદે પાચિત્તિયં – સમ્પજાનમુસાવાદં ભાસન્તો ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

ઓમસન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉપસમ્પન્નં ઓમસતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; અનુપસમ્પન્નં ઓમસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

પેસુઞ્ઞં ઉપસંહરન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉપસમ્પન્નસ્સ પેસુઞ્ઞં ઉપસંહરતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; અનુપસમ્પન્નસ્સ પેસુઞ્ઞં ઉપસંહરતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

અનુપસમ્પન્નં પદસો ધમ્મં વાચેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વાચેતિ, પયોગે દુક્કટં; પદે પદે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અનુપસમ્પન્નેન ઉત્તરિદિરત્તતિરત્તં સહસેય્યં કપ્પેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; નિપન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

માતુગામેન સહસેય્યં કપ્પેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; નિપન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

માતુગામસ્સ ઉત્તરિછપ્પઞ્ચવાચાહિ ધમ્મં દેસેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. દેસેતિ, પયોગે દુક્કટં; પદે પદે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અનુપસમ્પન્નસ્સ ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ભૂતં આરોચેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. આરોચેતિ, પયોગે દુક્કટં; આરોચિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુસ્સ દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અનુપસમ્પન્નસ્સ આરોચેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. આરોચેતિ, પયોગે દુક્કટં; આરોચિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પથવિં ખણન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ખણતિ, પયોગે દુક્કટં; પહારે પહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

મુસાવાદવગ્ગો પઠમો.

૨. ભૂતગામવગ્ગો

૧૬૬. ભૂતગામં પાતેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પાતેતિ, પયોગે દુક્કટં; પહારે પહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અઞ્ઞેનઞ્ઞં પટિચરન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અનારોપિતે અઞ્ઞવાદકે અઞ્ઞેનઞ્ઞં પટિચરતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; આરોપિતે અઞ્ઞવાદકે અઞ્ઞેનઞ્ઞં પટિચરતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખું ઉજ્ઝાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉજ્ઝાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉજ્ઝાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સઙ્ઘિકં મઞ્ચં વા પીઠં વા ભિસિં વા કોચ્છં વા અજ્ઝોકાસે સન્થરિત્વા અનુદ્ધરિત્વા અનાપુચ્છા પક્કમન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં લેડ્ડુપાતં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સઙ્ઘિકે વિહારે સેય્યં સન્થરિત્વા અનુદ્ધરિત્વા અનાપુચ્છા પક્કમન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં પરિક્ખેપં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સઙ્ઘિકે વિહારે જાનં પુબ્બુપગતં ભિક્ખું અનુપખજ્જ સેય્યં કપ્પેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; નિપન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખું કુપિતો અનત્તમનો સઙ્ઘિકા વિહારા નિક્કડ્ઢન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિક્કડ્ઢતિ, પયોગે દુક્કટં; નિક્કડ્ઢિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સઙ્ઘિકે વિહારે ઉપરિવેહાસકુટિયા આહચ્ચપાદકં મઞ્ચં વા પીઠં વા અભિનિસીદન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અભિનિસીદતિ, પયોગે દુક્કટં; અભિનિસિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

દ્વત્તિપરિયાયે અધિટ્ઠહિત્વા તતુત્તરિ અધિટ્ઠહન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અધિટ્ઠેતિ, પયોગે દુક્કટં; અધિટ્ઠિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જાનં સપ્પાણકં ઉદકં તિણં વા મત્તિકં વા સિઞ્ચન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. સિઞ્ચતિ, પયોગે દુક્કટં; સિઞ્ચિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભૂતગામવગ્ગો દુતિયો.

૩. ઓવાદવગ્ગો

૧૬૭. અસમ્મતો ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઓવદતિ, પયોગે દુક્કટં; ઓવદિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અત્થઙ્ગતે સૂરિયે ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઓવદતિ, પયોગે દુક્કટં; ઓવદિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુનુપસ્સયં ઉપસઙ્કમિત્વા ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઓવદતિ, પયોગે દુક્કટં; ઓવદિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

''આમિસહેતુ ભિક્ખૂ ભિક્ખુનિયો ઓવદન્તી''તિ ભણન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભણતિ, પયોગે દુક્કટં; ભણિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા ચીવરં દેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. દેતિ, પયોગે દુક્કટં; દિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અઞ્ઞાતિકા ભિક્ખુનિયા ચીવરં સિબ્બેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. સિબ્બેતિ, પયોગે દુક્કટં; આરાપથે આરાપથે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પટિપન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં સંવિધાય એકં નાવં અભિરુહન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અભિરુહતિ, પયોગે દુક્કટં; અભિરુળ્હે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જાનં ભિક્ખુનિપરિપાચિતં પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ''ભુઞ્જિસ્સામી''તિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં એકો એકાય રહો નિસજ્જં કપ્પેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિસીદતિ, પયોગે દુક્કટં; નિસિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઓવાદવગ્ગો તતિયો.

૪. ભોજનવગ્ગો

૧૬૮. તતુત્તરિ આવસથપિણ્ડં ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ગણભોજનં ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પરમ્પરભોજનં ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

દ્વત્તિપત્તપૂરે પૂવે પટિગ્ગહેત્વા તતુત્તરિ પટિગ્ગણ્હન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગણ્હાતિ, પયોગે દુક્કટં; ગહિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભુત્તાવી પવારિતો અનતિરિત્તં ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ . ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખું ભુત્તાવિં પવારિતં અનતિરિત્તેન ખાદનીયેન વા ભોજનીયેન વા અભિહટ્ઠું પવારેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. તસ્સ વચનેન ખાદિસ્સામિ ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; ભોજનપરિયોસાને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

વિકાલે ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ખાદિસ્સામિ ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સન્નિધિકારકં ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ખાદિસ્સામિ ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પણીતભોજનાનિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અદિન્નં મુખદ્વારં આહારં આહરન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભોજનવગ્ગો ચતુત્થો.

૫. અચેલકવગ્ગો

૧૬૯. અચેલકસ્સ, વા પરિબ્બાજકસ્સ વા પરિબ્બાજિકાય વા સહત્થા ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા દેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. દેતિ, પયોગે દુક્કટં; દિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખું – ''એહાવુસો, ગામં વા નિગમં વા પિણ્ડાય પવિસિસ્સામા''તિ તસ્સ દાપેત્વા વા અદાપેત્વા વા ઉય્યોજેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉય્યોજેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉય્યોજિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સભોજને કુલે અનુપખજ્જ નિસજ્જં કપ્પેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિસીદતિ, પયોગે દુક્કટં; નિસિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

માતુગામેન સદ્ધિં રહો પટિચ્છન્ને આસને નિસજ્જં કપ્પેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિસીદતિ, પયોગે દુક્કટં; નિસિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

માતુગામેન સદ્ધિં એકો એકાય રહો નિસજ્જં કપ્પેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિસીદતિ, પયોગે દુક્કટં; નિસિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

નિમન્તિતો સભત્તો સમાનો પુરેભત્તં પચ્છાભત્તં કુલેસુ ચારિત્તં આપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં ઉમ્મારં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

તતુત્તરિ ભેસજ્જં વિઞ્ઞાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વિઞ્ઞાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વિઞ્ઞાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઉય્યુત્તં સેનં દસ્સનાય ગચ્છન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ . ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; યત્થ ઠિતો પસ્સતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અતિરેકતિરત્તં સેનાય વસન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વસતિ, પયોગે દુક્કટં; વસિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઉય્યોધિકં ગચ્છન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; યત્થ ઠિતો પસ્સતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અચેલકવગ્ગો પઞ્ચમો.

૬. સુરામેરયવગ્ગો

૧૭૦. મજ્જં પિવન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ‘‘પિવિસ્સામી’’તિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખું અઙ્ગુલિપતોદકેન હાસેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. હાસેતિ, પયોગે દુક્કટં; હસિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઉદકે કીળન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. હેટ્ઠાગોપ્ફકે ઉદકે કીળતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; ઉપરિગોપ્ફકે કીળતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અનાદરિયં કરોન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કરોતિ, પયોગે દુક્કટં; કતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખું ભિંસાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિંસાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ભિંસાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જોતિં સમાદહિત્વા વિસિબ્બેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. સમાદહતિ , પયોગે દુક્કટં; સમાદહિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઓરેનદ્ધમાસં નહાયન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નહાયતિ, પયોગે દુક્કટં; નહાનપરિયોસાને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અનાદિયિત્વા તિણ્ણં દુબ્બણ્ણકરણાનં અઞ્ઞતરં દુબ્બણ્ણકરણં નવં ચીવરં પરિભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિભુઞ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિભુત્તે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુસ્સ વા ભિક્ખુનિયા વા સિક્ખમાનાય વા સામણેરસ્સ વા સામણેરિયા વા સામં ચીવરં વિકપ્પેત્વા અપ્પચ્ચુદ્ધારણં પરિભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિભુઞ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિભુત્તે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુસ્સ પત્તં વા ચીવરં વા નિસીદનં વા સૂચિઘરં વા કાયબન્ધનં વા અપનિધેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અપનિધેતિ, પયોગે દુક્કટં; અપનિધિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સુરામેરયવગ્ગો છટ્ઠો.

૭. સપ્પાણકવગ્ગો

૧૭૧. સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેન્તો ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. અનોદિસ્સ ઓપાતં ખણતિ – ‘‘યો કોચિ પપતિત્વા મરિસ્સતી’’તિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; મનુસ્સો તસ્મિં પપતિત્વા મરતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; યક્ખો વા પેતો વા તિરચ્છાનગતમનુસ્સવિગ્ગહો વા તસ્મિં પપતિત્વા મરતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તિરચ્છાનગતો તસ્મિં પપતિત્વા મરતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ – સઞ્ચિચ્ચ પાણં જીવિતા વોરોપેન્તો ઇમા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

જાનં સપ્પાણકં ઉદકં પરિભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિભુઞ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિભુત્તે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જાનં યથાધમ્મં નિહતાધિકરણં પુનકમ્માય ઉક્કોટેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉક્કોટેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉક્કોટિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુસ્સ જાનં દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં પટિચ્છાદેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

જાનં ઊનવીસતિવસ્સં પુગ્ગલં ઉપસમ્પાદેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉપસમ્પાદેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉપસમ્પાદિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જાનં થેય્યસત્થેન સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પટિપન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

માતુગામેન સદ્ધિં સંવિધાય એકદ્ધાનમગ્ગં પટિપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પટિપન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પાપિકાય દિટ્ઠિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જાનં તથાવાદિના ભિક્ખુના અકટાનુધમ્મેન તં દિટ્ઠિં અપ્પટિનિસ્સટ્ઠેન સદ્ધિં સમ્ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. સમ્ભુઞ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; સમ્ભુત્તે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જાનં તથાનાસિતં સમણુદ્દેસં ઉપલાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉપલાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉપલાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સપ્પાણકવગ્ગો સત્તમો.

૮. સહધમ્મિકવગ્ગો

૧૭૨. ભિક્ખૂહિ સહધમ્મિકં વુચ્ચમાનો – ''ન તાવાહં, આવુસો, એતસ્મિં સિક્ખાપદે સિક્ખિસ્સામિ યાવ ન અઞ્ઞં ભિક્ખું બ્યત્તં વિનયધરં પરિપુચ્છિસ્સામી''તિ ભણન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભણતિ, પયોગે દુક્કટં; ભણિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

વિનયં વિવણ્ણેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વિવણ્ણેતિ, પયોગે દુક્કટં; વિવણ્ણિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

મોહેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અનારોપિતે મોહે મોહેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; આરોપિતે મોહે મોહેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુસ્સ કુપિતો અનત્તમનો પહારં દેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પહરતિ, પયોગે દુક્કટં; પહતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ .

ભિક્ખુસ્સ કુપિતો અનત્તમનો તલસત્તિકં ઉગ્ગિરન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉગ્ગિરતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉગ્ગિરિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખું અમૂલકેન સઙ્ઘાદિસેસેન અનુદ્ધંસેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અનુદ્ધંસેતિ, પયોગે દુક્કટં; અનુદ્ધંસિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુસ્સ સઞ્ચિચ્ચ કુક્કુચ્ચં ઉપદહન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉપદહતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉપદહિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખૂનં ભણ્ડનજાતાનં કલહજાતાનં વિવાદાપન્નાનં ઉપસ્સુતિં તિટ્ઠન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ‘‘સોસ્સામી’’તિ ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; યત્થ ઠિતો સુણાતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ધમ્મિકાનં કમ્માનં છન્દં દત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં આપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ખિય્યતિ, પયોગે દુક્કટં; ખિય્યિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સઙ્ઘે વિનિચ્છયકથાય વત્તમાનાય છન્દં અદત્વા ઉટ્ઠાયાસના પક્કમન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિસાય હત્થપાસં વિજહન્તસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સ; વિજહિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ચીવરં દત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં આપજ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ખિય્યતિ, પયોગે દુક્કટં; ખિય્યિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જાનં સઙ્ઘિકં લાભં પરિણતં પુગ્ગલસ્સ પરિણામેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિણામેતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિણામિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સહધમ્મિકવગ્ગો અટ્ઠમો.

૯. રાજવગ્ગો

૧૭૩. પુબ્બે અપ્પટિસંવિદિતો રઞ્ઞો અન્તેપુરં પવિસન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં ઉમ્મારં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

રતનં ઉગ્ગણ્હન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગણ્હાતિ, પયોગે દુક્કટં; ગહિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સન્તં ભિક્ખું અનાપુચ્છા વિકાલે ગામં પવિસન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં પરિક્ખેપં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અટ્ઠિમયં વા દન્તમયં વા વિસાણમયં વા સૂચિઘરં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પમાણાતિક્કન્તં મઞ્ચં વા પીઠં વા કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

મઞ્ચં વા પીઠં વા તૂલોનદ્ધં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પમાણાતિક્કન્તં નિસીદનં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પમાણાતિક્કન્તં કણ્ડુપ્પટિચ્છાદિં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પમાણાતિક્કન્તં વસ્સિકસાટિકં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ચીવરં કારાપેન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? સુગતચીવરપ્પમાણં ચીવરં કારાપેન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ , પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ – સુગતચીવરપ્પમાણં ચીવરં કારાપેન્તો ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

રાજવગ્ગો નવમો. ખુદ્દકા નિટ્ઠિતા.

૫. પાટિદેસનીયકણ્ડં

૧૭૪. અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા અન્તરઘરં પવિટ્ઠાય હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા અન્તરઘરં પવિટ્ઠાય હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ – અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા અન્તરઘરં પવિટ્ઠાય હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તો ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

ભિક્ખુનિયા વોસાસન્તિયા ન નિવારેત્વા ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

સેક્ખસમ્મતેસુ કુલેસુ ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

આરઞ્ઞકેસુ સેનાસનેસુ પુબ્બે અપ્પટિસંવિદિતં ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા અજ્ઝારામે સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? આરઞ્ઞકેસુ સેનાસનેસુ પુબ્બે અપ્પટિસંવિદિતં ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા

અજ્ઝારામે સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ . ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ – આરઞ્ઞકેસુ સેનાસનેસુ પુબ્બે અપ્પટિસંવિદિતં ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા અજ્ઝારામે સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તો ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

ચત્તારો પાટિદેસનીયા નિટ્ઠિતા.

૬. સેખિયકણ્ડં

૧. પરિમણ્ડલવગ્ગો

૧૭૫. અનાદરિયં પટિચ્ચ પુરતો વા પચ્છતો વા ઓલમ્બેન્તો નિવાસેન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ પુરતો વા પચ્છતો વા ઓલમ્બેન્તો નિવાસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં – અનાદરિયં પટિચ્ચ પુરતો વા પચ્છતો વા ઓલમ્બેન્તો નિવાસેન્તો ઇમં એકં આપત્તિં આપજ્જતિ.

...અનાદરિયં પટિચ્ચ પુરતો વા પચ્છતો વા ઓલમ્બેન્તો પારુપન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ કાયં વિવરિત્વા અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ કાયં વિવરિત્વા અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ હત્થં વા પાદં વા કીળાપેન્તો અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ હત્થં વા પાદં વા કીળાપેન્તો અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓલોકેન્તો અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓલોકેન્તો અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉક્ખિત્તકાય અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉક્ખિત્તકાય અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

પરિમણ્ડલવગ્ગો પઠમો.

૨. ઉજ્જગ્ઘિકવગ્ગો

૧૭૬. ...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉજ્જગ્ઘિકાય અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉજ્જગ્ઘિકાય અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉચ્ચાસદ્દં મહાસદ્દં કરોન્તો અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉચ્ચાસદ્દં મહાસદ્દં કરોન્તો અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ કાયપ્પચાલકં અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ કાયપ્પચાલકં અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ બાહુપ્પચાલકં અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ બાહુપ્પચાલકં અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સીસપ્પચાલકં અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સીસપ્પચાલકં અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

ઉજ્જગ્ઘિકવગ્ગો દુતિયો.

૩. ખમ્ભકતવગ્ગો

૧૭૭. ...અનાદરિયં પટિચ્ચ ખમ્ભકતો અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ખમ્ભકતો અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઓગુણ્ઠિતો અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઓગુણ્ઠિતો અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉક્કુટિકાય અન્તરઘરે ગચ્છન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ પલ્લત્થિકાય અન્તરઘરે નિસીદન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ અસક્કચ્ચં પિણ્ડપાતં પટિગ્ગણ્હન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓલોકેન્તો પિણ્ડપાતં પટિગ્ગણ્હન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સૂપઞ્ઞેવ બહું પટિગ્ગણ્હન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ થૂપીકતં પિણ્ડપાતં પટિગ્ગણ્હન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

ખમ્ભકતવગ્ગો તતિયો.

૪. પિણ્ડપાતવગ્ગો

૧૭૮. ...અનાદરિયં પટિચ્ચ અસક્કચ્ચં પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓલોકેન્તો પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ તહં તહં ઓમસિત્વા પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સૂપઞ્ઞેવ બહું ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ થૂપકતો ઓમદ્દિત્વા પિણ્ડપાતં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સૂપં વા બ્યઞ્જનં વા ઓદનેન પટિચ્છાદેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સૂપં વા ઓદનં વા અગિલાનો અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉજ્ઝાનસઞ્ઞી પરેસં પત્તં ઓલોકેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ મહન્તં કબળં કરોન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ દીઘં આલોપં કરોન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

પિણ્ડપાતવગ્ગો ચતુત્થો.

૫. કબળવગ્ગો

૧૭૯. ...અનાદરિયં પટિચ્ચ અનાહટે કબળે મુખદ્વારં વિવરન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ભુઞ્જમાનો સબ્બં હત્થં મુખે પક્ખિપન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સકબળેન મુખેન બ્યાહરન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ પિણ્ડુક્ખેપકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ કબળાવચ્છેદકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ અવગણ્ડકારકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ હત્થનિદ્ધુનકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સિત્થાવકારકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ જિવ્હાનિચ્છારકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ચપુચપુકારકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

કબળવગ્ગો પઞ્ચમો.

૬. સુરુસુરુવગ્ગો

૧૮૦. ...અનાદરિયં પટિચ્ચ સુરુસુરુકારકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ હત્થનિલ્લેહકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ પત્તનિલ્લેહકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઓટ્ઠનિલ્લેહકં ભુઞ્જન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સામિસેન હત્થેન પાનીયથાલકં પટિગ્ગણ્હન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સસિત્થકં પત્તધોવનં અન્તરઘરે છડ્ડેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ છત્તપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ દણ્ડપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સત્થપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ આવુધપાણિસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

સુરુસુરુવગ્ગો છટ્ઠો.

૭. પાદુકવગ્ગો

૧૮૧. ...અનાદરિયં પટિચ્ચ પાદુકારુળ્હસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉપાહનારુળ્હસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ યાનગતસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ સયનગતસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ પલ્લત્થિકાય નિસિન્નસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ વેઠિતસીસસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઓગુણ્ઠિતસીસસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ છમાયં નિસીદિત્વા આસને નિસિન્નસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ નીચે આસને નિસીદિત્વા ઉચ્ચે આસને નિસિન્નસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઠિતો નિસિન્નસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ પચ્છતો ગચ્છન્તો પુરતો ગચ્છન્તસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉપ્પથેન ગચ્છન્તો પથેન ગચ્છન્તસ્સ ધમ્મં દેસેન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ ઠિતો ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા કરોન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

...અનાદરિયં પટિચ્ચ હરિતે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં – અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તો ઇમં એકં આપત્તિં આપજ્જતિ.

પાદુકવગ્ગો સત્તમો.

સેખિયા નિટ્ઠિતા.

કતાપત્તિવારો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૩. વિપત્તિવારો

૧૮૨. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં... પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજતિ – આચારવિપત્તિં.

વિપત્તિવારો નિટ્ઠિતો તતિયો.

૪. સઙ્ગહિતવારો

૧૮૩. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં તીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં એકેન આપત્તિક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા – દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન.

સઙ્ગહિતવારો નિટ્ઠિતો ચતુત્થો.

૫. સમુટ્ઠાનવારો

૧૮૪. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ [સમુટ્ઠહન્તિ (સી॰ સ્યા॰)]? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો.

સમુટ્ઠાનવારો નિટ્ઠિતો પઞ્ચમો.

૬. અધિકરણવારો

૧૮૫. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં.

અધિકરણવારો નિટ્ઠિતો છટ્ઠો.

૭. સમથવારો

૧૮૬. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તસ્સ આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ આપત્તિ સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

સમથવારો નિટ્ઠિતો સત્તમો.

૮. સમુચ્ચયવારો

૧૮૭. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. અક્ખાયિતે સરીરે મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; યેભુય્યેન ખાયિતે સરીરે મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; વટ્ટકતે મુખે અચ્છુપન્તં અઙ્ગજાતં પવેસેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – મેથુનં ધમ્મં પટિસેવન્તો ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ, સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા, છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ, ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં, સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં તીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ…પે॰….

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તો કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તો એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં – અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તો ઇમં એકં આપત્તિં આપજ્જતિ.

સા આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજતિ, સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા, છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ, ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં, સત્તન્નં, સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? સા આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજતિ – આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં એકેન આપત્તિક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા – દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

સમુચ્ચયવારો નિટ્ઠિતો અટ્ઠમો.

ઇમે અટ્ઠ વારા સજ્ઝાયમગ્ગેન લિખિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

કત્થપઞ્ઞત્તિ કતિ ચ, વિપત્તિસઙ્ગહેન ચ;
સમુટ્ઠાનાધિકરણા સમથો, સમુચ્ચયેન ચાતિ.

૧. કત્થપઞ્ઞત્તિવારો

૧. પારાજિકકણ્ડં

૧૮૮. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તં, કં આરબ્ભ, કિસ્મિં વત્થુસ્મિં…પે॰… કેનાભતન્તિ?

યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સુદિન્નં કલન્દપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સુદિન્નો કલન્દપુત્તો પુરાણદુતિયિકાય મેથુનં ધમ્મં પટિસેવિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ, દ્વે અનુપઞ્ઞત્તિયો. અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થ પઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? સાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? ઉભતોપઞ્ઞત્તિ. પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં. કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? દુતિયેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સીલવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰… કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે. …પે॰…;

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદા;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

૧૮૯. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન અદિન્નં આદિયનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? ધનિયં કુમ્ભકારપુત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ધનિયો કુમ્ભકારપુત્તો રઞ્ઞો દારૂનિ અદિન્નં આદિયિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૯૦. સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ અઞ્ઞમઞ્ઞં જીવિતા વોરોપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૧૯૧. અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? વગ્ગુમુદાતીરિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? વગ્ગુમુદાતીરિયા ભિક્ખૂ ગિહીનં અઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મસ્સ વણ્ણં ભાસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ચત્તારો પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

૨. સઙ્ઘાદિસેસકણ્ડાદિ

૧૯૨. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ઉપક્કમિત્વાઅસુચિં મોચનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તો, કં આરબ્ભ, કિસ્મિં વત્થુસ્મિં...પે॰... કેનાભતન્તિ?

યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં સેય્યસકં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા સેય્યસકો ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? અસાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ. પઞ્ચન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં. કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? તતિયેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સીલવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰... કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે. ...પે॰...;

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદા;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

માતુગામેન સદ્ધિં કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામેન સદ્ધિં કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

માતુગામં દુટ્ઠુલ્લાહિ વાચાહિ ઓભાસનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામં દુટ્ઠુલ્લાહિ વાચાહિ ઓભાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ

ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

માતુગામસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી માતુગામસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં ઉદાયિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા ઉદાયી સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કારાપનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ ? આળવિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આળવકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આળવકા ભિક્ખૂ સઞ્ઞાચિકાય કુટિયો કારાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

મહલ્લકં વિહારં કારાપનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં છન્નં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા છન્નો વિહારવત્થું સોધેન્તો અઞ્ઞતરં ચેતિયરુક્ખં છેદાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? મેત્તિયભૂમજકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? મેત્તિયભૂમજકા ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં દબ્બં મલ્લપુત્તં અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ભિક્ખું અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિદેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? મેત્તિયભૂમજકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? મેત્તિયભૂમજકા ભિક્ખૂ આયસ્મન્તં દબ્બં મલ્લપુત્તં અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિ દેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

સઙ્ઘભેદકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? દેવદત્તં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? દેવદત્તો સમગ્ગસ્સ સઙ્ઘસ્સ ભેદાય પરક્કમિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ભેદકાનુવત્તકાનં ભિક્ખૂનં યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખૂ દેવદત્તસ્સ સઙ્ઘભેદાય પરક્કમન્તસ્સ અનુવત્તકા અહેસું વગ્ગવાદકા, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકે સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

દુબ્બચસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? આયસ્મન્તં છન્નં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? આયસ્મા છન્નો ભિક્ખૂહિ સહધમ્મિકં વુચ્ચમાનો અત્તાનં અવચનીયં અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

કુલદૂસકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? અસ્સજિપુનબ્બસુકે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અસ્સજિપુનબ્બસુકા ભિક્ખૂ સઙ્ઘેન પબ્બાજનીયકમ્મકતા ભિક્ખૂ છન્દગામિતા દોસગામિતા મોહગામિતા ભયગામિતા પાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા દુક્કટં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયે ભિક્ખૂ આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખૂ ઉદકે ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ ખેળમ્પિ અકંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

કત્થપઞ્ઞત્તિવારો નિટ્ઠિતો પઠમો.

૨. કતાપત્તિવારો

૧. પારાજિકકણ્ડં

૧૯૩. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – અક્ખાયિતે સરીરે મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; યેભુય્યેન ખાયિતે સરીરે મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ ; વટ્ટકતે મુખે અચ્છુપન્તં અઙ્ગજાતં પવેસેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; જતુમટ્ઠકે પાચિત્તિયં – મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા ઇમા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

અદિન્નં આદિયનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અદિન્નં આદિયનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઞ્ચમાસકં વા અતિરેકપઞ્ચમાસકં વા અગ્ઘનકં અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; અતિરેકમાસકં વા ઊનપઞ્ચમાસકં વા અગ્ઘનકં અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; માસકં વા ઊનમાસકં વા અગ્ઘનકં અદિન્નં થેય્યસઙ્ખાતં આદિયતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – અદિન્નં આદિયનપચ્ચયા ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. મનુસ્સં ઓદિસ્સ ઓપાતં ખણતિ ''પપતિત્વા મરિસ્સતી''તિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; પપતિતે દુક્ખા વેદના ઉપ્પજ્જતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; મરતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ – સઞ્ચિચ્ચ મનુસ્સવિગ્ગહં જીવિતા વોરોપનપચ્ચયા ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ, ''યો તે વિહારે વસતિ સો ભિક્ખુ અરહા''તિ ભણતિ, પટિવિજાનન્તસ્સ આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ન પટિવિજાનન્તસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સ – અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપનપચ્ચયા ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

ચત્તારો પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

૨. સઙ્ઘાદિસેસકણ્ડાદિ

૧૯૪. ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? ઉપક્કમિત્વા અસુચિમોચનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – ચેતેતિ ઉપક્કમતિ મુચ્ચતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; ચેતેતિ ઉપક્કમતિ ન મુચ્ચતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; પયોગે દુક્કટં – ઉપક્કમિત્વા અસુચિમોચનપચ્ચયા ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જનપચ્ચયા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ – અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ અધક્ખકં ઉબ્ભજાણુમણ્ડલં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ભિક્ખુ કાયેન કાયં આમસતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; કાયેન કાયપટિબદ્ધં આમસતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; કાયપટિબદ્ધેન કાયપટિબદ્ધં આમસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અઙ્ગુલિપતોદકે પાચિત્તિયં – કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જનપચ્ચયા ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

માતુગામં દુટ્ઠુલ્લાહિ વાચાહિ ઓભાસનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – વચ્ચમગ્ગં પસ્સાવમગ્ગં આદિસ્સ વણ્ણમ્પિ ભણતિ અવણ્ણમ્પિ ભણતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; વચ્ચમગ્ગં પસ્સાવમગ્ગં ઠપેત્વા અધક્ખકં ઉબ્ભજાણુમણ્ડલં આદિસ્સ વણ્ણમ્પિ ભણતિ અવણ્ણમ્પિ ભણતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; કાયપટિબદ્ધં આદિસ્સ વણ્ણમ્પિ ભણતિ અવણ્ણમ્પિ ભણતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – માતુગામસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; પણ્ડકસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તિરચ્છાનગતસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – પટિગ્ગણ્હાતિ વીમંસતિ પચ્ચાહરતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; પટિગ્ગણ્હાતિ વીમંસતિ ન પચ્ચાહરતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; પટિગ્ગણ્હાતિ ન વીમંસતિ ન

પચ્ચાહરતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કારાપનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં [એકપિણ્ડે (સ્યા॰)] અનાગતે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

મહલ્લકં વિહારં કારાપનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – અનોકાસં કારાપેત્વા ચાવનાધિપ્પાયો વદેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસેન દુક્કટસ્સ; ઓકાસં કારાપેત્વા અક્કોસાધિપ્પાયો વદેતિ, આપત્તિ ઓમસવાદસ્સ.

ભિક્ખું અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિ દેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – અનોકાસં કારાપેત્વા ચાવનાધિપ્પાયો વદેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસેન દુક્કટસ્સ; ઓકાસં કારાપેત્વા અક્કોસાધિપ્પાયો વદેતિ, આપત્તિ ઓમસવાદસ્સ.

સઙ્ઘભેદકો ભિક્ખુ યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

ભેદકાનુવત્તકા ભિક્ખૂ યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

દુબ્બચો ભિક્ખુ યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

કુલદૂસકો ભિક્ખુ યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં – અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા ઇમં એકં આપત્તિં આપજ્જતિ.

કતાપત્તિવારો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૩. વિપત્તિવારો

૧૯૫. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં સિયા આચારવિપત્તિં...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજતિ – આચારવિપત્તિં.

વિપત્તિવારો નિટ્ઠિતો તતિયો.

૪. સઙ્ગહિતવારો

૧૯૬. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં ચતૂહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં એકેન આપત્તિક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા – દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન.

સઙ્ગહિતવારો નિટ્ઠિતો ચતુત્થો.

૫. સમુટ્ઠાનવારો

૧૯૭. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

સમુટ્ઠાનવારો નિટ્ઠિતો પઞ્ચમો.

૬. અધિકરણવારો

૧૯૮. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં...પે॰....

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં.

અધિકરણવારો નિટ્ઠિતો છટ્ઠો.

૭. સમથવારો

૧૯૯. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ; સિયા સમ્મુખાવિનયેન તિણવત્થારકેન ચ…પે॰….

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા આપત્તિ સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચાતિ.

સમથવારો નિટ્ઠિતો સત્તમો.

૮. સમુચ્ચયવારો

૨૦૦. મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. અક્ખાયિતે સરીરે મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; યેભુય્યેન ખાયિતે સરીરે મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; વટ્ટકતે મુખે અચ્છુપન્તં અઙ્ગજાતં પવેસેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; જતુમટ્ઠકે પાચિત્તિયં – મેથુનં ધમ્મં પટિસેવનપચ્ચયા ઇમા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં ચતૂહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં, તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ, પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ…પે॰….

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. દુક્કટં – અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણપચ્ચયા ઇમં એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. સા આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજતિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? સા આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજતિ – આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં એકેન આપત્તિક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા – દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ –

કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચાતિ.

સમુચ્ચયવારો નિટ્ઠિતો અટ્ઠમો.

અટ્ઠપચ્ચયવારા નિટ્ઠિતા.

મહાવિભઙ્ગે સોળસમહાવારા નિટ્ઠિતા.

ભિક્ખુવિભઙ્ગમહાવારો નિટ્ઠિતો.

ભિક્ખુનીવિભઙ્ગો

૧. કત્થપઞ્ઞત્તિવારો

૧. પારાજિકકણ્ડં

૨૦૧. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ભિક્ખુનીનં પઞ્ચમં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તં? કં આરબ્ભ? કિસ્મિં વત્થુસ્મિં? અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તિ? સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તિ? ચતુન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નં? કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ? ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધો? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? કો તત્થ વિનયો? કો તત્થ અભિવિનયો? કિં તત્થ પાતિમોક્ખં? કિં તત્થ અધિપાતિમોક્ખં? કા વિપત્તિ? કા સમ્પત્તિ? કા પટિપત્તિ? કતિ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા ભિક્ખુનીનં પઞ્ચમં પારાજિકં પઞ્ઞત્તં? કા સિક્ખન્તિ? કા સિક્ખિતસિક્ખા? કત્થ ઠિતં? કા ધારેન્તિ? કસ્સ વચનં? કેનાભતન્તિ?

૨૦૨. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ભિક્ખુનીનં પઞ્ચમં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સુન્દરીનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સુન્દરીનન્દા ભિક્ખુની અવસ્સુતા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ અનુપઞ્ઞત્તિ અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ. અનુપઞ્ઞત્તિ અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ , પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? અસાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ. ચતુન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં. કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? દુતિયેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સીલવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? એકેન સમુટ્ઠાને સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણન્તિ? આપત્તાધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ. કો તત્થ વિનયો, કો તત્થ અભિવિનયોતિ? પઞ્ઞત્તિ વિનયો, વિભત્તિ અભિવિનયો. કિં તત્થ પાતિમોક્ખં, કિં તત્થ

અધિપાતિમોક્ખન્તિ? પઞ્ઞત્તિ પાતિમોક્ખં, વિભત્તિ અધિપાતિમોક્ખં. કા વિપત્તીતિ? અસંવરો વિપત્તિ. કા સમ્પત્તીતિ ? સંવરો સમ્પત્તિ. કા પટિપત્તીતિ? ન એવરૂપં કરિસ્સામીતિ યાવજીવં આપાણકોટિકં સમાદાય સિક્ખતિ સિક્ખાપદેસુ. [અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૧] કતિ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા ભિક્ખુનીનં પઞ્ચમં પારાજિકં પઞ્ઞત્તન્તિ? દસ અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા ભિક્ખુનીનં પઞ્ચમં પારાજિકં પઞ્ઞત્તં – સઙ્ઘસુટ્ઠુતાય, સઙ્ઘફાસુતાય, દુમ્મઙ્કૂનં ભિક્ખુનીનં નિગ્ગહાય, પેસલાનં ભિક્ખુનીનં ફાસુવિહારાય, દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય, અપ્પસન્નાનં પસાદાય, પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય, સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા, વિનયાનુગ્ગહાય. કા સિક્ખન્તીતિ? સેક્ખા ચ પુથુજ્જનકલ્યાણિકા ચ સિક્ખન્તિ. કા સિક્ખિતસિક્ખાતિ? અરહન્તિયો [અરહન્તા (ક॰)] સિક્ખિતસિક્ખા. કત્થ ઠિતન્તિ? સિક્ખાકામાસુ ઠિતં. કા ધારેન્તીતિ? યાસં વત્તતિ તા ધારેન્તિ. કસ્સ વચનન્તિ? ભગવતો વચનં અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ. કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે.

તતો મહિન્દો ઇટ્ટિયો, ઉત્તિયો સમ્બલો તથા;
ભદ્દનામો ચ પણ્ડિતો.

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, જમ્બુદીપા ઇધાગતા;
વિનયં તે વાચયિંસુ, પિટકં તમ્બપણ્ણિયા.

નિકાયે પઞ્ચ વાચેસું, સત્ત ચેવ પકરણે;
તતો અરિટ્ઠો મેધાવી, તિસ્સદત્તો ચ પણ્ડિતો.

વિસારદો કાળસુમનો, થેરો ચ દીઘનામકો;
દીઘસુમનો ચ પણ્ડિતો.

પુનદેવ કાળસુમનો, નાગત્થેરો ચ બુદ્ધરક્ખિતો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, દેવત્થેરો ચ પણ્ડિતો.

પુનદેવ સુમનો મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
બહુસ્સુતો ચૂળનાગો, ગજોવ દુપ્પધંસિયો.

ધમ્મપાલિતનામો ચ, રોહણે સાધુપૂજિતો;
તસ્સ સિસ્સો મહાપઞ્ઞો, ખેમનામો તિપેટકો.

દીપે તારકરાજાવ પઞ્ઞાય અતિરોચથ;
ઉપતિસ્સો ચ મેધાવી, ફુસ્સદેવો મહાકથી.

પુનદેવ સુમનો મેધાવી, પુપ્ફનામો બહુસ્સુતો;
મહાકથી મહાસિવો, પિટકે સબ્બત્થ કોવિદો.

પુનદેવ ઉપાલિ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
મહાનાગો મહાપઞ્ઞો, સદ્ધમ્મવંસકોવિદો.

પુનદેવ અભયો મેધાવી, પિટકે સબ્બત્થ કોવિદો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો.

તસ્સ સિસ્સો મહાપઞ્ઞો, પુપ્ફનામો બહુસ્સુતો;
સાસનં અનુરક્ખન્તો, જમ્બુદીપે પતિટ્ઠિતો.

ચૂળાભયો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
તિસ્સત્થેરો ચ મેધાવી, સદ્ધમ્મવંસકોવિદો.

ચૂળદેવો ચ મેધાવી, વિનયે ચ વિસારદો;
સિવત્થેરો ચ મેધાવી, વિનયે સબ્બત્થ કોવિદો.

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદા;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

૨૦૩. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ભિક્ખુનીનં છટ્ઠં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની જાનં પારાજિકં ધમ્મં અજ્ઝાપન્નં ભિક્ખુનિં નેવત્તના પટિચોદેસિ ગણસ્સ આરોચેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ... પે॰....

૨૦૪. ભિક્ખુનીનં સત્તમં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉક્ખિત્તં અરિટ્ઠં ભિક્ખું ગદ્ધબાધિપુબ્બં અનુવત્તિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

૨૦૫. ભિક્ખુનીનં અટ્ઠમં પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

અટ્ઠ પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

મેથુનાદિન્નાદાનઞ્ચ , મનુસ્સવિગ્ગહુત્તરિ;
કાયસંસગ્ગં છાદેતિ, ઉક્ખિત્તા અટ્ઠ વત્થુકા;

પઞ્ઞાપેસિ મહાવીરો, છેજ્જવત્થૂ અસંસયાતિ.

૨. સઙ્ઘાદિસેસકણ્ડં

૨૦૬. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ઉસ્સયવાદિકાય ભિક્ખુનિયા અડ્ડં કરોન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તો? કં આરબ્ભ? કિસ્મિં વત્થુસ્મિં…પે॰… કેનાભતન્તિ?

૨૦૭. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ઉસ્સયવાદિકાય ભિક્ખુનિયા અડ્ડં કરોન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ઉસ્સયવાદિકા વિહરિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ. અનુપઞ્ઞત્તિ અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? અસાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ. ચતુન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં . કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? તતિયેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સીલવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰… કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે. …પે॰…;

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદા;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

૨૦૮. ચોરિં વુટ્ઠાપેન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ચોરિં વુટ્ઠાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

૨૦૯. એકાય ગામન્તરં ગચ્છન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની એકા ગામન્તરં ગચ્છિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, તિસ્સો અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે…પે॰….

૨૧૦. સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉક્ખિત્તં ભિક્ખુનિં ધમ્મેન વિનયેન સત્થુસાસનેન અનપલોકેત્વા કારકસઙ્ઘં અનઞ્ઞાય ગણસ્સ છન્દં ઓસારેન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉક્ખિત્તં ભિક્ખુનિં ધમ્મેન વિનયેન

સત્થુસાસનેન અનપલોકેત્વા કારકસઙ્ઘં અનઞ્ઞાય ગણસ્સ છન્દં ઓસારેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

૨૧૧. અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? સુન્દરીનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સુન્દરીનન્દા ભિક્ખુની અવસ્સુતા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ હત્થતો આમિસં પટિગ્ગહેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

૨૧૨. ''કિં તે, અય્યે, એસો પુરિસપુગ્ગલો કરિસ્સતિ અવસ્સુતો વા અનવસ્સુતો વા, યતો ત્વં અનવસ્સુતા! ઇઙ્ઘ, અય્યે, યં તે એસો પુરિસપુગ્ગલો દેતિ ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા, તં ત્વં સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ખાદ વા ભુઞ્જ વા''તિ ઉય્યોજેન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં અરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની –''કિં તે, અય્યે, એસો પુરિસપુગ્ગલો કરિસ્સતિ અવસ્સુતો વા અનવસ્સુતો વા, યતો ત્વં અનવસ્સુતા! ઇઙ્ઘ, અય્યે, યં તે એસો પુરિસપુગ્ગલો દેતિ ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા, તં ત્વં સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ખાદ વા ભુઞ્જ વા''તિ ઉય્યોજેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

૨૧૩. કુપિતાય અનત્તમનાય ભિક્ખુનિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? ચણ્ડકાળિં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ચણ્ડકાળી ભિક્ખુની કુપિતા અનત્તમના એવં અવચ – ''બુદ્ધં પચ્ચાચિક્ખામિ, ધમ્મં પચ્ચાચિક્ખામિ, સઙ્ઘં પચ્ચાચિક્ખામિ, સિક્ખં પચ્ચાચિક્ખામી''તિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

૨૧૪. કિસ્મિઞ્ચિદેવ અધિકરણે પચ્ચાકતાય ભિક્ખુનિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? ચણ્ડકાળિં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ચણ્ડકાળી ભિક્ખુની કિસ્મિઞ્ચિદેવ અધિકરણે પચ્ચાકતા કુપિતા અનત્તમના એવં અવચ – ''છન્દગામિનિયો ચ ભિક્ખુનિયો, દોસગામિનિયો ચ ભિક્ખુનિયો, મોહગામિનિયો ચ ભિક્ખુનિયો, ભયગામિનિયો ચ ભિક્ખુનિયો''તિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

૨૧૫. સંસટ્ઠાનં ભિક્ખુનીનં યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તીનં સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો સંસટ્ઠા વિહરિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

૨૧૬. ''સંસટ્ઠાવ, અય્યે, તુમ્હે વિહરથ. મા તુમ્હે નાના વિહરિત્થા''તિ ઉય્યોજેન્તિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તિયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની – ''સંસટ્ઠાવ અય્યે, તુમ્હે વિહરથ, મા

તુમ્હે નાના વિહરિત્થા’’તિ ઉય્યોજેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

દસ સદ્ધાદિસેસા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

ઉસ્સયચોરિ ગામન્તં, ઉક્ખિત્તં ખાદનેન ચ;
કિં તે કુપિતા કિસ્મિઞ્ચિ, સંસટ્ઠા ઞાયતે દસાતિ.

૩. નિસ્સગ્ગિયકણ્ડં

૨૧૭. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન પત્તસન્નિચયં કરોન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો પત્તસન્નિચયં અકંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે...પે॰....

અકાલચીવરં ‘‘કાલચીવર’’ન્તિ અધિટ્ઠહિત્વા ભાજાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની અકાલચીવરં ‘‘કાલચીવર’’ન્તિ અધિટ્ઠહિત્વા ભાજાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં ચીવરં પરિવત્તેત્વા અચ્છિન્દન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં ચીવરં પરિવત્તેત્વા અચ્છિન્દિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેત્વા અઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની અઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેત્વા અઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અઞ્ઞં ચેતાપેત્વા અઞ્ઞં ચેતાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની અઞ્ઞં ચેતાપેત્વા અઞ્ઞં ચેતાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન સઙ્ઘિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થં પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન સઙ્ઘિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન સઙ્ઘિકેન સઞ્ઞાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન સઙ્ઘિકેન સઞ્ઞાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન મહાજનિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન મહાજનિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન મહાજનિકેન સઞ્ઞાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન મહાજનિકેન સઞ્ઞાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન પુગ્ગલિકેન સઞ્ઞાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન પુગ્ગલિકેન સઞ્ઞાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અતિરેકચતુક્કંસપરમં ગરુપાવુરણં ચેતાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની રાજાનં કમ્બલં વિઞ્ઞાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અતિરેકઅડ્ઢતેય્યકંસપરમં લહુપાવુરણં ચેતાપેન્તિયા નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની રાજાનં ખોમં વિઞ્ઞાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ ...પે॰....

દ્વાદસ નિસ્સગ્ગિયા પાચિત્તિયા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

પત્તં અકાલં કાલઞ્ચ, પરિવત્તે ચ વિઞ્ઞાપે;
ચેતાપેત્વા અઞ્ઞદત્થિ, સઙ્ઘિકઞ્ચ મહાજનિકં;
સઞ્ઞાચિકા પુગ્ગલિકા, ચતુક્કંસડ્ઢતેય્યકાતિ.

૪. પાચિત્તિયકણ્ડં

૧. લસુણવગ્ગો

૨૧૮. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન લસુણં ખાદન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ન મત્તં જાનિત્વા લસુણં હરાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ એળકલોમકે...પે॰....

સમ્બાધે લોમં સંહરાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો સમ્બાધે લોમં સંહરાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

તલઘાતકે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? દ્વે ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ ? દ્વે ભિક્ખુનિયો તલઘાતકં અકંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

જતુમટ્ઠકે પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની જતુમટ્ઠકં આદિયિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

અતિરેકદ્વઙ્ગુલપબ્બપરમં ઉદકસુદ્ધિકં આદિયન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સક્કેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની અતિગમ્ભીરં ઉદકસુદ્ધિકં આદિયિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

ભિક્ખુસ્સ ભુઞ્જન્તસ્સ પાનીયેન વા વિધૂપનેન વા ઉપતિટ્ઠન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની ભિક્ખુસ્સ ભુઞ્જન્તસ્સ પાનીયેન ચ વિધૂપનેન ચ ઉપતિટ્ઠિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

આમકધઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આમકધઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા સઙ્કારં વા વિઘાસં વા તિરોકુટ્ટે [તિરોકુડ્ડે (સી॰ સ્યા॰)] છડ્ડેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની ઉચ્ચારં [ઉચ્ચારમ્પિ પસ્સાવમ્પિ સઙ્કારમ્પિ વિઘાસમ્પિ (ક॰)] તિરોકુટ્ટે છડ્ડેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા સઙ્કારં વા વિઘાસં વા હરિતે છડ્ડેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ઉચ્ચારમ્પિ

પસ્સાવમ્પિ સઙ્કારમ્પિ વિઘાસમ્પિ હરિતે છડ્ડેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

નચ્ચં વા ગીતં વા વાદિતં વા દસ્સનાય ગચ્છન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો નચ્ચમ્પિ ગીતમ્પિ વાદિતમ્પિ દસ્સનાય અગમંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે…પે॰….

લસુણવગ્ગો પઠમો.

૨. રત્તન્ધકારવગ્ગો

૨૧૯. રત્તન્ધકારે અપ્પદીપે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકાય સન્તિટ્ઠન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની રત્તન્ધકારે અપ્પદીપે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા સન્તિટ્ઠિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – થેય્યસત્થકે…પે॰….

પટિચ્છન્ને ઓકાસે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકાય સન્તિટ્ઠન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની પટિચ્છન્ને ઓકાસે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા સન્તિટ્ઠિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – થેય્યસત્થકે…પે॰….

અજ્ઝોકાસે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકાય સન્તિટ્ઠન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની અજ્ઝોકાસે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા સન્તિટ્ઠિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – થેય્યસત્થકે…પે॰….

રથિકા વા [રથિયાય વા (ક॰)] બ્યૂહે વા સિઙ્ઘાટકે વા પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકાય સન્તિટ્ઠન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની રથિકાયપિ બ્યૂહેપિ સિઙ્ઘાટકેપિ પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા સન્તિટ્ઠિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – થેય્યસત્થકે…પે॰….

પુરેભત્તં કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા આસને નિસીદિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા પક્કમન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં . કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની પુરેભત્તં કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા આસને નિસીદિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા પક્કામિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે…પે॰….

પચ્છાભત્તં કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા આસને અભિનિસીદન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં . કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની

પચ્છાભત્તં કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા આસને અભિનિસીદિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે...પે॰....

વિકાલે કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા સેય્યં સન્થરિત્વા વા સન્થરાપેત્વા વા અભિનિસીદન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો વિકાલે કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા સેય્યં સન્થરિત્વા અભિનિસીદિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે... પે॰....

દુગ્ગહિતેન દૂપધારિતેન પરં ઉજ્ઝાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની દુગ્ગહિતેન દૂપધારિતેન પરં ઉજ્ઝાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અત્તાનં વા પરં વા નિરયેન વા બ્રહ્મચરિયેન વા અભિસપન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? ચણ્ડકાળિં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ચણ્ડકાળી ભિક્ખુની અત્તાનમ્પિ પરમ્પિ નિરયેનપિ બ્રહ્મચરિયેનપિ અભિસપિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અત્તાનં વધિત્વા વધિત્વા રોદન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? ચણ્ડકાળિં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ચણ્ડકાળી ભિક્ખુની અત્તાનં વધિત્વા વધિત્વા રોદિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

રત્તન્ધકારવગ્ગો દુતિયો.

૩. નહાનવગ્ગો

૨૨૦. નગ્ગાય નહાયન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો નગ્ગા નહાયિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

પમાણાતિક્કન્તં ઉદકસાટિકં કારાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં . કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો અપ્પમાણિકાયો ઉદકસાટિકાયો ધારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ભિક્ખુનિયા ચીવરં વિસિબ્બેત્વા વા વિસિબ્બાપેત્વા વા નેવ સિબ્બેન્તિયા ન સિબ્બાપનાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ભિક્ખુનિયા ચીવરં વિસિબ્બાપેત્વા નેવ સિબ્બેસિ ન સિબ્બાપનાય ઉસ્સુક્કં અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

પચ્ચાહિકં સઙ્ઘાટિચારં અતિક્કામેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ભિક્ખુનીનં હત્થે ચીવરં નિક્ખિપિત્વા સન્તરુત્તરેન જનપદચારિકં પક્કમિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ કથિનકે…પે॰….

ચીવરસઙ્કમનીયં ધારેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની અઞ્ઞતરાય ભિક્ખુનિયા ચીવરં અનાપુચ્છા પારુપિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે…પે॰….

ગણસ્સ ચીવરલાભં અન્તરાયં કરોન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ગણસ્સ ચીવરલાભં અન્તરાયં અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

ધમ્મિકં ચીવરવિભઙ્ગં પટિબાહન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ. સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ધમ્મિકં ચીવરવિભઙ્ગં પટિબાહિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

અગારિકસ્સ વા પરિબ્બાજકસ્સ વા પરિબ્બાજિકાય વા સમણચીવરં દેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની અગારિકસ્સ સમણચીવરં અદાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

દુબ્બલચીવરપચ્ચાસાય ચીવરકાલસમયં અતિક્કામેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની દુબ્બલચીવરપચ્ચાસાય ચીવરકાલસમયં અતિક્કામેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

ધમ્મિકં કથિનુદ્ધારં પટિબાહન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ધમ્મિકં કથિનુદ્ધારં પટિબાહિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

નહાનવગ્ગો તતિયો.

૪. તુવટ્ટવગ્ગો

૨૨૧. દ્વિન્નં ભિક્ખુનીનં એકમઞ્ચે તુવટ્ટેન્તીનં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો દ્વે એકમઞ્ચે તુવટ્ટેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે…પે॰….

દ્વિન્નં ભિક્ખુનીનં એકત્થરણપાવુરણે તુવટ્ટેન્તીનં પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો દ્વે એકત્થરણપાવુરણા તુવટ્ટેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

ભિક્ખુનિયા સઞ્ચિચ્ચ અફાસું કરોન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ભિક્ખુનિયા સઞ્ચિચ્ચ અફાસું અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

દુક્ખિતં સહજીવિનિં નેવ ઉપટ્ઠેન્તિયા ન ઉપટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની દુક્ખિતં સહજીવિનિં નેવ ઉપટ્ઠેસિ ન ઉપટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

ભિક્ખુનિયા ઉપસ્સયં દત્વા કુપિતાય અનત્તમનાય નિક્કડ્ઢન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ભિક્ખુનિયા ઉપસ્સયં દત્વા કુપિતા અનત્તમના નિક્કડ્ઢિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

સંસટ્ઠાય ભિક્ખુનિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? ચણ્ડકાળિં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ચણ્ડકાળી ભિક્ખુની સંસટ્ઠા વિહરિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

અન્તોરટ્ઠે સાસઙ્કસમ્મતે સપ્પટિભયે અસત્થિકાય ચારિકં ચરન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અન્તોરટ્ઠે સાસઙ્કસમ્મતે સપ્પટિભયે અસત્થિકાયો ચારિકં ચરિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

તિરોરટ્ઠે સાસઙ્કસમ્મતે સપ્પટિભયે અસત્થિકાય ચારિકં ચરન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો તિરોરટ્ઠે સાસઙ્કસમ્મતે સપ્પટિભયે અસત્થિકાયો ચારિકં ચરિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

અન્તોવસ્સં ચારિકં ચરન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અન્તોવસ્સં ચારિકં ચરિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

વસ્સંવુટ્ઠાય [વસ્સંવુત્થાય (સી॰ સ્યા॰)] ભિક્ખુનિયા ચારિકં ન પક્કમન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો

વસ્સંવુટ્ઠા ચારિકં ન પક્કમિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

તુવટ્ટવગ્ગો ચતુત્થો.

૫. ચિત્તાગારવગ્ગો

૨૨૨. રાજાગારં વા ચિત્તાગારં વા આરામં વા ઉય્યાનં વા પોક્ખરણિં વા દસ્સનાય ગચ્છન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો રાજાગારમ્પિ ચિત્તાગારમ્પિ દસ્સનાય અગમંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

આસન્દિં વા પલ્લઙ્કં વા પરિભુઞ્જન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આસન્દિમ્પિ પલ્લઙ્કમ્પિ પરિભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

સુત્તં કન્તન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો સુત્તં કન્તિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

ગિહિવેય્યાવચ્ચં કરોન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ગિહિવેય્યાવચ્ચં અકંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

ભિક્ખુનિયા ''એહાય્યે ઇમં અધિકરણં વૂપસમેહી''તિ વુચ્ચમાનાય ''સાધૂ''તિ પટિસ્સુણિત્વા નેવ વૂપસમેન્તિયા ન વૂપસમાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ભિક્ખુનિયા – ''એહાય્યે, ઇમં અધિકરણં વૂપસમેહી''તિ વુચ્ચમાના ''સાધૂ''તિ પટિસ્સુણિત્વા નેવ વૂપસમેસિ ન વૂપસમાય ઉસ્સુક્કં અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

અગારિકસ્સ વા પરિબ્બાજકસ્સ વા પરિબ્બાજિકાય વા સહત્થા ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા દેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની અગારિકસ્સ સહત્થા ખાદનીયમ્પિ ભોજનીયમ્પિ અદાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

આવસથચીવરં અનિસ્સજ્જિત્વા પરિભુઞ્જન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની આવસથચીવરં અનિસ્સજ્જિત્વા પરિભુઞ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે...પે॰....

આવસથં અનિસ્સજ્જિત્વા ચારિકં પક્કમન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની આવસથં અનિસ્સજ્જિત્વા ચારિકં પક્કામિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે... પે॰....

તિરચ્છાનવિજ્જં પરિયાપુણન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો તિરચ્છાનવિજ્જં પરિયાપુણિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – પદસોધમ્મે...પે॰....

તિરચ્છાનવિજ્જં વાચેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ. છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો તિરચ્છાનવિજ્જં વાચેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – પદસોધમ્મે...પે॰....

ચિત્તાગારવગ્ગો પઞ્ચમો.

૬. આરામવગ્ગો

૨૨૩. જાનં સભિક્ખુકં આરામં અનાપુચ્છા પવિસન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરામં અનાપુચ્છા પવિસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, દ્વે અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

ભિક્ખું અક્કોસન્તિયા પરિભાસન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? વેસાલિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આયસ્મન્તં ઉપાલિં અક્કોસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ચણ્ડીકતાય ગણં પરિભાસન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ચણ્ડીકતાય ગણં પરિભાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

નિમન્તિતાય વા પવારિતાય વા ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા અઞ્ઞત્ર ભુઞ્જન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ભુત્તાવિનિયો પવારિતા અઞ્ઞત્ર ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

કુલં મચ્છરાયન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની કુલં મચ્છરાયિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અભિક્ખુકે આવાસે વસ્સં વસન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અભિક્ખુકે આવાસે વસ્સં વસિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

વસ્સંવુટ્ઠાય ભિક્ખુનિયા ઉભતોસઙ્ઘે તીહિ ઠાનેહિ ન પવારેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો વસ્સંવુટ્ઠા ભિક્ખુસઙ્ઘં [ભિક્ખુનિસંઘે (ક॰)] ન પવારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

ઓવાદાય વા સંવાસાય વા ન ગચ્છન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સક્કેસુ પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો ઓવાદં ન ગચ્છિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

ઉપોસથમ્પિ ન પુચ્છન્તિયા ઓવાદમ્પિ ન યાચન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ઉપોસથમ્પિ ન પુચ્છિંસુ ઓવાદમ્પિ ન યાચિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

પસાખે જાતં ગણ્ડં વા રુધિતં [રુહિતં (સી॰ સ્યા॰)] વા અનપલોકેત્વા સઙ્ઘં વા ગણં વા પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકાય ભેદાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની પસાખે જાતં ગણ્ડં પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા ભેદાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે...પે॰....

આરામવગ્ગો છટ્ઠો.

૭. ગબ્ભિનીવગ્ગો

૨૨૪. ગબ્ભિનિં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં . કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ગબ્ભિનિં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

પાયન્તિં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો પાયન્તિં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સિક્ખમાનં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સિક્ખમાનં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

ઊનદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ઊનદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં વુટ્ઠાપેસું , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

સહજીવિનિં વુટ્ઠાપેત્વા દ્વે વસ્સાનિ નેવ અનુગ્ગણ્હન્તિયા ન અનુગ્ગણ્હાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની સહજીવિનિં વુટ્ઠાપેત્વા દ્વે વસ્સાનિ નેવ અનુગ્ગહેસિ ન અનુગ્ગણ્હાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

વુટ્ઠાપિતં પવત્તિનિં દ્વે વસ્સાનિ નાનુબન્ધન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો વુટ્ઠાપિતં પવત્તિનિં દ્વે વસ્સાનિ નાનુબન્ધિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

સહજીવિનિં વુટ્ઠાપેત્વા નેવ વૂપકાસેન્તિયા ન વૂપકાસાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની સહજીવિનિં વુટ્ઠાપેત્વા નેવ વૂપકાસેસિ ન વૂપકાસાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

ગબ્ભિનિવગ્ગો સત્તમો.

૮. કુમારીભૂતવગ્ગો

૨૨૫. ઊનવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ઊનવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ... પે॰....

ઊનદ્વાદસવસ્સાય વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ઊનદ્વાદસવસ્સા વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સાય સઙ્ઘેન અસમ્મતાય વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સા સઙ્ઘેન અસમ્મતા વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – દુતિયપારાજિકે...પે॰....

''અલં તાવ તે, અય્યે, વુટ્ઠાપિતેના''તિ વુચ્ચમાનાય ''સાધૂ''તિ પટિસ્સુણિત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં આપજ્જન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? ચણ્ડકાળિં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ચણ્ડકાળી ભિક્ખુની ''અલં તાવ તે, અય્યે, વુટ્ઠાપિતેના''તિ વુચ્ચમાના ''સાધૂ''તિ પટિસ્સુણિત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં આપજ્જિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

સિક્ખમાનં – ''સચે મે ત્વં, અય્યે, ચીવરં દસ્સસિ, એવાહં તં વુટ્ઠાપેસ્સામી''તિ વત્વા નેવ વુટ્ઠાપેન્તિયા ન વુટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની સિક્ખમાનં – ''સચે મે ત્વં, અય્યે, ચીવરં દસ્સસિ, એવાહં તં વુટ્ઠાપેસ્સામી''તિ વત્વા નેવ વુટ્ઠાપેસિ ન વુટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં અકાસિ , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

સિક્ખમાનં – ''સચે મં ત્વં, અય્યે, દ્વે વસ્સાનિ અનુબન્ધિસ્સસિ, એવાહં તં વુટ્ઠાપેસ્સામી''તિ વત્વા નેવ વુટ્ઠાપેન્તિયા ન વુટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ?

થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની સિક્ખમાનં – ''સચે મં ત્વં, અય્યે, દ્વે વસ્સાનિ અનુબન્ધિસ્સસિ, એવાહં તં વુટ્ઠાપેસ્સામી''તિ વત્વા નેવ વુટ્ઠાપેસિ ન વુટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં અકાસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

પુરિસસંસટ્ઠં કુમારકસંસટ્ઠં ચણ્ડિં સોકાવાસં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની પુરિસસંસટ્ઠં કુમારકસંસટ્ઠં ચણ્ડિં સોકાવાસં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

માતાપિતૂહિ વા સામિકેન વા અનનુઞ્ઞાતં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની માતાપિતૂહિપિ સામિકેનાપિ અનનુઞ્ઞાતં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેસિ , તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા વાચતો સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ... પે॰....

પારિવાસિકછન્દદાનેન સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? રાજગહે પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની પારિવાસિકછન્દદાનેન સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અનુવસ્સં વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અનુવસ્સં વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

એકં વસ્સં દ્વે વુટ્ઠાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો એકં વસ્સં દ્વે વુટ્ઠાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

કુમારીભૂતવગ્ગો અટ્ઠમો.

૯. છત્તુપાહનવગ્ગો

૨૨૬. છત્તુપાહનં ધારેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો છત્તુપાહનં ધારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

યાનેન યાયન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો યાનેન યાયિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

સઙ્ઘાણિં ધારેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની સઙ્ઘાણિં ધારેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

ઇત્થાલઙ્કારં ધારેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો ઇત્થાલઙ્કારં ધારેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

ગન્ધવણ્ણકેન નહાયન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો ગન્ધવણ્ણકેન નહાયિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

વાસિતકેન પિઞ્ઞાકેન નહાયન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો વાસિતકેન પિઞ્ઞાકેન નહાયિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

ભિક્ખુનિયા ઉમ્મદ્દાપેન્તિયા પરિમદ્દાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ભિક્ખુનિયા ઉમ્મદ્દાપેસું પરિમદ્દાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

સિક્ખમાના ઉમ્મદ્દાપેન્તિયા પરિમદ્દાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો સિક્ખમાનાય ઉમ્મદ્દાપેસું પરિમદ્દાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

સામણેરિયા ઉમ્મદ્દાપેન્તિયા પરિમદ્દાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ . કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો સામણેરિયા ઉમ્મદ્દાપેસું પરિમદ્દાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

ગિહિનિયા ઉમ્મદ્દાપેન્તિયા પરિમદ્દાપેન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ગિહિનિયા ઉમ્મદ્દાપેસું પરિમદ્દાપેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – એળકલોમકે...પે॰....

ભિક્ખુસ્સ પુરતો અનાપુચ્છા આસને નિસીદન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો ભિક્ખુસ્સ પુરતો

અનાપુચ્છા આસને નિસીદિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં . એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – કથિનકે...પે॰....

અનોકાસકતં ભિક્ખું પઞ્હં પુચ્છન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો અનોકાસકતં ભિક્ખું પઞ્હં પુચ્છિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – પદસોધમ્મે...પે॰....

અસઙ્કચ્ચિકાય [અસઙ્કચ્છિકાય (સ્યા॰)] ગામં પવિસન્તિયા પાચિત્તિયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની અસઙ્કચ્ચિકા ગામં પાવિસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો...પે॰....

છત્તુપાહનવગ્ગો નવમો.

નવવગ્ગાખુદ્દકા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

લસુણં સંહરે લોમં, તલમટ્ઠઞ્ચ સુદ્ધિકં;
ભુઞ્જન્તામકધઞ્ઞાનં, દ્વે વિઘાસેન દસ્સના.

અન્ધકારે પટિચ્છન્ને, અજ્ઝોકાસે રથિકાય ચ;
પુરે પચ્છા વિકાલે ચ, દુગ્ગહિ નિરયે વધિ.

નગ્ગોદકા વિસિબ્બેત્વા, પઞ્ચાહિકં સઙ્કમનીયં;
ગણં વિભઙ્ગસમણં, દુબ્બલં કથિનેન ચ.

એકમઞ્ચત્થરણેન, સઞ્ચિચ્ચ સહજીવિની;
દત્વા સંસટ્ઠઅન્તો ચ, તિરોવસ્સં ન પક્કમે.

રાજા આસન્દિ સુત્તઞ્ચ, ગિહિ વૂપસમેન ચ;
દદે ચીવરાવસથં, પરિયાપુણઞ્ચ વાચયે.

આરામક્કોસચણ્ડી ચ, ભુઞ્જેય્ય કુલમચ્છરી;
વાસે પવારણોવાદં, દ્વે ધમ્મા પસાખેન ચ.

ગબ્ભી પાયન્તી છ ધમ્મે, અસમ્મતૂનદ્વાદસ;
પરિપુણ્ણઞ્ચ સઙ્ઘેન, સહ વુટ્ઠા છ પઞ્ચ ચ.

કુમારી દ્વે ચ સઙ્ઘેન, દ્વાદસ સમ્મતેન ચ;

અલં સચે ચ દ્વેવસ્સં, સંસટ્ઠા સામિકેન ચ.

પારિવાસિકાનુવસ્સં, દુવે વુટ્ઠાપનેન ચ;
છત્તયાનેન સટ્ઠાણિ, ઇત્થાલઙ્કારવણ્ણકે.

પિઞ્ઞાકભિક્ખુની ચેવ, સિક્ખા ચ સામણેરિકા;
ગિહિ ભિક્ખુસ્સ પુરતો, અનોકાસં સઙ્કચ્ચિકાતિ.

તેસં વગ્ગાનં ઉદ્દાનં –

લસુણન્ધકારા ન્હાના, તુવટ્ટા ચિત્તગારકા;
આરામં ગબ્ભિની ચેવ, કુમારી છત્તુપાહનાતિ.

૫. પાટિદેસનીયકણ્ડં

૨૨૭. સપ્પિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો સપ્પિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

તેલં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો તેલં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

મધું વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો મધું વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

ફાણિતં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો ફાણિતં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

મચ્છં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો મચ્છં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

મંસં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો. મંસં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

ખીરં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો ખીરં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

અટ્ઠ પાટિદેસનીયા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

સપ્પિં તેલં મધુઞ્ચેવ, ફાણિતં મચ્છમેવ ચ;
મંસં ખીરં દધિઞ્ચાપિ, વિઞ્ઞાપેત્વાન ભિક્ખુની;
પાટિદેસનીયા અટ્ઠ, સયં બુદ્ધેન દેસિતાતિ.

યે સિક્ખાપદા ભિક્ખુવિભઙ્ગે વિત્થારિતા તે સંખિત્તા

ભિક્ખુનિવિભઙ્ગે.

કત્થપઞ્ઞત્તિવારો નિટ્ઠિતો પઠમો.

૨. કતાપત્તિવારો

૧. પારાજિકકણ્ડં

૨૨૮. અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તી કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ . અધક્ખકં ઉબ્ભજાણુમણ્ડલં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ઉબ્ભક્ખકં અધોજાણુમણ્ડલં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; કાયપટિબદ્ધં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તી ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

વજ્જપ્પટિચ્છાદિકા ભિક્ખુની વજ્જં પટિચ્છાદેન્તી કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? વજ્જપ્પટિચ્છાદિકા ભિક્ખુની વજ્જં પટિચ્છાદેન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. જાનં પારાજિકં ધમ્મં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; વેમતિકા પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; આચારવિપત્તિં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – વજ્જપ્પટિચ્છાદિકા ભિક્ખુની વજ્જં પટિચ્છાદેન્તી ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

ઉક્ખિત્તાનુવત્તિકા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તી કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? ઉક્ખિત્તાનુવત્તિકા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ પારાજિકસ્સ – ઉક્ખિત્તાનુવત્તિકા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તી ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેન્તી કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. પુરિસેન – ''ઇત્થન્નામં ઓકાસં [ઇત્થન્નામં ગહનં (સી॰), ઇત્થન્નામં ગબ્ભં (સ્યા॰)] આગચ્છા''તિ વુત્તા ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; પુરિસસ્સ હત્થપાસં ઓક્કન્તમત્તે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ – અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેન્તી ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

૨. સઙ્ઘાદિસેસકણ્ડં

૨૨૯. ઉસ્સયવાદિકા ભિક્ખુની અટ્ટં કરોન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. એકસ્સ આરોચેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયસ્સ આરોચેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; અટ્ટપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

ચોરિં વુટ્ઠાપેન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

એકા ગામન્તરં ગચ્છન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; પઠમં પાદં પરિક્ખેપં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ .

સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉક્ખિત્તં ભિક્ખુનિં ધમ્મેન વિનયેન સત્થુસાસનેન અનપલોકેત્વા કારકસઙ્ઘં અનઞ્ઞાય ગણસ્સ છન્દં ઓસારેન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ''ખાદિસ્સામિ ભુઞ્જિસ્સામી''તિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; ઉદકદન્તપોનં પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

''કિં તે, અય્યે, એસો પુરિસપુગ્ગલો કરિસ્સતિ અવસ્સુતો વા અનવસ્સુતો વા, યતો ત્વં અનવસ્સુતા! ઇઙ્ઘ, અય્યે, યં તે એસો પુરિસપુગ્ગલો દેતિ ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા, તં ત્વં સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ખાદ વા ભુઞ્જ વા''તિ ઉય્યોજેન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. તસ્સા વચનેન ખાદિસ્સામિ ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ભોજનપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

કુપિતા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા ; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

કિસ્મિઞ્ચિદેવ અધિકરણે પચ્ચાકતા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

સંસટ્ઠા ભિક્ખુનિયો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તિયો તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જન્તિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

''સંસટ્ઠાવ, અય્યે, તુમ્હે વિહરથ. મા તુમ્હે નાના વિહરિત્થા''તિ ઉય્યોજેન્તી યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

સઙ્ઘાદિસેસા નિટ્ઠિતા.

૩. નિસ્સગ્ગિયકણ્ડં

૨૩૦. પત્તસન્નિચયં કરોન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અકાલચીવરં ''કાલચીવર''ન્તિ અધિટ્ઠહિત્વા ભાજાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભાજાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ભાજાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

ભિક્ખુનિયા સદ્ધિં ચીવરં પરિવત્તેત્વા અચ્છિન્દન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અચ્છિન્દતિ, પયોગે દુક્કટં; અચ્છિન્ને નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેત્વા અઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વિઞ્ઞાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વિઞ્ઞાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞં ચેતાપેત્વા અઞ્ઞં ચેતાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન સઙ્ઘિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞદત્થિકે પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન સઙ્ઘિકેન સંયાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન મહાજનિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકેન મહાજનિકેન સંયાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અઞ્ઞદત્થિકેન પરિક્ખારેન અઞ્ઞુદ્દિસિકે પુગ્ગલિકેન સંયાચિકેન અઞ્ઞં ચેતાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અતિરેકચતુક્કંસપરમં ગરુપાવુરણં ચેતાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

અતિરેકઅડ્ઢતેય્યકંસપરમં લહુપાવુરણં ચેતાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ચેતાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ચેતાપિતે નિસ્સગ્ગિયં પાચિત્તિયં.

નિસ્સગ્ગિયા પાચિત્તિયા નિટ્ઠિતા.

૪. પાચિત્તિયકણ્ડં

૧. લસુણવગ્ગો

૨૩૧. લસુણં ખાદન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ખાદિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સમ્બાધે લોમં સંહરાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. સંહરાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; સંહરાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

તલઘાતકં કરોન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કરોતિ, પયોગે દુક્કટં; કતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

જતુમટ્ઠકં આદિયન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. આદિયતિ, પયોગે દુક્કટં, આદિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અતિરેકદ્વઙ્ગુલપબ્બપરમં ઉદકસુદ્ધિકં આદિયન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. આદિયતિ, પયોગે દુક્કટં; આદિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુસ્સ ભુઞ્જન્તસ્સ પાનીયેન વા વિધૂપનેન વા ઉપતિટ્ઠન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. હત્થપાસે તિટ્ઠતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; હત્થપાસં વિજહિત્વા તિટ્ઠતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

આમકધઞ્ઞં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા સઙ્કારં વા વિઘાસં વા તિરોકુટ્ટે વા તિરોપાકારે વા છડ્ડેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. છડ્ડેતિ, પયોગે દુક્કટં; છડ્ડિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા સઙ્કારં વા વિઘાસં વા હરિતે છડ્ડેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. છડ્ડેતિ, પયોગે દુક્કટં; છડ્ડિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

નચ્ચં વા ગીતં વા વાદિતં વા દસ્સનાય ગચ્છન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; યત્થ ઠિતા પસ્સતિ વા સુણાતિ વા, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

લસુણવગ્ગો પઠમો.

૨. રત્તન્ધકારવગ્ગો

૨૩૨. રત્તન્ધકારે અપ્પદીપે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા સન્તિટ્ઠન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. હત્થપાસે તિટ્ઠતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; હત્થપાસં વિજહિત્વા તિટ્ઠતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

પટિચ્છન્ને ઓકાસે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા સન્તિટ્ઠન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. હત્થપાસે તિટ્ઠતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; હત્થપાસં વિજહિત્વા તિટ્ઠતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

અજ્ઝોકાસે પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા સન્તિટ્ઠન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. હત્થપાસે તિટ્ઠતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; હત્થપાસં વિજહિત્વા તિટ્ઠતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

રથિકાય વા બ્યૂહે વા સિઙ્ઘાટકે વા પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા સન્તિટ્ઠન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. હત્થપાસે તિટ્ઠતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; હત્થપાસં વિજહિત્વા તિટ્ઠતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

પુરેભત્તં કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા આસને નિસીદિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા પક્કમન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં અનોવસ્સકં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પચ્છાભત્તં કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા આસને નિસીદન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિસીદતિ, પયોગે દુક્કટં; નિસિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

વિકાલે કુલાનિ ઉપસઙ્કમિત્વા સામિકે અનાપુચ્છા સેય્યં સન્થરિત્વા વા સન્થરાપેત્વા વા અભિનિસીદન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અભિનિસીદતિ, પયોગે દુક્કટં; અભિનિસિન્ને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

દુગ્ગહિતેન દૂપધારિતેન પરં ઉજ્ઝાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉજ્ઝાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉજ્ઝાપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અત્તાનં વા પરં વા નિરયેન વા બ્રહ્મચરિયેન વા અભિસપન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અભિસપતિ, પયોગે દુક્કટં; અભિસપિતે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અત્તાનં વધિત્વા વધિત્વા રોદન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વધતિ રોદતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; વધતિ ન રોદતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

રત્તન્ધકારવગ્ગો દુતિયો.

૩. નહાનવગ્ગો

૨૩૩. નગ્ગા નહાયન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નહાયતિ, પયોગે દુક્કટં; નહાનપરિયોસાને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પમાણાતિક્કન્તં ઉદકસાટિકં કારાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કારાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; કારાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુનિયા ચીવરં વિસિબ્બેત્વા વા વિસિબ્બાપેત્વા વા નેવ સિબ્બેન્તી ન સિબ્બાપનાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

પઞ્ચાહિકં સઙ્ઘાટિચારં અતિક્કામેન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં. ચીવરસઙ્કમનીયં ધારેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ધારેતિ, પયોગે દુક્કટં; ધારિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ગણસ્સ ચીવરલાભં અન્તરાયં કરોન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કરોતિ, પયોગે દુક્કટં; કતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ધમ્મિકં ચીવરવિભઙ્ગં પટિબાહન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિબાહતિ, પયોગે દુક્કટં; પટિબાહિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અગારિકસ્સ વા પરિબ્બાજકસ્સ વા પરિબ્બાજિકાય વા સમણચીવરં દેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. દેતિ, પયોગે દુક્કટં; દિન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

દુબ્બલચીવરપચ્ચાસા ચીવરકાલસમયં અતિક્કામેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અતિક્કામેતિ, પયોગે દુક્કટં; અતિક્કામિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ધમ્મિકં કથિનુદ્ધારં પટિબાહન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિબાહતિ, પયોગે દુક્કટં; પટિબાહિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

નહાનવગ્ગો તતિયો.

૪. તુવટ્ટવગ્ગો

૨૩૪. દ્વે ભિક્ખુનિયો એકમઞ્ચે તુવટ્ટેન્તિયો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જન્તિ. નિપજ્જન્તિ, પયોગે દુક્કટં; નિપન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

દ્વે ભિક્ખુનિયો એકત્થરણપાવુરણા તુવટ્ટેન્તિયો દ્વે આપત્તિયો આપજ્જન્તિ. નિપજ્જન્તિ, પયોગે દુક્કટં; નિપન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુનિયા સઞ્ચિચ્ચ અફાસું કરોન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કરોતિ, પયોગે દુક્કટં; કતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

દુક્ખિતં સહજીવિનિં નેવ ઉપટ્ઠેન્તી ન ઉપટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

ભિક્ખુનિયા ઉપસ્સયં દત્વા કુપિતા અનત્તમના નિક્કડ્ઢન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિક્કડ્ઢતિ, પયોગે દુક્કટં; નિક્કડ્ઢિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સંસટ્ઠા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અન્તોરટ્ઠે સાસઙ્કસમ્મતે સપ્પટિભયે અસત્થિકા ચારિકં ચરન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પટિપન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

તિરોરટ્ઠે સાસઙ્કસમ્મતે સપ્પટિભયે અસત્થિકા ચારિકં ચરન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પટિપન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અન્તોવસ્સં ચારિકં ચરન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પટિપજ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પટિપન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

વસ્સંવુટ્ઠા ભિક્ખુની ચારિકં ન પક્કમન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

તુવટ્ટવગ્ગો ચતુત્થો.

૫. ચિત્તાગારવગ્ગો

૨૩૫. રાજાગારં વા ચિત્તાગારં વા આરામં વા ઉય્યાનં વા પોક્ખરણિં વા દસ્સનાય ગચ્છન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; યત્થ ઠિતા પસ્સતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

આસન્દિં વા પલ્લઙ્કં વા પરિભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિભુઞ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિભુત્તે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સુત્તં કન્તન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કન્તતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉજ્જવુજ્જવે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ગિહિવેય્યાવચ્ચં કરોન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. કરોતિ, પયોગે દુક્કટં; કતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુનિયા – ''એહાય્યે ઇમં અધિકરણં વૂપસમેહી''તિ વુચ્ચમાના – ''સાધૂ''તિ પટિસ્સુણિત્વા નેવ વૂપસમેન્તી ન વૂપસમાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

અગારિકસ્સ વા પરિબ્બાજકસ્સ વા પરિબ્બાજિકાય વા સહત્થા ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા દેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. દેતિ, પયોગે દુક્કટં; દિન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

આવસથચીવરં અનિસ્સજ્જિત્વા પરિભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિભુઞ્જતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિભુત્તે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

આવસથં અનિસ્સજ્જિત્વા ચારિકં પક્કમન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં પરિક્ખેપં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

તિરચ્છાનવિજ્જં પરિયાપુણન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિયાપુણાતિ, પયોગે દુક્કટં; પદે પદે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

તિરચ્છાનવિજ્જં વાચેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વાચેતિ, પયોગે દુક્કટં; પદે પદે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ચિત્તાગારવગ્ગો પઞ્ચમો.

૬. આરામવગ્ગો

૨૩૬. જાનં સભિક્ખુકં આરામં અનાપુચ્છા પવિસન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં પરિક્ખેપં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખું અક્કોસન્તી પરિભાસન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. અક્કોસતિ, પયોગે દુક્કટં; અક્કોસિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ચણ્ડીકતા ગણં પરિભાસન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પરિભાસતિ, પયોગે દુક્કટં; પરિભાસિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

નિમન્તિતા વા પવારિતા વા ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ‘‘ખાદિસ્સામિ ભુઞ્જિસ્સામી’’તિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

કુલં મચ્છરાયન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. મચ્છરાયતિ, પયોગે દુક્કટં; મચ્છરિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અભિક્ખુકે આવાસે વસ્સં વસન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ‘‘વસ્સં વસિસ્સામી’’તિ સેનાસનં પઞ્ઞપેતિ પાનીયં પરિભોજનીયં ઉપટ્ઠપેતિ પરિવેણં સમ્મજ્જતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; સહ અરુણુગ્ગમના આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

વસ્સંવુટ્ઠા ભિક્ખુની ઉભતોસઙ્ઘે તીહિ ઠાનેહિ ન પવારેન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

ઓવાદાય વા સંવાસાય વા ન ગચ્છન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

ઉપોસથમ્પિ ન પુચ્છન્તી ઓવાદમ્પિ ન યાચન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

પસાખે જાતં ગણ્ડં વા રુધિતં વા અનપલોકેત્વા સઙ્ઘં વા ગણં વા પુરિસેન સદ્ધિં એકેનેકા ભેદાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભેદાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ભિન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

આરામવગ્ગો છટ્ઠો.

૭. ગબ્ભિનીવગ્ગો

૨૩૭. ગબ્ભિનિં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પાયન્તિં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સિક્ખમાનં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઊનદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સં ગિહિગતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સહજીવિનિં વુટ્ઠાપેત્વા દ્વે વસ્સાનિ નેવ અનુગ્ગણ્હન્તી નાનુગ્ગણ્હાપેન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

વુટ્ઠાપિતં પવત્તિનિં દ્વે વસ્સાનિ નાનુબન્ધન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

સહજીવિનિં વુટ્ઠાપેત્વા નેવ વૂપકાસેન્તી ન વૂપકાસાપેન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

ગબ્ભિનીવગ્ગો સત્તમો.

૮. કુમારીભૂતવગ્ગો

૨૩૮. ઊનવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ અસિક્ખિતસિક્ખં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સં કુમારિભૂતં દ્વે વસ્સાનિ છસુ ધમ્મેસુ સિક્ખિતસિક્ખં સઙ્ઘેન અસમ્મતં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ . વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઊનદ્વાદસવસ્સા વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પરિપુણ્ણદ્વાદસવસ્સા સઙ્ઘેન અસમ્મતા વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

''અલં તાવ તે, અય્યે, વુટ્ઠાપિતેના''તિ વુચ્ચમાના ''સાધૂ''તિ પટિસ્સુણિત્વા પચ્છા ખીયનધમ્મં આપજ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ખિય્યતિ, પયોગે દુક્કટં; ખિય્યિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સિક્ખમાનં – ''સચે મે ત્વં, અય્યે, ચીવરં દસ્સસિ, એવાહં તં વુટ્ઠાપેસ્સામી''તિ વત્વા નેવ વુટ્ઠાપેન્તી ન વુટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

સિક્ખમાનં – ''સચે મં ત્વં, અય્યે, દ્વે વસ્સાનિ અનુબન્ધિસ્સસિ, એવાહં તં વુટ્ઠાપેસ્સામી''તિ વત્વા નેવ વુટ્ઠાપેન્તી ન વુટ્ઠાપનાય ઉસ્સુક્કં કરોન્તી એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. પાચિત્તિયં.

પુરિસસંસટ્ઠં કુમારકસંસટ્ઠં ચણ્ડિં સોકાવાસં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

માતાપિતૂહિ વા સામિકેન વા અનનુઞ્ઞાતં સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

પારિવાસિકછન્દદાને સિક્ખમાનં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અનુવસ્સં વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

એકં વસ્સં દ્વે વુટ્ઠાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. વુટ્ઠાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; વુટ્ઠાપિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

કુમારીભૂતવગ્ગો અટ્ઠમો.

૯. છત્તુપાહનવગ્ગો

૨૩૯. છત્તુપાહનં ધારેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ધારેતિ, પયોગે દુક્કટં; ધારિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

યાનેન યાયન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. યાયતિ, પયોગે દુક્કટં; યાયિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સઙ્ઘાણિં ધારેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ધારેતિ, પયોગે દુક્કટં; ધારિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ઇત્થાલઙ્કારં ધારેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ધારેતિ, પયોગે દુક્કટં; ધારિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ગન્ધવણ્ણકેન નહાયન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નહાયતિ , પયોગે દુક્કટં; નહાનપરિયોસાને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

વાસિતકેન પિઞ્ઞાકેન નહાયન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નહાયતિ, પયોગે દુક્કટં; નહાનપરિયોસાને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુનિયા ઉમ્મદ્દાપેન્તી પરિમદ્દાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉમ્મદ્દાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉમ્મદ્દિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સિક્ખમાનાય ઉમ્મદ્દાપેન્તી પરિમદ્દાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉમ્મદ્દાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉમ્મદ્દિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

સામણેરિયા ઉમ્મદ્દાપેન્તી પરિમદ્દાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉમ્મદ્દાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉમ્મદ્દિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ગિહિનિયા ઉમ્મદ્દાપેન્તી પરિમદ્દાપેન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉમ્મદ્દાપેતિ, પયોગે દુક્કટં; ઉમ્મદ્દિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

ભિક્ખુસ્સ પુરતો અનાપુચ્છા આસને નિસીદન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. નિસીદતિ, પયોગે દુક્કટં; નિસિન્ને, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અનોકાસકતં ભિક્ખું પઞ્હં પુચ્છન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પુચ્છતિ, પયોગે દુક્કટં; પુચ્છિતે, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

અસઙ્કચ્ચિકા ગામં પવિસન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પઠમં પાદં પરિક્ખેપં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ.

છત્તુપાહનવગ્ગો નવમો.

ખુદ્દકં નિટ્ઠિતં.

૫. પાટિદેસનીયકણ્ડં

૨૪૦. સપ્પિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

તેલં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

મધું વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

ફાણિતં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

મચ્છં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

મંસં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

ખીરં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ.

અટ્ઠ પાટિદેસનીયા નિટ્ઠિતા.

કતાપત્તિવારો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૩. વિપત્તિવારો

૨૪૧. અવસ્સુતા ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં... પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજન્તિ – આચારવિપત્તિં.

વિપત્તિવારો નિટ્ઠિતો તતિયો.

૪. સઙ્ગહવારો

૨૪૨. અવસ્સુતા ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં તીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન...પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં દ્વીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન.

સઙ્ગહવારો નિટ્ઠિતો ચતુત્થો.

૫. સમુટ્ઠાનવારો

૨૪૩. અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો…પે॰….

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

સમુટ્ઠાનવારો નિટ્ઠિતો પઞ્ચમો.

૬. અધિકરણવારો

૨૪૪. અવસ્સુતા ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં – આપત્તાધિકરણં…પે॰….

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં – આપત્તાધિકરણં.

અધિકરણવારો નિટ્ઠિતો છટ્ઠો.

૭. સમથવારો

૨૪૫. અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તિયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ…પે॰….

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તિયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ,

સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

સમથવારો નિટ્ઠિતો સત્તમો.

૮. સમુચ્ચયવારો

૨૪૬. અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તી કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તી તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. અધક્ખકં ઉબ્ભજાણુમણ્ડલં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ઉબ્ભક્ખકં અધોજાણુમણ્ડલં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; કાયપટિબદ્ધં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયન્તી ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં તીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ…પે॰….

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ – દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જન્તી ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજન્તિ – આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં દ્વીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ ન વાચતો ન ચિત્તતો, સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ ન ચિત્તતો, સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ ન વાચતો, સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં – આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

સમુચ્ચયવારો નિટ્ઠિતો અટ્ઠમો.

૧. કત્થપઞ્ઞત્તિવારો

૧. પારાજિકકણ્ડં

૨૪૭. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તં? કં આરબ્ભ? કિસ્મિં વત્થુસ્મિં…પે॰… કેનાભતન્તિ?

યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? સુન્દરીનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સુન્દરીનન્દા ભિક્ખુની અવસ્સુતા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ કાયસંસગ્ગં સાદિયિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ. અનુપઞ્ઞત્તિ અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? અસાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ. ચતુન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં? કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? દુતિયેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સીલવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ ? પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો…પે॰… કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે. …પે॰…;

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદા;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

વજ્જપ્પટિચ્છાદનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની જાનં પારાજિકં ધમ્મં અજ્ઝાપન્નં ભિક્ખુનિં નેવત્તના પટિચોદેસિ ન ગણસ્સ આરોચેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે…પે॰….

યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉક્ખિત્તં અરિટ્ઠં ભિક્ખું ગદ્ધબાધિપુબ્બં અનુવત્તિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે…પે॰….

અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરણપચ્ચયા પારાજિકં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેસું, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે…પે॰….

પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

૨. સઙ્ઘાદિસેસકણ્ડાદિ

૨૪૮. યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ઉસ્સયવાદિકાય ભિક્ખુનિયા અટ્ટં કરણપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તો? કં આરબ્ભ? કિસ્મિં વત્થુસ્મિં...પે॰... કેનાભતન્તિ?

યં તેન ભગવતા જાનતા પસ્સતા અરહતા સમ્માસમ્બુદ્ધેન ઉસ્સયવાદિકાય ભિક્ખુનિયા અટ્ટં કરણપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ઉસ્સયવાદિકા વિહરિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. અત્થિ તત્થ પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તીતિ? એકા પઞ્ઞત્તિ. અનુપઞ્ઞત્તિ અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ તસ્મિં નત્થિ. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તીતિ? સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ. સાધારણપઞ્ઞત્તિ, અસાધારણપઞ્ઞત્તીતિ? અસાધારણપઞ્ઞત્તિ. એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તીતિ? એકતોપઞ્ઞત્તિ. ચતુન્નં પાતિમોક્ખુદ્દેસાનં કત્થોગધં કત્થ પરિયાપન્નન્તિ? નિદાનોગધં નિદાનપરિયાપન્નં. કતમેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતીતિ? તતિયેન ઉદ્દેસેન ઉદ્દેસં આગચ્છતિ. ચતુન્નં વિપત્તીનં કતમા વિપત્તીતિ? સીલવિપત્તિ. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતમો આપત્તિક્ખન્ધોતિ? સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતીતિ? દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰... કેનાભતન્તિ? પરમ્પરાભતં –

ઉપાલિ દાસકો ચેવ, સોણકો સિગ્ગવો તથા;
મોગ્ગલિપુત્તેન પઞ્ચમા, એતે જમ્બુસિરિવ્હયે. ...પે॰...;

એતે નાગા મહાપઞ્ઞા, વિનયઞ્ઞૂ મગ્ગકોવિદા;
વિનયં દીપે પકાસેસું, પિટકં તમ્બપણ્ણિયાતિ.

ચોરિં વુટ્ઠાપનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની ચોરિં વુટ્ઠાપેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં દ્વીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

એકા ગામન્તરં ગમનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની એકા ગામન્તરં ગચ્છિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, તિસ્સો અનુપઞ્ઞત્તિયો. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉક્ખિત્તં ભિક્ખુનિં ધમ્મેન વિનયેન સત્થુસાસનેન અનપલોકેત્વા કારકસઙ્ઘં અનઞ્ઞાય ગણસ્સ છન્દં ઓસારણપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉક્ખિત્તં ભિક્ખુનિં ધમ્મેન વિનયેન સત્થુસાસનેન અનપલોકેત્વા કારકસઙ્ઘં અનઞ્ઞાય ગણસ્સ છન્દં ઓસારેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

અવસ્સુતાય ભિક્ખુનિયા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? સુન્દરીનન્દં

ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સુન્દરીનન્દા ભિક્ખુની અવસ્સુતા અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ હત્થતો આમિસં પટિગ્ગહેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – પઠમપારાજિકે...પે॰....

‘‘કિં તે, અય્યે, એસો પુરિસપુગ્ગલો કરિસ્સતિ અવસ્સુતો વા અનવસ્સુતો વા, યતો ત્વં અનવસ્સુતા! ઇઙ્ઘ, અય્યે, યં તે એસો પુરિસપુગ્ગલો દેતિ ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા તં ત્વં સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ખાદ વા ભુઞ્જ વા’’તિ ઉય્યોજનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? અઞ્ઞતરં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? અઞ્ઞતરા ભિક્ખુની – ‘‘કિં તે, અય્યે, એસો પુરિસપુગ્ગલો કરિસ્સતિ અવસ્સુતો વા અનવસ્સુતો વા, યતો ત્વં અનવસ્સુતા! ઇઙ્ઘ, અય્યે, યં તે એસો પુરિસપુગ્ગલો દેતિ ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા તં ત્વં સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ખાદ વા ભુઞ્જ વા’’તિ ઉય્યોજેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰....

કુપિતાય અનત્તમનાય ભિક્ખુનિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? ચણ્ડકાળિં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ચણ્ડકાળી ભિક્ખુની કુપિતા અનત્તમના એવં અવચ – ‘‘બુદ્ધં પચ્ચાચિક્ખામિ, ધમ્મં પચ્ચાચિક્ખામિ, સઙ્ઘં પચ્ચાચિક્ખામિ, સિક્ખં પચ્ચાચિક્ખામી’’તિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં . એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

કિસ્મિઞ્ચિદેવ અધિકરણે પચ્ચાકતાય ભિક્ખુનિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? ચણ્ડકાળિં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? ચણ્ડકાળી ભિક્ખુની કિસ્મિઞ્ચિદેવ અધિકરણે પચ્ચાકતા કુપિતા અનત્તમના એવં અવચ – ‘‘છન્દગામિનિયો ચ ભિક્ખુનિયો, દોસગામિનિયો ચ ભિક્ખુનિયો, મોહગામિનિયો ચ ભિક્ખુનિયો, ભયગામિનિયો ચ ભિક્ખુનિયો’’તિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

સંસટ્ઠાનં ભિક્ખુનીનં યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? સમ્બહુલા ભિક્ખુનિયો સંસટ્ઠા વિહરિંસુ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

‘‘સંસટ્ઠા , અય્યે, તુમ્હે વિહરથ. મા તુમ્હે નાના વિહરિત્થા’’તિ ઉય્યોજેન્તિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા સઙ્ઘાદિસેસો કત્થ પઞ્ઞત્તોતિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તો. કં આરબ્ભાતિ? થુલ્લનન્દં ભિક્ખુનિં આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? થુલ્લનન્દા ભિક્ખુની – ‘‘સંસટ્ઠાવ અય્યે, તુમ્હે વિહરથ. મા તમ્હે નાના વિહરિત્થા’’તિ ઉય્યોજેસિ, તસ્મિં વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – ધુરનિક્ખેપે...પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા પાટિદેસનીયં કત્થ પઞ્ઞત્તન્તિ? સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તં. કં આરબ્ભાતિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો આરબ્ભ. કિસ્મિં વત્થુસ્મિન્તિ? છબ્બગ્ગિયા ભિક્ખુનિયો દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જિંસુ, તસ્મિં

વત્થુસ્મિં. એકા પઞ્ઞત્તિ, એકા અનુપઞ્ઞત્તિ. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ...પે॰... .

કત્થપઞ્ઞત્તિવારો નિટ્ઠિતો પઠમો.

૨. કતાપત્તિવારો

૧. પારાજિકકણ્ડં

૨૪૯. કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ. અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ અધક્ખકં ઉબ્ભજાણુમણ્ડલં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ભિક્ખુ કાયેન કાયં આમસતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; કાયેન કાયપટિબદ્ધં આમસતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; કાયપટિબદ્ધેન કાયપટિબદ્ધં આમસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અઙ્ગુલિપતોદકે પાચિત્તિયં – કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

વજ્જપ્પટિચ્છાદનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? વજ્જપ્પટિચ્છાદનપચ્ચયા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિક્ખુની જાનં પારાજિકં ધમ્મં [ધમ્મં અજ્ઝાપન્નં (સ્યા॰)] પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; વેમતિકા પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ભિક્ખુ સઙ્ઘાદિસેસં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; આચારવિપત્તિં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – વજ્જપ્પટિચ્છાદનપચ્ચયા ઇમા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉક્ખિત્તાનુવત્તિકા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જતિ, ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ભેદકાનુવત્તિકા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; પાપિકાય દિટ્ઠિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ – યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરણપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. પુરિસેન – ''ઇત્થન્નામં ઓકાસં આગચ્છા''તિ વુત્તા ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; પુરિસસ્સ હત્થપાસં ઓક્કન્તમત્તે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ – અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરણપચ્ચયા ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

૨. સઙ્ઘાદિસેસકણ્ડાદિ

૨૫૦. ઉસ્સયવાદિકા ભિક્ખુની અટ્ટં કરણપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. એકસ્સ આરોચેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; દુતિયસ્સ આરોચેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; અટ્ટપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

ચોરિં વુટ્ઠાપનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

એકા ગામન્તરં ગમનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ગચ્છતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; પઠમં પાદં પરિક્ખેપં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; દુતિયં પાદં અતિક્કામેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

સમગ્ગેન સઙ્ઘેન ઉક્ખિત્તં ભિક્ખુનિં ધમ્મેન વિનયેન સત્થુસાસનેન અનપલોકેત્વા કારકસઙ્ઘં અનઞ્ઞાય ગણસ્સ છન્દં ઓસારણપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ''ખાદિસ્સામિ ભુઞ્જિસ્સામી''તિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; ઉદકદન્તપોનં પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ.

''કિં તે, અય્યે, એસો પુરિસપુગ્ગલો કરિસ્સતિ અવસ્સુતો વા અનવસ્સુતો વા, યતો ત્વં અનવસ્સુતા! ઇઙ્ઘ, અય્યે, યં તે એસો પુરિસપુગ્ગલો દેતિ ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા તં ત્વં સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ખાદ વા ભુઞ્જ વા''તિ, ઉય્યોજનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. તસ્સા વચનેન ખાદિસ્સામિ ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ભોજનપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

કુપિતા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

કિસ્મિઞ્ચિદેવ અધિકરણે પચ્ચાકતા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

સંસટ્ઠા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

''સંસટ્ઠાવ, અય્યે, તુમ્હે વિહરથ, મા તુમ્હે નાના વિહરિત્થા''તિ ઉય્યોજેન્તી યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ.

દસ સઙ્ઘાદિસેસા નિટ્ઠિતા...પે॰....

(યથા હેટ્ઠા તથા વિત્થારેતબ્બા પચ્ચયમેવ નાનાકરણં)

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ – દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

કતાપત્તિવારો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૩. વિપત્તિવારો

૨૫૧. કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં... પે॰... દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજન્તિ – આચારવિપત્તિં.

વિપત્તિવારો નિટ્ઠિતો તતિયો.

૪. સઙ્ગહવારો

૨૫૨. કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં પઞ્ચહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન...પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં દ્વીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન.

સઙ્ગહવારો નિટ્ઠિતો ચતુત્થો.

૫. સમુટ્ઠાનવારો

૨૫૩. કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો...પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

સમુટ્ઠાનવારો નિટ્ઠિતો પઞ્ચમો.

૬. અધિકરણવારો

૨૫૪. કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં...પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો ચતુન્નં અધિકરણાનં – આપત્તાધિકરણં.

અધિકરણવારો નિટ્ઠિતો છટ્ઠો.

૭. સમથવારો

૨૫૫. કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ...પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા આપત્તિયો સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

સમથવારો નિટ્ઠિતો સત્તમો.

૮. સમુચ્ચયવારો

૨૫૬. કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ. અવસ્સુતા ભિક્ખુની અવસ્સુતસ્સ પુરિસપુગ્ગલસ્સ અધક્ખકં ઉબ્ભજાણુમણ્ડલં ગહણં સાદિયતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ભિક્ખુ કાયેન કાયં આમસતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; કાયેન કાયપટિબદ્ધં આમસતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ ; કાયપટિબદ્ધેન કાયપટિબદ્ધં આમસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અઙ્ગુલિપતોદકે પાચિત્તિયં – કાયસંસગ્ગં સાદિયનપચ્ચયા ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં પઞ્ચહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ...પે॰....

દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભુઞ્જિસ્સામીતિ પટિગ્ગણ્હાતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ; અજ્ઝોહારે અજ્ઝોહારે આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ – દધિં વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જનપચ્ચયા ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં ? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજન્તિ – આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં દ્વીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચાતિ.

સમુચ્ચયવારો નિટ્ઠિતો અટ્ઠમો. [ઇમસ્સાનન્તરં પોરાણસીહળપોત્થકે એવમ્પિ દિસ્સતિ –§''તેસમુટ્ઠાનં –§કતિવારો ચ વિપત્તિવારો ચ, સઙ્ગહવારો ચ સમુટ્ઠાનવારો. અધિકરણવારો ચ સમથવારો ચ, સમુચ્ચયવારો ચ ઇમે સત્ત વારા. આદિતો પઞ્ઞત્તિવારેન સહ અટ્ઠવારાતિ''ઇતિ.]

અટ્ઠ પચ્ચયવારા નિટ્ઠિતા.

ભિક્ખુનીવિભઙ્ગે સોળસ મહાવારા નિટ્ઠિતા.

સમુટ્ઠાનસીસસઙ્ખેપો

સમુટ્ઠાનસ્સુદ્દાનં

૨૫૭.અનિચ્ચા સબ્બે સઙ્ખારા, દુક્ખાનત્તા ચ સઙ્ખતા;
નિબ્બાનઞ્ચેવ પઞ્ઞત્તિ, અનત્તા ઇતિ નિચ્છયા.

બુદ્ધચન્દે અનુપ્પન્ને, બુદ્ધાદિચ્ચે અનુગ્ગતે;
તેસં સભાગધમ્માનં, નામમત્તં ન નાયતિ.

દુક્કરં વિવિધં કત્વા, પૂરયિત્વાન પારમી;
ઉપ્પજ્જન્તિ મહાવીરા, ચક્ખુભૂતા સબ્રહ્મકે.

તે દેસયન્તિ સદ્ધમ્મં, દુક્ખહાનિં સુખાવહં;
અઙ્ગીરસો સક્યમુનિ, સબ્બભૂતાનુકમ્પકો.

સબ્બસત્તુત્તમો સીહો, પિટકે તીણિ દેસયિ;
સુત્તન્તમભિધમ્મઞ્ચ, વિનયઞ્ચ મહાગુણં.

એવં નીયતિ સદ્ધમ્મો, વિનયો યદિ તિટ્ઠતિ;
ઉભતો ચ વિભઙ્ગાનિ, ખન્ધકા યા ચ માતિકા.

માલા સુત્તગુણેનેવ, પરિવારેન ગન્થિતા;
તસ્સેવ પરિવારસ્સ, સમુટ્ઠાનં નિયતો કતં.

સમ્ભેદં નિદાનં ચઞ્ઞં, સુત્તે દિસ્સન્તિ ઉપરિ;
તસ્મા સિક્ખે પરિવારં, ધમ્મકામો સુપેસલોતિ.

તેરસસમુટ્ઠાનં

વિભઙ્ગે દ્વીસુ પઞ્ઞત્તં, ઉદ્દિસન્તિ ઉપોસથે;
પવક્ખામિ સમુટ્ઠાનં, યથાઞાયં સુણાથ મે.

પારાજિકં યં પઠમં, દુતિયઞ્ચ તતો પરં;
સઞ્ચરિત્તાનુભાસનઞ્ચ, અતિરેકઞ્ચ ચીવરં.

લોમાનિ પદસોધમ્મો, ભૂતં સંવિધાનેન ચ;
થેય્યદેસનચોરી ચ, અનનુઞ્ઞાતાય તેરસ.

તેરસેતે સમુટ્ઠાન નયા, વિઞ્ઞૂહિ ચિન્તિતા.

એકેકસ્મિં સમુટ્ઠાને, સદિસા ઇધ દિસ્સરે.

૧. પઠમપારાજિકસમુટ્ઠાનં

૨૫૮.મેથુનં સુક્કસંસગ્ગો, અનિયતા પઠમિકા;
પુબ્બૂપપરિપાચિતા, રહો ભિક્ખુનિયા સહ.

સભોજને રહો દ્વે ચ, અઙ્ગુલિ ઉદકે હસં;
પહારે ઉગ્ગિરે ચેવ, તેપઞ્ઞાસા ચ સેખિયા.

અધક્ખગામાવસ્સુતા, તલમટ્ઠઞ્ચ સુદ્ધિકા;
વસ્સંવુટ્ઠા ચ ઓવાદં, નાનુબન્ધે પવત્તિનિં.

છસત્તતિ ઇમે સિક્ખા, કાયમાનસિકા કતા;
સબ્બે એકસમુટ્ઠાના, પઠમં પારાજિકં યથા.

પઠમપારાજિકસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૨. દુતિયપારાજિકસમુટ્ઠાનં

૨૫૯.અદિન્નં વિગ્ગહુત્તરિ, દુટ્ઠુલ્લા અત્તકામિનં;
અમૂલા અઞ્ઞભાગિયા, અનિયતા દુતિયિકા.

અચ્છિન્દે પરિણામને, મુસા ઓમસપેસુણા;
દુટ્ઠુલ્લા પથવીખણે, ભૂતં અઞ્ઞાય ઉજ્ઝાપે.

નિક્કડ્ઢનં સિઞ્ચનઞ્ચ, આમિસહેતુ ભુત્તાવી;
એહિ અનાદરિ ભિંસા, અપનિધે ચ જીવિતં.

જાનં સપ્પાણકં કમ્મં, ઊનસંવાસનાસના;
સહધમ્મિકવિલેખા, મોહો અમૂલકેન ચ.

કુક્કુચ્ચં ધમ્મિકં ચીવરં, દત્વા [કુક્કુચ્ચં ધમ્મિકં ચીવરં (સી॰), કુક્કુચ્ચં ધમ્મિકં દત્વા (સ્યા॰)]
પરિણામેય્ય પુગ્ગલે;
કિં તે અકાલં અચ્છિન્દે, દુગ્ગહી નિરયેન ચ.

ગણં વિભઙ્ગં દુબ્બલં, કથિનાફાસુપસ્સયં;
અક્કોસચણ્ડી મચ્છરી, ગબ્ભિની ચ પાયન્તિયા.

દ્વેવસ્સં સિક્ખા સઙ્ઘેન, તયો ચેવ ગિહીગતા;
કુમારિભૂતા તિસ્સો ચ, ઊનદ્વાદસસમ્મતા.

અલં તાવ સોકાવાસં, છન્દા અનુવસ્સા ચ દ્વે;
સિક્ખાપદા સત્તતિમે, સમુટ્ઠાના તિકા કતા.

કાયચિત્તેન ન વાચા, વાચાચિત્તં ન કાયિકં;
તીહિ દ્વારેહિ જાયન્તિ, પારાજિકં દુતિયં યથા.

દુતિયપારાજિકસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૩. સઞ્ચરિત્તસમુટ્ઠાનં

૨૬૦.સઞ્ચરી કુટિ વિહારો, ધોવનઞ્ચ પટિગ્ગહો;
વિઞ્ઞત્તુત્તરિ અભિહટ્ઠું, ઉભિન્નં દૂતકેન ચ.

કોસિયા સુદ્ધદ્વેભાગા, છબ્બસ્સાનિ નિસીદનં;
રિઞ્ચન્તિ રૂપિકા ચેવ, ઉભો નાનપ્પકારકા.

ઊનબન્ધનવસ્સિકા, સુત્તં વિકપ્પનેન ચ;
દ્વારદાનસિબ્બાનિ [દ્વારદાનસિબ્બિની (સી॰ સ્યા॰)] ચ, પૂવપચ્ચયજોતિ ચ.

રતનં સૂચિ મઞ્ચો ચ, તૂલં નિસીદનકણ્ડુ ચ;
વસ્સિકા ચ સુગતેન, વિઞ્ઞત્તિ અઞ્ઞં ચેતાપના.

દ્વે સઙ્ઘિકા મહાજનિકા, દ્વે પુગ્ગલલહુકા ગરુ;
દ્વે વિઘાસા સાટિકા ચ, સમણચીવરેન ચ.

સમપઞ્ઞાસિમે ધમ્મા, છહિ ઠાનેહિ જાયરે;
કાયતો ન વાચાચિત્તા, વાચતો ન કાયમના.

કાયવાચા ન ચ ચિત્તા [ન ચિત્તતો (સી॰ સ્યા॰)], કાયચિત્તા ન વાચિકા [ન વાચતો (સી॰ સ્યા॰)];
વાચાચિત્તા ન કાયેન, તીહિ દ્વારેહિ [તીહિ ઠાનેહિ (સ્યા॰)] જાયરે.

છસમુટ્ઠાનિકા એતે, સઞ્ચરિત્તેન સાદિસા.

સઞ્ચરિત્તસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૪. સમનુભાસનાસમુટ્ઠાનં

૨૬૧.ભેદાનુવત્તદુબ્બચ , દૂસદુટ્ઠુલ્લદિટ્ઠિ ચ;
છન્દં ઉજ્જગ્ઘિકા દ્વે ચ, દ્વે ચ સદ્દા ન બ્યાહરે.

છમા નીચાસને ઠાનં, પચ્છતો ઉપ્પથેન ચ;

વજ્જાનુવત્તિગહણા, ઓસારે પચ્ચાચિક્ખના.

કિસ્મિં સંસટ્ઠા દ્વે વધિ, વિસિબ્બે દુક્ખિતાય ચ;
પુન સંસટ્ઠા ન વૂપસમે, આરામઞ્ચ પવારણા.

અન્વદ્ધં [અન્વદ્ધમાસં (સી॰ સ્યા॰)] સહ જીવિનિં, દ્વે ચીવરં અનુબન્ધના;
સત્તતિંસ ઇમે ધમ્મા, કાયવાચાય ચિત્તતો.

સબ્બે એકસમુટ્ઠાના, સમનુભાસના યથા.

સમનુભાસનાસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૫. કથિનસમુટ્ઠાનં

૨૬૨.ઉબ્ભતં કથિનં તીણિ, પઠમં પત્તભેસજ્જં;
અચ્ચેકં ચાપિ સાસઙ્કં, પક્કમન્તેન વા દુવે.

ઉપસ્સયં પરમ્પરા, અનતિરિત્તં નિમન્તના;
વિકપ્પં રઞ્ઞો વિકાલે, વોસાસારઞ્ઞકેન ચ.

ઉસ્સયાસન્નિચયઞ્ચ, પુરે પચ્છા વિકાલે ચ;
પઞ્ચાહિકા સઙ્કમની, દ્વેપિ આવસથેન ચ.

પસાખે આસને ચેવ, તિંસ એકૂનકા ઇમે;
કાયવાચા ન ચ ચિત્તા [ન ચિત્તતો (સ્યા॰)], તીહિ દ્વારેહિ જાયરે.

દ્વિસમુટ્ઠાનિકા સબ્બે, કથિનેન સહાસમા.

કથિનસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૬. એળકલોમસમુટ્ઠાનં

૨૬૩.એળકલોમા દ્વે સેય્યા, આહચ્ચ પિણ્ડભોજનં;
ગણવિકાલસન્નિધિ, દન્તપોનેન ચેલકા.

ઉય્યુત્તં સેનં [ઉય્યુત્તં વસે (સ્યા॰)] ઉય્યોધિ, સુરા ઓરેન ન્હાયના;
દુબ્બણ્ણે દ્વે દેસનિકા, લસુણુપતિટ્ઠે નચ્ચના.

ન્હાનમત્થરણં સેય્યા, અન્તોરટ્ઠે તથા બહિ;
અન્તોવસ્સં ચિત્તાગારં, આસન્દિ સુત્તકન્તના.

વેય્યાવચ્ચં સહત્થા ચ, અભિક્ખુકાવાસેન ચ;
છત્તં યાનઞ્ચ સઙ્ઘાણિં, અલઙ્કારં ગન્ધવાસિતં.

ભિક્ખુની સિક્ખમાના ચ, સામણેરી ગિહિનિયા;
અસંકચ્ચિકા આપત્તિ, ચત્તારીસા ચતુત્તરિ.

કાયેન ન વાચાચિત્તેન, કાયચિત્તેન ન વાચતો;
દ્વિસમુટ્ઠાનિકા સબ્બે, સમા એળકલોમિકાતિ.

એળકલોમસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૭. પદસોધમ્મસમુટ્ઠાનં

૨૬૪.પદઞ્ઞત્ર અસમ્મતા, તથા અત્થઙ્ગતેન ચ;
તિરચ્છાનવિજ્જા દ્વે વુત્તા, અનોકાસો [અનોકાસે (સી॰ સ્યા॰)] ચ પુચ્છના.

સત્ત સિક્ખાપદા એતે, વાચા ન કાયચિત્તતો [કાયચિત્તકા (ક॰)];
વાચાચિત્તેન જાયન્તિ, ન તુ કાયેન જાયરે.

દ્વિસમુટ્ઠાનિકા સબ્બે, પદસોધમ્મસદિસા.

પદસોધમ્મસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૮. અદ્ધાનસમુટ્ઠાનં

૨૬૫.અદ્ધાનનાવં પણીતં, માતુગામેન સંહરે;
ધઞ્ઞં નિમન્તિતા ચેવ, અટ્ઠ ચ પાટિદેસની.

સિક્ખા પન્નરસ એતે, કાયા ન વાચા ન મના;
કાયવાચાહિ જાયન્તિ, ન તે ચિત્તેન જાયરે.

કાયચિત્તેન જાયન્તિ, ન તે જાયન્તિ વાચતો;
કાયવાચાહિ ચિત્તેન, સમુટ્ઠાના ચતુબ્બિધા.

પઞ્ઞત્તા બુદ્ધઞાણેન, અદ્ધાનેન સહા સમા [સમાનયા (સ્યા॰)].

અદ્ધાનસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૯. થેય્યસત્થસમુટ્ઠાનં

૨૬૬.થેય્યસત્થં ઉપસ્સુતિ, સૂપવિઞ્ઞાપનેન ચ;

રત્તિછન્નઞ્ચ ઓકાસં, એતે બ્યૂહેન સત્તમા.

કાયચિત્તેન જાયન્તિ, ન તે જાયન્તિ વાચતો;
તીહિ દ્વારેહિ જાયન્તિ, દ્વિસમુટ્ઠાનિકા ઇમે.

થેય્યસત્થસમુટ્ઠાના, દેસિતાદિચ્ચબન્ધુના.

થેય્યસત્થસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૧૦. ધમ્મદેસનાસમુટ્ઠાનં

૨૬૭છત્તપાણિસ્સ સદ્ધમ્મં, ન દેસેન્તિ તથાગતા;
એવમેવ [તથેવ (સી॰ સ્યા॰)] દણ્ડપાણિસ્સ, સત્થઆવુધપાણિનં.

પાદુકુપાહના યાનં, સેય્યપલ્લત્થિકાય ચ;
વેઠિતોગુણ્ઠિતો ચેવ, એકાદસમનૂનકા.

વાચાચિત્તેન જાયન્તિ, ન તે જાયન્તિ કાયતો;
સબ્બે એકસમુટ્ઠાના, સમકા ધમ્મદેસને.

ધમ્મદેસનાસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૧૧. ભૂતારોચનસમુટ્ઠાનં

૨૬૮ભૂતં કાયેન જાયતિ, ન વાચા ન ચ ચિત્તતો;
વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયા ન ચ ચિત્તતો.

કાયવાચાય જાયતિ, ન તુ જાયતિ ચિત્તતો;
ભૂતારોચનકા નામ, તીહિ ઠાનેહિ જાયતિ.

ભૂતારોચનસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૧૨. ચોરિવુટ્ઠાપનસમુટ્ઠાનં

૨૬૯ચોરી વાચાય ચિત્તેન, ન તં જાયતિ કાયતો;
જાયતિ તીહિ દ્વારેહિ, ચોરિવુટ્ઠાપનં ઇદં;
અકતં દ્વિસમુટ્ઠાનં, ધમ્મરાજેન ભાસિતં [ઠપિતં (સ્યા॰)].

ચોરિવુટ્ઠાપનસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

૧૩. અનનુઞ્ઞાતસમુટ્ઠાનં

૨૭૦.અનનુઞ્ઞાતં વાચાય, ન કાયા ન ચ ચિત્તતો;
જાયતિ કાયવાચાય, ન તં જાયતિ ચિત્તતો.

જાયતિ વાચાચિત્તેન, ન તં જાયતિ કાયતો;
જાયતિ તીહિ દ્વારેહિ, અકતં ચતુઠાનિકં.

અનનુઞ્ઞાતસમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

સમુટ્ઠાનઞ્હિ સઙ્ખેપં, દસ તીણિ સુદેસિતં;
અસમ્મોહકરં ઠાનં, નેત્તિધમ્માનુલોમિકં;
ધારયન્તો ઇમં વિઞ્ઞૂ, સમુટ્ઠાને ન મુય્હતીતિ.

સમુટ્ઠાનસીસસઙ્ખેપો નિટ્ઠિતો.

અન્તરપેય્યાલં

કતિપુચ્છાવારો

૨૭૧. કતિ આપત્તિયો? કતિ આપત્તિક્ખન્ધા? કતિ વિનીતવત્થૂનિ? કતિ અગારવા? કતિ ગારવા? કતિ વિનીતવત્થૂનિ? કતિ વિપત્તિયો? કતિ આપત્તિસમુટ્ઠાના? કતિ વિવાદમૂલાનિ? કતિ અનુવાદમૂલાનિ? કતિ સારણીયા ધમ્મા? કતિ ભેદકરવત્થૂનિ? કતિ અધિકરણાનિ? કતિ સમથા?

પઞ્ચ આપત્તિયો. પઞ્ચ આપત્તિક્ખન્ધા. પઞ્ચ વિનીતવત્થૂનિ. સત્ત આપત્તિયો. સત્ત આપત્તિક્ખન્ધા. સત્ત વિનીતવત્થૂનિ. છ અગારવા. છ ગારવા. છ વિનીતવત્થૂનિ. ચતસ્સો વિપત્તિયો. છ આપત્તિસમુટ્ઠાના. છ વિવાદમૂલાનિ. છ અનુવાદમૂલાનિ. છ સારણીયા ધમ્મા. અટ્ઠારસ ભેદકરવત્થૂનિ. ચત્તારિ અધિકરણાનિ. સત્ત સમથા.

તત્થ કતમા પઞ્ચ આપત્તિયો? પારાજિકાપત્તિ, સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિ, પાચિત્તિયાપત્તિ, પાટિદેસનીયાપત્તિ, દુક્કટાપત્તિ – ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો.

તત્થ કતમે પઞ્ચ આપત્તિક્ખન્ધા? પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધો, સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધો, પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધો, પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધો, દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધો – ઇમે પઞ્ચ આપત્તિક્ખન્ધા.

તત્થ કતમાનિ પઞ્ચ વિનીતવત્થૂનિ? પઞ્ચહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ આરતિ વિરતિ પટિવિરતિ વેરમણી અકિરિયા અકરણં અનજ્ઝાપત્તિ વેલાઅનતિક્કમો સેતુઘાતો – ઇમાનિ પઞ્ચ વિનીતવત્થૂનિ.

તત્થ કતમા સત્ત આપત્તિયો? પારાજિકાપત્તિ, સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિ, થુલ્લચ્ચયાપત્તિ, પાચિત્તિયાપત્તિ, પાટિદેસનીયાપત્તિ, દુક્કટાપત્તિ, દુબ્ભાસિતાપત્તિ – ઇમા સત્ત આપત્તિયો.

તત્થ કતમે સત્ત આપત્તિક્ખન્ધા? પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધો, સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધો, થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધો, પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધો, પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધો, દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધો, દુબ્ભાસિતાપત્તિક્ખન્ધો – ઇમે સત્ત આપત્તિક્ખન્ધા.

તત્થ કતમાનિ સત્ત વિનીતવત્થૂનિ? સત્તહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ આરતિ વિરતિ પટિવિરતિ વેરમણી અકિરિયા અકરણં અનજ્ઝાપત્તિ વેલાઅનતિક્કમો સેતુઘાતો – ઇમાનિ સત્ત વિનીતવત્થૂનિ.

તત્થ કતમે છ અગારવા? બુદ્ધે અગારવો, ધમ્મે અગારવો, સઙ્ઘે અગારવો, સિક્ખાય અગારવો, અપ્પમાદે અગારવો, પટિસન્ધારે અગારવો – ઇમે છ અગારવા.

તત્થ કતમે છ ગારવા? બુદ્ધે ગારવો, ધમ્મે ગારવો, સઙ્ઘે ગારવો, સિક્ખાય ગારવો, અપ્પમાદે ગારવો, પટિસન્ધારે ગારવો – ઇમે છ ગારવા.

તત્થ કતમાનિ છ વિનીતવત્થૂનિ? છહિ અગારવેહિ આરતિ વિરતિ પટિવિરતિ વેરમણી અકિરિયા અકરણં અનજ્ઝાપત્તિ વેલાઅનતિક્કમો સેતુઘાતો – ઇમાનિ છ વિનીતવત્થૂનિ.

તત્થ કતમા ચતસ્સો વિપત્તિયો? સીલવિપત્તિ, આચારવિપત્તિ, દિટ્ઠિવિપત્તિ, આજીવવિપત્તિ – ઇમા ચતસ્સો વિપત્તિયો.

તત્થ કતમે છ આપત્તિસમુટ્ઠાના? અત્થાપત્તિ કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; અત્થાપત્તિ વાચતો સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; અત્થાપત્તિ કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; અત્થાપત્તિ કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; અત્થાપત્તિ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; અત્થાપત્તિ કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ – ઇમે છ આપત્તિસમુટ્ઠાના.

૨૭૨. તત્થ [ચૂળવ॰ ૨૧૬; અ॰ નિ॰ ૬.૩૬; મ॰ નિ॰ ૩.૪૪; દી॰ નિ॰ ૩.૩૨૫] કતમાનિ છ વિવાદમૂલાનિ? ઇધ ભિક્ખુ કોધનો હોતિ ઉપનાહી. યો સો ભિક્ખુ કોધનો હોતિ ઉપનાહી સો સત્થરિપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, ધમ્મેપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, સઙ્ઘેપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, સિક્ખાયપિ ન પરિપૂરકારી હોતિ. યો સો ભિક્ખુ સત્થરિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, ધમ્મે...પે॰... સઙ્ઘે...પે॰... સિક્ખાય ન પરિપૂરકારી, સો સઙ્ઘે વિવાદં જનેતિ. યો હોતિ વિવાદો બહુજનાહિતાય બહુજનાસુખાય બહુનો જનસ્સ અનત્થાય અહિતાય દુક્ખાય દેવમનુસ્સાનં. એવરૂપં ચે તુમ્હે વિવાદમૂલં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા સમનુપસ્સેય્યાથ તત્ર તુમ્હે તસ્સેવ પાપકસ્સ વિવાદમૂલસ્સ પહાનાય વાયમેય્યાથ. એવરૂપં ચે તુમ્હે વિવાદમૂલં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ન સમનુપસ્સેય્યાથ તત્ર તુમ્હે તસ્સેવ પાપકસ્સ વિવાદમૂલસ્સ આયતિં અનવસ્સવાય પટિપજ્જેય્યાથ. એવમેતસ્સ પાપકસ્સ વિવાદમૂલસ્સ પહાનં હોતિ. એવમેતસ્સ પાપકસ્સ વિવાદમૂલસ્સ આયતિં અનવસ્સવો હોતિ.

[ચૂળવ॰ ૨૧૬] પુન ચપરં ભિક્ખુ મક્ખી હોતિ પળાસી...પે॰... ઇસ્સુકી હોતિ મચ્છરી, સઠો હોતિ માયાવી, પાપિચ્છો હોતિ મિચ્છાદિટ્ઠિ, સન્દિટ્ઠિપરામાસી હોતિ આધાનગ્ગાહી દુપ્પટિનિસ્સગ્ગી. યો સો ભિક્ખુ સન્દિટ્ઠિપરામાસી હોતિ આધાનગ્ગાહી દુપ્પટિનિસ્સગ્ગી સો સત્થરિપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, ધમ્મેપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, સઙ્ઘેપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, સિક્ખાયપિ ન પરિપૂરકારી હોતિ. યો સો ભિક્ખુ સત્થરિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો ધમ્મે...પે॰... સઙ્ઘે...પે॰... સિક્ખાય ન પરિપૂરકારી, સો સઙ્ઘે વિવાદં જનેતિ. યો સો હોતિ વિવાદો બહુજનાહિતાય બહુજનાસુખાય બહુનો જનસ્સ અનત્થાય અહિતાય દુક્ખાય દેવમનુસ્સાનં. એવરૂપં ચે તુમ્હે વિવાદમૂલં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા સમનુપસ્સેય્યાથ તત્ર તુમ્હે તસ્સેવ પાપકસ્સ વિવાદમૂલસ્સ પહાનાય વાયમેય્યાથ. એવરૂપં ચે તુમ્હે વિવાદમૂલં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ન સમનુપસ્સેય્યાથ તત્ર તુમ્હે તસ્સેવ પાપકસ્સ વિવાદમૂલસ્સ આયતિં અનવસ્સવાય પટિપજ્જેય્યાથ. એવમેતસ્સ પાપકસ્સ વિવાદમૂલસ્સ પહાનં હોતિ. એવમેતસ્સ પાપકસ્સ વિવાદમૂલસ્સ આયતિં અનવસ્સવો હોતિ. ઇમાનિ છ વિવાદમૂલાનિ.

૨૭૩. [ચૂળવ॰ ૨૧૭] તત્થ કતમાનિ છ અનુવાદમૂલાનિ? ઇધ ભિક્ખુ કોધનો હોતિ ઉપનાહી. યો સો ભિક્ખુ કોધનો હોતિ ઉપનાહી સો સત્થરિપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, ધમ્મેપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, સઙ્ઘેપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, સિક્ખાયપિ ન પરિપૂરકારી હોતિ. યો સો ભિક્ખુ સત્થરિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો ધમ્મે...પે॰... સઙ્ઘે ...પે॰... સિક્ખાય ન પરિપૂરકારી સો સઙ્ઘે અનુવાદં જનેતિ. યો હોતિ

અનુવાદો બહુજનાહિતાય બહુજનાસુખાય બહુનો જનસ્સ અનત્થાય અહિતાય દુક્ખાય દેવમનુસ્સાનં. એવરૂપં ચે તુમ્હે અનુવાદમૂલં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા સમનુપસ્સેય્યાથ તત્ર તુમ્હે તસ્સેવ પાપકસ્સ અનુવાદમૂલસ્સ પહાનાય વાયમેય્યાથ. એવરૂપં ચે તુમ્હે અનુવાદમૂલં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ન સમનુપસ્સેય્યાથ તત્ર તુમ્હે તસ્સેવ પાપકસ્સ અનુવાદમૂલસ્સ આયતિં અનવસ્સવાય પટિપજ્જેય્યાથ. એવમેતસ્સ પાપકસ્સ અનુવાદમૂલસ્સ પહાનં હોતિ. એવમેતસ્સ પાપકસ્સ અનુવાદમૂલસ્સ આયતિં અનવસ્સવો હોતિ.

પુન ચપરં ભિક્ખુ મક્ખી હોતિ પલાસી...પે॰... ઇસ્સુકી હોતિ મચ્છરી, સઠો હોતિ માયાવી, પાપિચ્છો હોતિ મિચ્છાદિટ્ઠિ, સન્દિટ્ઠિપરામાસી હોતિ આધાનગ્ગાહી દુપ્પટિનિસ્સગ્ગી. યો સો ભિક્ખુ સન્દિટ્ઠિપરામાસી હોતિ આધાનગ્ગાહી દુપ્પટિનિસ્સગ્ગી સો સત્થરિપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, ધમ્મેપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, સઙ્ઘેપિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો, સિક્ખાયપિ ન પરિપૂરકારી હોતિ. યો ભિક્ખુ સત્થરિ અગારવો વિહરતિ અપ્પતિસ્સો ધમ્મે...પે॰... સઙ્ઘે...પે॰... સિક્ખાય ન પરિપૂરકારી સો સઙ્ઘે અનુવાદં જનેતિ. યોએ હોતિ અનુવાદો બહુજનાહિતાય બહુજનાસુખાય બહુનો જનસ્સ અનત્થાય અહિતાય દુક્ખાય દેવમનુસ્સાનં. એવરૂપં ચે તુમ્હે અનુવાદમૂલં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા સમનુપસ્સેય્યાથ તત્ર તુમ્હે તસ્સેવ પાપકસ્સ અનુવાદમૂલસ્સ પહાનાય વાયમેય્યાથ. એવરૂપં ચે તુમ્હે અનુવાદમૂલં અજ્ઝત્તં વા બહિદ્ધા વા ન સમનુપસ્સેય્યાથ તત્ર તુમ્હે તસ્સેવ પાપકસ્સ અનુવાદમૂલસ્સ આયતિં અનવસ્સવાય પટિપજ્જેય્યાથ. એવમેતસ્સ પાપકસ્સ અનુવાદમૂલસ્સ પહાનં હોતિ. એવમેતસ્સ પાપકસ્સ અનુવાદમૂલસ્સ આયતિં અનવસ્સવો હોતિ. ઇમાનિ છ અનુવાદમૂલાનિ.

૨૭૪. [દી॰ નિ॰ ૩.૩૨૪; અ॰ નિ॰ ૬.૧૧] તત્થ કતમે છ સારણીયા ધમ્મા? ઇધ ભિક્ખુનો મેત્તં કાયકમ્મં પચ્ચુપટ્ઠિતં હોતિ સબ્રહ્મચારીસુ આવિ ચેવ રહો ચ. અયમ્પિ ધમ્મો સારણીયો પિયકરણો ગરુકરણો સઙ્ગહાય અવિવાદાય સામગ્ગિયા એકીભાવાય સંવત્તતિ.

પુન ચપરં ભિક્ખુનો મેત્તં વચીકમ્મં પચ્ચુપટ્ઠિતં હોતિ સબ્રહ્મચારીસુ આવિ ચેવ રહો ચ. અયમ્પિ ધમ્મો સારણીયો પિયકરણો ગરુકરણો સઙ્ગહાય અવિવાદાય સામગ્ગિયા એકીભાવાય સંવત્તતિ.

પુન ચપરં ભિક્ખુનો મેત્તં મનોકમ્મં પચ્ચુપટ્ઠિતં હોતિ સબ્રહ્મચારીસુ આવિ ચેવ રહો ચ. અયમ્પિ ધમ્મો સારણીયો પિયકરણો ગરુકરણો સઙ્ગહાય અવિવાદાય સામગ્ગિયા એકીભાવાય સંવત્તતિ.

પુન ચપરં ભિક્ખુ યે તે લાભા ધમ્મિકા ધમ્મલદ્ધા અન્તમસો પત્તપરિયાપન્નમત્તમ્પિ તથારૂપેહિ લાભેહિ અપ્પટિવિભત્તભોગી હોતિ સીલવન્તેહિ સબ્રહ્મચારીહિ સાધારણભોગી. અયમ્પિ ધમ્મો સારણીયો પિયકરણો ગરુકરણો સઙ્ગહાય અવિવાદાય સામગ્ગિયા એકીભાવાય સંવત્તતિ.

પુન ચપરં ભિક્ખુ યાનિ તાનિ સીલાનિ અખણ્ડાનિ અચ્છિદ્દાનિ અસબલાનિ અકમ્માસાનિ ભુજિસ્સાનિ વિઞ્ઞુપસત્થાનિ અપરામટ્ઠાનિ સમાધિસંવત્તનિકાનિ , તથારૂપેસુ સીલેસુ સીલસામઞ્ઞગતો વિહરતિ સબ્રહ્મચારીહિ આવિ ચેવ રહો ચ. અયમ્પિ ધમ્મો સારણીયો પિયકરણો ગરુકરણો સઙ્ગહાય અવિવાદાય સામગ્ગિયા એકીભાવાય સંવત્તતિ.

પુન ચપરં ભિક્ખુ યાયં દિટ્ઠિ અરિયા નિય્યાનિકા નિય્યાતિ તક્કરસ્સ સમ્મા દુક્ખક્ખયાય તથારૂપાય દિટ્ઠિયા દિટ્ઠિસામઞ્ઞગતો વિહરતિ સબ્રહ્મચારીહિ આવિ ચેવ રહો ચ. અયમ્પિ ધમ્મો સારણીયો પિયકરણો ગરુકરણો સઙ્ગહાય અવિવાદાય સામગ્ગિયા એકીભાવાય સંવત્તતિ. ઇમે છ સારણીયા ધમ્મા.

૨૭૫. તત્થ કતમાનિ અટ્ઠારસ ભેદકરવત્થૂનિ? ઇધ ભિક્ખુ અધમ્મં ''ધમ્મો''તિ દીપેતિ, ધમ્મં ''અધમ્મો''તિ દીપેતિ, અવિનયં ''વિનયો''તિ દીપેતિ, વિનયં ''અવિનયો''તિ દીપેતિ, અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન ''ભાસિતં લપિતં તથાગતેના''તિ દીપેતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન ''અભાસિતં અલપિતં તથાગતેના''તિ દીપેતિ, અનાચિણ્ણં તથાગતેન ''આચિણ્ણં તથાગતેના''તિ દીપેતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન ''અનાચિણ્ણં તથાગતેના''તિ દીપેતિ, અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન ''પઞ્ઞત્તં તથાગતેના''તિ દીપેતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન ''અપઞ્ઞત્તં તથાગતેના''તિ દીપેતિ, આપત્તિં ''અનાપત્તી''તિ દીપેતિ, અનાપત્તિં ''આપત્તી''તિ દીપેતિ, લહુકં આપત્તિં ''ગરુકા આપત્તી''તિ દીપેતિ, ગરુકં આપત્તિં ''લહુકા આપત્તી''તિ દીપેતિ, સાવસેસં આપત્તિં ''અનવસેસા આપત્તી''તિ દીપેતિ, અનવસેસં આપત્તિં ''સાવસેસા આપત્તી''તિ દીપેતિ, દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ''અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તી''તિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ''દુટ્ઠુલ્લા આપત્તી''તિ દીપેતિ. ઇમાનિ અટ્ઠારસ ભેદકરવત્થૂનિ.

[ચૂળવ॰ ૨૧૫; પરિ॰ ૩૪૦] તત્થ કતમાનિ ચત્તારિ અધિકરણાનિ? વિવાદાધિકરણં, અનુવાદાધિકરણં, આપત્તાધિકરણં, કિચ્ચાધિકરણં – ઇમાનિ ચત્તારિ અધિકરણાનિ.

તત્થ કતમે સત્ત સમથા? સમ્મુખાવિનયો, સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, પટિઞ્ઞાતકરણં, યેભુય્યસિકા, તસ્સપાપિયસિકા, તિણવત્થારકો – ઇમે સત્ત સમથા.

કતિપુચ્છાવારો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

આપત્તિ આપત્તિક્ખન્ધા, વિનીતા સત્તધા પુન;
વિનીતાગારવા ચેવ, ગારવા મૂલમેવ ચ.

પુન વિનીતા વિપત્તિ, સમુટ્ઠાના વિવાદના;
અનુવાદા સારણીયં, ભેદાધિકરણેન ચ.

સત્તેવ સમથા વુત્તા, પદા સત્તરસા ઇમેતિ.

૧. છઆપત્તિસમુટ્ઠાનવારો

૨૭૬. પઠમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન પારાજિકં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં. સઙ્ઘાદિસેસં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. થુલ્લચ્ચયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાચિત્તિયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાટિદેસનીયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુક્કટં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુબ્ભાસિતં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં.

દુતિયેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન પારાજિકં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં. સઙ્ઘાદિસેસં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. થુલ્લચ્ચયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાચિત્તિયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાટિદેસનીયં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં. દુક્કટં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુબ્ભાસિતં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં.

તતિયેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન પારાજિકં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં. સઙ્ઘાદિસેસં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. થુલ્લચ્ચયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાચિત્તિયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાટિદેસનીયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુક્કટં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુબ્ભાસિતં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં.

ચતુત્થે આપત્તિસમુટ્ઠાનેન પારાજિકં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. સઙ્ઘાદિસેસં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. થુલ્લચ્ચયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાચિત્તિયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાટિદેસનીયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુક્કટં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુબ્ભાસિતં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં.

પઞ્ચમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન પારાજિકં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. સઙ્ઘાદિસેસં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. થુલ્લચ્ચયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાચિત્તિયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાટિદેસનીયં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં. દુક્કટં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુબ્ભાસિતં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં.

છટ્ઠેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન પારાજિકં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. સઙ્ઘાદિસેસં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. થુલ્લચ્ચયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાચિત્તિયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. પાટિદેસનીયં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુક્કટં આપજ્જેય્યાતિ? સિયાતિ વત્તબ્બં. દુબ્ભાસિતં આપજ્જેય્યાતિ? ન હીતિ વત્તબ્બં.

છઆપત્તિસમુટ્ઠાનવારો નિટ્ઠિતો પઠમો.

૨. કતાપત્તિવારો

૨૭૭. પઠમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? પઠમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિક્ખુ કપ્પિયસઞ્ઞી સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કરોતિ અદેસિતવત્થુકં પમાણાતિક્કન્તં સારમ્ભં અપરિક્કમનં, પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; ભિક્ખુ કપ્પિયસઞ્ઞી વિકાલે ભોજનં ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; ભિક્ખુ કપ્પિયસઞ્ઞી અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા અન્તરઘરં પવિટ્ઠાય હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ – પઠમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં

સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં પઞ્ચહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં . સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૭૮. દુતિયેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? દુતિયેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – ભિક્ખુ કપ્પિયસઞ્ઞી સમાદિસતિ – ‘‘કુટિં મે કરોથા’’તિ. તસ્સ કુટિં કરોન્તિ અદેસિતવત્થુકં પમાણાતિક્કન્તં સારમ્ભં અપરિક્કમનં. પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ. ભિક્ખુ કપ્પિયસઞ્ઞી અનુપસમ્પન્નં પદસો ધમ્મં વાચેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ – દુતિયેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન ઇમા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે॰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં ચતૂહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – વાચતો સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૭૯. તતિયેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? તતિયેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિક્ખુ કપ્પિયસઞ્ઞી સંવિદહિત્વા કુટિં કરોતિ અદેસિતવત્થુકં પમાણાતિક્કન્તં સારમ્ભં અપરિક્કમનં. પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ. ભિક્ખુ કપ્પિયસઞ્ઞી પણીતભોજનાનિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ. ભિક્ખુ કપ્પિયસઞ્ઞી ભિક્ખુનિયા વોસાસન્તિયા ન નિવારેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ – તતિયેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે॰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં પઞ્ચહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં . સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૮૦. ચતુત્થેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? ચતુત્થેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન છ આપત્તિયો આપજ્જતિ – ભિક્ખુ મેથુનં ધમ્મં પટિસેવતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ભિક્ખુ અકપ્પિયસઞ્ઞી સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કરોતિ અદેસિતવત્થુકં પમાણાતિક્કન્તં સારમ્ભં અપરિક્કમનં, પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ. ભિક્ખુ અકપ્પિયસઞ્ઞી વિકાલે ભોજનં ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ. ભિક્ખુ અકપ્પિયસઞ્ઞી અઞ્ઞાતિકાય ભિક્ખુનિયા અન્તરઘરં પવિટ્ઠાય હત્થતો ખાદનીયં વા ભોજનીયં વા સહત્થા પટિગ્ગહેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ. ચતુત્થેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન ઇમા છ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ...પે॰... સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં , સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં છહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન , સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૮૧. પઞ્ચમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? પઞ્ચમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન છ આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિક્ખુ પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ભિક્ખુ અકપ્પિયસઞ્ઞી સમાદિસતિ – ''કુટિં મે કરોથા''તિ. તસ્સ કુટિં કરોન્તિ અદેસિતવત્થુકં પમાણાતિક્કન્તં સારમ્ભં અપરિક્કમનં. પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ. ભિક્ખુ અકપ્પિયસઞ્ઞી અનુપસમ્પન્નં પદસો ધમ્મં વાચેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ. ન ખુંસેતુકામો ન વમ્ભેતુકામો ન મઙ્કુકત્તુકામો દવકમ્યતા હીનેન હીનં વદેતિ, આપત્તિ દુબ્ભાસિતસ્સ – પઞ્ચમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન ઇમા છ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ...પે॰... સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં છહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુબ્ભાસિતાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૮૨. છટ્ઠેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? છટ્ઠેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન છ આપત્તિયો આપજ્જતિ – ભિક્ખુ સંવિદહિત્વા ભણ્ડં અવહરતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ ; ભિક્ખુ અકપ્પિયસઞ્ઞી સંવિદહિત્વા કુટિં કરોતિ અદેસિતવત્થુકં પમાણાતિક્કન્તં સારમ્ભં અપરિક્કમનં, પયોગે દુક્કટં; એકં પિણ્ડં અનાગતે આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; તસ્મિં પિણ્ડે આગતે, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ. ભિક્ખુ અકપ્પિયસઞ્ઞી પણીતભોજનાનિ અત્તનો

અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ. ભિક્ખુ અકપ્પિયસઞ્ઞી ભિક્ખુનિયા વોસાસન્તિયા ન નિવારેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ – છટ્ઠેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન ઇમા છ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા ? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ આપત્તિસમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં છહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચાતિ.

છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં

કતાપત્તિવારો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૩. આપત્તિસમુટ્ઠાનગાથા

૨૮૩.સમુટ્ઠાના કાયિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા કતિ;
પુચ્છામિ તં બ્રૂહિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના કાયિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા પઞ્ચ;
એતં તે અક્ખામિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના વાચસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા કતિ;
પુચ્છામિ તં બ્રૂહિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના વાચસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા ચતસ્સો;
એતં તે અક્ખામિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના કાયિકા વાચસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા કતિ;
પુચ્છામિ તં બ્રૂહિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના કાયિકા વાચસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા પઞ્ચ;
એતં તે અક્ખામિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના કાયિકા માનસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા કતિ;
પુચ્છામિ તં બ્રૂહિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના કાયિકા માનસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા છ;
એતં તે અક્ખામિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના વાચસિકા માનસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા કતિ;
પુચ્છામિ તં બ્રૂહિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના વાચસિકા માનસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા છ;
એતં તે અક્ખામિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના કાયિકા વાચસિકા માનસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા કતિ;
પુચ્છામિ તં બ્રૂહિ વિભઙ્ગકોવિદ.

સમુટ્ઠાના કાયિકા વાચસિકા માનસિકા અનન્તદસ્સિના;
અક્ખાતા લોકહિતેન વિવેકદસ્સિના;
આપત્તિયો તેન સમુટ્ઠિતા છ;

એતં તે અક્ખામિ વિભઙ્ગકોવિદાતિ.

આપત્તિસમુટ્ઠાનગાથા નિટ્ઠિતા તતિયા.

૪. વિપત્તિપચ્ચયવારો

૨૮૪. સીલવિપત્તિપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? સીલવિપત્તિપચ્ચયા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ – ભિક્ખુની જાનં પારાજિકં ધમ્મં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; વેમતિકા પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ભિક્ખુ સઙ્ઘાદિસેસં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; અત્તનો દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – સીલવિપત્તિપચ્ચયા ઇમા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે૰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં ચતૂહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૮૫. આચારવિપત્તિપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? આચારવિપત્તિપચ્ચયા એકં આપત્તિં આપજ્જતિ. આચારવિપત્તિં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – આચારવિપત્તિપચ્ચયા ઇમં એકં આપત્તિં આપજ્જતિ.

સા આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજતિ …પે૰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? સા આપત્તિ ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજતિ – આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં એકેન આપત્તિક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા – દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૮૬. દિટ્ઠિવિપત્તિપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? દિટ્ઠિવિપત્તિપચ્ચયા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. પાપિકાય દિટ્ઠિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જતિ, ઞત્તિયા દુક્કટં [ઞત્તિયા દુક્કટં, દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ દુક્કટા (સ્યા૰ ક૰)]; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ – દિટ્ઠિવિપત્તિપચ્ચયા ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે૰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજન્તિ – આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં દ્વીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન , સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં.

સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૮૭. આજીવવિપત્તિપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? આજીવવિપત્તિપચ્ચયા છ આપત્તિયો આપજ્જતિ – આજીવહેતુ આજીવકારણા પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; આજીવહેતુ આજીવકારણા સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; આજીવહેતુ આજીવકારણા ‘‘યો તે વિહારે વસતિ, સો ભિક્ખુ અરહા’’તિ ભણતિ, પટિવિજાનન્તસ્સ આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; આજીવહેતુ આજીવકારણા ભિક્ખુ પણીતભોજનાનિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; આજીવહેતુ આજીવકારણા ભિક્ખુની પણીતભોજનાનિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ પાટિદેસનીયસ્સ; આજીવહેતુ આજીવકારણા સૂપં વા ઓદનં વા અગિલાનો અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – આજીવવિપત્તિપચ્ચયા ઇમા છ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે॰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ. તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં છહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાટિદેસનીયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

વિપત્તિપચ્ચયવારો નિટ્ઠિતો ચતુત્થો.

૫. અધિકરણપચ્ચયવારો

૨૮૮. વિવાદાધિકરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? વિવાદાધિકરણપચ્ચયા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ – ઉપસમ્પન્નં ઓમસતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; અનુપસમ્પન્નં ઓમસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – વિવાદાધિકરણપચ્ચયા ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે॰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજન્તિ – આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં દ્વીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૮૯. અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; અમૂલકેન સઙ્ઘાદિસેસેન અનુદ્ધંસેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; અમૂલિકાય આચારવિપત્તિયા અનુદ્ધંસેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે॰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં તીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન . છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૯૦. આપત્તાધિકરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? આપત્તાધિકરણપચ્ચયા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિક્ખુની જાનં પારાજિકં ધમ્મં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; વેમતિકા પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ભિક્ખુ સઙ્ઘાદિસેસં પટિચ્છાદેતિ; આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; આચારવિપત્તિં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – આપત્તાધિકરણપચ્ચયા ઇમા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે॰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં ચતૂહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૯૧. કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉક્ખિત્તાનુવત્તિકા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જતિ, ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ પારાજિકસ્સ. ભેદકાનુવત્તકા ભિક્ખૂ યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; પાપિકાય દિટ્ઠિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ – કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ…પે॰… સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં પઞ્ચહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ

સમુટ્ઠન્તિ . ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

ઠપેત્વા સત્ત આપત્તિયો સત્ત આપત્તિક્ખન્ધે, અવસેસા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં સમથાનં કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? ઠપેત્વા સત્ત આપત્તિયો સત્ત આપત્તિક્ખન્ધે અવસેસા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં ન કતમં વિપત્તિં ભજન્તિ? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં ન કતમેન આપત્તિક્ખન્ધેન સઙ્ગહિતા. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં ન કતમેન આપત્તિસમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ. ચતુન્નં અધિકરણાનં ન કતમં અધિકરણં. સત્તન્નં સમથાનં ન કતમેન સમથેન સમ્મન્તિ. તં કિસ્સ હેતુ? ઠપેત્વા સત્ત આપત્તિયો સત્ત આપત્તિક્ખન્ધે, નત્થઞ્ઞા આપત્તિયોતિ.

અધિકરણપચ્ચયવારો નિટ્ઠિતો પઞ્ચમો.

અન્તરપેય્યાલં [અનન્તરપેય્યાલં (સી॰ સ્યા॰)] નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

કતિપુચ્છા સમુટ્ઠાના, કતાપત્તિ તથેવ ચ;
સમુટ્ઠાના વિપત્તિ ચ, તથાધિકરણેન ચાતિ.

સમથભેદો

૬. અધિકરણપરિયાયવારો

૨૯૨. વિવાદાધિકરણસ્સ – કિં પુબ્બઙ્ગમં? કતિ ઠાનાનિ? કતિ વત્થૂનિ? કતિ ભૂમિયો? કતિ હેતૂ? કતિ મૂલાનિ? કતિહાકારેહિ વિવદતિ? વિવાદાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

અનુવાદાધિકરણસ્સ – કિં પુબ્બઙ્ગમં? કતિ ઠાનાનિ? કતિ વત્થૂનિ? કતિ ભૂમિયો? કતિ હેતૂ? કતિ મૂલાનિ? કતિહાકારેહિ અનુવદતિ? અનુવાદાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

આપત્તાધિકરણસ્સ – કિં પુબ્બઙ્ગમં? કતિ ઠાનાનિ? કતિ વત્થૂનિ? કતિ ભૂમિયો? કતિ હેતૂ? કતિ મૂલાનિ? કતિહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ? આપત્તાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

કિચ્ચાધિકરણસ્સ – કિં પુબ્બઙ્ગમં? કતિ ઠાનાનિ? કતિ વત્થૂનિ? કતિ ભૂમિયો? કતિ હેતૂ? કતિ મૂલાનિ? કતિહાકારેહિ કિચ્ચં જાયતિ? કિચ્ચાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

૨૯૩. વિવાદાધિકરણસ્સ કિં પુબ્બઙ્ગમન્તિ? લોભો પુબ્બઙ્ગમો, દોસો પુબ્બઙ્ગમો, મોહો પુબ્બઙ્ગમો, અલોભો પુબ્બઙ્ગમો, અદોસો પુબ્બઙ્ગમો, અમોહો પુબ્બઙ્ગમો. કતિ ઠાનાનીતિ? અટ્ઠારસ ભેદકરવત્થૂનિ ઠાનાનિ. કતિ વત્થૂનીતિ? અટ્ઠારસ ભેદકરવત્થૂનિ. કતિ ભૂમિયોતિ? અટ્ઠારસ ભેદકરવત્થૂનિ ભૂમિયો. કતિ હેતૂતિ? નવ હેતૂ – તયો કુસલહેતૂ , તયો અકુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ. કતિ મૂલાનીતિ? દ્વાદસ મૂલાનિ. કતિહાકારેહિ

વિવદતીતિ? દ્વીહાકારેહિ વિવદતિ – ધમ્મદિટ્ઠિ વા અધમ્મદિટ્ઠિ વા. [ચૂળવ॰ ૨૨૮] વિવાદાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? વિવાદાધિકરણં દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ.

૨૯૪. અનુવાદાધિકરણસ્સ કિં પુબ્બઙ્ગમન્તિ? લોભો પુબ્બઙ્ગમો, દોસો પુબ્બઙ્ગમો, મોહો પુબ્બઙ્ગમો, અલોભો પુબ્બઙ્ગમો, અદોસો પુબ્બઙ્ગમો, અમોહો પુબ્બઙ્ગમો. કતિ ઠાનાનીતિ? ચતસ્સો વિપત્તિયો ઠાનાનિ. કતિ વત્થૂનીતિ? ચતસ્સો વિપત્તિયો વત્થૂનિ. કતિ ભૂમિયોતિ? ચતસ્સો વિપત્તિયો ભૂમિયો. કતિ હેતૂતિ? નવ હેતૂ – તયો કુસલહેતૂ, તયો અકુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ. કતિ મૂલાનીતિ? ચુદ્દસ મૂલાનિ. કતિહાકારેહિ અનુવદતીતિ? દ્વીહાકારેહિ અનુવદતિ – વત્થુતો વા આપત્તિતો વા. [ચૂળવ॰ ૨૩૬] અનુવાદાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? અનુવાદાધિકરણં ચતૂહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

૨૯૫. આપત્તાધિકરણસ્સ કિં પુબ્બઙ્ગમન્તિ? લોભો પુબ્બઙ્ગમો, દોસો પુબ્બઙ્ગમો, મોહો પુબ્બઙ્ગમો, અલોભો પુબ્બઙ્ગમો, અદોસો પુબ્બઙ્ગમો, અમોહો પુબ્બઙ્ગમો. કતિ ઠાનાનીતિ? સત્ત આપત્તિક્ખન્ધા ઠાનાનિ. કતિ વત્થૂનીતિ? સત્ત આપત્તિક્ખન્ધા વત્થૂનિ. કતિ ભૂમિયોતિ? સત્ત આપત્તિક્ખન્ધા ભૂમિયો. કતિ હેતૂતિ? છ હેતૂ [કતિ હેતૂતિ નવ હેતૂ, તયો કુસલહેતૂ (સી॰ સ્યા॰)] – તયો અકુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ. કતિ મૂલાનીતિ? છ આપત્તિસમુટ્ઠાનાનિ મૂલાનિ . કતિહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતીતિ? છહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ – અલજ્જિતા, અઞ્ઞાણતા, કુક્કુચ્ચપકતતા, અકપ્પિયે કપ્પિયસઞ્ઞિતા, કપ્પિયે અકપ્પિયસઞ્ઞિતા, સતિસમ્મોસા. [ચૂળવ॰ ૨૩૯] આપત્તાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? આપત્તાધિકરણં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૨૯૬. કિચ્ચાધિકરણસ્સ કિં પુબ્બઙ્ગમન્તિ? લોભો પુબ્બઙ્ગમો, દોસો પુબ્બઙ્ગમો, મોહો પુબ્બઙ્ગમો, અલોભો પુબ્બઙ્ગમો, અદોસો પુબ્બઙ્ગમો, અમોહો પુબ્બઙ્ગમો. કતિ ઠાનાનીતિ? ચત્તારિ કમ્માનિ ઠાનાનિ. કતિ વત્થૂનીતિ? ચત્તારિ કમ્માનિ વત્થૂનિ. કતિ ભૂમિયોતિ? ચત્તારિ કમ્માનિ ભૂમિયો. કતિ હેતૂતિ? નવ હેતૂ – તયો કુસલહેતૂ, તયો અકુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ. કતિ મૂલાનીતિ? એકં મૂલં – સઙ્ઘો. કતિહાકારેહિ કિચ્ચં જાયતીતિ ? દ્વીહાકારેહિ કિચ્ચં જાયતિ – ઞત્તિતો વા અપલોકનતો વા. [ચૂળવ॰ ૨૪૨] કિચ્ચાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતીતિ? કિચ્ચાધિકરણં એકેન સમથેન સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન.

કતિ સમથા? સત્ત સમથા. સમ્મુખાવિનયો, સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, પટિઞ્ઞાતકરણં, યેભુય્યસિકા, તસ્સપાપિયસિકા, તિણવત્થારકો – ઇમે સત્ત સમથા.

સિયા ઇમે સત્ત સમથા દસ સમથા હોન્તિ, દસ સમથા સત્ત સમથા હોન્તિ વત્થુવસેન પરિયાયેન સિયાતિ.

કથઞ્ચ સિયા? વિવાદાધિકરણસ્સ દ્વે સમથા , અનુવાદાધિકરણસ્સ ચત્તારો સમથા, આપત્તાધિકરણસ્સ તયો સમથા, કિચ્ચાધિકરણસ્સ એકો સમથો. એવં ઇમે સત્ત સમથા દસ સમથા હોન્તિ, દસ સમથા સત્ત સમથા હોન્તિ વત્થુવસેન પરિયાયેન.

પરિયાયવારો નિટ્ઠિતો છટ્ઠો.

૭. સાધારણવારો

૨૯૭. કતિ સમથા વિવાદાધિકરણસ્સ સાધારણા? કતિ સમથા વિવાદાધિકરણસ્સ અસાધારણા? કતિ સમથા અનુવાદાધિકરણસ્સ સાધારણા? કતિ સમથા અનુવાદાધિકરણસ્સ અસાધારણા? કતિ સમથા આપત્તાધિકરણસ્સ સાધારણા? કતિ સમથા આપત્તાધિકરણસ્સ અસાધારણા? કતિ સમથા કિચ્ચાધિકરણસ્સ સાધારણા? કતિ સમથા કિચ્ચાધિકરણસ્સ અસાધારણા?

દ્વે સમથા વિવાદાધિકરણસ્સ સાધારણા – સમ્મુખાવિનયો, યેભુય્યસિકા. પઞ્ચ સમથા વિવાદાધિકરણસ્સ અસાધારણા – સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, પટિઞ્ઞાતકરણં, તસ્સપાપિયસિકા, તિણવત્થારકો.

ચત્તારો સમથા અનુવાદાધિકરણસ્સ સાધારણા – સમ્મુખાવિનયો; સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, તસ્સપાપિયસિકા. તયો સમથા અનુવાદાધિકરણસ્સ અસાધારણા – યેભુય્યસિકા, પટિઞ્ઞાતકરણં, તિણવત્થારકો.

તયો સમથા આપત્તાધિકરણસ્સ સાધારણા – સમ્મુખાવિનયો, પટિઞ્ઞાતકરણં, તિણવત્થારકો. ચત્તારો સમથા આપત્તાધિકરણસ્સ અસાધારણા – યેભુય્યસિકા, સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, તસ્સપાપિયસિકા .

એકો સમથો કિચ્ચાધિકરણસ્સ સાધારણો – સમ્મુખાવિનયો. છ સમથા કિચ્ચાધિકરણસ્સ અસાધારણા – યેભુય્યસિકા, સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, પટિઞ્ઞાતકરણં, તસ્સપાપિયસિકા, તિણવત્થારકો.

સાધારણવારો નિટ્ઠિતો સત્તમો.

૮. તબ્ભાગિયવારો

૨૯૮. કતિ સમથા વિવાદાધિકરણસ્સ તબ્ભાગિયા? કતિ સમથા વિવાદાધિકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા? કતિ સમથા અનુવાદાધિકરણસ્સ તબ્ભાગિયા? કતિ સમથા અનુવાદાધિકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા? કતિ સમથા આપત્તાધિકરણસ્સ તબ્ભાગિયા? કતિ સમથા આપત્તાધિકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા? કતિ સમથા કિચ્ચાધિકરણસ્સ તબ્ભાગિયા? કતિ સમથા કિચ્ચાધિકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા?

દ્વે સમથા વિવાદાધિકરણસ્સ તબ્ભાગિયા – સમ્મુખાવિનયો, યેભુય્યસિકા. પઞ્ચ સમથા વિવાદાધિકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા – સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, પટિઞ્ઞાતકરણં, તસ્સપાપિયસિકા, તિણવત્થારકો.

ચત્તારો સમથા અનુવાદાધિકરણસ્સ તબ્ભાગિયા – સમ્મુખાવિનયો, સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, તસ્સપાપિયસિકા. તયો સમથા અનુવાદાધિકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા – યેભુય્યસિકા, પટિઞ્ઞાતકરણં, તિણવત્થારકો.

તયો સમથા આપત્તાધિકરણસ્સ તબ્ભાગિયા – સમ્મુખાવિનયો, પટિઞ્ઞાતકરણં, તિણવત્થારકો. ચત્તારો સમથા આપત્તાધિકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા – યેભુય્યસિકા, સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, તસ્સપાપિયસિકા.

એકો સમથો કિચ્ચાધિકરણસ્સ તબ્ભાગિયો – સમ્મુખાવિનયો. છ સમથા કિચ્ચાધિકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા – યેભુય્યસિકા, સતિવિનયો, અમૂળ્હવિનયો, પટિઞ્ઞાતકરણં, તસ્સપાપિયસિકા, તિણવત્થારકો.

તબ્ભાગિયવારો નિટ્ઠિતો અટ્ઠમો.

૯. સમથા સમથસ્સ સાધારણવારો

૨૯૯. સમથા સમથસ્સ સાધારણા, સમથા સમથસ્સ અસાધારણા. સિયા સમથા સમથસ્સ સાધારણા, સિયા સમથા સમથસ્સ અસાધારણા.

કથં સિયા સમથા સમથસ્સ સાધારણા? કથં સિયા સમથા સમથસ્સ અસાધારણા? યેભુય્યસિકા સમ્મુખાવિનયસ્સ સાધારણા, સતિવિનયસ્સ અમૂળ્હવિનયસ્સ પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકસ્સ અસાધારણા.

સતિવિનયો સમ્મુખાવિનયસ્સ સાધારણો, અમૂળ્હવિનયસ્સ પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકસ્સ યેભુય્યસિકાય અસાધારણો.

અમૂળ્હવિનયો સમ્મુખાવિનયસ્સ સાધારણો, પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકસ્સ યેભુય્યસિકાય સતિવિનયસ્સ અસાધારણો.

પટિઞ્ઞાતકરણં સમ્મુખાવિનયસ્સ સાધારણં, તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકસ્સ યેભુય્યસિકાય સતિવિનયસ્સ અમૂળ્હવિનયસ્સ અસાધારણં.

તસ્સપાપિયસિકા સમ્મુખાવિનયસ્સ સાધારણા, તિણવત્થારકસ્સ યેભુય્યસિકાય સતિવિનયસ્સ અમૂળ્હવિનયસ્સ પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ અસાધારણા.

તિણવત્થારકો સમ્મુખાવિનયસ્સ સાધારણો, યેભુય્યસિકાય સતિવિનયસ્સ અમૂળ્હવિનયસ્સ પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ તસ્સપાપિયસિકાય અસાધારણો . એવં સિયા સમથા સમથસ્સ સાધારણા; એવં સિયા સમથા સમથસ્સ અસાધારણા.

સમથા સમથસ્સ સાધારણવારો નિટ્ઠિતો નવમો.

૧૦. સમથા સમથસ્સ તબ્ભાગિયવારો

૩૦૦. સમથા સમથસ્સ તબ્ભાગિયા, સમથા સમથસ્સ અઞ્ઞભાગિયા. સિયા સમથા સમથસ્સ તબ્ભાગિયા, સિયા સમથા સમથસ્સ અઞ્ઞભાગિયા.

કથં સિયા સમથા સમથસ્સ તબ્ભાગિયા? કથં સિયા સમથા સમથસ્સ અઞ્ઞભાગિયા? યેભુય્યસિકા સમ્મુખાવિનયસ્સ તબ્ભાગિયા, સતિવિનયસ્સ અમૂળ્હવિનયસ્સ પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકસ્સ અઞ્ઞભાગિયા.

સતિવિનયો સમ્મુખાવિનયસ્સ તબ્ભાગિયો, અમૂળ્હવિનયસ્સ પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકસ્સ યેભુય્યસિકાય અઞ્ઞભાગિયો.

અમૂળ્હવિનયો સમ્મુખાવિનયસ્સ તબ્ભાગિયો, પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકસ્સ યેભુય્યસિકાય સતિવિનયસ્સ અઞ્ઞભાગિયો.

પટિઞ્ઞાતકરણં સમ્મુખાવિનયસ્સ તબ્ભાગિયં, તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકસ્સ યેભુય્યસિકાય સતિવિનયસ્સ અમૂળ્હવિનયસ્સ અઞ્ઞભાગિયં.

તસ્સપાપિયસિકા સમ્મુખાવિનયસ્સ તબ્ભાગિયા, તિણવત્થારકસ્સ યેભુય્યસિકાય સતિવિનયસ્સ અમૂળ્હવિનયસ્સ પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ અઞ્ઞભાગિયા.

તિણવત્થારકો સમ્મુખાવિનયસ્સ તબ્ભાગિયો, યેભુય્યસિકાય સતિવિનયસ્સ અમૂળ્હવિનયસ્સ પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ તસ્સપાપિયસિકાય અઞ્ઞભાગિયો. એવં સિયા સમથા સમથસ્સ તબ્ભાગિયા, એવં સિયા સમથા સમથસ્સ અઞ્ઞભાગિયા.

સમથા સમથસ્સ તબ્ભાગિયવારો નિટ્ઠિતો દસમો.

૧૧. સમથસમ્મુખાવિનયવારો

૩૦૧. સમથો સમ્મુખાવિનયો, સમ્મુખાવિનયો સમથો? સમથો યેભુય્યસિકા, યેભુય્યસિકા સમથો? સમથો સતિવિનયો , સતિવિનયો સમથો? સમથો અમૂળ્હવિનયો, અમૂળ્હવિનયો સમથો? સમથો પટિઞ્ઞાતકરણં, પટિઞ્ઞાતકરણં સમથો? સમથો તસ્સપાપિયસિકા, તસ્સપાપિયસિકા સમથો? સમથો તિણવત્થારકો, તિણવત્થારકો સમથો?

યેભુય્યસિકા સતિવિનયો અમૂળ્હવિનયો પટિઞ્ઞાતકરણં તસ્સપાપિયસિકા તિણવત્થારકો – ઇમે સમથા સમથા, નો સમ્મુખાવિનયો. સમ્મુખાવિનયો સમથો ચેવ સમ્મુખાવિનયો ચ.

સતિવિનયો અમૂળ્હવિનયો પટિઞ્ઞાતકરણં તસ્સપાપિયસિકા તિણવત્થારકો સમ્મુખાવિનયો – ઇમે સમથા સમથા, નો યેભુય્યસિકા. યેભુય્યસિકા સમથો ચેવ યેભુય્યસિકા ચ.

અમૂળ્હવિનયો પટિઞ્ઞાતકરણં તસ્સપાપિયસિકા તિણવત્થારકો સમ્મુખાવિનયો યેભુય્યસિકા – ઇમે સમથા સમથા, નો સતિવિનયો. સતિવિનયો સમથો ચેવ સતિવિનયો ચ.

પટિઞ્ઞાતકરણં તસ્સપાપિયસિકા તિણવત્થારકો સમ્મુખાવિનયો યેભુય્યસિકા સતિવિનયો – ઇમે સમથા સમથા, નો અમૂળ્હવિનયો. અમૂળ્હવિનયો સમથો ચેવ અમૂળ્હવિનયો ચ.

તસ્સપાપિયસિકા તિણવત્થારકો સમ્મુખાવિનયો યેભુય્યસિકા સતિવિનયો અમૂળ્હવિનયો – ઇમે સમથા સમથા, નો પટિઞ્ઞાતકરણં. પટિઞ્ઞાતકરણં સમથો ચેવ પટિઞ્ઞાતકરણઞ્ચ.

તિણવત્થારકો સમ્મુખાવિનયો યેભુય્યસિકા સતિવિનયો અમૂળ્હવિનયો પટિઞ્ઞાતકરણં – ઇમે સમથા સમથા, નો તસ્સપાપિયસિકા. તસ્સપાપિયસિકા સમથો ચેવ તસ્સપાપિયસિકા ચ.

સમ્મુખાવિનયો યેભુય્યસિકા સતિવિનયો અમૂળ્હવિનયો પટિઞ્ઞાતકરણં તસ્સપાપિયસિકા – ઇમે સમથા સમથા, નો તિણવત્થારકો. તિણવત્થારકો સમથો ચેવ તિણવત્થારકો ચ.

સમથસમ્મુખાવિનયવારો નિટ્ઠિતો એકાદસમો.

૧૨. વિનયવારો

૩૦૨. વિનયો સમ્મુખાવિનયો, સમ્મુખાવિનયો વિનયો? વિનયો યેભુય્યસિકા, યેભુય્યસિકા વિનયો? વિનયો સતિવિનયો, સતિવિનયો વિનયો? વિનયો અમૂળ્હવિનયો, અમૂળ્હવિનયો વિનયો? વિનયો પટિઞ્ઞાતકરણં, પટિઞ્ઞાતકરણં વિનયો? વિનયો તસ્સપાપિયસિકા, તસ્સપાપિયસિકા વિનયો? વિનયો તિણવત્થારકો, તિણવત્થારકો વિનયો?

વિનયો સિયા સમ્મુખાવિનયો સિયા ન સમ્મુખાવિનયો. સમ્મુખાવિનયો વિનયો ચેવ સમ્મુખાવિનયો ચ.

વિનયો સિયા યેભુય્યસિકા, સિયા ન યેભુય્યસિકા. યેભુય્યસિકા વિનયો ચેવ યેભુય્યસિકા ચ.

વિનયો સિયા સતિવિનયો, સિયા ન સતિવિનયો. સતિવિનયો વિનયો ચેવ સતિવિનયો ચ.

વિનયો સિયા અમૂળ્હવિનયો, સિયા ન અમૂળ્હવિનયો. અમૂળ્હવિનયો વિનયો ચેવ અમૂળ્હવિનયો ચ .

વિનયો સિયા પટિઞ્ઞાતકરણં, સિયા ન પટિઞ્ઞાતકરણં. પટિઞ્ઞાતકરણં વિનયો ચેવ પટિઞ્ઞાતકરણઞ્ચ.

વિનયો સિયા તસ્સપાપિયસિકા, સિયા ન તસ્સપાપિયસિકા. તસ્સપાપિયસિકા વિનયો ચેવ તસ્સપાપિયસિકા ચ.

વિનયો સિયા તિણવત્થારકો, સિયા ન તિણવત્થારકો. તિણવત્થારકો વિનયો ચેવ તિણવત્થારકો ચ.

વિનયવારો નિટ્ઠિતો દ્વાદસમો.

૧૩. કુસલવારો

૩૦૩. સમ્મુખાવિનયો કુસલો અકુસલો અબ્યાકતો? યેભુય્યસિકા કુસલા અકુસલા અબ્યાકતા? સતિવિનયો કુસલો અકુસલો અબ્યાકતો? અમૂળ્હવિનયો કુસલો અકુસલો અબ્યાકતો? પટિઞ્ઞાતકરણં કુસલં અકુસલં અબ્યાકતં? તસ્સપાપિયસિકા કુસલા અકુસલા અબ્યાકતા? તિણવત્થારકો કુસલો અકુસલો અબ્યાકતો?

સમ્મુખાવિનયો સિયા કુસલો, સિયા અબ્યાકતો. નત્થિ સમ્મુખાવિનયો અકુસલો.

યેભુય્યસિકા સિયા કુસલા, સિયા અકુસલા, સિયા અબ્યાકતા.

સતિવિનયો સિયા કુસલો, સિયા અકુસલો, સિયા અબ્યાકતો.

અમૂળ્હવિનયો સિયા કુસલો, સિયા અકુસલો, સિયા અબ્યાકતો.

પટિઞ્ઞાતકરણં સિયા કુસલં, સિયા અકુસલં, સિયા અબ્યાકતં.

તસ્સપાપિયસિકા સિયા કુસલા, સિયા અકુસલા સિયા અબ્યાકતા.

તિણવત્થારકો સિયા કુસલો, સિયા અકુસલો, સિયા અબ્યાકતો.

વિવાદાધિકરણં કુસલં અકુસલં અબ્યાકતં. અનુવાદાધિકરણં કુસલં અકુસલં અબ્યાકતં. આપત્તાધિકરણં કુસલં અકુસલં અબ્યાકતં. કિચ્ચાધિકરણં કુસલં અકુસલં અબ્યાકતં.

વિવાદાધિકરણં સિયા કુસલં, સિયા અકુસલં, સિયા અબ્યાકતં.

અનુવાદાધિકરણં સિયા કુસલં, સિયા અકુસલં, સિયા અબ્યાકતં.

આપત્તાધિકરણં સિયા અકુસલં, સિયા અબ્યાકતં. નત્થિ આપત્તાધિકરણં કુસલં.

કિચ્ચાધિકરણં સિયા કુસલં, સિયા અકુસલં, સિયા અબ્યાકતં.

કુસલવારો નિટ્ઠિતો તેરસમો.

૧૪. યત્થવારો, પુચ્છાવારો

૩૦૪. યત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ; યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ. ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ.

યત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ, તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ; યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ. ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ.

યત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ; યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ. ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ.

યત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ; યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ. ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ.

યત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ; યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ. ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ સતિવિનયો

લબ્ભતિ, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ.

યત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ; યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ. ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ.

યત્થ યેભુય્યસિકા તત્થ સમ્મુખાવિનયો; યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ યેભુય્યસિકા. ન તત્થ સતિવિનયો, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા, ન તત્થ તિણવત્થારકો.

યત્થ સતિવિનયો તત્થ સમ્મુખાવિનયો; યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ સતિવિનયો. ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા, ન તત્થ તિણવત્થારકો, ન તત્થ યેભુય્યસિકા. સમ્મુખાવિનયં કાતુન મૂલં...પે॰....

યત્થ તિણવત્થારકો તત્થ સમ્મુખાવિનયો; યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ તિણવત્થારકો. ન તત્થ યેભુય્યસિકા, ન તત્થ સતિવિનયો, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા.

ચક્કપેય્યાલં.

યત્થવારો નિટ્ઠિતો ચુદ્દસમો.

૧૫. સમથવારો, વિસ્સજ્જનાવારો

૩૦૫. યસ્મિં સમયે સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ અધિકરણં વૂપસમ્મતિ, યત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ. ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ.

યસ્મિં સમયે સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અધિકરણં વૂપસમ્મતિ, યત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ. ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ.

યસ્મિં સમયે સમ્મુખાવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ અધિકરણં વૂપસમ્મતિ, યત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ. ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ.

યસ્મિં સમયે સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ અધિકરણં વૂપસમ્મતિ, યત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ. ન તત્થ

તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ.

યસ્મિં સમયે સમ્મુખાવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ અધિકરણં વૂપસમ્મતિ, યત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ. ન તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ, ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ.

યસ્મિં સમયે સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ અધિકરણં વૂપસમ્મતિ, યત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ તત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ, યત્થ સમ્મુખાવિનયો લબ્ભતિ તત્થ તિણવત્થારકો લબ્ભતિ. ન તત્થ યેભુય્યસિકા લબ્ભતિ, ન તત્થ સતિવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો લબ્ભતિ, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં લબ્ભતિ, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા લબ્ભતિ.

સમથવારો નિટ્ઠિતો પન્નરસમો.

૧૬. સંસટ્ઠવારો

૩૦૬. અધિકરણન્તિ વા સમથાતિ વા ઇમે ધમ્મા સંસટ્ઠા ઉદાહુ વિસંસટ્ઠા? લબ્ભા ચ પનિમેસં ધમ્માનં વિનિબ્ભુજિત્વા વિનિબ્ભુજિત્વા [વિનિબ્ભુજ્જિત્વા વિનિબ્ભુજ્જિત્વા (ક॰), ટીકાયં એકપદમેવ દિસ્સતિ] નાનાકરણં પઞ્ઞાપેતુન્તિ?

અધિકરણન્તિ વા સમથાતિ વા ઇમે ધમ્મા વિસંસટ્ઠા, નો સંસટ્ઠા. લબ્ભા ચ પનિમેસં ધમ્માનં વિનિબ્ભુજિત્વા વિનિબ્ભુજિત્વા નાનાકરણં પઞ્ઞાપેતુન્તિ. સો – ‘‘મા હેવ’’ન્તિસ્સ વચનીયો. અધિકરણન્તિ વા સમથાતિ વા ઇમે ધમ્મા સંસટ્ઠા, નો વિસંસટ્ઠા. નો ચ લબ્ભા [ન ચ લબ્ભા (ક॰)] ઇમેસં ધમ્માનં વિનિબ્ભુજિત્વા વિનિબ્ભુજિત્વા નાનાકરણં પઞ્ઞાપેતું. તં કિસ્સ હેતુ? નનુ વુત્તં ભગવતા – ‘‘ચત્તારિમાનિ, ભિક્ખવે, અધિકરણાનિ, સત્ત સમથા. અધિકરણા સમથેહિ સમ્મન્તિ, સમથા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ. એવં, ઇમે ધમ્મા સંસટ્ઠા નો વિસંસટ્ઠા; નો ચ લબ્ભા ઇમેસં ધમ્માનં વિનિબ્ભુજિત્વા વિનિબ્ભુજિત્વા નાનાકરણં પઞ્ઞાપેતુ’’ન્તિ.

સંસટ્ઠવારો નિટ્ઠિતો સોળસમો.

૧૭. સમ્મતિવારો

૩૦૭. વિવાદાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? અનુવાદાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? આપત્તાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ? કિચ્ચાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

[ચૂળવ॰ ૨૨૮, ૨૩૬ આદયો] વિવાદાધિકરણં દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ.

[ચૂળવ॰ ૨૨૮, ૨૩૬ આદયો] અનુવાદાધિકરણં ચતૂહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

[ચૂળવ॰ ૨૩૯, ૨૪૨ આદયો] આપત્તાધિકરણં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

[ચૂળવ॰ ૨૩૯, ૨૪૨ આદયો] કિચ્ચાધિકરણં એકેન સમથેન સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ પઞ્ચહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ ચતૂહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ.

અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ છહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ ચતૂહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ સત્તહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ પઞ્ચહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ છહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ સત્તહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

સમ્મતિવારો નિટ્ઠિતો સત્તરસમો.

૧૮. સમ્મન્તિ ન સમ્મન્તિવારો

૩૦૮. વિવાદાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ, કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મતિ? અનુવાદાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ, કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મતિ? આપત્તાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ, કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મતિ? કિચ્ચાધિકરણં કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ, કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મતિ?

વિવાદાધિકરણં દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ. પઞ્ચહિ સમથેહિ ન સમ્મતિ – સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

અનુવાદાધિકરણં ચતૂહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ. તીહિ સમથેહિ ન સમ્મતિ – યેભુય્યસિકાય ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

[ચૂળવ॰ ૨૩૯] આપત્તાધિકરણં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ. ચતૂહિ સમથેહિ ન સમ્મતિ – યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

કિચ્ચાધિકરણં એકેન સમથેન સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન. છહિ સમથેહિ ન સમ્મતિ – યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ પઞ્ચહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ. દ્વીહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ – પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ ચતૂહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ. તીહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ – સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ. પઞ્ચહિ

સમથેહિ ન સમ્મન્તિ – સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ છહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ. એકેન સમથેન ન સમ્મન્તિ – યેભુય્યસિકાય.

અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ ચતૂહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકા ચ. તીહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ – યેભુય્યસિકાય ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ . ચતૂહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ – યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ સત્તહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ પઞ્ચહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ. દ્વીહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ – પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ છહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ. એકેન સમથેન ન સમ્મન્તિ – યેભુય્યસિકાય.

વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ? કતિહિ સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણઞ્ચ અનુવાદાધિકરણઞ્ચ આપત્તાધિકરણઞ્ચ કિચ્ચાધિકરણઞ્ચ સત્તહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ.

સમ્મન્તિ ન સમ્મન્તિવારો નિટ્ઠિતો અટ્ઠારસમો.

૧૯. સમથાધિકરણવારો

૩૦૯. સમથા સમથેહિ સમ્મન્તિ? સમથા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ? અધિકરણા સમથેહિ સમ્મન્તિ? અધિકરણા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ?

સિયા સમથા સમથેહિ સમ્મન્તિ, સિયા સમથા સમથેહિ ન સમ્મન્તિ. સિયા સમથા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ, સિયા સમથા અધિકરણેહિ ન સમ્મન્તિ. સિયા અધિકરણા સમથેહિ સમ્મન્તિ, સિયા અધિકરણા સમથેહિ ન સમ્મન્તિ. સિયા અધિકરણા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ, સિયા અધિકરણા અધિકરણેહિ ન સમ્મન્તિ.

૩૧૦. કથં સિયા સમથા સમથેહિ સમ્મન્તિ, કથં સિયા સમથા સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? યેભુય્યસિકા સમ્મુખાવિનયેન સમ્મતિ; સતિવિનયેન ન સમ્મતિ, અમૂળ્હવિનયેન ન સમ્મતિ, પટિઞ્ઞાતકરણેન ન સમ્મતિ, તસ્સપાપિયસિકાય ન સમ્મતિ, તિણવત્થારકેન ન સમ્મતિ.

સતિવિનયો સમ્મુખાવિનયેન સમ્મતિ; અમૂળ્હવિનયેન ન સમ્મતિ, પટિઞ્ઞાતકરણેન ન સમ્માતિ, તસ્સપાપિયસિકાય ન સમ્મતિ, તિણવત્થારકેન ન સમ્મતિ, યેભુય્યસિકાય ન સમ્મતિ.

અમૂળ્હવિનયો સમ્મુખાવિનયેન સમ્મતિ; પટિઞ્ઞાતકરણેન ન સમ્મતિ, તસ્સપાપિયસિકાય ન સમ્મતિ, તિણવત્થારકેન ન સમ્મતિ, યેભુય્યસિકાય ન સમ્મતિ, સતિવિનયેન ન સમ્મતિ.

પટિઞ્ઞાતકરણં સમ્મુખાવિનયેન સમ્મતિ; તસ્સપાપિયસિકાય ન સમ્મતિ, તિણવત્થારકેન ન સમ્મતિ, યેભુય્યસિકાય ન સમ્મતિ, સતિવિનયેન ન સમ્મતિ, અમૂળ્હવિનયેન ન સમ્મતિ.

તસ્સપાપિયસિકા સમ્મુખાવિનયેન સમ્મતિ; તિણવત્થારકેન ન સમ્મતિ, યેભુય્યસિકાય ન સમ્મતિ, સતિવિનયેન ન સમ્મતિ, અમૂળ્હવિનયેન ન સમ્મતિ, પટિઞ્ઞાતકરણેન ન સમ્મતિ.

તિણવત્થારકો સમ્મુખાવિનયેન સમ્મતિ; યેભુય્યસિકાય ન સમ્મતિ, સતિવિનયેન ન સમ્મતિ, અમૂળ્હવિનયેન ન સમ્મતિ, પટિઞ્ઞાતકરણેન ન સમ્મતિ, તસ્સપાપિયસિકાય ન સમ્મતિ. એવં સિયા સમથા સમથેહિ સમ્મન્તિ. એવં સિયા સમથા સમથેહિ ન સમ્મન્તિ.

૩૧૧. કથં સિયા સમથા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ, કથં સિયા સમથા અધિકરણેહિ ન સમ્મન્તિ? સમ્મુખાવિનયો વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

યેભુય્યસિકા વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

સતિવિનયો વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

અમૂળ્હવિનયો વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

પટિઞ્ઞાતકરણં વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

તસ્સપાપિયસિકા વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

તિણવત્થારકો વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ. એવં સિયા સમથા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ. એવં સિયા સમથા અધિકરણેહિ ન સમ્મન્તિ.

૩૧૨. કથં સિયા અધિકરણા સમથેહિ સમ્મન્તિ, કથં સિયા અધિકરણા સમથેહિ ન સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણં સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ સમ્મતિ; સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ તિણવત્થારકેન ચ ન સમ્મતિ.

અનુવાદાધિકરણં સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ સમ્મતિ; યેભુય્યસિકાય ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ ન સમ્મતિ.

આપત્તાધિકરણં સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તિણવત્થારકેન ચ સમ્મતિ; યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ ન સમ્મતિ.

કિચ્ચાધિકરણં સમ્મુખાવિનયેન સમ્મતિ ; યેભુય્યસિકાય ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય તિણવત્થારકેન ચ ન સમ્મતિ. એવં સિયા અધિકરણા સમથેહિ સમ્મન્તિ. એવં સિયા અધિકરણા સમથેહિ ન સમ્મન્તિ.

૩૧૩. કથં સિયા અધિકરણા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ? કથં સિયા અધિકરણા અધિકરણેહિ ન સમ્મન્તિ? વિવાદાધિકરણં વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

અનુવાદાધિકરણં વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

આપત્તાધિકરણં વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ.

કિચ્ચાધિકરણં વિવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, અનુવાદાધિકરણેન ન સમ્મતિ, આપત્તાધિકરણેન ન સમ્મતિ; કિચ્ચાધિકરણેન સમ્મતિ. એવં સિયા અધિકરણા અધિકરણેહિ સમ્મન્તિ. એવં સિયા અધિકરણા અધિકરણેહિ ન સમ્મન્તિ.

છાપિ સમથા ચત્તારોપિ અધિકરણા સમ્મુખાવિનયેન સમ્મન્તિ; સમ્મુખાવિનયો ન કેનચિ સમ્મતિ.

સમથાધિકરણવારો નિટ્ઠિતો એકૂનવીસતિમો.

૨૦. સમુટ્ઠાપનવારો

૩૧૪. વિવાદાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં સમુટ્ઠાપેતિ? વિવાદાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં ન કતમં અધિકરણં સમુટ્ઠાપેતિ; અપિચ, વિવાદાધિકરણપચ્ચયા ચત્તારો અધિકરણા જાયન્તિ. યથા કથં વિય? [ચૂળવ॰ ૨૧૫; પરિ॰ ૩૪૮ આદયો] ઇધ ભિક્ખૂ વિવદન્તિ – ‘‘ધમ્મોતિ વા, અધમ્મોતિ વા, વિનયોતિ વા, અવિનયોતિ વા, અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ વા, ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ વા, અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ વા, આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ વા, અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ વા, પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ વા, આપત્તીતિ વા, અનાપત્તીતિ વા, લહુકા આપત્તીતિ વા, ગરુકા આપત્તીતિ વા, સાવસેસા આપત્તીતિ વા, અનવસેસા આપત્તીતિ વા, દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ વા અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ વા’’. યં તત્થ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો નાનાવાદો અઞ્ઞથાવાદો વિપચ્ચતાય વોહારો મેધકં [મેધગં (ક॰)], ઇદં વુચ્ચતિ વિવાદાધિકરણં. વિવાદાધિકરણે સઙ્ઘો વિવદતિ. વિવાદાધિકરણં વિવદમાનો અનુવદતિ. અનુવાદાધિકરણં અનુવદમાનો આપત્તિં આપજ્જતિ આપત્તાધિકરણં. તાય આપત્તિયા સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ કિચ્ચાધિકરણં. એવં વિવાદાધિકરણપચ્ચયા ચત્તારો અધિકરણા જાયન્તિ.

૩૧૫. અનુવાદાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં સમુટ્ઠાપેતિ? અનુવાદાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં ન કતમં અધિકરણં સમુટ્ઠાપેતિ; અપિચ, અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા ચત્તારો અધિકરણા જાયન્તિ. યથા કથં વિય? [ચૂળવ॰ ૨૧૫; પરિ॰ ૩૪૮ આદયો] ઇધ ભિક્ખૂ ભિક્ખું અનુવદન્તિ સીલવિપત્તિયા વા આચારવિપત્તિયા વા દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા આજીવવિપત્તિયા વા. યો તત્થ અનુવાદો અનુવદના અનુલ્લપના અનુભણના અનુસમ્પવઙ્કતા અબ્ભુસ્સહનતા અનુબલપ્પદાનં, ઇદં વુચ્ચતિ અનુવાદાધિકરણં. અનુવાદાધિકરણે સઙ્ઘો વિવદતિ. વિવાદાધિકરણં વિવદમાનો અનુવદતિ. અનુવાદાધિકરણં અનુવદમાનો આપત્તિં આપજ્જતિ આપત્તાધિકરણં. તાય આપત્તિયા સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ કિચ્ચાધિકરણં. એવં અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા ચત્તારો અધિકરણા જાયન્તિ.

૩૧૬. આપત્તાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં સમુટ્ઠાપેતિ? આપત્તાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં ન કતમં અધિકરણં સમુટ્ઠાપેતિ; અપિચ, આપત્તાધિકરણપચ્ચયા ચત્તારો અધિકરણા જાયન્તિ. યથા કથં વિય? પઞ્ચપિ આપત્તિક્ખન્ધા આપત્તાધિકરણં, સત્તપિ આપત્તિક્ખન્ધા આપત્તાધિકરણં, ઇદં વુચ્ચતિ આપત્તાધિકરણં. આપત્તાધિકરણે સઙ્ઘો વિવદતિ. વિવાદાધિકરણં વિવદમાનો અનુવદતિ. અનુવાદાધિકરણં અનુવદમાનો આપત્તિં આપજ્જતિ આપત્તાધિકરણં. તાય આપત્તિયા સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ કિચ્ચાધિકરણં. એવં આપત્તાધિકરણપચ્ચયા ચત્તારો અધિકરણા જાયન્તિ.

૩૧૭. કિચ્ચાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં સમુટ્ઠાપેતિ ? કિચ્ચાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં ન કતમં અધિકરણં સમુટ્ઠાપેતિ, અપિચ કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા ચત્તારો અધિકરણા જાયન્તિ. યથા કથં વિય? યા સઙ્ઘસ્સ કિચ્ચયતા કરણીયતા અપલોકનકમ્મં ઞત્તિકમ્મં ઞત્તિદુતિયકમ્મં ઞત્તિચતુત્થકમ્મં, ઇદં વુચ્ચતિ કિચ્ચાધિકરણં. કિચ્ચાધિકરણે સઙ્ઘો વિવદતિ. વિવાદાધિકરણં વિવદમાનો અનુવદતિ. અનુવાદાધિકરણં

અનુવદમાનો આપત્તિં આપજ્જતિ આપત્તાધિકરણં. તાય આપત્તિયા સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ કિચ્ચાધિકરણં. એવં કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા ચત્તારો અધિકરણા જાયન્તિ.

સમુટ્ઠાપનવારો નિટ્ઠિતો વીસતિમો.

૨૧. ભજતિવારો

૩૧૮. વિવાદાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં ભજતિ? કતમં અધિકરણં ઉપનિસ્સિતં? કતમં અધિકરણં પરિયાપન્નં? કતમેન અધિકરણેન સઙ્ગહિતં?

અનુવાદાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં ભજતિ? કતમં અધિકરણં ઉપનિસ્સિતં? કતમં અધિકરણં પરિયાપન્નં? કતમેન અધિકરણેન સઙ્ગહિતં?

આપત્તાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં ભજતિ? કતમં અધિકરણં ઉપનિસ્સિતં? કતમં અધિકરણં પરિયાપન્નં? કતમેન અધિકરણેન સઙ્ગહિતં?

કિચ્ચાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં ભજતિ? કતમં અધિકરણં ઉપનિસ્સિતં? કતમં અધિકરણં પરિયાપન્નં? કતમેન અધિકરણેન સઙ્ગહિતં?

વિવાદાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં વિવાદાધિકરણં ભજતિ, વિવાદાધિકરણં ઉપનિસ્સિતં, વિવાદાધિકરણં પરિયાપન્નં, વિવાદાધિકરણેન સઙ્ગહિતં.

અનુવાદાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં અનુવાદાધિકરણં ભજતિ, અનુવાદાધિકરણં ઉપનિસ્સિતં, અનુવાદાધિકરણં પરિયાપન્નં, અનુવાદાધિકરણેન સઙ્ગહિતં.

આપત્તાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં આપત્તાધિકરણં ભજતિ, આપત્તાધિકરણં ઉપનિસ્સિતં, આપત્તાધિકરણં પરિયાપન્નં, આપત્તાધિકરણેન સઙ્ગહિતં.

કિચ્ચાધિકરણં ચતુન્નં અધિકરણાનં કિચ્ચાધિકરણં ભજતિ, કિચ્ચાધિકરણં ઉપનિસ્સિતં, કિચ્ચાધિકરણં પરિયાપન્નં, કિચ્ચાધિકરણેન સઙ્ગહિતં.

૩૧૯. વિવાદાધિકરણં સત્તન્નં સમથાનં કતિ સમથે ભજતિ, કતિ સમથે ઉપનિસ્સિતં, કતિ સમથે પરિયાપન્નં, કતિહિ સમથેહિ સઙ્ગહિતં, કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

અનુવાદાધિકરણં સત્તન્નં સમથાનં કતિ સમથે ભજતિ, કતિ સમથે ઉપનિસ્સિતં, કતિ સમથે પરિયાપન્નં, કતિહિ સમથેહિ સઙ્ગહિતં, કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

આપત્તાધિકરણં સત્તન્નં સમથાનં કતિ સમથે ભજતિ, કતિ સમથે ઉપનિસ્સિતં, કતિ સમથે પરિયાપન્નં, કતિહિ સમથેહિ સઙ્ગહિતં, કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

કિચ્ચાધિકરણં સત્તન્નં સમથાનં કતિ સમથે ભજતિ, કતિ સમથે ઉપનિસ્સિતં, કતિ સમથે પરિયાપન્નં, કતિહિ સમથેહિ સઙ્ગહિતં, કતિહિ સમથેહિ સમ્મતિ?

વિવાદાધિકરણં સત્તન્નં સમથાનં દ્વે સમથે ભજતિ, દ્વે સમથે ઉપનિસ્સિતં, દ્વે સમથે પરિયાપન્નં, દ્વીહિ સમથેહિ સઙ્ગહિતં, દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ.

અનુવાદાધિકરણં સત્તન્નં સમથાનં ચત્તારો સમથે ભજતિ, ચત્તારો સમથે ઉપનિસ્સિતં, ચત્તારો સમથે પરિયાપન્નં, ચતૂહિ સમથેહિ સઙ્ગહિતં, ચતૂહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ.

આપત્તાધિકરણં સત્તન્નં સમથાનં તયો સમથે ભજતિ, તયો સમથે ઉપનિસ્સિતં, તયો સમથે પરિયાપન્નં, તીહિ સમથેહિ સઙ્ગહિતં તીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન તિણવત્થારકેન ચ.

કિચ્ચાધિકરણં સત્તન્નં સમથાનં એકં સમથં ભજતિ, એકં સમથં ઉપનિસ્સિતં, એકં સમથં પરિયાપન્નં, એકેન સમથેન સઙ્ગહિતં, એકેન સમથેન સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેનાતિ.

ભજતિવારો નિટ્ઠિતો એકવીસતિમો.

સમથભેદો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

અધિકરણં પરિયાયં, સાધારણા ચ ભાગિયા;
સમથા સાધારણિકા, સમથસ્સ તબ્ભાગિયા.

સમથા સમ્મુખા ચેવ, વિનયેન કુસલેન ચ;
યત્થ સમથસંસટ્ઠા, સમ્મન્તિ ન સમ્મન્તિ ચ.

સમથાધિકરણઞ્ચેવ, સમુટ્ઠાનં ભજન્તિ ચાતિ.

ખન્ધકપુચ્છાવારો

૩૨૦ઉપસમ્પદં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ઉપસમ્પદં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં દ્વે આપત્તિયો.

ઉપોસથં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ઉપોસથં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં તિસ્સો આપત્તિયો.

વસ્સૂપનાયિકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
વસ્સૂપનાયિકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં એકા આપત્તિ.

પવારણં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
પવારણં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં તિસ્સો આપત્તિયો.

ચમ્મસઞ્ઞુત્તં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ચમ્મસઞ્ઞુત્તં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં તિસ્સો આપત્તિયો.

ભેસજ્જં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ભેસજ્જં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં તિસ્સો આપત્તિયો.

કથિનકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
કથિનકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં નત્થિ તત્થ આપત્તિ [ન કતમા આપત્તિયો (ક॰)].

ચીવરસઞ્ઞુત્તં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;

સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ચીવરસઞ્ઞુત્તં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં તિસ્સો આપત્તિયો.

ચમ્પેય્યકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ચમ્પેય્યકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં એકા આપત્તિ.

કોસમ્બકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
કોસમ્બકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં એકા આપત્તિ.

કમ્મક્ખન્ધકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
કમ્મક્ખન્ધકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં એકા આપત્તિ.

પારિવાસિકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
પારિવાસિકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં એકા આપત્તિ.

સમુચ્ચયં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
સમુચ્ચયં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં એકા આપત્તિ.

સમથં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
સમથં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં દ્વે આપત્તિયો.

ખુદ્દકવત્થુકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ખુદ્દકવત્થુકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં તિસ્સો આપત્તિયો.

સેનાસનં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
સેનાસનં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં તિસ્સો આપત્તિયો.

સઙ્ઘભેદં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
સઙ્ઘભેદં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં દ્વે આપત્તિયો.

સમાચારં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
સમાચારં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં એકા આપત્તિ.

ઠપનં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ઠપનં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં એકા આપત્તિ.

ભિક્ખુનિક્ખન્ધકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
ભિક્ખુનિક્ખન્ધકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં દ્વે આપત્તિયો.

પઞ્ચસતિકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
પઞ્ચસતિકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં નત્થિ તત્થ આપત્તિ.

સત્તસતિકં પુચ્છિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં કતિ આપત્તિયો;
સત્તસતિકં વિસ્સજ્જિસ્સં સનિદાનં સનિદ્દેસં;
સમુક્કટ્ઠપદાનં નત્થિ તત્થ આપત્તીતિ.

ખન્ધકપુચ્છાવારો નિટ્ઠિતો પઠમો.

તસ્સુદ્દાનં –

ઉપસમ્પદૂપોસથો , વસ્સૂપનાયિકપવારણા;
ચમ્મભેસજ્જકથિના, ચીવરં ચમ્પેય્યકેન ચ.

કોસમ્બક્ખન્ધકં કમ્મં, પારિવાસિસમુચ્ચયા;
સમથખુદ્દકા સેના, સઙ્ઘભેદં સમાચારો;
ઠપનં ભિક્ખુનિક્ખન્ધં, પઞ્ચસત્તસતેન ચાતિ.

એકુત્તરિકનયો

૧. એકકવારો

૩૨૧. આપત્તિકરા ધમ્મા જાનિતબ્બા. અનાપત્તિકરા ધમ્મા જાનિતબ્બા. આપત્તિ જાનિતબ્બા. અનાપત્તિ જાનિતબ્બા. લહુકા આપત્તિ જાનિતબ્બા. ગરુકા આપત્તિ જાનિતબ્બા. સાવસેસા આપત્તિ જાનિતબ્બા. અનવસેસા આપત્તિ જાનિતબ્બા. દુટ્ઠુલ્લા આપત્તિ જાનિતબ્બા. અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તિ જાનિતબ્બા. સપ્પટિકમ્મા આપત્તિ જાનિતબ્બા. અપ્પટિકમ્મા આપત્તિ જાનિતબ્બા. દેસનાગામિની આપત્તિ જાનિતબ્બા. અદેસનાગામિની આપત્તિ જાનિતબ્બા. અન્તરાયિકા આપત્તિ જાનિતબ્બા. અનન્તરાયિકા આપત્તિ જાનિતબ્બા. સાવજ્જપઞ્ઞત્તિ આપત્તિ જાનિતબ્બા. અનવજ્જપઞ્ઞત્તિ આપત્તિ જાનિતબ્બા. કિરિયતો સમુટ્ઠિતા આપત્તિ જાનિતબ્બા. અકિરિયતો સમુટ્ઠિતા આપત્તિ જાનિતબ્બા. કિરિયાકિરિયતો સમુટ્ઠિતા આપત્તિ જાનિતબ્બા. પુબ્બાપત્તિ જાનિતબ્બા. અપરાપત્તિ જાનિતબ્બા. પુબ્બાપત્તીનં અન્તરાપત્તિ જાનિતબ્બા. અપરાપત્તીનં અન્તરાપત્તિ જાનિતબ્બા. દેસિતા ગણનૂપગા આપત્તિ જાનિતબ્બા. દેસિતા ન ગણનૂપગા આપત્તિ જાનિતબ્બા. પઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા. અનુપઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા. અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા. સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા. પદેસપઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા. સાધારણપઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા . અસાધારણપઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા. એકતોપઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા. ઉભતોપઞ્ઞત્તિ જાનિતબ્બા. થુલ્લવજ્જા આપત્તિ જાનિતબ્બા. અથુલ્લવજ્જા આપત્તિ જાનિતબ્બા. ગિહિપટિસંયુત્તા આપત્તિ જાનિતબ્બા. ન ગિહિપટિસંયુત્તા આપત્તિ જાનિતબ્બા. નિયતા આપત્તિ જાનિતબ્બા. અનિયતા આપત્તિ જાનિતબ્બા. આદિકરો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અનાદિકરો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અધિચ્ચાપત્તિકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અભિણ્હાપત્તિકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. ચોદકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. ચુદિતકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અધમ્મચોદકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અધમ્મચુદિતકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. ધમ્મચોદકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. ધમ્મચુદિતકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો . નિયતો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અનિયતો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અભબ્બાપત્તિકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. ભબ્બાપત્તિકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. ઉક્ખિત્તકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અનુક્ખિત્તકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. નાસિતકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અનાસિતકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. સમાનસંવાસકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. અસમાનસંવાસકો પુગ્ગલો જાનિતબ્બો. ઠપનં જાનિતબ્બન્તિ.

એકકં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

કરા આપત્તિ લહુકા, સાવસેસા ચ દુટ્ઠુલ્લા;
પટિકમ્મદેસના ચ, અન્તરા વજ્જકિરિયં.

કિરિયાકિરિયં પુબ્બા, અન્તરા ગણનૂપગા;
પઞ્ઞત્તિ અનાનુપ્પન્ના, સબ્બસાધારણા ચ એકતો [પઞ્ઞત્તાનુપ્પન્ના સબ્બા, સાધારણા ચ એકતો (સ્યા॰)].

થુલ્લગિહિનિયતા ચ, આદિ અધિચ્ચચોદકો;

અધમ્મધમ્મનિયતો, અભબ્બોક્ખિત્તનાસિતા;
સમાનં ઠપનઞ્ચેવ, ઉદ્દાનં એકકે ઇદન્તિ.

૨. દુકવારો

૩૨૨. અત્થાપત્તિ સઞ્ઞા વિમોક્ખા, અત્થાપત્તિ નો સઞ્ઞાવિમોક્ખા. અત્થાપત્તિ લદ્ધસમાપત્તિકસ્સ, અત્થાપત્તિ ન લદ્ધસમાપત્તિકસ્સ. અત્થાપત્તિ સદ્ધમ્મપટિસઞ્ઞુત્તા, અત્થાપત્તિ અસદ્ધમ્મપટિસઞ્ઞુત્તા. અત્થાપત્તિ સપરિક્ખારપટિસઞ્ઞુત્તા, અત્થાપત્તિ પરપરિક્ખારપટિસઞ્ઞુત્તા. અત્થાપત્તિ સપુગ્ગલપટિસઞ્ઞુત્તા, અત્થાપત્તિ પરપુગ્ગલપટિસઞ્ઞુત્તા. અત્થિ સચ્ચં ભણન્તો ગરુકં આપત્તિં આપજ્જતિ, મુસા ભણન્તો લહુકં. અત્થિ મુસા ભણન્તો ગરુકં આપત્તિં આપજ્જતિ, સચ્ચં ભણન્તો લહુકં. અત્થાપત્તિ ભૂમિગતો આપજ્જતિ, નો વેહાસગતો. અત્થાપત્તિ વેહાસગતો આપજ્જતિ, નો ભૂમિગતો. અત્થાપત્તિ નિક્ખમન્તો આપજ્જતિ, નો પવિસન્તો. અત્થાપત્તિ પવિસન્તો આપજ્જતિ, નો નિક્ખમન્તો. અત્થાપત્તિ આદિયન્તો આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ અનાદિયન્તો આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ સમાદિયન્તો આપજ્જતિ , અત્થાપત્તિ ન સમાદિયન્તો આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ કરોન્તો આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન કરોન્તો આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ દેન્તો આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન દેન્તો આપજ્જતિ. (અત્થાપત્તિ દેસેન્તો આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન દેસેન્તો આપજ્જતિ.) [( ) (નત્થિ કત્થચિ)] અત્થાપત્તિ પટિગ્ગણ્હન્તો આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન પટિગ્ગણ્હન્તો આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ પરિભોગેન આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન પરિભોગેન આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ રત્તિં આપજ્જતિ, નો દિવા. અત્થાપત્તિ દિવા આપજ્જતિ, નો રત્તિં. અત્થાપત્તિ અરુણુગ્ગે આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન અરુણુગ્ગે આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ છિન્દન્તો આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન છિન્દન્તો આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ છાદેન્તો આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન છાદેન્તો આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ ધારેન્તો આપજ્જતિ, અત્થાપત્તિ ન ધારેન્તો આપજ્જતિ.

દ્વે ઉપોસથા – ચાતુદ્દસિકો ચ પન્નરસિકો ચ. દ્વે પવારણા – ચાતુદ્દસિકા ચ પન્નરસિકા ચ. દ્વે કમ્માનિ – અપલોકનકમ્મં, ઞત્તિકમ્મં. અપરાનિપિ દ્વે કમ્માનિ – ઞત્તિદુતિયકમ્મં, ઞત્તિચતુત્થકમ્મં. દ્વે કમ્મવત્થૂનિ – અપલોકનકમ્મસ્સ વત્થુ, ઞત્તિકમ્મસ્સ વત્થુ. અપરાનિપિ દ્વે કમ્મવત્થૂનિ – ઞત્તિદુતિયકમ્મસ્સ વત્થુ, ઞત્તિચતુત્થકમ્મસ્સ વત્થુ. દ્વે કમ્મદોસા – અપલોકનકમ્મસ્સ દોસો, ઞત્તિકમ્મસ્સ દોસો. અપરેપિ દ્વે કમ્મદોસા – ઞત્તિદુતિયકમ્મસ્સ દોસો, ઞત્તિચતુત્થકમ્મસ્સ દોસો. દ્વે કમ્મસમ્પત્તિયો – અપલોકનકમ્મસ્સ સમ્પત્તિ, ઞત્તિકમ્મસ્સ સમ્પત્તિ. અપરાપિ દ્વે કમ્મસમ્પત્તિયો – ઞત્તિદુતિયકમ્મસ્સ સમ્પત્તિ, ઞત્તિચતુત્થકમ્મસ્સ સમ્પત્તિ. દ્વે નાનાસંવાસકભૂમિયો – અત્તના વા અત્તાનં નાનાસંવાસકં કરોતિ, સમગ્ગો વા નં સઙ્ઘો ઉક્ખિપતિ અદસ્સને વા અપ્પટિકમ્મે વા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે વા. દ્વે સમાનસંવાસકભૂમિયો – અત્તના વા અત્તાનં સમાનસંવાસકં કરોતિ, સમગ્ગો વા નં સઙ્ઘો ઉક્ખિત્તં ઓસારેતિ દસ્સને વા પટિકમ્મે વા પટિનિસ્સગ્ગે વા. દ્વે પારાજિકા – ભિક્ખૂનઞ્ચ ભિક્ખુનીનઞ્ચ. દ્વે સઙ્ઘાદિસેસા, દ્વે થુલ્લચ્ચયા, દ્વે પાચિત્તિયા, દ્વે પાટિદેસનીયા, દ્વે દુક્કટા, દ્વે દુબ્ભાસિતા – ભિક્ખૂનઞ્ચ ભિક્ખુનીનઞ્ચ. સત્ત આપત્તિયો, સત્ત આપત્તિક્ખન્ધા. દ્વીહાકારેહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતિ – કમ્મેન વા સલાકગ્ગાહેન વા.

દ્વે પુગ્ગલા ન ઉપસમ્પાદેતબ્બા – અદ્ધાનહીનો, અઙ્ગહીનો. અપરેપિ દ્વે પુગ્ગલા ન ઉપસમ્પાદેતબ્બા – વત્થુવિપન્નો, કરણદુક્કટકો. અપરેપિ દ્વે પુગ્ગલા ન ઉપસમ્પાદેતબ્બા – અપરિપૂરો પરિપૂરો નો ચ યાચતિ. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં નિસ્સાય ન વત્થબ્બં – અલજ્જિસ્સ ચ બાલસ્સ ચ. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં નિસ્સયો ન દાતબ્બો –

અલજ્જિસ્સ ચ લજ્જિનો ચ ન યાચતિ. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં નિસ્સયો દાતબ્બો – બાલસ્સ ચ લજ્જિસ્સ ચ યાચતિ. દ્વે પુગ્ગલા અભબ્બા આપત્તિં આપજ્જિતું – બુદ્ધા ચ પચ્ચેકબુદ્ધા ચ. દ્વે પુગ્ગલા ભબ્બા, આપત્તિં આપજ્જિતું – ભિક્ખૂ ચ ભિક્ખુનિયો ચ. દ્વે પુગ્ગલા અભબ્બા સઞ્ચિચ્ચ આપત્તિં આપજ્જિતું – ભિક્ખૂ ચ ભિક્ખુનિયો ચ અરિયપુગ્ગલા. દ્વે પુગ્ગલા ભબ્બા સઞ્ચિચ્ચ આપત્તિં આપજ્જિતું – ભિક્ખૂ ચ ભિક્ખુનિયો ચ પુથુજ્જના. દ્વે પુગ્ગલા અભબ્બા સઞ્ચિચ્ચ સાતિસારં વત્થું અજ્ઝાચરિતું – ભિક્ખૂ ચ ભિક્ખુનિયો ચ અરિયપુગ્ગલા. દ્વે પુગ્ગલા ભબ્બા સઞ્ચિચ્ચ સાતિસારં વત્થું અજ્ઝાચરિતું – ભિક્ખૂ ચ ભિક્ખુનિયો ચ પુથુજ્જના.

દ્વે પટિક્કોસા – કાયેન વા પટિક્કોસતિ વાચાય વા પટિક્કોસતિ. દ્વે નિસ્સારણા – અત્થિ પુગ્ગલો અપ્પત્તો નિસ્સારણં તં ચે સઙ્ઘો નિસ્સારેતિ એકચ્ચો સુનિસ્સારિતો, એકચ્ચો દુન્નિસ્સારિતો. દ્વે ઓસારણા – અત્થિ પુગ્ગલો અપ્પત્તો ઓસારણં તં ચે સઙ્ઘો ઓસારેતિ એકચ્ચો સોસારિતો, એકચ્ચો દોસારિતો. દ્વે પટિઞ્ઞા – કાયેન વા પટિજાનાતિ વાચાય વા પટિજાનાતિ. દ્વે પટિગ્ગહા – કાયેન વા પટિગ્ગણ્હાતિ કાયપટિબદ્ધેન વા પટિગ્ગણ્હાતિ. દ્વે પટિક્ખેપા – કાયેન વા પટિક્ખિપતિ વાચાય વા પટિક્ખિપતિ. દ્વે ઉપઘાતિકા – સિક્ખૂપઘાતિકા ચ ભોગૂપઘાતિકા ચ. દ્વે ચોદના – કાયેન વા ચોદેતિ વાચાય વા ચોદેતિ. દ્વે કથિનસ્સ પલિબોધા – આવાસપલિબોધો ચ ચીવરપલિબોધો ચ. દ્વે કથિનસ્સ અપલિબોધા – આવાસઅપલિબોધો ચ ચીવરઅપલિબોધો ચ. દ્વે ચીવરાનિ – ગહપતિકઞ્ચ પંસુકૂલઞ્ચ. દ્વે પત્તા – અયોપત્તો મત્તિકાપત્તો. દ્વે મણ્ડલાનિ – તિપુમયં, સીસમયં. દ્વે પત્તસ્સ અધિટ્ઠાના – કાયેન વા અધિટ્ઠેતિ વાચાય વા અધિટ્ઠેતિ. દ્વે ચીવરસ્સ અધિટ્ઠાના – કાયેન વા અધિટ્ઠેતિ વાચાય વા અધિટ્ઠેતિ. દ્વે વિકપ્પના – સમ્મુખાવિકપ્પના ચ પરમ્મુખાવિકપ્પના ચ. દ્વે વિનયા – ભિક્ખૂનઞ્ચ ભિક્ખુનીનઞ્ચ. દ્વે વેનયિકા – પઞ્ઞત્તઞ્ચ પઞ્ઞત્તાનુલોમઞ્ચ. દ્વે વિનયસ્સ સલ્લેખા – અકપ્પિયે સેતુઘાતો, કપ્પિયે મત્તકારિતા. દ્વીહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ – કાયેન વા આપજ્જતિ વાચાય વા આપજ્જતિ. દ્વીહાકારેહિ આપત્તિયા વુટ્ઠાતિ – કાયેન વા વુટ્ઠાતિ વાચાય વા વુટ્ઠાતિ. દ્વે પરિવાસા – પટિચ્છન્નપરિવાસો, અપ્પટિચ્છન્નપરિવાસો. અપરેપિ દ્વે પરિવાસા – સુદ્ધન્તપરિવાસો સમોધાનપરિવાસો. દ્વે માનત્તા – પટિચ્છન્નમાનત્તં, અપ્પટિચ્છન્નમાનત્તં. અપરેપિ દ્વે માનત્તા – પક્ખમાનત્તં, સમોધાનમાનત્તં. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં રત્તિચ્છેદો – પારિવાસિકસ્સ ચ માનત્તચારિકસ્સ ચ. દ્વે અનાદરિયાનિ – પુગ્ગલાનાદરિયઞ્ચ ધમ્માનાદરિયઞ્ચ. દ્વે લોણાનિ – જાતિમઞ્ચ કારિમઞ્ચ [જાતિમયઞ્ચ ખારિમયઞ્ચ (સ્યા॰)]. અપરાનિપિ દ્વે લોણાનિ – સામુદ્દં કાળલોણં. અપરાનિપિ દ્વે લોણાનિ – સિન્ધવં, ઉબ્ભિદં [ઉબ્ભિરં (ઇતિપિ)]. અપરાનિપિ દ્વે લોણાનિ – રોમકં, પક્કાલકં. દ્વે પરિભોગા – અબ્ભન્તરપરિભોગો ચ બાહિરપરિભોગો ચ. દ્વે અક્કોસા – હીનો ચ અક્કોસો ઉક્કટ્ઠો ચ અક્કોસો. દ્વીહાકારેહિ પેસુઞ્ઞં હોતિ – પિયકમ્યસ્સ વા ભેદાધિપ્પાયસ્સ વા. દ્વીહાકારેહિ ગણભોજનં પસવતિ – નિમન્તનતો વા વિઞ્ઞત્તિતો વા. દ્વે વસ્સૂપનાયિકા – પુરિમિકા, પચ્છિમિકા. દ્વે અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ. દ્વે ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ.

[અ॰ નિ॰ ૨.૯૮ આદયો] દ્વે પુગ્ગલા બાલા – યો ચ અનાગતં ભારં વહતિ, યો ચ આગતં ભારં ન વહતિ. દ્વે પુગ્ગલા પણ્ડિતા – યો ચ અનાગતં ભારં ન વહતિ, યો ચ આગતં ભારં વહતિ. અપરેપિ દ્વે પુગ્ગલા બાલા – યો ચ અકપ્પિયે કપ્પિયસઞ્ઞી, યો ચ કપ્પિયે અકપ્પિયસઞ્ઞી. દ્વે પુગ્ગલા પણ્ડિતા – યો ચ અકપ્પિયે અકપ્પિયસઞ્ઞી, યો ચ કપ્પિયે કપ્પિયસઞ્ઞી. અપરેપિ દ્વે પુગ્ગલા બાલા – યો ચ અનાપત્તિયા આપત્તિસઞ્ઞી, યો ચ આપત્તિયા અનાપત્તિસઞ્ઞી. દ્વે પુગ્ગલા પણ્ડિતા – યો ચ આપત્તિયા આપત્તિસઞ્ઞી, યો ચ અનાપત્તિયા અનાપત્તિસઞ્ઞી. અપરેપિ દ્વે પુગ્ગલા બાલા – યો ચ અધમ્મે ધમ્મસઞ્ઞી, યો ચ ધમ્મે અધમ્મસઞ્ઞી. દ્વે પુગ્ગલા

પણ્ડિતા – યો ચ અધમ્મે અધમ્મસઞ્ઞી, યો ચ ધમ્મે ધમ્મસઞ્ઞી. અપરેપિ દ્વે પુગ્ગલા બાલા – યો ચ અવિનયે વિનયસઞ્ઞી, યો ચ વિનયે અવિનયસઞ્ઞી. દ્વે પુગ્ગલા પણ્ડિતા – યો ચ અવિનયે અવિનયસઞ્ઞી, યો ચ વિનયે વિનયસઞ્ઞી.

[અ॰ નિ॰ ૨.૧૦૯] દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા વડ્ઢન્તિ – યો ચ ન કુક્કુચ્ચાયિતબ્બં કુક્કુચ્ચાયતિ, યો ચ કુક્કુચ્ચાયિતબ્બં કુક્કુચ્ચાયતિ. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા ન વડ્ઢન્તિ – યો ચ કુક્કુચ્ચાયિતબ્બં ન કુક્કુચ્ચાયતિ, યો ચ કુક્કુચ્ચાયિતબ્બં કુક્કુચ્ચાયતિ. અપરેસમ્પિ દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા વડ્ઢન્તિ – યો ચ અકપ્પિયે કપ્પિયસઞ્ઞી, યો ચ કપ્પિયે અકપ્પિયસઞ્ઞી. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા ન વડ્ઢન્તિ – યો ચ અકપ્પિયે અકપ્પિયસઞ્ઞી, યો ચ કપ્પિયે કપ્પિયસઞ્ઞી. અપરેસમ્પિ દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા વડ્ઢન્તિ – યો ચ અનાપત્તિયા આપત્તિસઞ્ઞી, યો ચ આપત્તિયા અનાપત્તિસઞ્ઞી. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા ન વડ્ઢન્તિ – યો ચ અનાપત્તિયા અનાપત્તિસઞ્ઞી, યો ચ આપત્તિયા આપત્તિસઞ્ઞી. અપરેસમ્પિ દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા વડ્ઢન્તિ – યો ચ અધમ્મે ધમ્મસઞ્ઞી, યો ચ ધમ્મે અધમ્મસઞ્ઞી. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા ન વડ્ઢન્તિ – યો ચ અધમ્મે અધમ્મસઞ્ઞી, યો ચ ધમ્મે ધમ્મસઞ્ઞી. અપરેસમ્પિ દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા વડ્ઢન્તિ – યો ચ અવિનયે વિનયસઞ્ઞી, યો ચ વિનયે અવિનયસઞ્ઞી. દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં આસવા ન વડ્ઢન્તિ – યો ચ અવિનયે અવિનયસઞ્ઞી, યો ચ વિનયે વિનયસઞ્ઞી.

દુકા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

સઞ્ઞા લદ્ધા ચ સદ્ધમ્મા, પરિક્ખારા ચ પુગ્ગલા;
સચ્ચં ભૂમિ નિક્ખમન્તો, આદિયન્તો સમાદિયં.

કરોન્તો દેન્તો ગણ્હન્તો, પરિભોગેન રત્તિ ચ;
અરુણાછિન્દં છાદેન્તો, ધારેન્તો ચ ઉપોસથા.

પવારણા કમ્માપરા, વત્થુ અપરા દોસા ચ;
અપરા દ્વે ચ સમ્પત્તિ, નાના સમાનમેવ ચ.

પારાજિસઙ્ઘથુલ્લચ્ચય, પાચિત્તિ પાટિદેસના;
દુક્કટા દુબ્ભાસિતા ચેવ, સત્ત આપત્તિક્ખન્ધા ચ.

ભિજ્જતિ ઉપસમ્પદા, તથેવ અપરે દુવે;
ન વત્થબ્બં ન દાતબ્બં, અભબ્બાભબ્બમેવ ચ.

સઞ્ચિચ્ચ સાતિસારા ચ, પટિક્કોસા નિસ્સારણા;
ઓસારણા પટિઞ્ઞા ચ, પટિગ્ગહા પટિક્ખિપા.

ઉપઘાતિ ચોદના ચ, કથિના ચ દુવે તથા;
ચીવરા પત્તમણ્ડલા, અધિટ્ઠાના તથેવ દ્વે.

વિકપ્પના ચ વિનયા, વેનયિકા ચ સલ્લેખા;
આપજ્જતિ ચ વુટ્ઠાતિ, પરિવાસાપરે દુવે.

દ્વે માનત્તા અપરે ચ, રત્તિચ્છેદો અનાદરિ;
દ્વે લોણા તયો અપરે, પરિભોગક્કોસેન ચ.

પેસુઞ્ઞો ચ ગણાવસ્સ, ઠપના ભારકપ્પિયં;
અનાપત્તિ અધમ્મધમ્મા, વિનયે આસવે તથાતિ.

૩. તિકવારો

૩૨૩. અત્થાપત્તિ તિટ્ઠન્તે ભગવતિ આપજ્જતિ, નો પરિનિબ્બુતે; અત્થાપત્તિ પરિનિબ્બુતે ભગવતિ આપજ્જતિ, નો તિટ્ઠન્તે; અત્થાપત્તિ તિટ્ઠન્તેપિ ભગવતિ આપજ્જતિ પરિનિબ્બુતેપિ. અત્થાપત્તિ કાલે આપજ્જતિ, નો વિકાલે; અત્થાપત્તિ વિકાલે આપજ્જતિ, નો કાલે; અત્થાપત્તિ કાલે ચેવ આપજ્જતિ વિકાલે ચ. અત્થાપત્તિ રત્તિં આપજ્જતિ, નો દિવા; અત્થાપત્તિ દિવા આપજ્જતિ, નો રત્તિં; અત્થાપત્તિ રત્તિઞ્ચેવ આપજ્જતિ દિવા ચ. અત્થાપત્તિ દસવસ્સો આપજ્જતિ, નો ઊનદસવસ્સો; અત્થાપત્તિ ઊનદસવસ્સો આપજ્જતિ, નો દસવસ્સો; અત્થાપત્તિ દસવસ્સો ચેવ આપજ્જતિ ઊનદસવસ્સો ચ. અત્થાપત્તિ પઞ્ચવસ્સો આપજ્જતિ, નો ઊનપઞ્ચવસ્સો; અત્થાપત્તિ ઊનપઞ્ચવસ્સો આપજ્જતિ, નો પઞ્ચવસ્સો; અત્થાપત્તિ પઞ્ચવસ્સો ચેવ આપજ્જતિ ઊનપઞ્ચવસ્સો ચ. અત્થાપત્તિ કુસલચિત્તો આપજ્જતિ; અત્થાપત્તિ અકુસલચિત્તો આપજ્જતિ; અત્થાપત્તિ અબ્યાકતચિત્તો આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ સુખવેદનાસમઙ્ગી આપજ્જતિ; અત્થાપત્તિ દુક્ખવેદનાસમઙ્ગી આપજ્જતિ; અત્થાપત્તિ અદુક્ખમસુખવેદનાસમઙ્ગી આપજ્જતિ. તીણિ ચોદનાવત્થૂનિ – દિટ્ઠેન, સુતેન, પરિસઙ્કાય. તયો સલાકગ્ગાહા – ગુળ્હકો, વિવટકો [વિવટ્ટકો (ક॰)], સકણ્ણજપ્પકો. તયો પટિક્ખેપા – મહિચ્છતા, અસન્તુટ્ઠિતા [અસન્તુટ્ઠતા (સ્યા॰)], અસલ્લેખતા. તયો અનુઞ્ઞાતા – અપ્પિચ્છતા, સન્તુટ્ઠિતા, સલ્લેખતા. અપરેપિ તયો પટિક્ખેપા – મહિચ્છતા, અસન્તુટ્ઠિતા, અમત્તઞ્ઞુતા. તયો અનુઞ્ઞાતા – અપ્પિચ્છતા, સન્તુટ્ઠિતા, મત્તઞ્ઞુતા. તિસ્સો પઞ્ઞત્તિયો – પઞ્ઞત્તિ, અનુપઞ્ઞત્તિ, અનુપ્પન્નપઞ્ઞત્તિ. અપરાપિ તિસ્સો પઞ્ઞત્તિયો – સબ્બત્થપઞ્ઞત્તિ, પદેસપઞ્ઞત્તિ, સાધારણપઞ્ઞત્તિ. અપરાપિ તિસ્સો પઞ્ઞત્તિયો – અસાધારણપઞ્ઞત્તિ, એકતોપઞ્ઞત્તિ, ઉભતોપઞ્ઞત્તિ.

અત્થાપત્તિ બાલો આપજ્જતિ, નો પણ્ડિતો; અત્થાપત્તિ પણ્ડિતો આપજ્જતિ, નો બાલો; અત્થાપત્તિ બાલો ચેવ આપજ્જતિ પણ્ડિતો ચ. અત્થાપત્તિ કાળે આપજ્જતિ, નો જુણ્હે; અત્થાપત્તિ જુણ્હે આપજ્જતિ, નો કાળે; અત્થાપત્તિ કાળે ચેવ આપજ્જતિ જુણ્હે ચ. અત્થિ કાળે કપ્પતિ, નો જુણ્હે; અત્થિ જુણ્હે કપ્પતિ, નો કાળે; અત્થિ કાળે ચેવ કપ્પતિ જુણ્હે ચ. અત્થાપત્તિ હેમન્તે આપજ્જતિ, નો ગિમ્હે નો વસ્સે; અત્થાપત્તિ ગિમ્હે આપજ્જતિ, નો હેમન્તે નો વસ્સે; અત્થાપત્તિ વસ્સે આપજ્જતિ, નો હેમન્તે નો ગિમ્હે. અત્થાપત્તિ સઙ્ઘો આપજ્જતિ, ન ગણો ન પુગ્ગલો; અત્થાપત્તિ ગણો આપજ્જતિ, ન સઙ્ઘો ન પુગ્ગલો; અત્થાપત્તિ પુગ્ગલો આપજ્જતિ, ન સઙ્ઘો ન ગણો. અત્થિ સઙ્ઘસ્સ કપ્પતિ, ન ગણસ્સ ન પુગ્ગલસ્સ; અત્થિ ગણસ્સ કપ્પતિ, ન સઙ્ઘસ્સ ન પુગ્ગલસ્સ; અત્થિ પુગ્ગલસ્સ કપ્પતિ, ન સઙ્ઘસ્સ ન ગણસ્સ. તિસ્સો છાદના વત્થું છાદેતિ, નો આપત્તિં; આપત્તિં છાદેતિ, નો વત્થું; વત્થુઞ્ચેવ છાદેતિ આપત્તિઞ્ચ. તિસ્સો પટિચ્છાદિયો – જન્તાઘરપટિચ્છાદિ, ઉદકપટિચ્છાદિ, વત્થપટિચ્છાદિ. [અ॰

[નિ॰ ૩.૧૩૨] તીણિ પટિચ્છન્નાનિ વહન્તિ, નો વિવટાનિ – માતુગામો પટિચ્છન્નો વહતિ, નો વિવટો; બ્રાહ્મણાનં મન્તા પટિચ્છન્ના વહન્તિ, નો વિવટા; મિચ્છાદિટ્ઠિ પટિચ્છન્ના વહતિ, નો વિવટા. તીણિ વિવટાનિ વિરોચન્તિ, નો પટિચ્છન્નાનિ – ચન્દમણ્ડલં વિવટં વિરોચતિ, નો પટિચ્છન્નં; સૂરિયમણ્ડલં વિવટં વિરોચતિ, નો પટિચ્છન્નં; તથાગતપ્પવેદિતો ધમ્મવિનયો વિવટો વિરોચતિ, નો પટિચ્છન્નો. તયો સેનાસનગ્ગાહા – પુરિમકો , પચ્છિમકો, અન્તરામુત્તકો. અત્થાપત્તિ ગિલાનો આપજ્જતિ, નો અગિલાનો; અત્થાપત્તિ અગિલાનો આપજ્જતિ, નો ગિલાનો; અત્થાપત્તિ ગિલાનો ચેવ આપજ્જતિ અગિલાનો ચ.

તીણિ અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ. તીણિ ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ. તયો પરિવાસા – પટિચ્છન્નપરિવાસો, અપ્પટિચ્છન્નપરિવાસો, સુદ્ધન્તપરિવાસો. તયો માનત્તા – પટિચ્છન્નમાનત્તં, અપ્પટિચ્છન્નમાનત્તં, પક્ખમાનત્તં. તયો પારિવાસિકસ્સ ભિક્ખુનો રત્તિચ્છેદા – સહવાસો, વિપ્પવાસો, અનારોચના. અત્થાપત્તિ અન્તો આપજ્જતિ, નો બહિ; અત્થાપત્તિ બહિ આપજ્જતિ, નો અન્તો; અત્થાપત્તિ અન્તો ચેવ આપજ્જતિ બહિ ચ. અત્થાપત્તિ અન્તોસીમાય આપજ્જતિ, નો બહિસીમાય; અત્થાપત્તિ બહિસીમાય આપજ્જતિ, નો અન્તોસીમાય; અત્થાપત્તિ અન્તોસીમાય ચેવ આપજ્જતિ બહિસીમાય ચ. તીહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ – કાયેન આપજ્જતિ, વાચાય આપજ્જતિ, કાયેન વાચાય આપજ્જતિ. અપરેહિપિ તીહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ – સઙ્ઘમજ્ઝે, ગણમજ્ઝે, પુગ્ગલસ્સ સન્તિકે. તીહાકારેહિ આપત્તિયા વુટ્ઠાતિ – કાયેન વુટ્ઠાતિ, વાચાય વુટ્ઠાતિ, કાયેન વાચાય વુટ્ઠાતિ. અપરેહિપિ તીહાકારેહિ આપત્તિયા વુટ્ઠાતિ – સઙ્ઘમજ્ઝે, ગણમજ્ઝે, પુગ્ગલસ્સ સન્તિકે. તીણિ અધમ્મિકાનિ અમૂળ્હવિનયસ્સ દાનાનિ. તીણિ ધમ્મિકાનિ અમૂળ્હવિનયસ્સ દાનાનિ.

[ચૂળવ॰ ૬] તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો આકઙ્ખમાનો સઙ્ઘો તજ્જનીયકમ્મં કરેય્ય – ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, આપત્તિબહુલો અનપદાનો ગિહિસંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેહિ ગિહિસંસગ્ગેહિ. [ચૂળવ॰ ૧૫] તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો આકઙ્ખમાનો સઙ્ઘો નિયસ્સકમ્મં કરેય્ય – ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, આપત્તિબહુલો અનપદાનો ગિહિસંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેહિ ગિહિસંસગ્ગેહિ. [ચૂળવ॰ ૨૭] તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો આકઙ્ખમાનો સઙ્ઘો પબ્બાજનીયકમ્મં કરેય્ય – ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, આપત્તિબહુલો અનપદાનો કુલદૂસકો હોતિ પાપસમાચારો પાપસમાચારા દિસ્સન્તિ ચેવ સુય્યન્તિ ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો આકઙ્ખમાનો સઙ્ઘો પટિસારણીયકમ્મં કરેય્ય – ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, આપત્તિ બહુલો અનપદાનો ગિહી અક્કોસતિ પરિભાસતિ. [ચૂળવ॰ ૫૦] તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો આકઙ્ખમાનો સઙ્ઘો આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરેય્ય – ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, આપત્તિબહુલો અનપદાનો આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પસ્સિતું. [ચૂળવ॰ ૫૯] તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો આકઙ્ખમાનો સઙ્ઘો આપત્તિયા અપ્પટિકમ્મે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરેય્ય – ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, આપત્તિબહુલો અનપદાનો આપત્તિં આપજ્જિત્વા ન ઇચ્છતિ આપત્તિં પટિકાતું. [ચૂળવ॰ ૬૯] તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો આકઙ્ખમાનો સઙ્ઘો પાપિકાય દિટ્ઠિયા અપ્પટિનિસ્સગ્ગે ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરેય્ય – ભણ્ડનકારકો હોતિ...પે॰... સઙ્ઘે અધિકરણકારકો, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, આપત્તિબહુલો અનપદાનો ન ઇચ્છતિ પાપિકં દિટ્ઠિં પટિનિસ્સજ્જિતું.

તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો આકઙ્ખમાનો સઙ્ઘો આગાળ્હાય ચેતેય્ય – ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો વિવાદકારકો ભસ્સકારકો સઙ્ઘે અધિકરણકારકો, બાલો હોતિ અબ્યત્તો આપત્તિબહુલો અનપદાનો, ગિહિસંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેહિ ગિહિસંસગ્ગેહિ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. અપરેહિપિ તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ. અપરેહિપિ તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – કાયિકેન દવેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન દવેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન દવેન સમન્નાગતો હોતિ. અપરેહિપિ તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – કાયિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ. અપરેહિપિ તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – કાયિકેન ઉપઘાતિકેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન ઉપઘાતિકેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન ઉપઘાતિકેન સમન્નાગતો હોતિ. અપરેહિપિ તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – કાયિકેન મિચ્છાજીવેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન મિચ્છાજીવેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન મિચ્છાજીવેન સમન્નાગતો હોતિ. અપરેહિપિ તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – આપત્તિં આપન્નો કમ્મકતો ઉપસમ્પાદેતિ, નિસ્સયં દેતિ, સામણેરં ઉપટ્ઠાપેતિ. અપરેહિપિ તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – યાય આપત્તિયા સઙ્ઘેન કમ્મં કતં હોતિ તં આપત્તિં આપજ્જતિ, અઞ્ઞં વા તાદિસિકં, તતો વા પાપિટ્ઠતરં. અપરેહિપિ તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં – બુદ્ધસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, ધમ્મસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, સઙ્ઘસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ.

તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો સઙ્ઘમજ્ઝે ઉપોસથં ઠપેન્તસ્સ – ''અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં મા કલહં મા વિગ્ગહં મા વિવાદ''ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન ઉપોસથો કાતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો સઙ્ઘમજ્ઝે પવારણં ઠપેન્તસ્સ – ''અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં મા કલહં મા વિગ્ગહં મા વિવાદ''ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન પવારેતબ્બં – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ન કાચિ સઙ્ઘસમ્મુતિ દાતબ્બા – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં [સંઘો ન વોહરિતબ્બો (સ્યા॰)] – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ન કિસ્મિં ચિ પચ્ચેકટ્ઠાને ઠપેતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો નિસ્સાય ન વત્થબ્બં – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો નિસ્સયો ન દાતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ નાલં ઓકાસકમ્મં કાતું – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો સવચનીયં નાદાતબ્બં – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો વિનયો ન પુચ્છિતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના વિનયો ન પુચ્છિતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો વિનયો ન વિસ્સજ્જેતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના વિનયો ન વિસ્સજ્જેતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો અનુયોગો ન દાતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં વિનયો ન સાકચ્છિતબ્બો [સાકચ્છાતબ્બો (ક॰)] – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ. તીહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં ન નિસ્સયો દાતબ્બો ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો – અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ.

તયો ઉપોસથા – ચાતુદ્દસિકો, પન્નરસિકો, સામગ્ગિઉપોસથો. અપરેપિ તયો ઉપોસથા – સઙ્ઘેઉપોસથો, ગણેઉપોસથો, પુગ્ગલેઉપોસથો. અપરેપિ તયો ઉપોસથા – સુત્તુદ્દેસોઉપોસથો, પારિસુદ્ધિઉપોસથો, અધિટ્ઠાનુપોસથો. તિસ્સો પવારણા – ચાતુદ્દસિકા, પન્નરસિકા, સામગ્ગિપવારણા. અપરાપિ તિસ્સો પવારણા – સઙ્ઘેપવારણા, ગણેપવારણા, પુગ્ગલેપવારણા. અપરાપિ તિસ્સો પવારણા – તેવાચિકાપવારણા , દ્વેવાચિકાપવારણા, સમાનવસ્સિકાપવારણા.

તયો આપાયિકા નેરયિકા – ઇદમપ્પહાય, યો ચ અબ્રહ્મચારી બ્રહ્મચારિપટિઞ્ઞો, યો ચ સુદ્ધં બ્રહ્મચારિં પરિસુદ્ધબ્રહ્મચરિયં ચરન્તં અમૂલકેન અબ્રહ્મચરિયેન અનુદ્ધંસેતિ, યો ચાયં એવંવાદી એવંદિટ્ઠિ [એવંદિટ્ઠી (સી॰)] – ‘‘નત્થિ કામેસુ દોસો’’તિ સો કામેસુ પાતબ્યતં આપજ્જતિ. [અ॰ નિ॰ ૩.૭૦] તીણિ અકુસલમૂલાનિ – લોભો અકુસલમૂલં, દોસો અકુસલમૂલં, મોહો અકુસલમૂલં. [અ॰ નિ॰ ૩.૭૦] તીણિ કુસલમૂલાનિ – અલોભો કુસલમૂલં, અદોસો કુસલમૂલં, અમોહો કુસલમૂલં. તીણિ દુચ્ચરિતાનિ – કાયદુચ્ચરિતં, વચીદુચ્ચરિતં, મનોદુચ્ચરિતં. તીણિ સુચરિતાનિ – કાયસુચરિતં, વચીસુચરિતં, મનોસુચરિતં. તયો અત્થવસે પટિચ્ચ ભગવતા કુલેસુ તિકભોજનં પઞ્ઞત્તં – દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય, પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય, ‘‘મા પાપિચ્છા પક્ખં નિસ્સાય સઙ્ઘં ભિન્દેય્યુ’’ન્તિ કુલાનુદ્દયતાય ચ. [ચૂળવ॰ ૩૫૦] તીહિ અસદ્ધમ્મેહિ અભિભૂતો પરિયાદિન્નચિત્તો દેવદત્તો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો પાપિચ્છતા પાપમિત્તતા ઓરમત્તકેન વિસેસાધિગમેન અન્તરા વોસાનં આપાદિ. તિસ્સો સમ્મુતિયો – દણ્ડસમ્મુતિ, સિક્કાસમ્મુતિ, દણ્ડસિક્કાસમ્મુતિ. તિસ્સો પાદુકા ધુવટ્ઠાનિકા અસઙ્કમનીયા – વચ્ચપાદુકા, પસ્સાવપાદુકા, આચમનપાદુકા. તિસ્સો પાદઘંસનિયો – સક્ખરં, કથલા, સમુદ્દફેણકોતિ.

તિકં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

તિટ્ઠન્તે કાલે રત્તિઞ્ચ, દસ પઞ્ચ કુસલેન;
વેદના ચોદના વત્થુ, સલાકા દ્વે પટિક્ખિપા.

પઞ્ઞત્તિ અપરે દ્વે ચ, બાલો કાળે ચ કપ્પતિ;
હેમન્તે સઙ્ઘો સઙ્ઘસ્સ, છાદના ચ પટિચ્છાદિ.

પટિચ્છન્ના વિવટા ચ, સેનાસનગિલાયના;
પાતિમોક્ખં પરિવાસં, માનત્તા પારિવાસિકા.

અન્તો અન્તો ચ સીમાય, આપજ્જતિ પુનાપરે;
વુટ્ઠાતિ અપરે ચેવ, અમૂળ્હવિનયા દુવે.

તજ્જનીયા નિયસ્સા ચ, પબ્બાજપટિસારણી;
અદસ્સના પટિકમ્મે, અનિસ્સગ્ગે ચ દિટ્ઠિયા.

આગાળ્હકમ્માધિસીલે, દવાનાચાર ઘાતિકા;

આજીવાપન્ના તાદિસિકા, અવણ્ણુપોસથેન ચ.

પવારણા સમ્મુતિ ચ, વોહારપચ્ચેકેન ચ;
ન વત્થબ્બં ન દાતબ્બં, ઓકાસં ન કરે તથા.

ન કરે સવચનીયં, ન પુચ્છિતબ્બકા દુવે;
ન વિસ્સજ્જે દુવે ચેવ, અનુયોગમ્પિ નો દદે.

સાકચ્છા ઉપસમ્પદા, નિસ્સયસામણેરા ચ;
ઉપોસથતિકા તીણિ, પવારણતિકા તયો.

આપાયિકા અકુસલા, કુસલા ચરિતા દુવે;
તિકભોજનસદ્ધમ્મે, સમ્મુતિ પાદુકેન ચ;
પાદઘંસનિકા ચેવ, ઉદ્ધાનં તિકકે ઇદન્તિ.

૪. ચતુક્કવારો

૩૨૪. અત્થાપત્તિ સકવાચાય આપજ્જતિ, પરવાચાય વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ પરવાચાય આપજ્જતિ, સકવાચાય વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ સકવાચાય આપજ્જતિ, સકવાચાય વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ પરવાચાય આપજ્જતિ, પરવાચાય વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ કાયેન આપજ્જતિ, વાચાય વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ વાચાય આપજ્જતિ, કાયેન વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ કાયેન આપજ્જતિ, કાયેન વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ વાચાય આપજ્જતિ, વાચાય વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ પસુત્તો આપજ્જતિ, પટિબુદ્ધો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ પટિબુદ્ધો આપજ્જતિ, પસુત્તો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ પસુત્તો આપજ્જતિ, પસુત્તો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ પટિબુદ્ધો આપજ્જતિ, પટિબુદ્ધો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અચિત્તકો આપજ્જતિ, સચિત્તકો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ સચિત્તકો આપજ્જતિ, અચિત્તકો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ અચિત્તકો આપજ્જતિ, અચિત્તકો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ સચિત્તકો આપજ્જતિ, સચિત્તકો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ આપજ્જન્તો દેસેતિ; દેસેન્તો આપજ્જતિ; અત્થાપત્તિ આપજ્જન્તો વુટ્ઠાતિ; વુટ્ઠહન્તો આપજ્જતિ. અત્થાપત્તિ કમ્મેન આપજ્જતિ, અકમ્મેન વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ અકમ્મેન આપજ્જતિ, કમ્મેન વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ કમ્મેન આપજ્જતિ, કમ્મેન વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ અકમ્મેન આપજ્જતિ, અકમ્મેન વુટ્ઠાતિ.

[અ॰ નિ॰ ૪.૨૫૦; દી॰ નિ॰ ૩.૩૧૩; વિભ॰ ૯૩૯] ચત્તારો અનરિયવોહારા – અદિટ્ઠે દિટ્ઠવાદિતા, અસ્સુતે સુતવાદિતા, અમુતે મુતવાદિતા, અવિઞ્ઞાતે વિઞ્ઞાતવાદિતા. ચત્તારો અરિયવોહારા – અદિટ્ઠે અદિટ્ઠવાદિતા, અસ્સુતે અસ્સુતવાદિતા, અમુતે અમુતવાદિતા, અવિઞ્ઞાતે અવિઞ્ઞાતવાદિતા. અપરેપિ ચત્તારો અનરિયવોહારા – દિટ્ઠે અદિટ્ઠવાદિતા, સુતે અસ્સુતવાદિતા, મુતે અમુતવાદિતા, વિઞ્ઞાતે અવિઞ્ઞાતવાદિતા. ચત્તારો અરિયવોહારા – દિટ્ઠે દિટ્ઠવાદિતા, સુતે સુતવાદિતા, મુતે મુતવાદિતા, વિઞ્ઞાતે વિઞ્ઞાતવાદિતા.

ચત્તારો પારાજિકા ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીહિ સાધારણા; ચત્તારો પારાજિકા ભિક્ખુનીનં ભિક્ખૂહિ અસાધારણા. ચત્તારો પરિક્ખારા – અત્થિ પરિક્ખારો રક્ખિતબ્બો ગોપેતબ્બો મમાયિતબ્બો પરિભુઞ્જિતબ્બો; અત્થિ પરિક્ખારો રક્ખિતબ્બો ગોપેતબ્બો મમાયિતબ્બો, ન પરિભુઞ્જિતબ્બો; અત્થિ પરિક્ખારો રક્ખિતબ્બો ગોપેતબ્બો, ન

મમાયિતબ્બો ન પરિભુઞ્જિતબ્બો; અત્થિ પરિક્ખારો ન રક્ખિતબ્બો ન ગોપેતબ્બો, ન મમાયિતબ્બો ન પરિભુઞ્જિતબ્બો. અત્થાપત્તિ સમ્મુખા આપજ્જતિ, પરમ્મુખા વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ પરમ્મુખા આપજ્જતિ , સમ્મુખા વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ સમ્મુખા આપજ્જતિ, સમ્મુખા વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ પરમ્મુખા આપજ્જતિ, પરમ્મુખા વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અજાનન્તો આપજ્જતિ, જાનન્તો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ જાનન્તો આપજ્જતિ, અજાનન્તો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ અજાનન્તો આપજ્જતિ, અજાનન્તો વુટ્ઠાતિ; અત્થાપત્તિ જાનન્તો આપજ્જતિ, જાનન્તો વુટ્ઠાતિ.

ચતૂહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ – કાયેન આપજ્જતિ, વાચાય આપજ્જતિ, કાયેન વાચાય આપજ્જતિ, કમ્મવાચાય આપજ્જતિ. અપરેહિપિ ચતૂહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ – સઙ્ઘમજ્ઝે, ગણમજ્ઝે, પુગ્ગલસ્સ સન્તિકે, લિઙ્ગપાતુભાવેન. ચતૂહાકારેહિ આપત્તિયા વુટ્ઠાતિ – કાયેન વુટ્ઠાતિ, વાચાય વુટ્ઠાતિ, કાયેન વાચાય વુટ્ઠાતિ, કમ્મવાચાય વુટ્ઠાતિ. અપરેહિપિ ચતૂહાકારેહિ આપત્તિયા વુટ્ઠાતિ – સઙ્ઘમજ્ઝે, ગણમજ્ઝે, પુગ્ગલસ્સ સન્તિકે, લિઙ્ગપાતુભાવેન. સહ પટિલાભેન પુરિમં જહતિ, પચ્છિમે પતિટ્ઠાતિ, વિઞ્ઞત્તિયો પટિપ્પસ્સમ્ભન્તિ, પણ્ણત્તિયો નિરુજ્ઝન્તિ. સહ પટિલાભેન પચ્છિમં જહતિ, પુરિમે પતિટ્ઠાતિ, વિઞ્ઞત્તિયો પટિપ્પસ્સમ્ભન્તિ, પણ્ણત્તિયો નિરુજ્ઝન્તિ. ચતસ્સો ચોદના – સીલવિપત્તિયા ચોદેતિ , આચારવિપત્તિયા ચોદેતિ, દિટ્ઠિવિપત્તિયા ચોદેતિ, આજીવવિપત્તિયા ચોદેતિ. ચત્તારો પરિવાસા – પટિચ્છન્નપરિવાસો , અપ્પટિચ્છન્નપરિવાસો, સુદ્ધન્તપરિવાસો, સમોધાનપરિવાસો. ચત્તારો માનત્તા – પટિચ્છન્નમાનત્તં, અપ્પટિચ્છન્નમાનત્તં, પક્ખમાનત્તં, સમોધાનમાનત્તં. ચત્તારો માનત્તચારિકસ્સ ભિક્ખુનો રત્તિચ્છેદા – સહવાસો, વિપ્પવાસો, અનારોચના, ઊને ગણે ચરતિ. ચત્તારો સામુક્કંસા . ચત્તારો પટિગ્ગાહિતપરિભોગા – યાવકાલિકં, યામકાલિકં, સત્તાહકાલિકં, યાવજીવિકં. ચત્તારિ મહાવિકટાનિ – ગૂથો, મુત્તં, છારિકા, મત્તિકા. ચત્તારિ કમ્માનિ – અપલોકનકમ્મં, ઞત્તિકમ્મં, ઞત્તિદુતિયકમ્મં, ઞત્તિચતુત્થકમ્મં. અપરાનિપિ ચત્તારિ કમ્માનિ – અધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, અધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન વગ્ગકમ્મં, ધમ્મેન સમગ્ગકમ્મં. ચતસ્સો વિપત્તિયો – સીલવિપત્તિ, આચારવિપત્તિ, દિટ્ઠિવિપત્તિ, આજીવવિપત્તિ. ચત્તારિ અધિકરણાનિ – વિવાદાધિકરણં, અનુવાદાધિકરણં, આપત્તાધિકરણં, કિચ્ચાધિકરણં. [અ॰ નિ॰ ૪.૨૧૧] ચત્તારો પરિસદૂસના – ભિક્ખુ દુસ્સીલો પાપધમ્મો પરિસદૂસનો, ભિક્ખુની દુસ્સીલા પાપધમ્મા પરિસદૂસના, ઉપાસકો દુસ્સીલો પાપધમ્મો પરિસદૂસનો, ઉપાસિકા દુસ્સીલા પાપધમ્મા પરિસદૂસના. ચત્તારો પરિસસોભના [પરિસસોભણા (સ્યા॰ ક॰)] – ભિક્ખુ સીલવા કલ્યાણધમ્મો પરિસસોભનો, ભિક્ખુની સીલવતી કલ્યાણધમ્મા પરિસસોભના, ઉપાસકો સીલવા કલ્યાણધમ્મો પરિસસોભનો, ઉપાસિકા સીલવતી કલ્યાણધમ્મા પરિસસોભના.

અત્થાપત્તિ આગન્તુકો આપજ્જતિ, નો આવાસિકો; અત્થાપત્તિ આવાસિકો આપજ્જતિ, નો આગન્તુકો; અત્થાપત્તિ આગન્તુકો ચેવ આપજ્જતિ આવાસિકો ચ અત્થાપત્તિ નેવ આગન્તુકો આપજ્જતિ, નો આવાસિકો. અત્થાપત્તિ ગમિકો આપજ્જતિ, નો આવાસિકો; અત્થાપત્તિ આવાસિકો આપજ્જતિ, નો ગમિકો; અત્થાપત્તિ ગમિકો ચેવ આપજ્જતિ આવાસિકો ચ; અત્થાપત્તિ નેવ ગમિકો આપજ્જતિ નો આવાસિકો. અત્થિ વત્થુનાનત્તતા નો આપત્તિનાનત્તતા, અત્થિ આપત્તિનાનત્તતા નો વત્થુનાનત્તતા, અત્થિ વત્થુનાનત્તતા ચેવ આપત્તિનાનત્તતા ચ, અત્થિ નેવ વત્થુનાનત્તતા નો આપત્તિનાનત્તતા. અત્થિ વત્થુસભાગતા નો આપત્તિસભાગતા, અત્થિ આપત્તિસભાગતા નો વત્થુસભાગતા, અત્થિ વત્થુસભાગતા ચેવ આપત્તિસભાગતા ચ અત્થિ નેવ વત્થુસભાગતા નો આપત્તિસભાગતા. અત્થાપત્તિ ઉપજ્ઝાયો આપજ્જતિ નો સદ્ધિવિહારિકો, અત્થાપત્તિ સદ્ધિવિહારિકો આપજ્જતિ નો ઉપજ્ઝાયો, અત્થાપત્તિ ઉપજ્ઝાયો ચેવ આપજ્જતિ સદ્ધિવિહારિકો ચ, અત્થાપત્તિ નેવ ઉપજ્ઝાયો આપજ્જતિ

નો સદ્ધિવિહારિકો. અત્થાપત્તિ આચરિયો આપજ્જતિ નો અન્તેવાસિકો, અત્થાપત્તિ અન્તેવાસિકો આપજ્જતિ નો આચરિયો, અત્થાપત્તિ આચરિયો ચેવ આપજ્જતિ અન્તેવાસિકો ચ, અત્થાપત્તિ નેવ આચરિયો આપજ્જતિ નો અન્તેવાસિકો. ચત્તારો પચ્ચયા અનાપત્તિ વસ્સચ્છેદસ્સ – સઙ્ઘો વા ભિન્નો હોતિ, સઙ્ઘં વા ભિન્દિતુકામા હોન્તિ, જીવિતન્તરાયો વા હોતિ, બ્રહ્મચરિયન્તરાયો વા હોતિ. ચત્તારિ વચીદુચ્ચરિતાનિ – મુસાવાદો, પિસુણા વાચા, ફરુસા વાચા, સમ્ફપ્પલાપો. ચત્તારિ વચીસુચરિતાનિ – સચ્ચવાચા, અપિસુણા વાચા, સણ્હા વાચા, મન્તા ભાસા. અત્થિ આદિયન્તો ગરુકં આપત્તિં આપજ્જતિ, પયોજેન્તો લહુકં; અત્થિ આદિયન્તો લહુકં આપત્તિં આપજ્જતિ, પયોજેન્તો ગરુકં, અત્થિ આદિયન્તોપિ પયોજેન્તોપિ ગરુકં આપત્તિં આપજ્જતિ; અત્થિ આદિયન્તોપિ પયોજેન્તોપિ લહુકં આપત્તિં આપજ્જતિ.

અત્થિ પુગ્ગલો અભિવાદનારહો, નો પચ્ચુટ્ઠાનારહો; અત્થિ પુગ્ગલો પચ્ચુટ્ઠાનારહો, નો અભિવાદનારહો; અત્થિ પુગ્ગલો અભિવાદનારહો ચેવ પચ્ચુટ્ઠાનારહો ચ; અત્થિ પુગ્ગલો નેવ અભિવાદનારહો નો પચ્ચુટ્ઠાનારહો. અત્થિ પુગ્ગલો આસનારહો, નો અભિવાદનારહો; અત્થિ પુગ્ગલો અભિવાદનારહો, નો આસનારહો; અત્થિ પુગ્ગલો આસનારહો ચેવ અભિવાદનારહો ચ; અત્થિ પુગ્ગલો નેવ આસનારહો નો અભિવાદનારહો. અત્થાપત્તિ કાલે આપજ્જતિ, નો વિકાલે; અત્થાપત્તિ વિકાલે આપજ્જતિ, નો કાલે; અત્થાપત્તિ કાલે ચેવ આપજ્જતિ વિકાલે ચ; અત્થાપત્તિ નેવ કાલે આપજ્જતિ નો વિકાલે. અત્થિ પટિગ્ગહિતં કાલે કપ્પતિ, નો વિકાલે; અત્થિ પટિગ્ગહિતં વિકાલે કપ્પતિ, નો કાલે; અત્થિ પટિગ્ગહિતં કાલે ચેવ કપ્પતિ વિકાલે ચ; અત્થિ પટિગ્ગહિતં નેવ કાલે કપ્પતિ નો વિકાલે. અત્થાપત્તિ પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ આપજ્જતિ, નો મજ્ઝિમેસુ; અત્થાપત્તિ મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ આપજ્જતિ, નો પચ્ચન્તિમેસુ; અત્થાપત્તિ પચ્ચન્તિમેસુ ચેવ જનપદેસુ આપજ્જતિ મજ્ઝિમેસુ ચ; અત્થાપત્તિ નેવ પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ આપજ્જતિ નો મજ્ઝિમેસુ. અત્થિ પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ કપ્પતિ, નો મજ્ઝિમેસુ; અત્થિ મજ્ઝિમેસુ જનપદેસુ કપ્પતિ, નો પચ્ચન્તિમેસુ; અત્થિ પચ્ચન્તિમેસુ ચેવ જનપદેસુ કપ્પતિ મજ્ઝિમેસુ ચ; અત્થિ નેવ પચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ કપ્પતિ નો મજ્ઝિમેસુ. અત્થાપત્તિ અન્તો આપજ્જતિ, નો બહિ; અત્થાપત્તિ બહિ આપજ્જતિ, નો અન્તો; અત્થાપત્તિ અન્તો ચેવ આપજ્જતિ બહિ ચ; અત્થાપત્તિ નેવ અન્તો આપજ્જતિ નો બહિ. અત્થાપત્તિ અન્તોસીમાય આપજ્જતિ, નો બહિસીમાય; અત્થાપત્તિ બહિસીમાય આપજ્જતિ, નો અન્તોસીમાય; અત્થાપત્તિ અન્તોસીમાય ચેવ આપજ્જતિ બહિસીમાય ચ; અત્થાપત્તિ નેવ અન્તોસીમાય આપજ્જતિ નો બહિસીમાય. અત્થાપત્તિ ગામે આપજ્જતિ, નો અરઞ્ઞે; અત્થાપત્તિ અરઞ્ઞે આપજ્જતિ, નો ગામે; અત્થાપત્તિ ગામે ચેવ આપજ્જતિ અરઞ્ઞે ચ; અત્થાપત્તિ નેવ ગામે આપજ્જતિ નો અરઞ્ઞે.

ચતસ્સો ચોદના – વત્થુસન્દસ્સના, આપત્તિસન્દસ્સના, સંવાસપટિક્ખેપો , સામીચિપટિક્ખેપો. ચત્તારો પુબ્બકિચ્ચા. ચત્તારો પત્તકલ્લા. ચત્તારિ અનઞ્ઞપાચિત્તિયાનિ. ચતસ્સો ભિક્ખુસમ્મુતિયો. [અ॰ નિ॰ ૪.૧૭; વિભ॰ ૯૩૯; દી॰ નિ॰ ૩.૩૧૧] ચત્તારિ અગતિગમનાનિ – છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ. ચત્તારિ નાગતિગમનાનિ – ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો અલજ્જી ભિક્ખુ સઙ્ઘં ભિન્દતિ – છન્દાગતિં ગચ્છન્તો, દોસાગતિં ગચ્છન્તો, મોહાગતિં ગચ્છન્તો, ભયાગતિં ગચ્છન્તો. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પેસલો ભિક્ખુ ભિન્નં સઙ્ઘં સમગ્ગં કરોતિ – ન છન્દાગતિં ગચ્છન્તો, ન દોસાગતિં ગચ્છન્તો, ન મોહાગતિં ગચ્છન્તો, ન ભયાગતિં ગચ્છન્તો. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો વિનયો ન પુચ્છિતબ્બો – છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ , ભયાગતિં ગચ્છતિ. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના વિનયો ન પુચ્છિતબ્બો – છન્દાગતિં

ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો વિનયો ન વિસ્સજ્જેતબ્બો – છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના વિનયો ન વિસ્સજ્જેતબ્બો – છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો અનુયોગો ન દાતબ્બો – છન્દાગતિં ગચ્છતિ , દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતે ભિક્ખુના સદ્ધિં વિનયો ન સાકચ્છિતબ્બો – છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ. અત્થાપત્તિ ગિલાનો આપજ્જતિ, નો અગિલાનો; અત્થાપત્તિ અગિલાનો આપજ્જતિ, નો ગિલાનો; અત્થાપત્તિ ગિલાનો ચેવ આપજ્જતિ અગિલાનો ચ; અત્થાપત્તિ નેવ ગિલાનો આપજ્જતિ નો અગિલાનો. ચત્તારિ અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ. ચત્તારિ ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ.

ચતુક્કં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

સકવાચાય કાયેન, પસુત્તો ચ અચિત્તકો;
આપજ્જન્તો ચ કમ્મેન, વોહારા ચતુરો તથા.

ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનઞ્ચ, પરિક્ખારો ચ સમ્મુખા;
અજાનકાયે મજ્ઝે ચ, વુટ્ઠાતિ દુવિધા તથા.

પટિલાભેન ચોદના, પરિવાસા ચ વુચ્ચતિ;
માનત્તચારિકા ચાપિ, સામુક્કંસા પટિગ્ગહિ.

મહાવિકટકમ્માનિ, પુન કમ્મે વિપત્તિયો;
અધિકરણા દુસ્સીલા ચ, સોભનાગન્તુકેન ચ.

ગમિકો વત્થુનાનત્તા, સભાગુપજ્ઝાયેન ચ;
આચરિયો પચ્ચયા વા, દુચ્ચરિતં સુચરિતં.

આદિયન્તો પુગ્ગલો ચ, અરહો આસનેન ચ;
કાલે ચ કપ્પતિ ચેવ, પચ્ચન્તિમેસુ કપ્પતિ.

અન્તો અન્તો ચ સીમાય, ગામે ચ ચોદનાય ચ;
પુબ્બકિચ્ચં પત્તકલ્લં, અનઞ્ઞા સમ્મુતિયો ચ.

અગતિ નાગતિ ચેવ, અલજ્જી પેસલેન ચ;
પુચ્છિતબ્બા દુવે ચેવ, વિસ્સજ્જેય્યા તથા દુવે;
અનુયોગો ચ સાકચ્છા, ગિલાનો ઠપનેન ચાતિ.

૫. પઞ્ચકવારો

૩૨૫. પઞ્ચ આપત્તિયો. પઞ્ચ આપત્તિક્ખન્ધા. પઞ્ચ વિનીતવત્થૂનિ. પઞ્ચ કમ્માનિ આનન્તરિકાનિ. પઞ્ચ પુગ્ગલા નિયતા. પઞ્ચ છેદનકા આપત્તિયો. પઞ્ચહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ. પઞ્ચ આપત્તિયો. મુસાવાદપચ્ચયા પઞ્ચહાકારેહિ કમ્મં ન ઉપેતિ – સયં વા કમ્મં ન કરોતિ, પરં વા ન અજ્ઝેસતિ, છન્દં વા પારિસુદ્ધિં વા ન દેતિ, કયિરમાને કમ્મે પટિક્કોસતિ, કતે વા પન કમ્મે અધમ્મદિટ્ઠિ હોતિ. પઞ્ચહાકારેહિ કમ્મં ઉપેતિ – સયં વા કમ્મં કરોતિ, પરં વા અજ્ઝેસતિ, છન્દં વા પારિસુદ્ધિં વા દેતિ, કયિરમાને કમ્મે નપ્પટિક્કોસતિ, કતે વા પન કમ્મે ધમ્મદિટ્ઠિ હોતિ. પઞ્ચ પિણ્ડપાતિકસ્સ ભિક્ખુનો કપ્પન્તિ – અનામન્તચારો, ગણભોજનં, પરમ્પરભોજનં, અનધિટ્ઠાનં, અવિકપ્પના. [અ॰ નિ॰ ૫.૧૦૨] પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉસ્સઙ્કિતપરિસઙ્કિતો હોતિ – પાપભિક્ખુપિ અકુપ્પધમ્મોપિ વેસિયાગોચરો વા હોતિ, વિધવાગોચરો વા હોતિ, થુલ્લકુમારિગોચરો વા હોતિ, પણ્ડકગોચરો વા હોતિ, ભિક્ખુનિગોચરો વા હોતિ. પઞ્ચ તેલાનિ – તિલતેલં, સાસપતેલં, મધુકતેલં, એરણ્ડકતેલં, વસાતેલં. પઞ્ચ વસાનિ – અચ્છવસં, મચ્છવસં, સુસુકાવસં, સૂકરવસં, ગદ્રભવસં. [અ॰ નિ॰ ૫.૧૩૦; દી॰ નિ॰ ૩.૩૧૬] પઞ્ચ બ્યસનાનિ – ઞાતિબ્યસનં, ભોગબ્યસનં, રોગબ્યસનં, સીલબ્યસનં, દિટ્ઠિબ્યસનં. [અ॰ નિ॰ ૫.૧૩૦; દી॰ નિ॰ ૩.૩૧૬] પઞ્ચ સમ્પદા – ઞાતિસમ્પદા, ભોગસમ્પદા, અરોગસમ્પદા, સીલસમ્પદા, દિટ્ઠિસમ્પદા. પઞ્ચ નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિયો ઉપજ્ઝાયમ્હા – ઉપજ્ઝાયો પક્કન્તો વા હોતિ, વિબ્ભન્તો વા, કાલઙ્કતો વા, પક્ખસઙ્કન્તો વા, આણત્તિયેવ પઞ્ચમી. પઞ્ચ પુગ્ગલા ન ઉપસમ્પાદેતબ્બા – અદ્ધાનહીનો, અઙ્ગહીનો, વત્થુવિપન્નો, કરણદુક્કટકો, અપરિપૂરો. પઞ્ચ પંસુકૂલાનિ – સોસાનિકં, પાપણિકં, ઉન્દૂરક્ખાયિકં, ઉપચિકક્ખાયિકં, અગ્ગિદડ્ઢં. અપરાનિપિ પઞ્ચ પંસુકૂલાનિ – ગોખાયિકં, અજક્ખાયિકં, થૂપચીવરં, આભિસેકિકં, ગતપટિયાગતં [ભતપટિયાભતં (ક॰)]. પઞ્ચ અવહારા – થેય્યાવહારો, પસય્હાવહારો, પરિકપ્પાવહારો , પટિચ્છન્નાવહારો, કુસાવહારો. પઞ્ચ મહાચોરા સન્તો સંવિજ્જમાના લોકસ્મિં. પઞ્ચ અવિસ્સજ્જનિયાનિ. પઞ્ચ અવેભઙ્ગિયાનિ. પઞ્ચાપત્તિયો કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો. પઞ્ચાપત્તિયો કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ચિત્તતો. પઞ્ચાપત્તિયો દેસનાગામિનિયો. પઞ્ચ સઙ્ઘા . પઞ્ચ પાતિમોક્ખુદ્દેસા. સબ્બપચ્ચન્તિમેસુ જનપદેસુ વિનયધરપઞ્ચમેન ગણેન ઉપસમ્પાદેતબ્બં. પઞ્ચાનિસંસા કથિનત્થારે. પઞ્ચ કમ્માનિ. યાવતતિયકે પઞ્ચ આપત્તિયો. પઞ્ચહાકારેહિ અદિન્નં આદિયન્તસ્સ આપત્તિ પારાજિકસ્સ. પઞ્ચહાકારેહિ અદિન્નં આદિયન્તસ્સ આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ. પઞ્ચહાકારેહિ અદિન્નં આદિયન્તસ્સ આપત્તિ દુક્કટસ્સ. પઞ્ચ અકપ્પિયાનિ ન પરિભુઞ્જિતબ્બાનિ – અદિન્નઞ્ચ હોતિ, અવિદિતઞ્ચ હોતિ, અકપ્પિયઞ્ચ હોતિ, અપ્પટિગ્ગહિતઞ્ચ હોતિ, અકતાતિરિત્તઞ્ચ હોતિ. પઞ્ચ કપ્પિયાનિ પરિભુઞ્જિતબ્બાનિ – દિન્નઞ્ચ હોતિ, વિદિતઞ્ચ હોતિ, કપ્પિયઞ્ચ હોતિ, પટિગ્ગહિતઞ્ચ હોતિ, કતાતિરિત્તઞ્ચ હોતિ. પઞ્ચ દાનાનિ અપુઞ્ઞાનિ પુઞ્ઞસમ્મતાનિ લોકસ્મિં [લોકસ્સ (સ્યા॰)] – મજ્જદાનં, સમજ્જદાનં, ઇત્થિદાનં, ઉસભદાનં, ચિત્તકમ્મદાનં. પઞ્ચ ઉપ્પન્ના દુપ્પટિવિનોદયા [વિનોદિયા (સ્યા॰)] – ઉપ્પન્નો રાગો દુપ્પટિવિનોદયો, ઉપ્પન્નો દોસો દુપ્પટિવિનોદયો, ઉપ્પન્નો મોહો દુપ્પટિવિનોદયો, ઉપ્પન્નં પટિભાનં દુપ્પટિવિનોદયં, ઉપ્પન્નં ગમિયચિત્તં દુપ્પટિવિનોદયં . પઞ્ચાનિસંસા સમ્મજ્જનિયા – સકચિત્તં પસીદતિ, પરચિત્તં પસીદતિ, દેવતા અત્તમના હોન્તિ, પાસાદિકસંવત્તનિકકમ્મં ઉપચિનતિ, કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા સુગતિં સગ્ગં લોકં ઉપપજ્જતિ. અપરેપિ પઞ્ચાનિસંસા સમ્મજ્જનિયા – સકચિત્તં પસીદતિ, પરચિત્તં પસીદતિ, દેવતા અત્તમના હોન્તિ, સત્થુસાસનં કતં હોતિ, પચ્છિમા જનતા દિટ્ઠાનુગતિં આપજ્જતિ.

પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો “બાલો” ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – અત્તનો ભાસપરિયન્તં ન ઉગ્ગણ્હાતિ, પરસ્સ ભાસપરિયન્તં ન ઉગ્ગણ્હાતિ, અત્તનો ભાસપરિયન્તં ન ઉગ્ગહેત્વા પરસ્સ ભાસપરિયન્તં ન ઉગ્ગહેત્વા અધમ્મેન કારેતિ અપ્પટિઞ્ઞાય. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો “પણ્ડિતો” ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – અત્તનો ભાસપરિયન્તં ઉગ્ગણ્હાતિ, પરસ્સ ભાસપરિયન્તં ઉગ્ગણ્હાતિ, અત્તનો ભાસપરિયન્તં ઉગ્ગહેત્વા પરસ્સ ભાસપરિયન્તં ઉગ્ગહેત્વા ધમ્મેન કારેતિ પટિઞ્ઞાય. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તિં ન જાનાતિ, આપત્તિયા મૂલં ન જાનાતિ, આપત્તિસમુદયં ન જાનાતિ, આપત્તિનિરોધં ન જાનાતિ, આપત્તિનિરોધગામિનિં પટિપદં ન જાનાતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તિં જાનાતિ, આપત્તિયા મૂલં જાનાતિ, આપત્તિસમુદયં જાનાતિ, આપત્તિનિરોધં જાનાતિ , આપત્તિનિરોધગામિનિં પટિપદં જાનાતિ. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – અધિકરણં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ મૂલં ન જાનાતિ, અધિકરણસમુદયં ન જાનાતિ, અધિકરણનિરોધં ન જાનાતિ, અધિકરણનિરોધગામિનિં પટિપદં ન જાનાતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – અધિકરણં જાનાતિ , અધિકરણસ્સ મૂલં જાનાતિ, અધિકરણસમુદયં જાનાતિ, અધિકરણનિરોધં જાનાતિ, અધિકરણનિરોધગામિનિં પટિપદં જાનાતિ. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – વત્થું ન જાનાતિ, નિદાનં ન જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ, અનુપઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – વત્થું જાનાતિ, નિદાનં જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, અનુપઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – ઞત્તિં ન જાનાતિ, ઞત્તિયા કરણં ન જાનાતિ, ન પુબ્બકુસલો હોતિ, ન અપરકુસલો હોતિ, અકાલઞ્ઞૂ ચ હોતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – ઞત્તિં જાનાતિ, ઞત્તિયા કરણં જાનાતિ, પુબ્બકુસલો હોતિ, અપરકુસલો હોતિ, કાલઞ્ઞૂ ચ હોતિ. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, આચરિયપરમ્પરા ખો પનસ્સ ન સુગ્ગહિતા હોતિ ન સુમનસિકતા ન સૂપધારિતા. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, આચરિયપરમ્પરા ખો પનસ્સ સુગ્ગહિતા હોતિ સુમનસિકતા સૂપધારિતા. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ ન વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ ન સુવિભત્તાનિ ન સુપ્પવત્તીનિ ન સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, અધિકરણે ચ ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, અધિકરણે ચ વિનિચ્છયકુસલો હોતિ.

[અ॰ નિ॰ ૫.૧૮૧; પરિ॰ ૪૪૩] પઞ્ચ આરઞ્ઞિકા – મન્દત્તા મોમૂહત્તા આરઞ્ઞિકો હોતિ, પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો આરઞ્ઞિકો હોતિ, ઉમ્માદા ચિત્તક્ખેપા આરઞ્ઞિકો હોતિ, વણ્ણિતં બુદ્ધેહિ બુદ્ધસાવકેહીતિ આરઞ્ઞિકો હોતિ, અપિ ચ અપ્પિચ્છઞ્ઞેવ નિસ્સાય સન્તુટ્ઠિઞ્ઞેવ નિસ્સાય સલ્લેખઞ્ઞેવ નિસ્સાય પવિવેકઞ્ઞેવ નિસ્સાય ઇદમત્થિતઞ્ઞેવ [ઇદમટ્ઠિતઞ્ઞેવ (સી॰ સ્યા॰)] નિસ્સાય આરઞ્ઞિકો હોતિ. પઞ્ચ પિણ્ડપાતિકા...પે॰... પઞ્ચ પંસુકૂલિકા...પે॰... પઞ્ચ રુક્ખમૂલિકા...પે॰... પઞ્ચ સોસાનિકા...પે॰... પઞ્ચ અબ્ભોકાસિકા...પે॰... પઞ્ચ તેચીવરિકા...પે॰... પઞ્ચ સપદાનચારિકા...પે॰... પઞ્ચ નેસજ્જિકા...પે॰... પઞ્ચ યથાસન્થતિકા...પે॰... પઞ્ચ એકાસનિકા...પે॰... પઞ્ચ ખલુપચ્છાભત્તિકા...પે॰... પઞ્ચ પત્તપિણ્ડિકા – મન્દત્તા મોમૂહત્તા પત્તપિણ્ડિકો હોતિ, પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો પત્તપિણ્ડિકો હોતિ, ઉમ્માદા ચિત્તક્ખેપા પત્તપિણ્ડિકો હોતિ, વણ્ણિતં બુદ્ધેહિ બુદ્ધસાવકેહીતિ પત્તપિણ્ડિકો હોતિ, અપિ ચ અપ્પિચ્છઞ્ઞેવ નિસ્સાય સન્તુટ્ઠિઞ્ઞેવ નિસ્સાય સલ્લેખઞ્ઞેવ નિસ્સાય પવિવેકઞ્ઞેવ નિસ્સાય ઇદમત્થિતઞ્ઞેવ નિસ્સાય પત્તપિણ્ડિકો હોતિ.

[પરિ॰ ૪૧૭] પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં – ઉપોસથં ન જાનાતિ, ઉપોસથકમ્મં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં – ઉપોસથં જાનાતિ, ઉપોસથકમ્મં જાનાતિ, પાતિમોક્ખં જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં – પવારણં ન જાનાતિ, પવારણાકમ્મં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં – પવારણં જાનાતિ, પવારણાકમ્મં જાનાતિ, પાતિમોક્ખં જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં – આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં – આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા નાનિસ્સિતાય વત્થબ્બં – ઉપોસથં ન જાનાતિ, ઉપોસથકમ્મં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સા હોતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા અનિસ્સિતાય વત્થબ્બં – ઉપોસથં જાનાતિ, ઉપોસથકમ્મં જાનાતિ, પાતિમોક્ખં જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સા વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સા વા. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા નાનિસ્સિતાય વત્થબ્બં – પવારણં ન જાનાતિ, પવારણાકમ્મં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સા હોતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા અનિસ્સિતાય વત્થબ્બં – પવારણં જાનાતિ, પવારણાકમ્મં જાનાતિ, પાતિમોક્ખં જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સા વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સા વા. અપરેહિપિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા નાનિસ્સિતાય વત્થબ્બં – આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સા હોતિ. પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા અનિસ્સિતાય વત્થબ્બં – આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સા વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સા વા.

પઞ્ચ આદીનવા અપાસાદિકે – અત્તાપિ અત્તાનં ઉપવદતિ, અનુવિચ્ચપિ વિઞ્ઞૂ ગરહન્તિ, પાપકો કિત્તિસદ્દો અબ્ભુગ્ગચ્છતિ, સમ્મૂળ્હો કાલં કરોતિ, કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા અપાયં દુગ્ગતિં વિનિપાતં નિરયં ઉપપજ્જતિ. પઞ્ચાનિસંસા પાસાદિકે – અત્તાપિ અત્તાનં ન ઉપવદતિ, અનુવિચ્ચપિ વિઞ્ઞૂ પસંસન્તિ, કલ્યાણો કિત્તિસદ્દો અબ્ભુગ્ગચ્છતિ, અસમ્મૂળ્હો કાલં કરોતિ, કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા સુગતિં સગ્ગં લોકં ઉપપજ્જતિ. અપરેપિ પઞ્ચ આદીનવા અપાસાદિકે – અપ્પસન્ના ન પસીદન્તિ, પસન્નાનં એકચ્ચાનં અઞ્ઞથત્તં હોતિ, સત્થુસાસનં અકતં હોતિ, પચ્છિમા જનતા દિટ્ઠાનુગતિં નાપજ્જતિ, ચિત્તમસ્સ ન પસીદતિ. પઞ્ચાનિસંસા પાસાદિકે – અપ્પસન્ના પસીદન્તિ, પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય હોતિ, સત્થુસાસનં કતં હોતિ, પચ્છિમા જનતા દિટ્ઠાનુગતિં આપજ્જતિ, ચિત્તમસ્સ પસીદતિ. પઞ્ચ આદીનવા કુલૂપકે – અનામન્તચારે આપજ્જતિ, રહો નિસજ્જાય આપજ્જતિ, પટિચ્છન્ને આસને આપજ્જતિ, માતુગામસ્સ ઉત્તરિછપ્પઞ્ચવાચાહિ ધમ્મં દેસેન્તો આપજ્જતિ, કામસઙ્કપ્પબહુલો ચ વિહરતિ. પઞ્ચ આદીનવા કુલૂપકસ્સ ભિક્ખુનો – અતિવેલં કુલેસુ સંસટ્ઠસ્સ વિહરતો માતુગામસ્સ અભિણ્હદસ્સનં, દસ્સને સતિ સંસગ્ગો, સંસગ્ગે સતિ વિસ્સાસો, વિસ્સાસે સતિ ઓતારો, ઓતિણ્ણચિત્તસ્સેતં ભિક્ખુનો પાટિકઙ્ખં અનભિરતો વા બ્રહ્મચરિયં ચરિસ્સતિ અઞ્ઞતરં વા સંકિલિટ્ઠં આપત્તિં આપજ્જિસ્સતિ સિક્ખં વા પચ્ચક્ખાય હીનાયાવત્તિસ્સતિ.

[પાચિ॰ ૯૨] પઞ્ચ બીજજાતાનિ – મૂલબીજં, ખન્ધબીજં, ફળુબીજં, અગ્ગબીજં, બીજબીજઞ્ઞેવ [બીજબીજમેવ (ક॰)] પઞ્ચમં. પઞ્ચહિ સમણકપ્પેહિ ફલં પરિભુઞ્જિતબ્બં – અગ્ગિપરિજિતં, સત્થપરિજિતં, નખપરિજિતં, અબીજં, નિબ્બત્તબીજઞ્ઞેવ [નિબ્બટ્ટબીજઞ્ઞેવ (સી॰), નિબ્બટબીજઞ્ઞેવ (સ્યા॰), નિપ્પટ્ટબીજઞ્ઞેવ (ક॰)] પઞ્ચમં. પઞ્ચ વિસુદ્ધિયો – નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં, અયં પઠમા વિસુદ્ધિ; નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં, અયં દુતિયા વિસુદ્ધિ; નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા તેરસ સઙ્ઘાદિસેસે ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં, અયં તતિયા વિસુદ્ધિ; નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા તેરસ સઙ્ઘાદિસેસે ઉદ્દિસિત્વા દ્વે અનિયતે ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં, અયં ચતુત્થા વિસુદ્ધિ; વિત્થારેનેવ પઞ્ચમી. અપરાપિ પઞ્ચ વિસુદ્ધિયો – સુત્તુદ્દેસો, પારિસુદ્ધિઉપોસથો, અધિટ્ઠાનુપોસથો, પવારણા, સામગ્ગીઉપોસથોયેવ પઞ્ચમો. પઞ્ચાનિસંસા વિનયધરે – અત્તનો સીલક્ખન્ધો સુગુત્તો હોતિ સુરક્ખિતો, કુક્કુચ્ચપકતાનં પટિસરણં હોતિ, વિસારદો સઙ્ઘમજ્ઝે વોહરતિ, પચ્ચત્થિકે સહધમ્મેન સુનિગ્ગહિતં નિગ્ગણ્હાતિ, સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા પટિપન્નો હોતિ. પઞ્ચ અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ . પઞ્ચ ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનીતિ.

પઞ્ચકં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

આપત્તિ આપત્તિક્ખન્ધા, વિનીતાનન્તરેન ચ;
પુગ્ગલા છેદના ચેવ, આપજ્જતિ ચ પચ્ચયા.

ન ઉપેતિ ઉપેતિ ચ, કપ્પન્તુસઙ્કિતેલઞ્ચ;
વસં બ્યસના સમ્પદા, પસ્સદ્ધિ પુગ્ગલેન ચ.

સોસાનિકં ખાયિતઞ્ચ, થેય્યં ચોરો ચ વુચ્ચતિ;
અવિસ્સજ્જિ અવેભઙ્ગિ, કાયતો કાયવાચતો.

દેસના સઙ્ઘં ઉદ્દેસં, પચ્ચન્તિકથિનેન ચ;
કમ્માનિ યાવતતિયં, પારાજિથુલ્લદુક્કટં.

અકપ્પિયં કપ્પિયઞ્ચ, અપુઞ્ઞદુવિનોદયા;
સમ્મજ્જની અપરે ચ, ભાસં આપત્તિમેવ ચ.

અધિકરણં વત્થુ ઞત્તિ, આપત્તા ઉભયાનિ ચ;
લહુકઙ્કમકા એતે, કણ્હસુક્કા વિજાનથ.

અરઞ્ઞં પિણ્ડપાતઞ્ચ, પંસુરુક્ખસુસાનિકા;
અબ્ભોકાસો ચીવરઞ્ચ, સપદાનો નિસજ્જિકો.

સન્થતિ ખલુ પચ્છાપિ, પત્તપિણ્ડિકમેવ ચ;
ઉપોસથં પવારણં, આપત્તાનાપત્તિપિ ચ.

કણ્હસુક્કપદા એતે, ભિક્ખુનીનમ્પિ તે તથા;
અપાસાદિકપાસાદિ, તથેવ અપરે દુવે.

કુલૂપકે અતિવેલં, બીજં સમણકપ્પિ ચ;
વિસુદ્ધિ અપરે ચેવ, વિનયાધમ્મિકેન ચ;
ધમ્મિકા ચ તથા વુત્તા, નિટ્ઠિતા સુદ્ધિપઞ્ચકાતિ.

૬. છક્કવારો

૩૨૬. [દી॰ નિ॰ ૩.૩૨૪] છ અગારવા. છ ગારવા. છ વિનીતવત્થૂનિ. છ સામીચિયો. છ આપત્તિસમુટ્ઠાના. છચ્છેદનકા આપત્તિયો. છહાકારેહિ આપત્તિં આપજ્જતિ. છાનિસંસા વિનયધરે. છ પરમાનિ. છારત્તં તિચીવરેન વિપ્પવસિતબ્બં. છ ચીવરાનિ . છ રજનાનિ. છ આપત્તિયો કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ ન વાચતો. છ આપત્તિયો વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ ન કાયતો. છ આપત્તિયો કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. છ કમ્માનિ. છ વિવાદમૂલાનિ. છ અનુવાદમૂલાનિ. છ સારણીયા ધમ્મા દીઘસો. છ વિદત્થિયો, સુગતવિદત્થિયા, તિરિયં છ વિદત્થિયો. છ નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિયો આચરિયમ્હા. છ નહાને અનુપઞ્ઞત્તિયો – વિપ્પકતચીવરં આદાય પક્કમતિ, વિપ્પકતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ.

[મહાવ॰ ૮૫ આદયો] છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો – અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા.

અપરેહિપિ છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો – અત્તના અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધે સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે સીલક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના અસેક્ખેન

સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે સમાધિક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે પઞ્ઞાક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે વિમુત્તિક્ખન્ધે સમાદપેતા; અત્તના અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, પરં અસેક્ખે વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધે સમાદપેતા; દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા.

અપરેહિપિ છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો – સદ્ધો હોતિ, હિરિમા હોતિ, ઓત્તપ્પી હોતિ, આરદ્ધવીરિયો હોતિ , ઉપટ્ઠિતસ્સતિ હોતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા.

અપરેહિપિ છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો – ન અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, ન અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, ન અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ, બહુસ્સુતો હોતિ, પઞ્ઞવા હોતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા.

અપરેહિપિ છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો – પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું વા ઉપટ્ઠાપેતું વા, અનભિરતં વૂપકાસેતું વા વૂપકાસાપેતું વા [અનભિરતિં (ક॰)], ઉપ્પન્નં કુક્કુચ્ચં ધમ્મતો વિનોદેતું [વિનોદેતું વા વિનોદાપેતું વા (સ્યા॰) મહાવ॰ ૮૫], આપત્તિં જાનાતિ, આપત્તિવુટ્ઠાનં જાનાતિ, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા.

અપરેહિપિ છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો – પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા આભિસમાચારિકાય સિક્ખાય સિક્ખાપેતું, આદિબ્રહ્મચારિયકાય સિક્ખાય વિનેતું, અભિધમ્મે વિનેતું, અભિવિનયે વિનેતું, ઉપ્પન્નં દિટ્ઠિગતં ધમ્મતો વિવેચેતું, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા.

અપરેહિપિ છહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો – આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, દસવસ્સો વા હોતિ અતિરેકદસવસ્સો વા.

છ અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ, છ ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનીતિ.

છક્કં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

અગારવા ગારવા ચ, વિનીતા સામીચિપિ ચ;
સમુટ્ઠાના છેદના ચેવ, આકારાનિસંસેન ચ.

પરમાનિ ચ છારત્તં, ચીવરં રજનાનિ ચ;
કાયતો ચિત્તતો ચાપિ, વાચતો ચિત્તતોપિ ચ.

કાયવાચાચિત્તતો ચ, કમ્મવિવાદમેવ ચ;
અનુવાદા દીઘસો ચ, તિરિયં નિસ્સયેન ચ.

અનુપઞ્ઞત્તિ આદાય, સમાદાય તથેવ ચ;
અસેક્ખે સમાદપેતા, સદ્ધો અધિસીલેન ચ;
ગિલાનાભિસમાચારી, આપત્તાધમ્મધમ્મિકાતિ.

૭. સત્તકવારો

૩૨૭. સત્તાપત્તિયો . સત્તાપત્તિક્ખન્ધા. સત્ત વિનીતવત્થૂનિ. સત્ત સામીચિયો. સત્ત અધમ્મિકા પટિઞ્ઞાતકરણા. સત્ત ધમ્મિકા પટિઞ્ઞાતકરણા. સત્તન્નં અનાપત્તિ સત્તાહકરણીયેન ગન્તું. સત્તાનિસંસા વિનયધરે. સત્ત પરમાનિ . સત્તમે અરુણુગ્ગમને નિસ્સગ્ગિયં હોતિ. સત્ત સમથા. સત્ત કમ્માનિ. સત્ત આમકધઞ્ઞાનિ. તિરિયં સત્તન્તરા. ગણભોજને સત્ત અનુપઞ્ઞત્તિયો. ભેસજ્જાનિ પટિગ્ગહેત્વા સત્તાહપરમં સન્નિધિકારકં પરિભુઞ્જિતબ્બાનિ. કતચીવરં આદાય પક્કમતિ. કતચીવરં સમાદાય પક્કમતિ. ભિક્ખુસ્સ ન હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા. ભિક્ખુસ્સ હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા. ભિક્ખુસ્સ હોતિ આપત્તિ દટ્ઠબ્બા [પટિકાતબ્બા (સબ્બત્થ) અટ્ઠકથા ચ ચમ્પેય્યક્ખન્ધકે અધમ્મકમ્માદિકથા ચ ઓલોકેતબ્બા]. સત્ત અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ. સત્ત ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ.

[અ॰ નિ॰ ૭.૭૫] સત્તહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ વિનયધરો હોતિ – આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સીલવા હોતિ, પાતિમોક્ખસંવરસંવુતો વિહરતિ આચારગોચરસમ્પન્નો અણુમત્તેસુ વજ્જેસુ ભયદસ્સાવી સમાદાય સિક્ખતિ સિક્ખાપદેસુ, ચતુન્નં ઝાનાનં આભિચેતસિકાનં દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારાનં નિકામલાભી હોતિ અકિચ્છલાભી અકસિરલાભી, આસવાનઞ્ચ ખયા અનાસવં ચેતોવિમુત્તિં પઞ્ઞાવિમુત્તિં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ.

અપરેહિપિ સત્તહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ વિનયધરો હોતિ – આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, બહુસ્સુતો હોતિ સુતધરો સુતસન્નિચયો યે તે ધમ્મા આદિકલ્યાણા મજ્ઝેકલ્યાણા પરિયોસાનકલ્યાણા સાત્થં સબ્યઞ્જનં કેવલપરિપુણ્ણં પરિસુદ્ધં બ્રહ્મચરિયં અભિવદન્તિ તથારૂપસ્સ ધમ્મા બહુસ્સુતા હોન્તિ ધાતા [ધતા (સી॰ સ્યા॰)] વચસા પરિચિતા મનસાનુપેક્ખિતા દિટ્ઠિયા સુપ્પટિવિદ્ધા, ચતુન્નં ઝાનાનં આભિચેતસિકાનં દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારાનં નિકામલાભી હોતિ અકિચ્છલાભી અકસિરલાભી, આસવાનઞ્ચ ખયા અનાસવં ચેતોવિમુત્તિં પઞ્ઞાવિમુત્તિં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ.

અપરેહિપિ સત્તહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ વિનયધરો હોતિ – આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, ચતુન્નં ઝાનાનં આભિચેતસિકાનં દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારાનં નિકામલાભી હોતિ અકિચ્છલાભી અકસિરલાભી, આસવાનઞ્ચ ખયા અનાસવં ચેતોવિમુત્તિં પઞ્ઞાવિમુત્તિં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ.

અપરેહિપિ સત્તહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ વિનયધરો હોતિ – આપત્તિં જાનાતિ; અનાપત્તિં જાનાતિ; લહુકં આપત્તિં જાનાતિ; ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ; અનેકવિહિતં પુબ્બેનિવાસં અનુસ્સરતિ, સેય્યથિદં – એકમ્પિ જાતિં દ્વેપિ જાતિયો તિસ્સોપિ જાતિયો ચતસ્સોપિ જાતિયો પઞ્ચપિ જાતિયો દસપિ જાતિયો વીસમ્પિ જાતિયો તિંસમ્પિ જાતિયો ચત્તાલીસમ્પિ જાતિયો પઞ્ઞાસમ્પિ જાતિયો જાતિસતમ્પિ જાતિસહસ્સમ્પિ જાતિસતસહસ્સમ્પિ અનેકેપિ સંવટ્ટકપ્પે અનેકેપિ વિવટ્ટકપ્પે અનેકેપિ સંવટ્ટવિવટ્ટકપ્પે – ''અમુત્રાસિં એવંનામો એવંગોત્તો એવંવણ્ણો એવમાહારો એવંસુખદુક્ખપ્પટિસંવેદી એવમાયુપરિયન્તો, સો તતો ચુતો અમુત્ર ઉદપાદિં; તત્રાપાસિં એવંનામો એવંગોત્તો એવંવણ્ણો એવમાહારો એવંસુખદુક્ખપ્પટિસંવેદી એવમાયુપરિયન્તો, સો તતો ચુતો ઇધૂપપન્નો''તિ ઇતિ સાકારં સઉદ્દેસં અનેકવિહિતં પુબ્બેનિવાસં અનુસ્સરતિ; દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન [અતિક્કન્તમાનુસ્સકેન (ક॰)] સત્તે પસ્સતિ ચવમાને ઉપપજ્જમાને હીને પણીતે સુવણ્ણે દુબ્બણ્ણે, સુગતે દુગ્ગતે યથાકમ્મૂપગે સત્તે પજાનાતિ – ''ઇમે વત ભોન્તો સત્તા કાયદુચ્ચરિતેન સમન્નાગતા વચીદુચ્ચરિતેન સમન્નાગતા મનોદુચ્ચરિતેન સમન્નાગતા અરિયાનં ઉપવાદકા મિચ્છાદિટ્ઠિકા મિચ્છાદિટ્ઠિકમ્મસમાદાના, તે કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા અપાયં દુગ્ગતિં વિનિપાતં નિરયં ઉપપન્ના, ઇમે વા પન ભોન્તો સત્તા કાયસુચરિતેન સમન્નાગતા વચીસુચરિતેન સમન્નાગતા મનોસુચરિતેન સમન્નાગતા અરિયાનં અનુપવાદકા સમ્માદિટ્ઠિકા સમ્માદિટ્ઠિકમ્મસમાદાના, તે કાયસ્સ ભેદા પરં મરણા સુગતિં સગ્ગં લોકં ઉપપન્ના''તિ ઇતિ દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન સત્તે પસ્સતિ ચવમાને ઉપપજ્જમાને હીને પણીતે સુવણ્ણે દુબ્બણ્ણે સુગતે દુગ્ગતે યથાકમ્મૂપગે સત્તે પજાનાતિ; આસવાનઞ્ચ ખયા અનાસવં ચેતોવિમુત્તિં પઞ્ઞાવિમુત્તિં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ.

સત્તહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો સોભતિ – આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સીલવા હોતિ...પે॰... સમાદાય સિક્ખતિ સિક્ખાપદેસુ, ચતુન્નં ઝાનાનં આભિચેતસિકાનં દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારાનં નિકામલાભી હોતિ અકિચ્છલાભી અકસિરલાભી, આસવાનઞ્ચ ખયા અનાસવં ચેતોવિમુત્તિં પઞ્ઞાવિમુત્તિં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ.

અપરેહિપિ સત્તહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો. સોભતિ – આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, બહુસ્સુતો હોતિ...પે॰... દિટ્ઠિયા સુપ્પટિવિદ્ધો ચતુન્નં ઝાનાનં આભિચેતસિકાનં દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારાનં નિકામલાભી હોતિ અકિચ્છલાભી અકસિરલાભી, આસવાનઞ્ચ ખયા અનાસવં ચેતોવિમુત્તિં પઞ્ઞાવિમુત્તિં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ.

અપરેહિપિ સત્તહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો સોભતિ – આપત્તિં જાનાતિ, અનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકં આપત્તિં જાનાતિ, ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, ચતુન્નં ઝાનાનં આભિચેતસિકાનં દિટ્ઠધમ્મસુખવિહારાનં નિકામલાભી હોતિ અકિચ્છલાભી અકસિરલાભી, આસવાનઞ્ચ ખયા અનાસવં ચેતોવિમુત્તિં પઞ્ઞાવિમુત્તિં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ.

અપરેહિપિ સત્તહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો સોભતિ – આપત્તિં જાનાતિ; અનાપત્તિં જાનાતિ; લહુકં આપત્તિં જાનાતિ; ગરુકં આપત્તિં જાનાતિ; અનેકવિહિતં પુબ્બેનિવાસં અનુસ્સરતિ, સેય્યથિદં – એકમ્પિ જાતિં દ્વેપિ જાતિયો...પે॰... ઇતિ સાકારં સઉદ્દેસં અનેકવિહિતં પુબ્બેનિવાસં અનુસ્સરતિ, દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન

અતિક્કન્તમાનુસકેન સત્તે પસ્સતિ ચવમાને ઉપપજ્જમાને હીને પણીતે સુવણ્ણે દુબ્બણ્ણે સુગતે દુગ્ગતે યથાકમ્મૂપગે સત્તે પજાનાતિ…પે॰… ઇતિ દિબ્બેન ચક્ખુના વિસુદ્ધેન અતિક્કન્તમાનુસકેન સત્તે પસ્સતિ ચવમાને ઉપપજ્જમાને હીને પણીતે સુવણ્ણે દુબ્બણ્ણે સુગતે દુગ્ગતે યથાકમ્મૂપગે સત્તે પજાનાતિ; આસવાનઞ્ચ ખયા અનાસવં ચેતોવિમુત્તિં પઞ્ઞાવિમુત્તિં દિટ્ઠેવ ધમ્મે સયં અભિઞ્ઞા સચ્છિકત્વા ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ.

[દી॰ નિ॰ ૩.૩૩૦] સત્ત અસદ્ધમ્મા – અસ્સદ્ધો હોતિ, અહિરિકો હોતિ, અનોત્તપ્પી હોતિ, અપ્પસ્સુતો હોતિ, કુસીતો હોતિ, મુટ્ઠસ્સતિ હોતિ, દુપ્પઞ્ઞો હોતિ.

[દી॰ નિ॰ ૩.૩૩૦] સત્ત સદ્ધમ્મા – સદ્ધો હોતિ, હિરિમા હોતિ, ઓત્તપ્પી હોતિ, બહુસ્સુતો હોતિ, આરદ્ધવીરિયો હોતિ, ઉપટ્ઠિતસ્સતિ હોતિ, પઞ્ઞવા હોતીતિ.

સત્તકં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

આપત્તિ આપત્તિક્ખન્ધા, વિનીતા સામીચિપિ ચ;
અધમ્મિકા ધમ્મિકા ચ, અનાપત્તિ ચ સત્તાહં.

આનિસંસા પરમાનિ, અરુણસમથેન ચ;
કમ્મા આમકધઞ્ઞા ચ, તિરિયં ગણભોજને.

સત્તાહપરમં આદાય, સમાદાય તથેવ ચ;
ન હોતિ હોતિ હોતિ ચ, અધમ્મા ધમ્મિકાનિ ચ.

ચતુરો વિનયધરા, ચતુભિક્ખૂ ચ સોભને;
સત્ત ચેવ અસદ્ધમ્મા, સત્ત સદ્ધમ્મા દેસિતાતિ.

૮. અટ્ઠકવારો

૩૨૮. અટ્ઠાનિસંસે સમ્પસ્સમાનેન ન સો ભિક્ખુ આપત્તિયા અદસ્સને ઉક્ખિપિતબ્બો. અટ્ઠાનિસંસે સમ્પસ્સમાનેન પરેસમ્પિ સદ્ધાય સા આપત્તિ દેસેતબ્બા. અટ્ઠ યાવતતિયકા. અટ્ઠહાકારેહિ કુલાનિ દૂસેતિ. અટ્ઠ માતિકા ચીવરસ્સ ઉપ્પાદાય. અટ્ઠ માતિકા કથિનસ્સ ઉબ્ભારાય. અટ્ઠ પાનાનિ. [ચૂળવ॰ ૩૪૮; અ॰ નિ॰ ૮.૭] અટ્ઠહિ અસદ્ધમ્મેહિ અભિભૂતો પરિયાદિન્નચિત્તો દેવદત્તો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો . અટ્ઠ લોકધમ્મા. અટ્ઠ ગરુધમ્મા. અટ્ઠ પાટિદેસનીયા. અટ્ઠઙ્ગિકો મુસાવાદો . અટ્ઠ ઉપોસથઙ્ગાનિ. અટ્ઠ દૂતેય્યઙ્ગાનિ. અટ્ઠ તિત્થિયવત્તાનિ. અટ્ઠ અચ્છરિયા અબ્ભુતધમ્મા મહાસમુદ્દે. અટ્ઠ અચ્છરિયા અબ્ભુતધમ્મા ઇમસ્મિં ધમ્મવિનયે. અટ્ઠ અનતિરિત્તા. અટ્ઠ અતિરિત્તા. અટ્ઠમે અરુણુગ્ગમને નિસ્સગ્ગિયં હોતિ. અટ્ઠ પારાજિકા. અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેન્તી નાસેતબ્બા. અટ્ઠમં વત્થું પરિપૂરેન્તિયા દેસિતાપિ અદેસિતા હોતિ. અટ્ઠવાચિકા ઉપસમ્પદા. અટ્ઠન્નં પચ્ચુટ્ઠાતબ્બં. અટ્ઠન્નં આસનં દાતબ્બં. ઉપાસિકા અટ્ઠ વરાનિ યાચતિ. અટ્ઠહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ભિક્ખુનોવાદકો

સમ્મન્નિતબ્બો [સમ્મનિતબ્બો (ક॰)]. અટ્ઠાનિસંસા વિનયધરે. અટ્ઠ પરમાનિ. તસ્સપાપિયસિકકમ્મકતેન ભિક્ખુના અટ્ઠસુ ધમ્મેસુ સમ્મા વત્તિતબ્બં. અટ્ઠ અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ અટ્ઠ ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનીતિ.

અટ્ઠકં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

> ન સો ભિક્ખુ પરેસમ્પિ, યાવતતિયદૂસના;
> માતિકા કથિનુબ્ભારા, પાના અભિભૂતેન ચ.
>
> લોકધમ્મા ગરુધમ્મા, પાટિદેસનીયા મુસા;
> ઉપોસથા ચ દૂતઙ્ગા, તિત્થિયા સમુદ્દેપિ ચ.
>
> અબ્ભુતા અનતિરિત્તં, અતિરિત્તં નિસ્સગ્ગિયં;
> પારાજિકટ્ઠમં વત્થુ, અદેસિતૂપસમ્પદા.
>
> પચ્ચુટ્ઠાનાસનઞ્ચેવ, વરં ઓવાદકેન ચ;
> આનિસંસા પરમાનિ, અટ્ઠધમ્મેસુ વત્તના;
> અધમ્મિકા ધમ્મિકા ચ, અટ્ઠકા સુપ્પકાસિતાતિ.

૯. નવકવારો

૩૨૯. નવ આઘાતવત્થૂનિ. નવ આઘાતપટિવિનયા. નવ વિનીતવત્થૂનિ. નવ પઠમાપત્તિકા. નવહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતિ. નવ પણીતભોજનાનિ . નવમંસેહિ દુક્કટં. નવ પાતિમોક્ખુદ્દેસા. નવ પરમાનિ. નવ તણ્હામૂલકા ધમ્મા. નવ વિધમાના. નવ ચીવરાનિ અધિટ્ઠાતબ્બાનિ. નવ ચીવરાનિ ન વિકપ્પેતબ્બાનિ. દીઘસો નવ વિદત્થિયો સુગતવિદત્થિયા. નવ અધમ્મિકાનિ દાનાનિ. નવ અધમ્મિકા પટિગ્ગહા. નવ અધમ્મિકા પરિભોગા – તીણિ ધમ્મિકાનિ દાનાનિ, તયો ધમ્મિકા પટિગ્ગહા, તયો ધમ્મિકા પરિભોગા. નવ અધમ્મિકા સઞ્ઞત્તિયો [પઞ્ઞત્તિયો (સબ્બત્થ) અટ્ઠકથા ચ સમથક્ખન્ધકે કણ્હપક્ખનવકઞ્ચ ઓલોકેતબ્બં]. નવ ધમ્મિકા સઞ્ઞત્તિયો. અધમ્મકમ્મે દ્વે નવકાનિ. ધમ્મકમ્મે દ્વે નવકાનિ. નવ અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ. નવ ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનીતિ.

નવકં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

> આઘાતવત્થુવિનયા, વિનીતા પઠમેન ચ;
> ભિજ્જતિ ચ પણીતઞ્ચ, મંસુદ્દેસપરમાનિ ચ.
>
> તણ્હા માના અધિટ્ઠાના, વિકપ્પે ચ વિદત્થિયો;
> દાના પટિગ્ગહા ભોગા, તિવિધા પુન ધમ્મિકા.

અધમ્મધમ્મસઞ્ઞત્તિ, દુવે દ્વે નવકાનિ ચ;
પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ, અધમ્મધમ્મિકાનિ ચાતિ.

૧૦. દસકવારો

330. દસ આઘાતવત્થૂનિ. દસ આઘાતપટિવિનયા. દસ વિનીતવત્થૂનિ. દસવત્થુકા મિચ્છાદિટ્ઠિ. દસવત્થુકા સમ્માદિટ્ઠિ. દસ અન્તગ્ગાહિકા દિટ્ઠિ. દસ મિચ્છત્તા. દસ સમ્મત્તા. દસ અકુસલકમ્મપથા. દસ કુસલકમ્મપથા. દસ અધમ્મિકા સલાકગ્ગાહા. દસ ધમ્મિકા સલાકગ્ગાહા. સામણેરાનં દસ સિક્ખાપદાનિ. દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સામણેરો નાસેતબ્બો.

દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – અત્તનો ભાસપરિયન્તં ન ઉગ્ગણ્હાતિ, પરસ્સ ભાસપરિયન્તં ન ઉગ્ગણ્હાતિ , અત્તનો ભાસપરિયન્તં અનુગ્ગહેત્વા પરસ્સ ભાસપરિયન્તં અનુગ્ગહેત્વા અધમ્મેન કારેતિ, અપ્પટિઞ્ઞાય આપત્તિં ન જાનાતિ, આપત્તિયા મૂલં ન જાનાતિ, આપત્તિસમુદયં ન જાનાતિ, આપત્તિનિરોધં ન જાનાતિ, આપત્તિનિરોધગામિનિં પટિપદં ન જાનાતિ.

દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – અત્તનો ભાસપરિયન્તં ઉગ્ગણ્હાતિ, પરસ્સ ભાસપરિયન્તં ઉગ્ગણ્હાતિ, અત્તનો ભાસપરિયન્તં ઉગ્ગહેત્વા પરસ્સ ભાસપરિયન્તં ઉગ્ગહેત્વા ધમ્મેન કારેતિ, પટિઞ્ઞાય આપત્તિં જાનાતિ, આપત્તિયા મૂલં જાનાતિ, આપત્તિસમુદયં જાનાતિ, આપત્તિનિરોધં જાનાતિ, આપત્તિનિરોધગામિનિં પટિપદં જાનાતિ.

અપરેહિપિ દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – અધિકરણં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ મૂલં ન જાનાતિ, અધિકરણસમુદયં ન જાનાતિ, અધિકરણનિરોધં ન જાનાતિ, અધિકરણનિરોધગામિનિં પટિપદં ન જાનાતિ, વત્થું ન જાનાતિ, નિદાનં [ઉદ્દાનં (ક॰)] ન જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ, અનુપઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ , અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ.

દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – અધિકરણં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ મૂલં જાનાતિ, અધિકરણસમુદયં જાનાતિ, અધિકરણનિરોધં જાનાતિ, અધિકરણનિરોધગામિનિં પટિપદં જાનાતિ, વત્થું જાનાતિ, નિદાનં જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, અનુપઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ.

અપરેહિપિ દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – ઞત્તિં ન જાનાતિ, ઞત્તિયા કરણં ન જાનાતિ, ન પુબ્બકુસલો હોતિ, ન અપરકુસલો હોતિ, અકાલઞ્ઞૂ ચ હોતિ, આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, આચરિયપરમ્પરા ખો પનસ્સ ન સુગ્ગહિતા હોતિ ન સુમનસિકતા ન સૂપધારિતા.

દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – ઞત્તિં જાનાતિ, ઞત્તિયા કરણં જાનાતિ, પુબ્બકુસલો હોતિ, અપરકુસલો હોતિ, કાલઞ્ઞૂ ચ હોતિ, આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, આચરિયપરમ્પરા ખો પનસ્સ સુગ્ગહિતા હોતિ સુમનસિકતા સૂપધારિતા.

અપરેહિપિ દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો બાલો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન ન સ્વાગતાનિ હોન્તિ ન સુવિભત્તાનિ ન સુપ્પવત્તીનિ ન સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો , આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, અધિકરણે ચ ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ.

દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો વિનયધરો પણ્ડિતો ત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ – આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, અધિકરણે ચ વિનિચ્છયકુસલો હોતિ.

[અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૩] દસહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો. દસ અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દસ આદીનવા રાજન્તેપુરપ્પવેસને. દસ દાનવત્થૂનિ. દસ રતનાનિ. દસવગ્ગો ભિક્ખુસઙ્ઘો. દસવગ્ગેન ગણેન ઉપસમ્પાદેતબ્બં. દસ પંસુકૂલાનિ. દસ ચીવરધારણા [ચીવરધારણાનિ (સ્યા॰)]. દસાહપરમં અતિરેકચીવરં ધારેતબ્બં . દસ સુક્કાનિ. દસ ઇત્થિયો. દસ ભરિયાયો. વેસાલિયા દસ વત્થૂનિ દીપેન્તિ. દસ પુગ્ગલા અવન્દિયા. દસ અક્કોસવત્થૂનિ. દસહાકારેહિ પેસુઞ્ઞં ઉપસંહરતિ. દસ સેનાસનાનિ. દસ વરાનિ યાચિંસુ. દસ અધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ. દસ ધમ્મિકાનિ પાતિમોક્ખટ્ઠપનાનિ. દસાનિસંસા યાગુયા. દસ મંસા અકપ્પિયા. દસ પરમાનિ. દસવસ્સેન ભિક્ખુના બ્યત્તેન પટિબલેન પબ્બાજેતબ્બં ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. દસવસ્સાય ભિક્ખુનિયા બ્યત્તાય પટિબલાય પબ્બાજેતબ્બં ઉપસમ્પાદેતબ્બં નિસ્સયો દાતબ્બો સામણેરી ઉપટ્ઠાપેતબ્બા. દસવસ્સાય ભિક્ખુનિયા બ્યત્તાય પટિબલાય વુટ્ઠાપનસમ્મુતિ સાદિતબ્બા. દસવસ્સાય ગિહિગતાય સિક્ખા દાતબ્બાતિ.

દસકં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

આઘાતં વિનયં વત્થુ, મિચ્છા સમ્મા ચ અન્તગા;
મિચ્છત્તા ચેવ સમ્મત્તા, અકુસલા કુસલાપિ ચ.

સલાકા અધમ્મા ધમ્મા, સામણેરા ચ નાસના;
ભાસાધિકરણઞ્ચેવ, ઞત્તિલહુકમેવ ચ.

લહુકા ગરુકા એતે, કણ્હસુક્કા વિજાનથ;
ઉબ્બાહિકા ચ સિક્ખા ચ, અન્તેપુરે ચ વત્થૂનિ.

રતનં દસવગ્ગો ચ, તથેવ ઉપસમ્પદા;

પંસુકૂલધારણા ચ, દસાહસુક્કઇત્થિયો.

ભરિયા દસ વત્થૂનિ, અવન્દિયક્કોસેન ચ;
પેસુઞ્ઞઞ્ચેવ સેનાનિ, વરાનિ ચ અધમ્મિકા.

ધમ્મિકા યાગુમંસા ચ, પરમા ભિક્ખુ ભિક્ખુની;
વુટ્ઠાપના ગિહિગતા, દસકા સુપ્પકાસિતાતિ.

૧૧. એકાદસકવારો

૩૩૧. એકાદ પુગ્ગલા અનુપસમ્પન્ના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બા, ઉપસમ્પન્ના નાસેતબ્બા. એકાદસ પાદુકા અકપ્પિયા. એકાદસ પત્તા અકપ્પિયા. એકાદસ ચીવરાનિ અકપ્પિયાનિ. એકાદસ યાવતતિયકા. ભિક્ખુનીનં એકાદસ અન્તરાયિકા ધમ્મા પુચ્છિતબ્બા. એકાદસ ચીવરાનિ અધિટ્ઠાતબ્બાનિ. એકાદસ ચીવરાનિ ન વિકપ્પેતબ્બાનિ. એકાદસે અરુણુગ્ગમને નિસ્સગ્ગિયં હોતિ. એકાદસ ગણ્ઠિકા કપ્પિયા. એકાદસ વિધા [વીથા (સ્યા॰)] કપ્પિયા. એકાદસ પથવી અકપ્પિયા. એકાદસ પથવી કપ્પિયા. એકાદસ નિસ્સયપટિપ્પસ્સદ્ધિયો. એકાદસ પુગ્ગલા અવન્દિયા. એકાદસ પરમાનિ. એકાદસ વરાનિ યાચિંસુ. એકાદસ સીમાદોસા. અક્કોસકપરિભાસકે પુગ્ગલે એકાદસાદીનવા પાટિકઙ્ખા. [અ॰ નિ॰ ૧૧.૧૫; મિ॰ પ॰ ૪.૪.૬] મેત્તાય ચેતોવિમુત્તિયા આસેવિતાય ભાવિતાય બહુલીકતાય યાનીકતાય વત્થુકતાય અનુટ્ઠિતાય પરિચિતાય સુસમારદ્ધાય એકાદસાનિસંસા પાટિકઙ્ખા . સુખં સુપતિ, સુખં પટિબુજ્ઝતિ, ન પાપકં સુપિનં પસ્સતિ, મનુસ્સાનં પિયો હોતિ, અમનુસ્સાનં પિયો હોતિ, દેવતા રક્ખન્તિ, નાસ્સ અગ્ગિ વા વિસં વા સત્થં વા કમતિ, તુવટ્ટં ચિત્તં સમાધિયતિ, મુખવણ્ણો વિપ્પસીદતિ, અસમ્મૂળ્હો કાલઙ્કરોતિ, ઉત્તરિ અપ્પટિવિજ્ઝન્તો બ્રહ્મલોકૂપગો હોતિ – મેત્તાય ચેતોવિમુત્તિયા આસેવિતાય ભાવિતાય બહુલીકતાય યાનીકતાય વત્થુકતાય અનુટ્ઠિતાય પરિચિતાય સુસમારદ્ધાય ઇમે એકાદસાનિસંસા પાટિકઙ્ખાતિ.

એકાદસકં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

નાસેતબ્બા પાદુકા ચ, પત્તા ચ ચીવરાનિ ચ;
તતિયા પુચ્છિતબ્બા ચ, અધિટ્ઠાનવિકપ્પના.

અરુણા ગણ્ઠિકા વિધા, અકપ્પિયા ચ કપ્પિયં;
નિસ્સયાવન્દિયા ચેવ, પરમાનિ વરાનિ ચ;
સીમાદોસા ચ અક્કોસા, મેત્તાયેકાદસા કતાતિ.

એકુત્તરિકનયો.

તસ્સુદ્દાનં –

એકકા ચ દુકા ચેવ, તિકા ચ ચતુપઞ્ચકા;
છસત્તટ્ઠનવકા ચ, દસ એકાદસાનિ ચ.

હિતાય સબ્બસત્તાનં, ઞાતધમ્મેન તાદિના;
એકુત્તરિકા વિમલા, મહાવીરેન દેસિતાતિ.

એકુત્તરિકનયો નિટ્ઠિતો.

ઉપોસથાદિપુચ્છાવિસ્સજ્જના

આદિમજ્ઝન્તપુચ્છનં

૩૩૨. ઉપોસથકમ્મસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? પવારણાકમ્મસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? તજ્જનીયકમ્મસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? નિયસ્સકમ્મસ્સ…પે॰… પબ્બાજનીયકમ્મસ્સ…પે॰… પટિસારણીયકમ્મસ્સ…પે॰… ઉક્ખેપનીયકમ્મસ્સ…પે॰… પરિવાસદાનસ્સ…પે॰… મૂલાયપટિકસ્સનાય…પે॰… માનત્તદાનસ્સ…પે॰… અબ્ભાનસ્સ…પે॰… ઉપસમ્પદાકમ્મસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? તજ્જનીયકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? નિયસ્સકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? પબ્બાજનીયકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? પટિસારણીયકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? ઉક્ખેપનીયકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? સતિવિનયસ્સ કો આદિ, કિં મજ્જે, કિં પરિયોસાનં? અમૂળ્હવિનયસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? તસ્સપાપિયસિકાય કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? તિણવત્થારકસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? ભિક્ખુનોવાદકસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? તિચીવરેન અવિપ્પવાસસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? સન્થતસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? રૂપિયછડ્ડકસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? સાટિયગ્ગાહાપકસમ્મુતિયો કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? પત્તગ્ગાહાપકસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? દણ્ડસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? સિક્કાસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? દણ્ડસિક્કાસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં?

આદિમજ્ઝન્તવિસ્સજ્જના

૩૩૩. ઉપોસથકમ્મસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? ઉપોસથકમ્મસ્સ સામગ્ગી આદિ, કિરિયા મજ્ઝે, નિટ્ઠાનં પરિયોસાનં.

પવારણાકમ્મસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? પવારણાકમ્મસ્સ સામગ્ગી આદિ, કિરિયા મજ્ઝે, નિટ્ઠાનં પરિયોસાનં.

તજ્જનીયકમ્મસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? તજ્જનીયકમ્મસ્સ વત્થુ ચ પુગ્ગલો ચ આદિ, ઞત્તિ મજ્ઝે, કમ્મવાચા પરિયોસાનં.

નિયસ્સકમ્મસ્સ…પે॰… પબ્બાજનીયકમ્મસ્સ…પે॰… પટિસારણીયકમ્મસ્સ…પે॰… ઉક્ખેપનીયકમ્મસ્સ…પે॰… પરિવાસદાનસ્સ…પે॰… મૂલાયપટિકસ્સનાય…પે॰… માનત્તદાનસ્સ…પે॰… અબ્ભાનસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? અબ્ભાનસ્સ વત્થુ ચ પુગ્ગલો ચ આદિ, ઞત્તિ મજ્ઝે, કમ્મવાચા પરિયોસાનં.

ઉપસમ્પદાકમ્મસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? ઉપસમ્પદાકમ્મસ્સ પુગ્ગલો આદિ, ઞત્તિ મજ્ઝે, કમ્મવાચા પરિયોસાનં.

તજ્જનીયકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? તજ્જનીયકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા સમ્માવત્તના આદિ, ઞત્તિ મજ્ઝે, કમ્મવાચા પરિયોસાનં.

નિયસ્સકમ્મસ્સ...પે॰... પબ્બાજનીયકમ્મસ્સ...પે॰... પટિસારણીયકમ્મસ્સ...પે॰... ઉક્ખેપનીયકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? ઉક્ખેપનીયકમ્મસ્સ પટિપ્પસ્સદ્ધિયા સમ્માવત્તના આદિ, ઞત્તિ મજ્ઝે, કમ્મવાચા પરિયોસાનં.

સતિવિનયસ્સ કો આદિ , કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? સતિવિનયસ્સ વત્થુ ચ પુગ્ગલો ચ આદિ, ઞત્તિ મજ્ઝે, કમ્મવાચા પરિયોસાનં.

અમૂળ્હવિનયસ્સ ...પે॰... તસ્સપાપિયસિકાય...પે॰... તિણવત્થારકસ્સ...પે॰... ભિક્ખુનોવાદકસમ્મુતિયા...પે॰... તિચીવરેન અવિપ્પવાસસમ્મુતિયા...પે॰... સન્થતસમ્મુતિયા...પે॰... રૂપિયછડ્ડકસમ્મુતિયા...પે॰... સાટિયગ્ગાહાપકસમ્મુતિયા...પે॰... પત્તગ્ગાહાપકસમ્મુતિયા...પે॰... દણ્ડસમ્મુતિયા...પે॰... સિક્કાસમ્મુતિયા...પે॰... દણ્ડસિક્કાસમ્મુતિયા કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનન્તિ? દણ્ડસિક્કાસમ્મુતિયા વત્થુ ચ પુગ્ગલો ચ આદિ, ઞત્તિ મજ્ઝે, કમ્મવાચા પરિયોસાનં.

ઉપોસથાદિપુચ્છાવિસ્સજ્જના નિટ્ઠિતા.

અત્થવસપકરણં

૩૩૪. [અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૩૪; પરિ॰ ૨૨] દસ અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં – સઙ્ઘસુટ્ઠુતાય, સઙ્ઘફાસુતાય, દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય, પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય, દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય, અપ્પસન્નાનં પસાદાય, પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય, સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા વિનયાનુગ્ગહાય.

યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં સઙ્ઘફાસુ. યં સઙ્ઘફાસુ તં દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય. યં દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય તં પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય. યં પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય તં દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય. યં દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય તં સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય. યં સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય તં અપ્પસન્નાનં પસાદાય. યં અપ્પસન્નાનં પસાદાય તં પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય. યં પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય તં સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા. યં સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા તં વિનયાનુગ્ગહાય.

યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં સઙ્ઘફાસુ. યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય. યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય. યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય. યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય. યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં અપ્પસન્નાનં પસાદાય. યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય. યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા. યં સઙ્ઘસુટ્ઠુ તં વિનયાનુગ્ગહાય.

યં સઙ્ઘફાસુ તં દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય. યં સઙ્ઘફાસુ તં પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય . યં સઙ્ઘફાસુ તં દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય. યં સઙ્ઘફાસુ તં સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય. યં સઙ્ઘફાસુ તં

અપ્પસન્નાનં પસાદાય. યં સઙ્ઘફાસુ તં પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય. યં સઙ્ઘફાસુ તં સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા. યં સઙ્ઘફાસુ તં વિનયાનુગ્ગહાય. યં સઙ્ઘફાસુ તં સઙ્ઘસુટ્ઠુ.

યં દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય...પે॰... યં પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય... યં દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય... યં સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય... યં અપ્પસન્નાનં પસાદાય... યં પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય... યં સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા... યં વિનયાનુગ્ગહાય તં સઙ્ઘસુટ્ઠુ. યં વિનયાનુગ્ગહાય તં સઙ્ઘફાસુ. યં વિનયાનુગ્ગહાય તં દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય. યં વિનયાનુગ્ગહાય તં પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય. યં વિનયાનુગ્ગહાય તં દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય. યં વિનયાનુગ્ગહાય તં સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય. યં વિનયાનુગ્ગહાય તં અપ્પસન્નાનં પસાદાય. યં વિનયાનુગ્ગહાય તં પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય. યં વિનયાનુગ્ગહાય તં સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયાતિ.

અત્થસતં ધમ્મસતં, દ્વે ચ નિરુત્તિસતાનિ;
ચત્તારિ ઞાણસતાનિ, અત્થવસે પકરણેતિ.

અત્થવસપકરણં નિટ્ઠિતં.

મહાવગ્ગો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

પઠમં અટ્ઠપુચ્છાયં, પચ્ચયેસુ પુનટ્ઠ ચ;
ભિક્ખૂનં સોળસ એતે, ભિક્ખુનીનઞ્ચ સોળસ.

પેય્યાલઅન્તરા ભેદા, એકુત્તરિકમેવ ચ;
પવારણત્થવસિકા, મહાવગ્ગસ્સ સઙ્ગહોતિ.

અત્થવસપકરણં નિટ્ઠિતં.

ગાથાસઙ્ગણિકં

૧. સત્તનગરેસુ પઞ્ઞત્તસિક્ખાપદં

૩૩૫.એકંસં ચીવરં કત્વા, પગ્ગણ્હિત્વાન અઞ્જલિં;
આસીસમાનરૂપોવ [આસિંસમાનરૂપોવ (સી॰ સ્યા॰)], કિસ્સ ત્વં ઇધ માગતો.

દ્વીસુ વિનયેસુ યે પઞ્ઞત્તા;
ઉદ્દેસં આગચ્છન્તિ ઉપોસથેસુ;
કતિ તે સિક્ખાપદા હોન્તિ;
કતિસુ નગરેસુ પઞ્ઞત્તા.

ભદ્દકો તે ઉમ્મઙ્ગો, યોનિસો પરિપુચ્છસિ;
તગ્ઘ તે અહમક્ખિસ્સં, યથાસિ કુસલો તથા.

દ્વીસુ વિનયેસુ યે પઞ્ઞત્તા;
ઉદ્દેસં આગચ્છન્તિ ઉપોસથેસુ;
અડ્ઢુડ્ઢસતાનિ તે હોન્તિ;
સત્તસુ નગરેસુ પઞ્ઞત્તા.

કતમેસુ સત્તસુ નગરેસુ પઞ્ઞત્તા;
ઇઙ્ઘ મે ત્વં બ્યાકર નં [ઇઙ્ઘ મે તં બ્યાકર (ક॰)];
તં વચનપથં [તવ વચનપથં (સ્યા॰)] નિસામયિત્વા;
પટિપજ્જેમ હિતાય નો સિયા.

વેસાલિયં રાજગહે, સાવત્થિયઞ્ચ આળવિયં;
કોસમ્બિયઞ્ચ સક્કેસુ, ભગ્ગેસુ ચેવ પઞ્ઞત્તા.

કતિ વેસાલિયં પઞ્ઞત્તા, કતિ રાજગહે કતા;
સાવત્થિયં કતિ હોન્તિ, કતિ આળવિયં કતા.

કતિ કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તા, કતિ સક્કેસુ વુચ્ચન્તિ;
કતિ ભગ્ગેસુ પઞ્ઞત્તા, તં મે અક્ખાહિ પુચ્છિતો.

દસ વેસાલિયં પઞ્ઞત્તા, એકવીસ રાજગહે કતા;
છઊન તીણિસતાનિ, સબ્બે સાવત્થિયં કતા.

છ આળવિયં પઞ્ઞત્તા, અટ્ઠ કોસમ્બિયં કતા;
અટ્ઠ સક્કેસુ વુચ્ચન્તિ, તયો ભગ્ગેસુ પઞ્ઞત્તા.

યે વેસાલિયં પઞ્ઞત્તા, તે સુણોહિ યથાતથં [યથાકથં (સી॰ સ્યા॰ એવમુપરિપિ)];
મેથુનવિગ્ગહુત્તરિ, અતિરેકઞ્ચ કાળકં.

ભૂતં પરમ્પરભત્તં, દન્તપોનેન [દન્તપોણેન (ક॰)] અચેલકો;
ભિક્ખુનીસુ ચ અક્કોસો, દસેતે વેસાલિયં કતા.

યે રાજગહે પઞ્ઞત્તા, તે સુણોહિ યથાતથં;
અદિન્નાદાનં રાજગહે, દ્વે અનુદ્ધંસના દ્વેપિ ચ ભેદા.

અન્તરવાસકં રૂપિયં સુત્તં, ઉજ્ઝાપનેન ચ પાચિતપિણ્ડં ;
ગણભોજનં વિકાલે ચ, ચારિત્તં નહાનં ઊનવીસતિ.

ચીવરં દત્વા વોસાસન્તિ, એતે રાજગહે કતા;
ગિરગ્ગચરિયા તત્થેવ, છન્દદાનેન એકવીસતિ.

યે સાવત્થિયં પઞ્ઞત્તા, તે સુણોહિ યથાતથં;
પારાજિકાનિ ચત્તારિ, સઙ્ઘાદિસેસા ભવન્તિ સોળસ.

અનિયતા ચ દ્વે હોન્તિ, નિસ્સગ્ગિયા ચતુવીસતિ;
છપઞ્ઞાસસતઞ્ચેવ, ખુદ્દકાનિ પવુચ્ચન્તિ.

દસયેવ ચ ગારય્હા, દ્વેસત્તતિ ચ સેખિયા;
છઊન તીણિસતાનિ, સબ્બે સાવત્થિયં કતા.

યે આળવિયં પઞ્ઞત્તા, તે સુણોહિ યથાતથં;
કુટિકોસિયસેય્યા ચ, ખણને ગચ્છ દેવતે;
સપ્પાણકઞ્ચ સિઞ્ચન્તિ, છ એતે આળવિયં કતા.

યે કોસમ્બિયં પઞ્ઞત્તા, તે સુણોહિ યથાતથં;
મહાવિહારો દોવચસ્સં, અઞ્ઞં દ્વારં સુરાય ચ;
અનાદરિયં સહધમ્મો, પયોપાનેન અટ્ઠમં.

યે સક્કેસુ પઞ્ઞત્તા, તે સુણોહિ યથાતથં;
એળકલોમાનિ પત્તો ચ, ઓવાદો ચેવ ભેસજ્જં.

સૂચિ આરઞ્ઞિકો ચેવ, અટ્ઠેતે [છ એતે (સબ્બત્થ)] કાપિલવત્થવે;
ઉદકસુદ્ધિયા ઓવાદો, ભિક્ખુનીસુ પવુચ્ચન્તિ.

યે ભગ્ગેસુ પઞ્ઞત્તા, તે સુણોહિ યથાતથં;
સમાદહિત્વા વિસિબ્બેન્તિ, સામિસેન સસિત્થકં.

પારાજિકાનિ ચત્તારિ, સઙ્ઘાદિસેસાનિ ભવન્તિ;
સત્ત ચ નિસ્સગ્ગિયાનિ, અટ્ઠ દ્વત્તિંસ ખુદ્દકા.

દ્વે ગારય્હા તયો સેક્ખા, છપ્પઞ્ઞાસ સિક્ખાપદા;
છસુ નગરેસુ પઞ્ઞત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના.

છઊન તીણિસતાનિ, સબ્બે સાવત્થિયં કતા;
કારુણિકેન બુદ્ધેન, ગોતમેન યસસ્સિના.

૨. ચતુવિપત્તિં

૩૩૬.યં તં [યં યં (ક॰)] પુચ્છિમ્હ અકિત્તયિ નો;
તં તં બ્યાકતં અનઞ્ઞથા;
અઞ્ઞં તં પુચ્છામિ તદિઙ્ઘ બ્રૂહિ;
ગરુક લહુકઞ્ચાપિ સાવસેસં;
અનવસેસં દુટ્ઠુલ્લઞ્ચ અદુટ્ઠુલ્લં;
યે ચ યાવતતિયકા.

સાધારણં અસાધારણં;
વિભત્તિયો ચ [વિપત્તિયો ચ (સી॰ સ્યા॰)] યેહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ;
સબ્બાનિપેતાનિ વિયાકરોહિ;
હન્દ વાક્યં સુણોમ તે.

એકતિંસા યે ગરુકા, અટ્ઠેત્થ અનવસેસા;
યે ગરુકા તે દુટ્ઠુલ્લા, યે દુટ્ઠુલ્લા સા સીલવિપત્તિ;
પારાજિકં સઙ્ઘાદિસેસો, ''સીલવિપત્તી''તિ વુચ્ચતિ.

થુલ્લચ્ચયં પાચિત્તિયા, પાટિદેસનીયં દુક્કટં;
દુબ્ભાસિતં યો ચાયં, અક્કોસતિ હસાધિપ્પાયો;
અયં સા આચારવિપત્તિસમ્મતા.

વિપરીતદિટ્ઠિં ગણ્હન્તિ, અસદ્ધમ્મેહિ પુરક્ખતા;
અબ્ભાચિક્ખન્તિ સમ્બુદ્ધં, દુપ્પઞ્ઞા મોહપારુતા;
અયં સા દિટ્ઠિવિપત્તિસમ્મતા.

આજીવહેતુ આજીવકારણા પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અસન્તં અભૂતં ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મં ઉલ્લપતિ, આજીવહેતુ આજીવકારણા સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જતિ, આજીવહેતુ આજીવકારણા – ''યો તે વિહારે વસતિ, સો ભિક્ખુ અરહા''તિ ભણતિ, આજીવહેતુ આજીવકારણા ભિક્ખુ પણીતભોજનાનિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જતિ, આજીવહેતુ

આજીવકારણા ભિક્ખુની પણીતભોજનાનિ અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જતિ, આજીવહેતુ આજીવકારણા સૂપં વા ઓદનં વા અગિલાનો અત્તનો અત્થાય વિઞ્ઞાપેત્વા ભુઞ્જતિ. અયં સા આજીવવિપત્તિ સમ્મતા.

એકાદસ યાવતતિયકા, તે સુણોહિ યથાતથં;
ઉક્ખિત્તાનુવત્તિકા, અટ્ઠ યાવતતિયકા;
અરિટ્ઠો ચણ્ડકાળી ચ, ઇમે તે યાવતતિયકા.

૩. છેદનકાદિ

૩૩૭. કતિ છેદનકાનિ? કતિ ભેદનકાનિ? કતિ ઉદ્દાલનકાનિ? કતિ અનઞ્ઞપાચિત્તિયાનિ? કતિ ભિક્ખુસમ્મુતિયો? કતિ સામીચિયો? કતિ પરમાનિ?

કતિ જાનન્તિ પઞ્ઞત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના.

છ છેદનકાનિ. એકં ભેદનકં. એકં ઉદ્દાલનકં. ચત્તારિ અનઞ્ઞપાચિત્તિયાનિ. ચતસ્સો ભિક્ખુસમ્મુતિયો. સત્ત સામીચિયો. ચુદ્દસ પરમાનિ.

સોદસ [સોળસ (સી॰ સ્યા॰) અટ્ઠકથા ઓલોકેતબ્બા] જાનન્તિ પઞ્ઞત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના.

૪. અસાધારણાદિ

૩૩૮.વીસં દ્વે સતાનિ ભિક્ખૂનં સિક્ખાપદાનિ;
ઉદ્દેસં આગચ્છન્તિ ઉપોસથેસુ;
તીણિ સતાનિ ચત્તારિ ભિક્ખુનીનં સિક્ખાપદાનિ;
ઉદ્દેસં આગચ્છન્તિ ઉપોસથેસુ.

છચત્તારીસા ભિક્ખૂનં, ભિક્ખુનીહિ અસાધારણા;
સતં તિંસા ચ ભિક્ખુનીનં, ભિક્ખૂહિ અસાધારણા.

સતં સત્તતિ છચ્ચેવ, ઉભિન્નં અસાધારણા;
સતં સત્તતિ ચત્તારિ, ઉભિન્નં સમસિક્ખતા.

વીસં દ્વે સતાનિ ભિક્ખૂનં સિક્ખાપદાનિ;
ઉદ્દેસં આગચ્છન્તિ ઉપોસથેસુ;
તે સુણોહિ યથાતથં.

પારાજિકાનિ ચત્તારિ, સઙ્ઘાદિસેસાનિ ભવન્તિ તેરસ;
અનિયતા દ્વે હોન્તિ.

નિસ્સગ્ગિયાનિ તિંસેવ, દ્વેનવુતિ ચ ખુદ્દકા;

ચત્તારો પાટિદેસનીયા, પઞ્ચસત્તતિ સેખિયા.

વીસં દ્વે સતાનિ ચિમે હોન્તિ ભિક્ખૂનં સિક્ખાપદાનિ;
ઉદ્દેસં આગચ્છન્તિ ઉપોસથેસુ.

તીણિ સતાનિ ચત્તારિ, ભિક્ખુનીનં સિક્ખાપદાનિ;
ઉદ્દેસં આગચ્છન્તિ ઉપોસથેસુ, તે સુણોહિ યથાતથં.

પારાજિકાનિ અટ્ઠ, સઙ્ઘાદિસેસાનિ ભવન્તિ સત્તરસ;
નિસ્સગ્ગિયાનિ તિંસેવ, સતં સટ્ઠિ છ ચેવ ખુદ્દકાનિ પવુચ્ચન્તિ.

અટ્ઠ પાટિદેસનીયા, પઞ્ચસત્તતિ સેખિયા;
તીણિ સતાનિ ચત્તારિ ચિમે હોન્તિ ભિક્ખુનીનં સિક્ખાપદાનિ;
ઉદ્દેસં આગચ્છન્તિ ઉપોસથેસુ.

છચત્તારીસા ભિક્ખૂનં, ભિક્ખુનીહિ અસાધારણા;
તે સુણોહિ યથાતથં.

સઙ્ઘાદિસેસા, દ્વે અનિયતેહિ અટ્ઠ;
નિસ્સગ્ગિયાનિ દ્વાદસ, તેહિ તે હોન્તિ વીસતિ.

દ્વેવીસતિ ખુદ્દકા, ચતુરો પાટિદેસનીયા;
છચત્તારીસા ચિમે હોન્તિ, ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીહિ અસાધારણા.

સતં તિંસા ચ ભિક્ખુનીનં, ભિક્ખૂહિ અસાધારણા;
તે સુણોહિ યથાતથં.

પારાજિકાનિ ચત્તારિ, સઙ્ઘમ્હા દસ નિસ્સરે;
નિસ્સગ્ગિયાનિ દ્વાદસ, છન્નવુતિ ચ ખુદ્દકા;
અટ્ઠ પાટિદેસનીયા.

સતં તિંસા ચિમે હોન્તિ ભિક્ખુનીનં, ભિક્ખૂહિ અસાધારણા;
સતં સત્તતિ છચ્ચેવ, ઉભિન્નં અસાધારણા;
તે સુણોહિ યથાતથં.

પારાજિકાનિ ચત્તારિ, સઙ્ઘાદિસેસાનિ ભવન્તિ સોળસ;
અનિયતા દ્વે હોન્તિ, નિસ્સગ્ગિયાનિ ચતુવીસતિ;
સતં અટ્ઠારસા ચેવ, ખુદ્દકાનિ પવુચ્ચન્તિ;
દ્વાદસ પાટિદેસનીયા.

સતં સત્તતિ છચ્ચેવિમે હોન્તિ, ઉભિન્નં અસાધારણા;
સતં સત્તતિ ચત્તારિ, ઉભિન્નં સમસિક્ખતા;
તે સુણોહિ યથાતથં.

પારાજિકાનિ ચત્તારિ, સઙ્ઘાદિસેસાનિ ભવન્તિ સત્ત;
નિસ્સગ્ગિયાનિ અટ્ઠારસ, સમસત્તતિ ખુદ્દકા;
પઞ્ચસત્તતિ સેખિયાનિ.

સતં સત્તતિ ચત્તારિ ચિમે હોન્તિ, ઉભિન્નં સમસિક્ખતા;
અટ્ઠ પારાજિકા યે દુરાસદા, તાલવત્થુસમૂપમા.

પણ્ડુપલાસો પુથુસિલા, સીસચ્છિન્નોવ સો નરો;
તાલોવ મત્થકચ્છિન્નો, અવિરુળ્હી ભવન્તિ તે.

તેવીસતિ સઙ્ઘાદિસેસા, દ્વે અનિયતા;
દ્વે ચત્તારીસ નિસ્સગ્ગિયા;
અટ્ઠાસીતિસતં પાચિત્તિયા, દ્વાદસ પાટિદેસનીયા.

પઞ્ચસત્તતિ સેખિયા, તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ;
સમ્મુખા ચ પટિઞ્ઞાય, તિણવત્થારકેન ચ.

દ્વે ઉપોસથા દ્વે પવારણા;
ચત્તારિ કમ્માનિ જિનેન દેસિતા;
પઞ્ચેવ ઉદ્દેસા ચતુરો ભવન્તિ;
અનઞ્ઞથા આપત્તિક્ખન્ધા ચ ભવન્તિ સત્ત.

અધિકરણાનિ ચત્તારિ સત્તહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ;
દ્વીહિ ચતૂહિ તીહિ કિચ્ચં એકેન સમ્મતિ.

૫. પારાજિકાદિઆપત્તિ

૩૩૯.'પારાજિક'ન્તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
ચુતો પરદ્ધો ભટ્ઠો ચ, સદ્ધમ્મા હિ નિરઙ્કતો;
સંવાસોપિ તહિં નત્થિ, તેનેતં ઇતિ વુચ્ચતિ.

'સઙ્ઘાદિસેસો'તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
સઙ્ઘોવ દેતિ પરિવાસં, મૂલાય પટિકસ્સતિ;
માનત્તં દેતિ અબ્ભેતિ, તેનેતં ઇતિ વુચ્ચતિ.

‘અનિયતો’તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
અનિયતો ન નિયતો, અનેકંસિકતં પદં;
તિણ્ણમઞ્ઞતરં ઠાનં, ‘અનિયતો’તિ પવુચ્ચતિ.

‘થુલ્લચ્ચય’ન્તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
એકસ્સ મૂલે યો દેસેતિ, યો ચ તં પટિગણ્હતિ;
અચ્ચયો તેન સમો નત્થિ, તેનેતં ઇતિ વુચ્ચતિ.

‘નિસ્સગ્ગિય’ન્તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
સઙ્ઘમજ્ઝે ગણમજ્ઝે, એકસ્સેવ ચ એકતો;
નિસ્સજ્જિત્વાન દેસેતિ, તેનેતં ઇતિ વુચ્ચતિ.

‘પાચિત્તિય’ન્તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
પાતેતિ કુસલં ધમ્મં, અરિયમગ્ગં અપરજ્ઝતિ;
ચિત્તસંમોહનટ્ઠાનં, તેનેતં ઇતિ વુચ્ચતિ.

‘પાટિદેસનીય’ન્તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
ભિક્ખુ અઞ્ઞાતકો સન્તો, કિચ્છા લદ્ધાય ભોજનં;
સામં ગહેત્વા ભુઞ્જેય્ય, ‘ગારય્હ’ન્તિ પવુચ્ચતિ.

નિમન્તનાસુ ભુઞ્જન્તા છન્દાય, વોસાસતિ તત્થ ભિક્ખુનિં;
અનિવારેત્વા તહિં ભુઞ્જે, ગારય્હન્તિ પવુચ્ચતિ.

સદ્ધાચિત્તં કુલં ગન્ત્વા, અપ્પભોગં અનાળિયં [અનાળ્હિયં (સી॰ સ્યા॰)];
અગિલાનો તહિં ભુઞ્જે, ગારય્હન્તિ પવુચ્ચતિ.

યો ચે અરઞ્ઞે વિહરન્તો, સાસઙ્કે સભયાનકે;
અવિદિતં તહિં ભુઞ્જે, ગારય્હન્તિ પવુચ્ચતિ.

ભિક્ખુની અઞ્ઞાતિકા સન્તા, યં પરેસં મમાયિતં;
સપ્પિ તેલં મધું ફાણિતં, મચ્છમંસં અથો ખીરં;
દધિં સયં વિઞ્ઞાપેય્ય ભિક્ખુની, ગારય્હપત્તા સુગતસ્સ સાસને.

‘દુક્કટ’ન્તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
અપરદ્ધં વિરદ્ધઞ્ચ, ખલિતં યઞ્ચ દુક્કટં.

યં મનુસ્સો કરે પાપં, આવિ વા યદિ વા રહો;
‘દુક્કટ’ન્તિ પવેદેન્તિ, તેનેતં ઇતિ વુચ્ચતિ.

‘દુબ્ભાસિત’ન્તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
દુબ્ભાસિતં દુરાભટ્ઠં, સંકિલિટ્ઠઞ્ચ યં પદં;
યઞ્ચ વિઞ્ઞૂ ગરહન્તિ, તેનેતં ઇતિ વુચ્ચતિ.

‘સેખિય’ન્તિ યં વુત્તં, તં સુણોહિ યથાતથં;
સેક્ખસ્સ સિક્ખમાનસ્સ, ઉજુમગ્ગાનુસારિનો.

આદિ ચેતં ચરણઞ્ચ, મુખં સઞ્ઞમસંવરો;
સિક્ખા એતાદિસી નત્થિ, તેનેતં ઇતિ વુચ્ચતિ.

[ઉદા॰ ૪૫ ઉદાનેપિ] છન્નમતિવસ્સતિ , વિવટં નાતિવસ્સતિ;
તસ્મા છન્નં વિવરેથ, એવં તં નાતિવસ્સતિ.

ગતિ મિગાનં પવનં, આકાસો પક્ખિનં ગતિ;
વિભવો ગતિ ધમ્માનં, નિબ્બાનં અરહતો ગતીતિ.

ગાથાસઙ્ગણિકં.

તસ્સુદ્દાનં –

સત્તનગરેસુ પઞ્ઞત્તા, વિપત્તિ ચતુરોપિ ચ;
ભિક્ખૂનં ભિક્ખુનીનઞ્ચ, સાધારણા અસાધારણા;
સાસનં અનુગ્ગહાય, ગાથાસઙ્ગણિકં ઇદન્તિ.

ગાથાસઙ્ગણિકં નિટ્ઠિતં.

અધિકરણભેદો

૧. ઉક્કોટનભેદાદિ

૩૪૦. [ચૂળવ॰ ૨૧૫; પરિ॰ ૨૭૫] ચત્તારિ અધિકરણાનિ. વિવાદાધિકરણં, અનુવાદાધિકરણં, આપત્તાધિકરણં, કિચ્ચાધિકરણં – ઇમાનિ ચત્તારિ અધિકરણાનિ.

ઇમેસં ચતુન્નં અધિકરણાનં કતિ ઉક્કોટા? ઇમેસં ચતુન્નં અધિકરણાનં દસ ઉક્કોટા. વિવાદાધિકરણસ્સ દ્વે ઉક્કોટા, અનુવાદાધિકરણસ્સ ચત્તારો ઉક્કોટા, આપત્તાધિકરણસ્સ તયો ઉક્કોટા, કિચ્ચાધિકરણસ્સ એકો ઉક્કોટો – ઇમેસં ચતુન્નં અધિકરણાનં ઇમે દસ ઉક્કોટા.

વિવાદાધિકરણં ઉક્કોટેન્તો કતિ સમથે ઉક્કોટેતિ? અનુવાદાધિકરણં ઉક્કોટેન્તો કતિ સમથે ઉક્કોટેતિ? આપત્તાધિકરણં ઉક્કોટેન્તો કતિ સમથે ઉક્કોટેતિ? કિચ્ચાધિકરણં ઉક્કોટેન્તો કતિ સમથે ઉક્કોટેતિ?

વિવાદાધિકરણં ઉક્કોટેન્તો દ્વે સમથે ઉક્કોટેતિ. અનુવાદાધિકરણં ઉક્કોટેન્તો ચત્તારો સમથે ઉક્કોટેતિ. આપત્તાધિકરણં ઉક્કોટેન્તો તયો સમથે ઉક્કોટેતિ. કિચ્ચાધિકરણં ઉક્કોટેન્તો એકં સમથં ઉક્કોટેતિ.

૩૪૧. કતિ ઉક્કોટા? કતિહાકારેહિ ઉક્કોટનં પસવતિ? કતિહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો અધિકરણં ઉક્કોટેતિ? કતિ પુગ્ગલા અધિકરણં ઉક્કોટેન્તા આપત્તિં આપજ્જન્તિ?

દ્વાદસ ઉક્કોટા. દસહાકારેહિ ઉક્કોટનં પસવતિ. ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો અધિકરણં ઉક્કોટેતિ. ચત્તારો પુગ્ગલા અધિકરણં ઉક્કોટેન્તા આપત્તિં આપજ્જન્તિ?

કતમે દ્વાદસ ઉક્કોટા? અકતં કમ્મં, દુક્કટં કમ્મં, પુન કાતબ્બં કમ્મં, અનિહતં, દુન્નિહતં, પુન નિહનિતબ્બં, અવિનિચ્છિતં, દુવિનિચ્છિતં, પુન વિનિચ્છિતબ્બં, અવૂપસન્તં, દુવૂપસન્તં, પુન વૂપસમેતબ્બન્તિ – ઇમે દ્વાદસ ઉક્કોટા.

કતમેહિ દસહાકારેહિ ઉક્કોટનં પસવતિ? તત્થ જાતકં અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, તત્થ જાતકં વૂપસન્તં અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, અન્તરામગ્ગે અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, અન્તરામગ્ગે વૂપસન્તં અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, તત્થ ગતં અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, તત્થ ગતં વૂપસન્તં અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, સતિવિનયં ઉક્કોટેતિ, અમૂળ્હવિનયં ઉક્કોટેતિ, તસ્સપાપિયસિકં ઉક્કોટેતિ, તિણવત્થારકં ઉક્કોટેતિ – ઇમેહિ દસહાકારેહિ ઉક્કોટનં પસવતિ.

કતમેહિ ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો અધિકરણં ઉક્કોટેતિ? છન્દાગતિં ગચ્છન્તો અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, દોસાગતિં ગચ્છન્તો અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, મોહાગતિં ગચ્છન્તો અધિકરણં ઉક્કોટેતિ, ભયાગતિં ગચ્છન્તો અધિકરણં ઉક્કોટેતિ – ઇમેહિ ચતૂહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો અધિકરણં ઉક્કોટેતિ.

કતમે ચત્તારો પુગ્ગલા અધિકરણં ઉક્કોટેન્તા આપત્તિં આપજ્જન્તિ? તદહુપસમ્પન્નો ઉક્કોટેતિ ઉક્કોટનકં પાચિત્તિયં, આગન્તુકો ઉક્કોટેતિ ઉક્કોટનકં પાચિત્તિયં, કારકો ઉક્કોટેતિ ઉક્કોટનકં પાચિત્તિયં, છન્દદાયકો ઉક્કોટેતિ ઉક્કોટનકં પાચિત્તિયં – ઇમે ચત્તારો પુગ્ગલા અધિકરણં ઉક્કોટેન્તા આપત્તિં આપજ્જન્તિ.

૨. અધિકરણનિદાનાદિ

૩૪૨. વિવાદાધિકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં? અનુવાદાધિકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં? આપત્તાધિકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં ? કિચ્ચાધિકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં?

વિવાદાધિકરણં વિવાદનિદાનં વિવાદસમુદયં વિવાદજાતિકં વિવાદપભવં વિવાદસમ્ભારં વિવાદસમુટ્ઠાનં. અનુવાદાધિકરણં અનુવાદનિદાનં અનુવાદસમુદયં અનુવાદજાતિકં અનુવાદપભવં અનુવાદસમ્ભારં અનુવાદસમુટ્ઠાનં. આપત્તાધિકરણં આપત્તિનિદાનં આપત્તિસમુદયં આપત્તિજાતિકં આપત્તિપભવં આપત્તિસમ્ભારં આપત્તિસમુટ્ઠાનં. કિચ્ચાધિકરણં કિચ્ચયનિદાનં કિચ્ચયસમુદયં કિચ્ચયજાતિકં કિચ્ચયપભવં કિચ્ચયસમ્ભારં કિચ્ચયસમુટ્ઠાનં.

વિવાદાધિકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં? અનુવાદાધિકરણં...પે॰... આપત્તાધિકરણં...પે॰... કિચ્ચાધિકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં?

વિવાદાધિકરણં હેતુનિદાનં, હેતુસમુદયં, હેતુજાતિકં, હેતુપભવં, હેતુસમ્ભારં, હેતુસમુટ્ઠાનં. અનુવાદાધિકરણં... પે॰... આપત્તાધિકરણં...પે॰... કિચ્ચાધિકરણં હેતુનિદાનં, હેતુસમુદયં, હેતુજાતિકં, હેતુપભવં, હેતુસમ્ભારં, હેતુસમુટ્ઠાનં.

વિવાદાધિકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં? અનુવાદાધિકરણં ...પે॰... આપત્તાધિકરણં...પે॰... કિચ્ચાધિકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં?

વિવાદાધિકરણં પચ્ચયનિદાનં, પચ્ચયસમુદયં, પચ્ચયજાતિકં, પચ્ચયપભવં, પચ્ચયસમ્ભારં, પચ્ચયસમુટ્ઠાનં. અનુવાદાધિકરણં...પે॰... આપત્તાધિકરણં...પે॰... કિચ્ચાધિકરણં પચ્ચયનિદાનં, પચ્ચયસમુદયં, પચ્ચયજાતિકં, પચ્ચયપભવં, પચ્ચયસમ્ભારં, પચ્ચયસમુટ્ઠાનં.

૩. અધિકરણમૂલાદિ

૩૪૩. ચતુન્નં અધિકરણાનં કતિ મૂલાનિ, કતિ સમુટ્ઠાના? ચતુન્નં અધિકરણાનં તેત્તિંસ મૂલાનિ, તેત્તિંસ સમુટ્ઠાના.

ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમાનિ તેત્તિંસ મૂલાનિ? વિવાદાધિકરણસ્સ દ્વાદસ મૂલાનિ, અનુવાદાધિકરણસ્સ ચુદ્દસ મૂલાનિ, આપત્તાધિકરણસ્સ છ મૂલાનિ, કિચ્ચાધિકરણસ્સ એકં મૂલં, સઙ્ઘો – ચતુન્નં અધિકરણાનં ઇમાનિ તેત્તિંસ મૂલાનિ.

ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમે તેત્તિંસ સમુટ્ઠાના? વિવાદાધિકરણસ્સ અટ્ઠારસભેદકરવત્થૂનિ સમુટ્ઠાના, અનુવાદાધિકરણસ્સ ચતસ્સો વિપત્તિયો સમુટ્ઠાના, આપત્તાધિકરણસ્સ સત્તાપત્તિક્ખન્ધા સમુટ્ઠાના, કિચ્ચાધિકરણસ્સ ચત્તારિ કમ્માનિ સમુટ્ઠાના – ચતુન્નં અધિકરણાનં ઇમે તેત્તિંસ સમુટ્ઠાના.

૪. અધિકરણપચ્ચયાપત્તિ

૩૪૪. વિવાદાધિકરણં આપત્તાનાપત્તીતિ? વિવાદાધિકરણં ન આપત્તિ. કિં પન વિવાદાધિકરણપચ્ચયા આપત્તિં આપજ્જેય્યાતિ? આમ, વિવાદાધિકરણપચ્ચયા આપત્તિં આપજ્જેય્ય. વિવાદાધિકરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? વિવાદાધિકરણપચ્ચયા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉપસમ્પન્નં ઓમસતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; અનુપસમ્પન્નં ઓમસતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – વિવાદાધિકરણપચ્ચયા ઇમા દ્વે આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? કતિહિ અધિકરણેહિ કતિસુ ઠાનેસુ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ?

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં એકં વિપત્તિં ભજન્તિ – આચારવિપત્તિં. ચતુન્નં અધિકરણાનં , આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં દ્વીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ. એકેન અધિકરણેન – કિચ્ચાધિકરણેન; તીસુ ઠાનેસુ – સઙ્ઘમજ્ઝે, ગણમજ્ઝે, પુગ્ગલસ્સ સન્તિકે; તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૩૪૫. અનુવાદાધિકરણં આપત્તાનાપત્તીતિ? અનુવાદાધિકરણં ન આપત્તિ. કિં પન અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા આપત્તિં આપજ્જેય્યાતિ? આમ, અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા આપત્તિં આપજ્જેય્ય. અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા, કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેતિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; અમૂલકેન સઙ્ઘાદિસેસેન અનુદ્ધંસેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; અમૂલિકાય આચારવિપત્તિયા અનુદ્ધંસેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા ઇમા તિસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? કતિહિ અધિકરણેહિ કતિસુ ઠાનેસુ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ?

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં, સિયા આચારવિપત્તિં. ચતુન્નં અધિકરણાનં, આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં તીહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ. યા તા આપત્તિયો ગરુકા તા આપત્તિયો એકેન અધિકરણેન – કિચ્ચાધિકરણેન; એકમ્હિ ઠાને – સઙ્ઘમજ્ઝે; દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ. યા તા આપત્તિયો લહુકા તા આપત્તિયો એકેન અધિકરણેન – કિચ્ચાધિકરણેન; તીસુ ઠાનેસુ – સઙ્ઘમજ્ઝે ગણમજ્ઝે પુગ્ગલસ્સ સન્તિકે; તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ , સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૩૪૬. આપત્તાધિકરણં આપત્તાનાપત્તીતિ? આપત્તાધિકરણં આપત્તિ. કિં પન આપત્તાધિકરણપચ્ચયા આપત્તિં આપજ્જેય્યાતિ? આમ, આપત્તાધિકરણપચ્ચયા આપત્તિં આપજ્જેય્ય. આપત્તાધિકરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? આપત્તાધિકરણપચ્ચયા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ. ભિક્ખુની જાનં પારાજિકં ધમ્મં [પારાજિકં ધમ્મં અજ્ઝાપન્નં (સ્યા॰)] પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ પારાજિકસ્સ; વેમતિકા પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ થુલ્લચ્ચયસ્સ; ભિક્ખુ સઙ્ઘાદિસેસં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ; આચારવિપત્તિં પટિચ્છાદેતિ, આપત્તિ દુક્કટસ્સ – આપત્તાધિકરણપચ્ચયા ઇમા ચતસ્સો આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ ? કતિહિ અધિકરણેહિ કતિસુ ઠાનેસુ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ?

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં સિયા આચારવિપત્તિં. ચતુન્નં અધિકરણાનં – આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં ચતૂહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. યા સા આપત્તિ અનવસેસા સા આપત્તિ ન કતમેન અધિકરણેન, ન કતમમ્હિ ઠાને, ન કતમેન સમથેન સમ્મતિ. યા તા આપત્તિયો લહુકા તા આપત્તિયો એકેન અધિકરણેન – કિચ્ચાધિકરણેન; તીસુ ઠાનેસુ – સઙ્ઘમજ્ઝે, ગણમજ્ઝે, પુગ્ગલસ્સ સન્તિકે; તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૩૪૭. કિચ્ચાધિકરણં આપત્તાનાપત્તીતિ? કિચ્ચાધિકરણં ન આપત્તિ. કિં પન કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા આપત્તિં આપજ્જેય્યાતિ? આમ, કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા આપત્તિં આપજ્જેય્ય. કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા કતિ આપત્તિયો આપજ્જતિ? કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ. ઉક્ખિત્તાનુવત્તિકા ભિક્ખુની યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જતિ, ઞત્તિયા દુક્કટં; દ્વીહિ કમ્મવાચાહિ થુલ્લચ્ચયા; કમ્મવાચાપરિયોસાને આપત્તિ પારાજિકસ્સ; ભેદકાનુવત્તકા ભિક્ખૂ યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તિ, આપત્તિ સઙ્ઘાદિસેસસ્સ; પાપિકાય દિટ્ઠિયા યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તિ, આપત્તિ પાચિત્તિયસ્સ – કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા ઇમા પઞ્ચ આપત્તિયો આપજ્જતિ.

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં કતિ વિપત્તિયો ભજન્તિ? ચતુન્નં અધિકરણાનં કતમં અધિકરણં? સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં કતિહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા? છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? કતિહિ અધિકરણેહિ કતિસુ ઠાનેસુ કતિહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ?

તા આપત્તિયો ચતુન્નં વિપત્તીનં દ્વે વિપત્તિયો ભજન્તિ – સિયા સીલવિપત્તિં સિયા આચારવિપત્તિં. ચતુન્નં અધિકરણાનં – આપત્તાધિકરણં. સત્તન્નં આપત્તિક્ખન્ધાનં પઞ્ચહિ આપત્તિક્ખન્ધેહિ સઙ્ગહિતા – સિયા પારાજિકાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા થુલ્લચ્ચયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા પાચિત્તિયાપત્તિક્ખન્ધેન, સિયા દુક્કટાપત્તિક્ખન્ધેન. છન્નં આપત્તિસમુટ્ઠાનાનં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠન્તિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ. યા સા આપત્તિ અનવસેસા સા આપત્તિ ન કતમેન અધિકરણેન, ન કતમમ્હિ

ઠાને, ન કતમેન સમથેન સમ્મતિ. યા સા આપત્તિ ગરુકા સા આપત્તિ એકેન અધિકરણેન – કિચ્ચાધિકરણેન; એકમ્હિ ઠાને – સઙ્ઘમજ્ઝે; દ્વીહિ સમથેહિ સમ્મતિ – સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ. યા તા આપત્તિયો લહુકા તા આપત્તિયો એકેન અધિકરણેન – કિચ્ચાધિકરણેન; તીસુ ઠાનેસુ – સઙ્ઘમજ્ઝે, ગણમજ્ઝે, પુગ્ગલસ્સ સન્તિકે; તીહિ સમથેહિ સમ્મન્તિ – સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ, સિયા સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ.

૫. અધિકરણાધિપ્પાયો

૩૪૮. વિવાદાધિકરણં હોતિ અનુવાદાધિકરણં, હોતિ આપત્તાધિકરણં, હોતિ કિચ્ચાધિકરણં. વિવાદાધિકરણં ન હોતિ અનુવાદાધિકરણં, ન હોતિ આપત્તાધિકરણં, ન હોતિ કિચ્ચાધિકરણં; અપિ ચ, વિવાદાધિકરણપચ્ચયા હોતિ અનુવાદાધિકરણં, હોતિ આપત્તાધિકરણં, હોતિ કિચ્ચાધિકરણં. યથા કથં વિય? [ચૂળવ॰ ૨૧૫; પરિ॰ ૩૧૪] ઇધ ભિક્ખૂ વિવદન્તિ – ધમ્મોતિ વા અધમ્મોતિ વા દુટ્ઠુલ્લાપત્તીતિ વા અદુટ્ઠુલ્લાપત્તીતિ વા. યં તત્થ ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો નાનાવાદો અઞ્ઞથાવાદો વિપચ્ચતાય વોહારો મેધકં, ઇદં વુચ્ચતિ વિવાદાધિકરણં. વિવાદાધિકરણે સઙ્ઘો વિવદતિ વિવાદાધિકરણં. વિવદમાનો અનુવદતિ અનુવાદાધિકરણં. અનુવદમાનો આપત્તિં આપજ્જતિ આપત્તાધિકરણં. તાય આપત્તિયા સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ કિચ્ચાધિકરણં. એવં વિવાદાધિકરણપચ્ચયા હોતિ અનુવાદાધિકરણં, હોતિ આપત્તાધિકરણં, હોતિ કિચ્ચાધિકરણં.

અનુવાદાધિકરણં હોતિ આપત્તાધિકરણં, હોતિ કિચ્ચાધિકરણં, હોતિ વિવાદાધિકરણં. અનુવાદાધિકરણં ન હોતિ આપત્તાધિકરણં, ન હોતિ કિચ્ચાધિકરણં, ન હોતિ વિવાદાધિકરણં; અપિ ચ, અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા હોતિ આપત્તાધિકરણં, હોતિ કિચ્ચાધિકરણં, હોતિ વિવાદાધિકરણં. યથા કથં વિય? ઇધ ભિક્ખૂ ભિક્ખું અનુવદન્તિ સીલવિપત્તિયા વા આચારવિપત્તિયા વા દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા આજીવવિપત્તિયા વા. યો તત્થ અનુવાદો અનુવદના અનુલ્લપના અનુભણના અનુસમ્પવઙ્કતા અબ્ભુસ્સહનતા અનુબલપ્પદાનં, ઇદં વુચ્ચતિ અનુવાદાધિકરણં. અનુવાદાધિકરણે સઙ્ઘો વિવદતિ, વિવાદાધિકરણં. વિવદમાનો અનુવદતિ, અનુવાદાધિકરણં. અનુવદમાનો આપત્તિં આપજ્જતિ, આપત્તાધિકરણં. તાય આપત્તિયા સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ, કિચ્ચાધિકરણં. એવં અનુવાદાધિકરણપચ્ચયા હોતિ આપત્તાધિકરણં, હોતિ કિચ્ચાધિકરણં, હોતિ વિવાદાધિકરણં.

આપત્તાધિકરણં હોતિ કિચ્ચાધિકરણં, હોતિ વિવાદાધિકરણં, હોતિ અનુવાદાધિકરણં. આપત્તાધિકરણં ન હોતિ કિચ્ચાધિકરણં, ન હોતિ વિવાદાધિકરણં, ન હોતિ અનુવાદાધિકરણં; અપિ ચ, આપત્તાધિકરણપચ્ચયા હોતિ કિચ્ચાધિકરણં, હોતિ વિવાદાધિકરણં, હોતિ અનુવાદાધિકરણં. યથા કથં વિય? [ચૂળવ॰ ૨૧૫; પરિ॰ ૩૪૮] પઞ્ચપિ આપત્તિક્ખન્ધા આપત્તાધિકરણં, સત્તપિ આપત્તિક્ખન્ધા આપત્તાધિકરણં, ઇદં વુચ્ચતિ આપત્તાધિકરણં. આપત્તાધિકરણે સઙ્ઘો વિવદતિ વિવાદાધિકરણં. વિવદમાનો અનુવદતિ અનુવાદાધિકરણં. અનુવદમાનો આપત્તિં આપજ્જતિ આપત્તાધિકરણં. તાય આપત્તિયા સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ કિચ્ચાધિકરણં. એવં આપત્તાધિકરણપચ્ચયા હોતિ કિચ્ચાધિકરણં, હોતિ વિવાદાધિકરણં, હોતિ અનુવાદાધિકરણં.

કિચ્ચાધિકરણં હોતિ વિવાદાધિકરણં, હોતિ અનુવાદાધિકરણં, હોતિ આપત્તાધિકરણં. કિચ્ચાધિકરણં ન હોતિ વિવાદાધિકરણં, ન હોતિ અનુવાદાધિકરણં, ન હોતિ આપત્તાધિકરણં; અપિ ચ, કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા હોતિ વિવાદાધિકરણં, હોતિ અનુવાદાધિકરણં, હોતિ આપત્તાધિકરણં. યથા કથં વિય? યા સઙ્ઘસ્સ કિચ્ચયતા કરણીયતા

અપલોકનકમ્મં ઞત્તિકમ્મં ઞત્તિદુતિયકમ્મં ઞત્તિચતુત્થકમ્મં, ઇદં વુચ્ચતિ કિચ્ચાધિકરણં. કિચ્ચાધિકરણે સઙ્ઘો વિવદતિ વિવાદાધિકરણં. વિવદમાનો અનુવદતિ અનુવાદાધિકરણં. અનુવદમાનો આપત્તિં આપજ્જતિ આપત્તાધિકરણં. તાય આપત્તિયા સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ કિચ્ચાધિકરણં. એવં કિચ્ચાધિકરણપચ્ચયા હોતિ વિવાદાધિકરણં, હોતિ અનુવાદાધિકરણં, હોતિ આપત્તાધિકરણં.

૬. પુચ્છાવારો

૩૪૯. યત્થ સતિવિનયો તત્થ સમ્મુખાવિનયો? યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ સતિવિનયો? યત્થ અમૂળ્હવિનયો તત્થ સમ્મુખાવિનયો? યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ અમૂળ્હવિનયો? યત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં તત્થ સમ્મુખાવિનયો? યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં? યત્થ યેભુય્યસિકા તત્થ સમ્મુખાવિનયો? યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ યેભુય્યસિકા? યત્થ તસ્સપાપિયસિકા તત્થ સમ્મુખાવિનયો? યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ તસ્સપાપિયસિકા? યત્થ તિણવત્થારકો તત્થ સમ્મુખાવિનયો? યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ તિણવત્થારકો?

૭. વિસ્સજ્જનાવારો

૩૫૦. યસ્મિં સમયે સમ્મુખાવિનયેન ચ સતિવિનયેન ચ અધિકરણં વૂપસમ્મતિ – યત્થ સતિવિનયો તત્થ સમ્મુખાવિનયો, યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ સતિવિનયો, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં, ન તત્થ યેભુય્યસિકા, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા, ન તત્થ તિણવત્થારકો. યસ્મિં સમયે સમ્મુખાવિનયેન ચ અમૂળ્હવિનયેન ચ...પે॰... સમ્મુખાવિનયેન ચ પટિઞ્ઞાતકરણેન ચ...પે॰... સમ્મુખાવિનયેન ચ યેભુય્યસિકાય ચ...પે॰... સમ્મુખાવિનયેન ચ તસ્સપાપિયસિકાય ચ...પે॰... સમ્મુખાવિનયેન ચ તિણવત્થારકેન ચ અધિકરણં વૂપસમ્મતિ – યત્થ તિણવત્થારકો તત્થ સમ્મુખાવિનયો, યત્થ સમ્મુખાવિનયો તત્થ તિણવત્થારકો, ન તત્થ સતિવિનયો, ન તત્થ અમૂળ્હવિનયો, ન તત્થ પટિઞ્ઞાતકરણં, ન તત્થ યેભુય્યસિકા, ન તત્થ તસ્સપાપિયસિકા.

૮. સંસટ્ઠવારો

૩૫૧. સમ્મુખાવિનયોતિ વા સતિવિનયોતિ વા – ઇમે ધમ્મા સંસટ્ઠા ઉદાહુ વિસંસટ્ઠા? લબ્ભા ચ પનિમેસં ધમ્માનં વિનિબ્ભુજિત્વા વિનિબ્ભુજિત્વા નાનાકરણં પઞ્ઞાપેતું? સમ્મુખાવિનયોતિ વા અમૂળ્હવિનયોતિ વા...પે॰... સમ્મુખાવિનયોતિ વા પટિઞ્ઞાતકરણન્તિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા યેભુય્યસિકાતિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા તસ્સપાપિયસિકાતિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા તિણવત્થારકોતિ – ઇમે ધમ્મા સંસટ્ઠા ઉદાહુ વિસંસટ્ઠા ? લબ્ભા ચ પનિમેસં ધમ્માનં વિનિબ્ભુજિત્વા વિનિબ્ભુજિત્વા નાનાકરણં પઞ્ઞાપેતું?

સમ્મુખાવિનયોતિ વા સતિવિનયોતિ વા – ઇમે ધમ્મા સંસટ્ઠા, નો વિસંસટ્ઠા; ન ચ લબ્ભા ઇમેસં ધમ્માનં વિનિબ્ભુજિત્વા વિનિબ્ભુજિત્વા નાનાકરણં પઞ્ઞાપેતું. સમ્મુખાવિનયોતિ વા અમૂળ્હવિનયોતિ વા...પે॰... સમ્મુખાવિનયોતિ વા પટિઞ્ઞાતકરણન્તિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા યેભુય્યસિકાતિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા તસ્સપાપિયસિકાતિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા તિણવત્થારકોતિ વા – ઇમે ધમ્મા સંસટ્ઠા, નો વિસંસટ્ઠા; ન ચ લબ્ભા ઇમેસં ધમ્માનં વિનિબ્ભુજિત્વા વિનિબ્ભુજિત્વા નાનાકરણં પઞ્ઞાપેતું.

૯. સત્તસમથનિદાનં

૩૫૨. સમ્મુખાવિનયો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો કિંસમુટ્ઠાનો? સતિવિનયો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો? અમૂળ્હવિનયો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો? પટિઞ્ઞાતકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં? યેભુય્યસિકા કિંનિદાના, કિંસમુદયા, કિંજાતિકા, કિંપભવા, કિંસમ્ભારા, કિંસમુટ્ઠાના? તસ્સપાપિયસિકા કિંનિદાના, કિંસમુદયા, કિંજાતિકા, કિંપભવા, કિંસમ્ભારા, કિંસમુટ્ઠાના તિણવત્થારકો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો?

સમ્મુખાવિનયો નિદાનનિદાનો, નિદાનસમુદયો, નિદાનજાતિકો, નિદાનપભવો, નિદાનસમ્ભારો, નિદાનસમુટ્ઠાનો. સતિવિનયો...પે॰... અમૂળ્હવિનયો...પે॰... પટિઞ્ઞાતકરણં નિદાનનિદાનં, નિદાનસમુદયં, નિદાનજાતિકં, નિદાનપભવં, નિદાનસમ્ભારં, નિદાનસમુટ્ઠાનં. યેભુય્યસિકા...પે॰... તસ્સપાપિયસિકા નિદાનનિદાના, નિદાનસમુદયા, નિદાનજાતિકા, નિદાનપભવા, નિદાનસમ્ભારા , નિદાનસમુટ્ઠાના. તિણવત્થારકો નિદાનનિદાનો, નિદાનસમુદયો, નિદાનજાતિકો, નિદાનપભવો, નિદાનસમ્ભારો, નિદાનસમુટ્ઠાનો.

સમ્મુખાવિનયો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો ? સતિવિનયો...પે॰... અમૂળ્હવિનયો...પે॰... પટિઞ્ઞાતકરણં...પે॰... યેભુય્યસિકા...પે॰... તસ્સપાપિયસિકા...પે॰... તિણવત્થારકો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો?

સમ્મુખાવિનયો હેતુનિદાનો, હેતુસમુદયો, હેતુજાતિકો, હેતુપભવો, હેતુસમ્ભારો, હેતુસમુટ્ઠાનો . સતિવિનયો...પે॰... અમૂળ્હવિનયો...પે॰... પટિઞ્ઞાતકરણં હેતુનિદાનં, હેતુસમુદયં, હેતુજાતિકં, હેતુપભવં, હેતુસમ્ભારં, હેતુસમુટ્ઠાનં. યેભુય્યસિકા...પે॰... તસ્સપાપિયસિકા હેતુનિદાના, હેતુસમુદયા, હેતુજાતિકા, હેતુપભવા, હેતુસમ્ભારા, હેતુસમુટ્ઠાના. તિણવત્થારકો હેતુનિદાનો, હેતુસમુદયો, હેતુજાતિકો, હેતુપભવો, હેતુસમ્ભારો, હેતુસમુટ્ઠાનો.

સમ્મુખાવિનયો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો? સતિવિનયો...પે॰... અમૂળ્હવિનયો...પે॰... પટિઞ્ઞાતકરણં...પે॰... યેભુય્યસિકા...પે॰... તસ્સપાપિયસિકા...પે॰... તિણવત્થારકો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો? સમ્મુખાવિનયો પચ્ચયનિદાનો, પચ્ચયસમુદયો, પચ્ચયજાતિકો, પચ્ચયપભવો, પચ્ચયસમ્ભારો, પચ્ચયસમુટ્ઠાનો. સતિવિનયો...પે॰... અમૂળ્હવિનયો...પે॰... પટિઞ્ઞાતકરણં પચ્ચયનિદાનં, પચ્ચયસમુદયં, પચ્ચયજાતિકં, પચ્ચયપભવં, પચ્ચયસમ્ભારં, પચ્ચયસમુટ્ઠાનં. યેભુય્યસિકા...પે॰... તસ્સપાપિયસિકા પચ્ચયનિદાના, પચ્ચયસમુદયા, પચ્ચયજાતિકા, પચ્ચયપભવા, પચ્ચયસમ્ભારા, પચ્ચયસમુટ્ઠાના. તિણવત્થારકો પચ્ચયનિદાનો, પચ્ચયસમુદયો, પચ્ચયજાતિકો, પચ્ચયપભવો, પચ્ચયસમ્ભારો, પચ્ચયસમુટ્ઠાનો.

૩૫૩. સત્તન્નં સમથાનં કતિ મૂલાનિ, કતિ સમુટ્ઠાના? સત્તન્નં સમથાનં છબ્બીસ મૂલાનિ, છત્તિંસ સમુટ્ઠાના. સત્તન્નં સમથાનં કતમાનિ છબ્બી મૂલાનિ? સમ્મુખાવિનયસ્સ ચત્તારિ મૂલાનિ. સઙ્ઘસમ્મુખતા, ધમ્મસમ્મુખતા, વિનયસમ્મુખતા, પુગ્ગલસમ્મુખતા; સતિવિનયસ્સ ચત્તારિ મૂલાનિ; અમૂળ્હવિનયસ્સ ચત્તારિ મૂલાનિ; પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ દ્વે મૂલાનિ – યો ચ દેસેતિ યસ્સ ચ દેસેતિ; યેભુય્યસિકાય ચત્તારિ મૂલાનિ; તસ્સપાપિયસિકાય ચત્તારિ મૂલાનિ; તિણવત્થારકસ્સ ચત્તારિ મૂલાનિ – સઙ્ઘસમ્મુખતા, ધમ્મસમ્મુખતા, વિનયસમ્મુખતા, પુગ્ગલસમ્મુખતા – સત્તન્નં સમથાનં ઇમાનિ છબ્બીસ મૂલાનિ.

સત્તન્નં સમથાનં કતમે છત્તિંસ સમુટ્ઠાના? સતિવિનયસ્સ કમ્મસ્સ કિરિયા, કરણં, ઉપગમનં, અજ્ઝુપગમનં, અધિવાસના, અપ્પટિક્કોસના. અમૂળ્હવિનયસ્સ કમ્મસ્સ...પે॰... પટિઞ્ઞાતકરણસ્સ કમ્મસ્સ... યેભુય્યસિકાય કમ્મસ્સ... તસ્સપાપિયસિકાય કમ્મસ્સ... તિણવત્થારકસ્સ કમ્મસ્સ કિરિયા, કરણં, ઉપગમનં, અજ્ઝુપગમનં, અધિવાસના, અપ્પટિક્કોસના – સત્તન્નં સમથાનં ઇમે છત્તિંસ સમુટ્ઠાના.

૧૦. સત્તસમથનાનત્થાદિ

૩૫૪. સમ્મુખાવિનયોતિ વા સતિવિનયોતિ વા – ઇમે ધમ્મા નાનત્થા નાનાબ્યઞ્જના ઉદાહુ એકત્થા બ્યઞ્જનમેવ નાનં? સમ્મુખાવિનયોતિ વા અમૂળ્હવિનયોતિ વા...પે॰... સમ્મુખાવિનયોતિ વા પટિઞ્ઞાતકરણન્તિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા યેભુય્યસિકાતિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા તસ્સપાપિયસિકાતિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા તિણવત્થારકોતિ વા – ઇમે ધમ્મા નાનત્થા નાનાબ્યઞ્જના ઉદાહુ એકત્થા બ્યઞ્જનમેવ નાનં? સમ્મુખાવિનયોતિ વા સતિવિનયોતિ વા – ઇમે ધમ્મા નાનત્થા ચેવ નાનાબ્યઞ્જના ચ. સમ્મુખાવિનયોતિ વા અમૂળ્હવિનયોતિ વા...પે॰... સમ્મુખાવિનયોતિ વા પટિઞ્ઞાતકરણન્તિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા યેભુય્યસિકાતિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા તસ્સપાપિયસિકાતિ વા... સમ્મુખાવિનયોતિ વા તિણવત્થારકોતિ વા – ઇમે ધમ્મા નાનત્થા ચેવ નાના બ્યઞ્જના ચ.

૩૫૫. [ચૂળવ॰ ૨૨૪] વિવાદો વિવાદાધિકરણં, વિવાદો નો અધિકરણં, અધિકરણં નો વિવાદો, અધિકરણઞ્ચેવ વિવાદો ચ? સિયા વિવાદો વિવાદાધિકરણં, સિયા વિવાદો નો અધિકરણં, સિયા અધિકરણં નો વિવાદો, સિયા અધિકરણઞ્ચેવ વિવાદો ચ.

તત્થ કતમો વિવાદો વિવાદાધિકરણં? ઇધ ભિક્ખૂ વિવદન્તિ ધમ્મોતિ વા અધમ્મોતિ વા...પે॰... દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ વા અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ વા. યં તત્થ ભણ્ડનં, કલહો, વિગ્ગહો, વિવાદો, નાનાવાદો, અઞ્ઞથાવાદો, વિપચ્ચતાય વોહારો, મેધકં – અયં વિવાદો વિવાદાધિકરણં.

તત્થ કતમો વિવાદો નો અધિકરણં? માતાપિ પુત્તેન વિવદતિ, પુત્તોપિ માતરા વિવદતિ, પિતાપિ પુત્તેન વિવદતિ, પુત્તોપિ પિતરા વિવદતિ, ભાતાપિ ભાતરા વિવદતિ, ભાતાપિ ભગિનિયા વિવદતિ, ભગિનીપિ ભાતરા વિવદતિ, સહાયોપિ સહાયેન વિવદતિ – અયં વિવાદો નો અધિકરણં.

તત્થ કતમં અધિકરણં નો વિવાદો? અનુવાદાધિકરણં, આપત્તાધિકરણં, કિચ્ચાધિકરણં – ઇદં અધિકરણં નો વિવાદો.

તત્થ કતમં અધિકરણઞ્ચેવ વિવાદો ચ? વિવાદાધિકરણં અધિકરણઞ્ચેવ વિવાદો ચ.

૩૫૬. [ચૂળવ॰ ૨૨૪ આદયો] અનુવાદો અનુવાદાધિકરણં, અનુવાદો નો અધિકરણં, અધિકરણં નો અનુવાદો, અધિકરણઞ્ચેવ અનુવાદો ચ? સિયા અનુવાદો અનુવાદાધિકરણં, સિયા અનુવાદો નો અધિકરણં, સિયા અધિકરણં નો અનુવાદો, સિયા અધિકરણઞ્ચેવ અનુવાદો ચ.

તત્થ કતમો અનુવાદો અનુવાદાધિકરણં? ઇધ ભિક્ખૂ ભિક્ખું અનુવદન્તિ સીલવિપત્તિયા વા આચારવિપત્તિયા વા દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા આજીવવિપત્તિયા વા. યો તત્થ અનુવાદો, અનુવદના અનુલ્લપના

અનુભણના અનુસમ્પવઙ્કતા અબ્ભુસ્સહનતા અનુબલપ્પદાનં – અયં અનુવાદો અનુવાદાધિકરણં.

તત્થ કતમો અનુવાદો નો અધિકરણં? માતાપિ પુત્તં અનુવદતિ, પુત્તોપિ માતરં અનુવદતિ, પિતાપિ પુત્તં અનુવદતિ, પુત્તોપિ પિતરં અનુવદતિ, ભાતાપિ ભાતરં અનુવદતિ, ભાતાપિ ભગિનિં અનુવદતિ, ભગિનીપિ ભાતરં અનુવદતિ, સહાયોપિ સહાયં અનુવદતિ – અયં અનુવાદો નો અધિકરણં.

તત્થ કતમં અધિકરણં નો અનુવાદો? આપત્તાધિકરણં કિચ્ચાધિકરણં વિવાદાધિકરણં – ઇદં અધિકરણં નો અનુવાદો.

તત્થ કતમં અધિકરણઞ્ચેવ અનુવાદો ચ? અનુવાદાધિકરણં અધિકરણઞ્ચેવ અનુવાદો ચ.

૩૫૭. આપત્તિ આપત્તાધિકરણં, આપત્તિ નો અધિકરણં, અધિકરણં નો આપત્તિ, અધિકરણઞ્ચેવ આપત્તિ ચ? સિયા આપત્તિ આપત્તાધિકરણં, સિયા આપત્તિ નો અધિકરણં, સિયા અધિકરણં નો આપત્તિ, સિયા અધિકરણઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

તત્થ કતમા આપત્તિ આપત્તાધિકરણં? પઞ્ચપિ આપત્તિક્ખન્ધા આપત્તાધિકરણં . સત્તપિ આપત્તિક્ખન્ધા આપત્તાધિકરણં. અયં આપત્તિ આપત્તાધિકરણં.

તત્થ કતમા આપત્તિ નો અધિકરણં? સોતાપત્તિ સમાપત્તિ – અયં આપત્તિ નો અધિકરણં.

તત્થ કતમં અધિકરણં નો આપત્તિ? કિચ્ચાધિકરણં વિવાદાધિકરણં અનુવાદાધિકરણં – ઇદં અધિકરણં નો આપત્તિ.

તત્થ કતમં અધિકરણઞ્ચેવ આપત્તિ ચ? આપત્તાધિકરણં અધિકરણઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

૩૫૮. [ચૂળવ॰ ૨૨૩] કિચ્ચં કિચ્ચાધિકરણં, કિચ્ચં નો અધિકરણં, અધિકરણં નો કિચ્ચં, અધિકરણઞ્ચેવ કિચ્ચઞ્ચ? સિયા કિચ્ચં કિચ્ચાધિકરણં, સિયા કિચ્ચં નો અધિકરણં, સિયા અધિકરણં નો કિચ્ચં, સિયા અધિકરણઞ્ચેવ કિચ્ચઞ્ચ.

તત્થ કતમં કિચ્ચં કિચ્ચાધિકરણં? યા સઙ્ઘસ્સ કિચ્ચયતા કરણીયતા અપલોકનકમ્મં ઞત્તિકમ્મં ઞત્તિદુતિયકમ્મં ઞત્તિચતુત્થકમ્મં – ઇદં કિચ્ચં કિચ્ચાધિકરણં.

તત્થ કતમં કિચ્ચં નો અધિકરણં? આચરિયકિચ્ચં ઉપજ્ઝાયકિચ્ચં [ઉપજ્ઝાયકિચ્ચં સકિચ્ચં (ક॰)] સમાનુપજ્ઝાયકિચ્ચં સમાનાચરિયકિચ્ચં – ઇદં કિચ્ચં નો અધિકરણં.

તત્થ કતમં અધિકરણં નો કિચ્ચં? વિવાદાધિકરણં અનુવાદાધિકરણં આપત્તાધિકરણં – ઇદં અધિકરણં નો કિચ્ચં.

તત્થ કતમં અધિકરણઞ્ચેવ કિચ્ચઞ્ચ? કિચ્ચાધિકરણં અધિકરણઞ્ચેવ કિચ્ચં ચાતિ.

અધિકરણભેદો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

અધિકરણં ઉક્કોટા, આકારા પુગ્ગલેન ચ;
નિદાનહેતુપચ્ચયા, મૂલં સમુટ્ઠાનેન ચ.

આપત્તિ હોતિ યત્થ ચ, સંસટ્ઠા નિદાનેન ચ [સંસટ્ઠા નિદાનપભવા (સી॰)];
હેતુપચ્ચયમૂલાનિ, સમુટ્ઠાનેન બ્યઞ્જના;
વિવાદો અધિકરણન્તિ, ભેદાધિકરણે ઇદન્તિ.

અપરગાથાસઙ્ગણિકં

૧. ચોદનાદિપુચ્છાવિસ્સજ્જના

૩૫૯.ચોદના કિમત્થાય, સારણા કિસ્સ કારણા;
સઙ્ઘો કિમત્થાય, મતિકમ્મં પન કિસ્સ કારણા.

ચોદના સારણત્થાય, નિગ્ગહત્થાય સારણા;
સઙ્ઘો પરિગ્ગહત્થાય, મતિકમ્મં પન પાટિયેક્કં.

મા ખો તુરિતો અભણિ, મા ખો ચણ્ડિકતો ભણિ;
મા ખો પટિઘં જનયિ, સચે અનુવિજ્જકો તુવં.

મા ખો સહસા અભણિ, કથં વિગ્ગાહિકં અનત્થસંહિતં;
સુત્તે વિનયે અનુલોમે, પઞ્ઞત્તે અનુલોમિકે.

અનુયોગવત્તં નિસામય, કુસલેન બુદ્ધિમતા કતં;
સુવુત્તં સિક્ખાપદાનુલોમિકં, ગતિં ન નાસેન્તો સમ્પરાયિકં;
હિતેસી અનુયુઞ્જસ્સુ, કાલેનત્થૂપસંહિતં.

ચુદિતસ્સ ચ ચોદકસ્સ ચ;
સહસા વોહારં મા પધારેસિ;
ચોદકો આહ આપન્નોતિ;
ચુદિતકો આહ અનાપન્નોતિ.

ઉભો અનુક્ખિપન્તો, પટિઞ્ઞાનુસન્ધિતેન કારયે;
પટિઞ્ઞા લજ્જીસુ કતા, અલજ્જીસુ એવં ન વિજ્જતિ;
બહુમ્પિ અલજ્જી ભાસેય્ય, વત્તાનુસન્ધિતેન [વુત્તાનુસન્ધિતેન (સી॰ સ્યા॰ ક॰)] કારયે.

અલજ્જી કીદિસો હોતિ, પટિઞ્ઞા યસ્સ ન રૂહતિ;
એતઞ્ચ [એવઞ્ચ (ક॰)] તાહં પુચ્છામિ, કીદિસો વુચ્ચતિ અલજ્જી પુગ્ગલો.

સઞ્ચિચ્ચ આપત્તિં આપજ્જતિ, આપત્તિં પરિગૂહતિ;
અગતિગમનઞ્ચ ગચ્છતિ, એદિસો વુચ્ચતિ અલજ્જીપુગ્ગલો.

સચ્ચં અહમ્પિ જાનામિ, એદિસો વુચ્ચતિ અલજ્જીપુગ્ગલો;
અઞ્ઞઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કીદિસો વુચ્ચતિ લજ્જીપુગ્ગલો.

સઞ્ચિચ્ચ આપત્તિં નાપજ્જતિ, આપત્તિં ન પરિગૂહતિ;

અગતિગમનં ન ગચ્છતિ, એદિસો વુચ્ચતિ લજ્જીપુગ્ગલો.

સચ્ચં અહમ્પિ જાનામિ, એદિસો વુચ્ચતિ લજ્જીપુગ્ગલો;
અઞ્ઞઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કીદિસો વુચ્ચતિ અધમ્મચોદકો.

અકાલે ચોદેતિ અભૂતેન;
ફરુસેન અનત્થસંહિતેન;
દોસન્તરો ચોદેતિ નો મેત્તાચિત્તો;
એદિસો વુચ્ચતિ અધમ્મચોદકો.

સચ્ચં અહમ્પિ જાનામિ, એદિસો વુચ્ચતિ અધમ્મચોદકો;
અઞ્ઞઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કીદિસો વુચ્ચતિ ધમ્મચોદકો.

કાલેન ચોદેતિ ભૂતેન, સણ્હેન અત્થસંહિતેન;
મેત્તાચિત્તો ચોદેતિ નો દોસન્તરો;
એદિસો વુચ્ચતિ ધમ્મચોદકો.

સચ્ચં અહમ્પિ જાનામિ, એદિસો વુચ્ચતિ ધમ્મચોદકો;
અઞ્ઞઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કીદિસો વુચ્ચતિ બાલચોદકો.

પુબ્બાપરં ન જાનાતિ, પુબ્બાપરસ્સ અકોવિદો;
અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ;
અનુસન્ધિવચનપથસ્સ અકોવિદો;
એદિસો વુચ્ચતિ બાલચોદકો.

સચ્ચં અહમ્પિ જાનામિ, એદિસો વુચ્ચતિ બાલચોદકો;
અઞ્ઞઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કીદિસો વુચ્ચતિ પણ્ડિતચોદકો.

પુબ્બાપરમ્પિ જાનાતિ, પુબ્બાપરસ્સ કોવિદો;
અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથસ્સ કોવિદો;
એદિસો વુચ્ચતિ પણ્ડિતચોદકો.

સચ્ચં અહમ્પિ જાનામિ, એદિસો વુચ્ચતિ પણ્ડિતચોદકો;
અઞ્ઞઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, ચોદના કિન્તિ વુચ્ચતિ.

સીલવિપત્તિયા ચોદેતિ, અથો આચારદિટ્ઠિયા;
આજીવેનપિ ચોદેતિ, ચોદના તેન વુચ્ચતીતિ.

અપરં ગાથાસઙ્ગણિકં નિટ્ઠિતં.

ચોદનાકણ્ડં

૧. અનુવિજ્જકઅનુયોગો

૩૬૦. અનુવિજ્જકેન ચોદકો પુચ્છિતબ્બો – ‘‘યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમં ભિક્ખું ચોદેસિ, કિમ્હિ નં ચોદેસિ, સીલવિપત્તિયા વા ચોદેસિ, આચારવિપત્તિયા વા ચોદેસિ, દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા ચોદેસી’’તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ‘‘સીલવિપત્તિયા વા ચોદેમિ, આચારવિપત્તિયા વા ચોદેમિ, દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા ચોદેમી’’તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘જાનાસિ પનાયસ્મા સીલવિપત્તિં, જાનાસિ આચારવિપત્તિં, જાનાસિ દિટ્ઠિવિપત્તિ’’ન્તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ‘‘જાનામિ ખો અહં, આવુસો, સીલવિપત્તિં, જાનામિ આચારવિપત્તિં, જાનામિ દિટ્ઠિવિપત્તિ’’ન્તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘કતમા પનાવુસો, સીલવિપત્તિ? કતમા આચારવિપત્તિ? કતમા દિટ્ઠિવિપત્તી’’તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ‘‘ચત્તારિ ચ પારાજિકાનિ, તેરસ ચ સઙ્ઘાદિસેસા – અયં સીલવિપત્તિ. થુલ્લચ્ચયં, પાચિત્તિયં, પાટિદેસનીયં, દુક્કટં, દુબ્ભાસિતં, અયં આચારવિપત્તિ. મિચ્છાદિટ્ઠિ, અન્તગ્ગાહિકા દિટ્ઠિ – અયં દિટ્ઠિવિપત્તી’’તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમં ભિક્ખું ચોદેસિ, દિટ્ઠેન વા ચોદેસિ સુતેન વા ચોદેસિ પરિસઙ્કાય વા ચોદેસી’’તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ‘‘દિટ્ઠેન વા ચોદેમિ સુતેન વા ચોદેમિ પરિસઙ્કાય વા ચોદેમી’’તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમં ભિક્ખું દિટ્ઠેન ચોદેસિ, કિં તે દિટ્ઠં કિન્તિ તે દિટ્ઠં, કદા તે દિટ્ઠં, કત્થ તે દિટ્ઠં પારાજિકં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, કત્થ ચ ત્વં અહોસિ, કત્થ ચાયં ભિક્ખુ અહોસિ, કિઞ્ચ ત્વં કરોસિ, કિં ચાયં ભિક્ખુ કરોતી’’તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ‘‘ન ખો અહં, આવુસો, ઇમં ભિક્ખું દિટ્ઠેન ચોદેમિ, અપિ ચ સુતેન ચોદેમી’’તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમં ભિક્ખું સુતેન ચોદેસિ, કિં તે સુતં, કિન્તિ તે સુતં, કદા તે સુતં , કત્થ તે સુતં, પારાજિકં અજ્ઝાપન્નોતિ સુતં, સઙ્ઘાદિસેસં... થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નોતિ સુતં, ભિક્ખુસ્સ સુતં, ભિક્ખુનિયા સુતં, સિક્ખમાનાય સુતં , સામણેરસ્સ સુતં, સામણેરિયા સુતં, ઉપાસકસ્સ સુતં, ઉપાસિકાય સુતં, રાજૂનં સુતં, રાજમહામત્તાનં સુતં, તિત્થિયાનં સુતં, તિત્થિયસાવકાનં સુત’’ન્તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ‘‘ન ખો અહં, આવુસો, ઇમં ભિક્ખું સુતેન ચોદેમિ, અપિ ચ પરિસઙ્કાય ચોદેમી’’તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ‘‘યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમં ભિક્ખું પરિસઙ્કાય ચોદેસિ, કિં પરિસઙ્કસિ, કિન્તિ પરિસઙ્કસિ, કદા પરિસઙ્કસિ, કત્થ પરિસઙ્કસિ, પારાજિકં અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, ભિક્ખુસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ભિક્ખુનિયા સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સિક્ખમાનાય સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સામણેરસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સામણેરિયા સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ઉપાસકસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ઉપાસિકાય સુત્વા પરિસઙ્કસિ, રાજૂનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ, રાજમહામત્તાનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ, તિત્થિયાનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ, તિત્થિયસાવકાનં સુત્વા પરિસઙ્કસી’’તિ?

૩૬૧દિટ્ઠં દિટ્ઠેન સમેતિ દિટ્ઠેન સંસન્દતે દિટ્ઠં;
દિટ્ઠં પટિચ્ચ ન ઉપેતિ અસુદ્ધપરિસઙ્કિતો;
સો પુગ્ગલો પટિઞ્ઞાય કાતબ્બો તેનુપોસથો.

સુતં સુતેન સમેતિ સુતેન સંસન્દતે સુતં;

સુતં પટિચ્ચ ન ઉપેતિ અસુદ્ધપરિસઙ્કિતો;
સો પુગ્ગલો પટિઞ્ઞાય કાતબ્બો તેનુપોસથો.

મુતં મુતેન સમેતિ મુતેન સંસન્દતે મુતં;
મુતં પટિચ્ચ ન ઉપેતિ અસુદ્ધપરિસઙ્કિતો;
સો પુગ્ગલો પટિઞ્ઞાય કાતબ્બો તેનુપોસથો.

૩૬૨. ચોદનાય કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? ચોદનાય ઓકાસકમ્મં આદિ, કિરિયા મજ્ઝે, સમથો પરિયોસાનં. ચોદનાય કતિ મૂલાનિ, કતિ વત્થૂનિ, કતિ ભૂમિયો, કતિહાકારેહિ ચોદેતિ? ચોદનાય દ્વે મૂલાનિ, તીણિ વત્થૂનિ, પઞ્ચ ભૂમિયો, દ્વીહાકારેહિ ચોદેતિ. ચોદનાય કતમાનિ દ્વે મૂલાનિ? સમૂલિકા વા અમૂલિકા વા – ચોદનાય ઇમાનિ દ્વે મૂલાનિ. ચોદનાય કતમાનિ તીણિ વત્થૂનિ? દિટ્ઠેન સુતેન પરિસઙ્કાય – ચોદનાય ઇમાનિ તીણિ વત્થૂનિ. ચોદના કતમા પઞ્ચ ભૂમિયો? કાલેન વક્ખામિ નો અકાલેન, ભૂતેન વક્ખામિ નો અભૂતેન, સણ્હેન વક્ખામિ નો ફરુસેન, અત્થસંહિતેન વક્ખામિ નો અનત્થસંહિતેન, મેત્તાચિત્તો વક્ખામિ નો દોસન્તરોતિ – ચોદનાય ઇમા પઞ્ચ ભૂમિયો.

કતમેહિ દ્વીહાકારેહિ ચોદેતિ? કાયેન વા ચોદેતિ વાચાય વા ચોદેતિ – ઇમેહિ દ્વીહાકારેહિ ચોદેતિ.

૨. ચોદકાદિપટિપત્તિ

૩૬૩. ચોદકેન કથં પટિપજ્જિતબ્બં? ચુદિતકેન કથં પટિપજ્જિતબ્બં? સઙ્ઘેન કથં પટિપજ્જિતબ્બં? અનુવિજ્જકેન કથં પટિપજ્જિતબ્બં? ચોદકેન કથં પટિપજ્જિતબ્બન્તિ? ચોદકેન પઞ્ચસુ ધમ્મેસુ પતિટ્ઠાય પરો ચોદેતબ્બો. કાલેન વક્ખામિ નો અકાલેન, ભૂતેન વક્ખામિ નો અભૂતેન, સણ્હેન વક્ખામિ નો ફરુસેન, અત્થસંહિતેન વક્ખામિ નો અનત્થસંહિતેન, મેત્તાચિત્તો વક્ખામિ નો દોસન્તરોતિ – ચોદકેન એવં પટિપજ્જિતબ્બં. ચુદિતકેન કથં પટિપજ્જિતબ્બન્તિ? ચુદિતકેન દ્વીસુ ધમ્મેસુ પટિપજ્જિતબ્બં. સચ્ચે ચ અકુપ્પે ચ – ચુદિતકેન એવં પટિપજ્જિતબ્બં. સઙ્ઘેન કથં પટિપજ્જિતબ્બન્તિ? સઙ્ઘેન ઓતિણ્ણાનોતિણ્ણં જાનિતબ્બં. સઙ્ઘેન એવં પટિપજ્જિતબ્બં. અનુવિજ્જકેન કથં પટિપજ્જિતબ્બન્તિ? અનુવિજ્જકેન યેન ધમ્મેન યેન વિનયેન યેન સત્થુસાસનેન તં અધિકરણં વૂપસમ્મતિ તથા તં અધિકરણં વૂપસમેતબ્બં. અનુવિજ્જકેન એવં પટિપજ્જિતબ્બં.

૩૬૪ઉપોસથો કિમત્થાય, પવારણા કિસ્સ કારણા;
પરિવાસો કિમત્થાય, મૂલાયપટિકસ્સના કિસ્સ કારણા;
માનત્તં કિમત્થાય, અબ્ભાનં કિસ્સ કારણા.

ઉપોસથો સામગ્ગત્થાય, વિસુદ્ધત્થાય પવારણા;
પરિવાસો માનત્તત્થાય, મૂલાયપટિકસ્સના નિગ્ગહત્થાય;
માનત્તં અબ્ભાનત્થાય, વિસુદ્ધત્થાય અબ્ભાનં.

છન્દા દોસા ભયા મોહા, થેરે ચ પરિભાસતિ;
કાયસ્સ ભેદા દુપ્પઞ્ઞો, ખતો ઉપહતિન્દ્રિયો;

નિરયં ગચ્છતિ દુમ્મેધો, ન ચ સિક્ખાય ગારવો.

ન ચ આમિસં નિસ્સાય;
ન ચ નિસ્સાય પુગ્ગલં;
ઉભો એતે વિવજ્જેત્વા;
યથાધમ્મો તથા કરે.

૩. ચોદકસ્સઅત્તઝાપનં

કોધનો ઉપનાહી ચ;
ચણ્ડો ચ પરિભાસકો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

ઉપકણ્ણકં જપ્પતિ જિમ્હં પેક્ખતિ;
વીતિહરતિ કુમ્મગ્ગં પટિસેવતિ;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

અકાલેન ચોદેતિ અભૂતેન;
ફરુસેન અનત્થસંહિતેન;
દોસન્તરો ચોદેતિ નો મેત્તાચિત્તો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

ધમ્માધમ્મં ન જાનાતિ;
ધમ્માધમ્મસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

વિનયાવિનયં ન જાનાતિ;
વિનયાવિનયસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

ભાસિતાભાસિતં ન જાનાતિ;
ભાસિતાભાસિતસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;

તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

આચિણ્ણાનાચિણ્ણં ન જાનાતિ;
આચિણ્ણાનાચિણ્ણસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

પઞ્ઞત્તાપઞ્ઞત્તં ન જાનાતિ;
પઞ્ઞત્તાપઞ્ઞત્તસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ;
આપત્તાનાપત્તિયા અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

લહુકગરુકં ન જાનાતિ;
લહુકગરુકસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

સાવસેસાનવસેસં ન જાનાતિ;
સાવસેસાનવસેસસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં ન જાનાતિ;
દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

પુબ્બાપરં ન જાનાતિ;
પુબ્બાપરસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનં.

અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ;

અનુસન્ધિવચનપથસ્સ અકોવિદો;
અનાપત્તિયા આપત્તીતિ રોપેતિ;
તાદિસો ચોદકો ઝાપેતિ અત્તાનન્તિ.

ચોદનાકણ્ડં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

ચોદના અનુવિજ્જા ચ, આદિ મૂલેનુપોસથો;
ગતિ ચોદનકણ્ડમ્હિ, સાસનં પતિટ્ઠાપયન્તિ.

ચૂળસઙ્ગામો

૧. અનુવિજ્જકસ્સપટિપત્તિ

૩૬૫. [પરિ॰ ૪૨૧] સઙ્ગામાવચરે ભિક્ખુના સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમન્તેન નીચચિત્તેન સઙ્ઘો ઉપસઙ્કમિતબ્બો રજોહરણસમેન ચિત્તેન; આસનકુસલેન ભવિતબ્બં નિસજ્જકુસલેન; થેરે ભિક્ખૂ અનુપખજ્જન્તેન, નવે ભિક્ખૂ આસનેન અપ્પટિબાહન્તેન, યથાપતિરૂપે આસને નિસીદિતબ્બં; અનાનાકથિકેન ભવિતબ્બં અતિરચ્છાનકથિકેન; સામં વા ધમ્મો ભાસિતબ્બો પરો વા અજ્ઝેસિતબ્બો અરિયો વા તુણ્હીભાવો નાતિમઞ્ઞિતબ્બો.

સઙ્ઘેન અનુમતેન પુગ્ગલેન અનુવિજ્જકેન અનુવિજ્જિતુકામેન ન ઉપજ્ઝાયો પુચ્છિતબ્બો, ન આચરિયો પુચ્છિતબ્બો, ન સદ્ધિવિહારિકો પુચ્છિતબ્બો, ન અન્તેવાસિકો પુચ્છિતબ્બો, ન સમાનુપજ્ઝાયકો પુચ્છિતબ્બો, ન સમાનાચરિયકો પુચ્છિતબ્બો, ન જાતિ પુચ્છિતબ્બા, ન નામં પુચ્છિતબ્બં, ન ગોત્તં પુચ્છિતબ્બં, ન આગમો પુચ્છિતબ્બો, ન કુલપદેસો પુચ્છિતબ્બો, ન જાતિભૂમિ પુચ્છિતબ્બા. તં કિં કારણા? અત્રસ્સ પેમં વા દોસો વા. પેમે વા સતિ દોસે વા, છન્દાપિ ગચ્છેય્ય દોસાપિ ગચ્છેય્ય મોહાપિ ગચ્છેય્ય ભયાપિ ગચ્છેય્ય.

સઙ્ઘેન અનુમતેન પુગ્ગલેન અનુવિજ્જકેન અનુવિજ્જિતુકામેન સઙ્ઘગરુકેન ભવિતબ્બં નો પુગ્ગલગરુકેન, સદ્ધમ્મગરુકેન ભવિતબ્બં નો આમિસગરુકેન, અત્થવસિકેન ભવિતબ્બં નો પરિસકપ્પિકેન, કાલેન અનુવિજ્જિતબ્બં નો અકાલેન, ભૂતેન અનુવિજ્જિતબ્બં નો અભૂતેન, સણ્હેન અનુવિજ્જિતબ્બં નો ફરુસેન, અત્થસંહિતેન અનુવિજ્જિતબ્બં નો અનત્થસંહિતેન, મેત્તાચિત્તેન અનુવિજ્જિતબ્બં નો દોસન્તરેન, ન ઉપકણ્ણકજપ્પિના ભવિતબ્બં, ન જિમ્હં પેક્ખિતબ્બં, ન અક્ખિ નિખણિતબ્બં, ન ભમુકં ઉક્ખિપિતબ્બં, ન સીસં ઉક્ખિપિતબ્બં, ન હત્થવિકારો કાતબ્બો, ન હત્થમુદ્દા દસ્સેતબ્બા.

આસનકુસલેન ભવિતબ્બં નિસજ્જકુસલેન, યુગમત્તં પેક્ખન્તેન અત્થં અનુવિધિયન્તેન સકે આસને નિસીદિતબ્બં, ન ચ આસના વુટ્ઠાતબ્બં , ન વીતિહાતબ્બં, ન કુમ્મગ્ગો સેવિતબ્બો, ન બાહાવિક્ખેપકં [ન વાચા વિક્ખેપકં (સ્યા॰)] ભણિતબ્બં, અતુરિતેન ભવિતબ્બં અસાહસિકેન, અચણ્ડિકતેન ભવિતબ્બં વચનક્ખમે , મેત્તાચિત્તેન ભવિતબ્બં હિતાનુકમ્પિના, કારુણિકેન ભવિતબ્બં હિતપરિસક્કિના, અસમ્ફપ્પલાપિના ભવિતબ્બં પરિયન્તભાણિના, અવેરવસિકેન ભવિતબ્બં અનસુરુત્તેન, અત્તા પરિગ્ગહેતબ્બો, પરો પરિગ્ગહેતબ્બો, ચોદકો પરિગ્ગહેતબ્બો, ચુદિતકો પરિગ્ગહેતબ્બો, અધમ્મચોદકો પરિગ્ગહેતબ્બો, અધમ્મચુદિતકો પરિગ્ગહેતબ્બો, ધમ્મચોદકો પરિગ્ગહેતબ્બો, ધમ્મચુદિતકો પરિગ્ગહેતબ્બો, વુત્તં અહાપેન્તેન અવુત્તં અપકાસેન્તેન ઓતિણ્ણાનિ પદબ્યઞ્જનાનિ સાધુકં પરિગ્ગહેત્વા પરો પટિપુચ્છિત્વા યથા પટિઞ્ઞાય કારેતબ્બો, મન્દો હાસેતબ્બો [વેપો પહાસેતબ્બો (સ્યા॰)], ભીરૂ અસ્સાસેતબ્બો, ચણ્ડો નિસેધેતબ્બો, અસુચિ વિભાવેતબ્બો, ઉજુમદ્દવેન ન છન્દાગતિં ગન્તબ્બં, ન દોસાગતિં ગન્તબ્બં, ન મોહાગતિં ગન્તબ્બં, ન ભયાગતિં ગન્તબ્બં, મજ્ઝત્તેન ભવિતબ્બં ધમ્મેસુ ચ પુગ્ગલેસુ ચ. એવઞ્ચ પન અનુવિજ્જકો અનુવિજ્જમાનો સત્થુ ચેવ સાસનકરો હોતિ, વિઞ્ઞૂનઞ્ચ સબ્રહ્મચારીનં પિયો ચ હોતિ મનાપો ચ ગરુ ચ ભાવનીયો ચ.

૩૬૬. સુત્તં સંસન્દનત્થાય, ઓપમ્મં નિદસ્સનત્થાય, અત્થો વિઞ્ઞાપનત્થાય, પટિપુચ્છા ઠપનત્થાય, ઓકાસકમ્મં ચોદનત્થાય, ચોદના સારણત્થાય, સારણા સવચનીયત્થાય, સવચનીયં પલિબોધત્થાય, પલિબોધો

વિનિચ્છયત્થાય, વિનિચ્છયો સન્તીરણત્થાય, સન્તીરણં ઠાનાઠાનગમનત્થાય, ઠાનાઠાનગમનં દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહત્થાય, પેસલાનં ભિક્ખૂનં સમ્પગ્ગહત્થાય, સઙ્ઘો સમ્પરિગ્ગહસમ્પટિચ્છનત્થાય, સઙ્ઘેન અનુમતા પુગ્ગલા પચ્ચેકટ્ઠાયિનો અવિસંવાદકટ્ઠાયિનો.

વિનયો સંવરત્થાય, સંવરો અવિપ્પટિસારત્થાય, અવિપ્પટિસારો પામુજ્જત્થાય, પામુજ્જં પીતત્થાય, પીતિ પસ્સદ્ધત્થાય, પસ્સદ્ધિ સુખત્થાય, સુખં સમાધત્થાય, સમાધિ યથાભૂતઞાણદસ્સનત્થાય, યથાભૂતઞાણદસ્સનં નિબ્બિદત્થાય, નિબ્બિદા વિરાગત્થાય, વિરાગો વિમુત્તત્થાય, વિમુત્તિ વિમુત્તિઞાણદસ્સનત્થાય, વિમુત્તિઞાણદસ્સનં અનુપાદાપરિનિબ્બાનત્થાય. એતદત્થા કથા, એતદત્થા મન્તના, એતદત્થા ઉપનિસા, એતદત્થં સોતાવધાનં – યદિદં અનુપાદાચિત્તસ્સ વિમોક્ખોતિ.

૩૬૭.અનુયોગવત્તં નિસામય, કુસલેન બુદ્ધિમતા કતં;
સુવુત્તં સિક્ખાપદાનુલોમિકં, ગતિં ન નાસેન્તો સમ્પરાયિકં.

વત્થું વિપત્તિં આપત્તિં, નિદાનં આકારઅકોવિદો;
પુબ્બાપરં ન જાનાતિ, કતાકતં સમેન ચ.

કમ્મઞ્ચ અધિકરણઞ્ચ, સમથે ચાપિ અકોવિદો;
રત્તો દુટ્ઠો ચ મૂળ્હો ચ, ભયા મોહા ચ ગચ્છતિ.

ન ચ સઞ્ઞત્તિકુસલો, નિજ્ઝત્તિયા ચ અકોવિદો;
લદ્ધપક્ખો અહિરિકો, કણ્હકમ્મો અનાદરો;
સ વે [સચે (ક॰)] તાદિસકો ભિક્ખુ, અપ્પટિક્ખોતિ વુચ્ચતિ.

વત્થું વિપત્તિં આપત્તિં, નિદાનં આકારકોવિદો;
પુબ્બાપરઞ્ચ જાનાતિ, કતાકતં સમેન ચ.

કમ્મઞ્ચ અધિકરણઞ્ચ, સમથે ચાપિ કોવિદો;
અરત્તો અદુટ્ઠો અમૂળ્હો, ભયા મોહા ન ગચ્છતિ.

સઞ્ઞત્તિયા ચ કુસલો, નિજ્ઝત્તિયા ચ કોવિદો;
લદ્ધપક્ખો હિરિમનો, સુક્કકમ્મો સગારવો;
સ વે તાદિસકો ભિક્ખુ, સપ્પટિક્ખોતિ વુચ્ચતીતિ.

ચૂળસઙ્ગામો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

નીચચિત્તેન પુચ્છેય્ય, ગરુ સઙ્ઘે ન પુગ્ગલે;
સુત્તં સંસન્દનત્થાય, વિનયાનુગ્ગહેન ચ;

ઉદ્દાનં ચૂળસઙ્ગામે, એકુદ્દેસો [એકુદ્દેસં (સી॰ સ્યા॰)] ઇદં કતન્તિ.

મહાસઙ્ગામો

૧. વોહરન્તેન જાનિતબ્બાદિ

૩૬૮. સઙ્ગામાવચરે ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરન્તેન વત્થુ જાનિતબ્બં, વિપત્તિ જાનિતબ્બા, આપત્તિ જાનિતબ્બા, નિદાનં જાનિતબ્બં, આકારો જાનિતબ્બો, પુબ્બાપરં જાનિતબ્બં, કતાકતં જાનિતબ્બં, કમ્મં જાનિતબ્બં, અધિકરણં જાનિતબ્બં, સમથો જાનિતબ્બો, ન છન્દાગતિ ગન્તબ્બા, ન દોસાગતિ ગન્તબ્બા, ન મોહાગતિ ગન્તબ્બા, ન ભયાગતિ ગન્તબ્બા, સઞ્ઞાપનીયે ઠાને સઞ્ઞાપેતબ્બં, નિજ્ઝાપનીયે ઠાને નિજ્ઝાપેતબ્બં, પેક્ખનીયે ઠાને પેક્ખિતબ્બં, પસાદનીયે ઠાને પસાદેતબ્બં, લદ્ધપક્ખોમ્હીતિ પરપક્ખો નાવજાનિતબ્બો, બહુસ્સુતોમ્હીતિ અપ્પસ્સુતો નાવજાનિતબ્બો, થેરતરોમ્હીતિ નવકતરો નાવજાનિતબ્બો, અસમ્પત્તં ન બ્યાહાતબ્બં, સમ્પત્તં ધમ્મતો વિનયતો ન પરિહાપેતબ્બં, યેન ધમ્મેન યેન વિનયેન યેન સત્થુસાસનેન તં અધિકરણં વૂપસમ્મતિ, તથા તં અધિકરણં વૂપસમેતબ્બં.

૩૬૯. વત્થુ **જાનિતબ્બન્તિ** અટ્ઠપારાજિકાનં [અટ્ઠન્નં પારાજિકાનં (સી॰ ક॰)] વત્થુ જાનિતબ્બં, તેવીસસઙ્ઘાદિસેસાનં વત્થુ જાનિતબ્બં, દ્વેઅનિયતાનં વત્થુ જાનિતબ્બં, દ્વેચત્તારીસનિસ્સગ્ગિયાનં વત્થુ જાનિતબ્બં, અટ્ઠાસીતિસતપાચિત્તિયાનં વત્થુ જાનિતબ્બં, દ્વાદસપાટિદેસનીયાનં વત્થુ જાનિતબ્બં, દુક્કટાનં વત્થુ જાનિતબ્બં, દુબ્ભાસિતાનં વત્થુ જાનિતબ્બં.

૩૭૦. **વિપત્તિ જાનિતબ્બા**તિ સીલવિપત્તિ જાનિતબ્બા, આચારવિપત્તિ જાનિતબ્બા, દિટ્ઠિવિપત્તિ જાનિતબ્બા, આજીવવિપત્તિ જાનિતબ્બા.

૩૭૧. **આપત્તિ જાનિતબ્બા**તિ પારાજિકાપત્તિ જાનિતબ્બા, સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિ જાનિતબ્બા, થુલ્લચ્ચયાપત્તિ જાનિતબ્બા, પાચિત્તિયાપત્તિ જાનિતબ્બા, પાટિદેસનીયાપત્તિ જાનિતબ્બા, દુક્કટાપત્તિ જાનિતબ્બા, દુબ્ભાસિતાપત્તિ જાનિતબ્બા.

૩૭૨. **નિદાનં જાનિતબ્બન્તિ** અટ્ઠપારાજિકાનં નિદાનં જાનિતબ્બં, તેવીસસઙ્ઘાદિસેસાનં નિદાનં જાનિતબ્બં, દ્વેઅનિયતાનં નિદાનં જાનિતબ્બં, દ્વેચત્તારીસનિસ્સગ્ગિયાનં નિદાનં જાનિતબ્બં, અટ્ઠાસીતિસતપાચિત્તિયાનં નિદાનં જાનિતબ્બં, દ્વાદસપાટિદેસનીયાનં નિદાનં જાનિતબ્બં, દુક્કટાનં નિદાનં જાનિતબ્બં, દુબ્ભાસિતાનં નિદાનં જાનિતબ્બં.

૩૭૩. **આકારો જાનિતબ્બો**તિ સઙ્ઘો આકારતો જાનિતબ્બો, ગણો આકારતો જાનિતબ્બો, પુગ્ગલો આકારતો જાનિતબ્બો, ચોદકો આકારતો જાનિતબ્બો, ચુદિતકો આકારતો જાનિતબ્બો . **સઙ્ઘો આકારતો જાનિતબ્બો**તિ પટિબલો નુ ખો અયં સઙ્ઘો ઇમં અધિકરણં વૂપસમેતું ધમ્મેન વિનયેન સત્થુસાસનેન ઉદાહુ નોતિ, એવં સઙ્ઘો આકારતો જાનિતબ્બો. **ગણો આકારતો જાનિતબ્બો**તિ પટિબલો નુ ખો અયં ગણો ઇમં અધિકરણં વૂપસમેતું ધમ્મેન વિનયેન સત્થુસાસનેન ઉદાહુ નોતિ, એવં ગણો આકારતો જાનિતબ્બો . **પુગ્ગલો આકારતો જાનિતબ્બો**તિ પટિબલો નુ ખો અયં પુગ્ગલો ઇમં અધિકરણં વૂપસમેતું ધમ્મેન વિનયેન સત્થુસાસનેન ઉદાહુ નોતિ, એવં પુગ્ગલો આકારતો જાનિતબ્બો. **ચોદકો આકારતો જાનિતબ્બો**તિ કચ્ચિ નુ ખો અયમાયસ્મા પઞ્ચસુ ધમ્મેસુ

પતિટ્ઠાય પરં ચોદેતિ ઉદાહુ નોતિ, એવં ચોદકો આકારતો જાનિતબ્બો. **ચુદિતકો આકારતો જાનિતબ્બો**તિ કચ્ચિ નુ ખો અયમાયસ્મા દ્વીસુ ધમ્મેસુ પતિટ્ઠિતો સચ્ચે ચ અકુપ્પે ચ ઉદાહુ નોતિ, એવં ચુદિતકો આકારતો જાનિતબ્બો.

૩૭૪. **પુબ્બાપરં જાનિતબ્બ**ન્તિ કચ્ચિ નુ ખો અયમાયસ્મા વત્થુતો વા વત્થું સઙ્કમતિ, વિપત્તિતો વા વિપત્તિં સઙ્કમતિ, આપત્તિતો વા આપત્તિં સઙ્કમતિ, અવજાનિત્વા વા પટિજાનાતિ, પટિજાનિત્વા વા અવજાનાતિ, અઞ્ઞેન વા અઞ્ઞં પટિચરતિ, ઉદાહુ નોતિ, એવં પુબ્બાપરં જાનિતબ્બં.

૩૭૫. **કતાકતં જાનિતબ્બ**ન્તિ મેથુનધમ્મો જાનિતબ્બો, મેથુનધમ્મસ્સ અનુલોમં જાનિતબ્બં, મેથુનધમ્મસ્સ પુબ્બભાગો જાનિતબ્બો. **મેથુનધમ્મો જાનિતબ્બો**તિ દ્વયંદ્વયસમાપત્તિ જાનિતબ્બા. **મેથુનધમ્મસ્સ અનુલોમં જાનિતબ્બ**ન્તિ ભિક્ખુ અત્તનો મુખેન પરસ્સ અઙ્ગજાતં ગણ્હાતિ . **મેથુનધમ્મસ્સ પુબ્બભાગો જાનિતબ્બો**તિ વણ્ણાવણ્ણો [વણ્ણો અવણ્ણો (સ્યા॰)], કાયસંસગ્ગો, દુટ્ઠુલ્લવાચા, અત્તકામપારિચરિયા, વચનમનુપ્પદાનં [ધનમનુપ્પદાનં (ક॰)].

૩૭૬. **કમ્મં જાનિતબ્બ**ન્તિ સોળસકમ્માનિ જાનિતબ્બાનિ – ચત્તારિ અપલોકનકમ્માનિ જાનિતબ્બાનિ, ચત્તારિ ઞત્તિકમ્માનિ જાનિતબ્બાનિ, ચત્તારિ ઞત્તિદુતિયકમ્માનિ જાનિતબ્બાનિ, ચત્તારિ ઞત્તિચતુત્થકમ્માનિ જાનિતબ્બાનિ.

૩૭૭. **અધિકરણં જાનિતબ્બ**ન્તિ ચત્તારિ અધિકરણાનિ જાનિતબ્બાનિ – વિવાદાધિકરણં જાનિતબ્બં, અનુવાદાધિકરણં જાનિતબ્બં, આપત્તાધિકરણં જાનિતબ્બં, કિચ્ચાધિકરણં જાનિતબ્બં.

૩૭૮. **સમથો જાનિતબ્બો**તિ સત્ત સમથા જાનિતબ્બા – સમ્મુખાવિનયો જાનિતબ્બો, સતિવિનયો જાનિતબ્બો, અમૂળ્હવિનયો જાનિતબ્બો, પટિઞ્ઞાતકરણં જાનિતબ્બં, યેભુય્યસિકા જાનિતબ્બા, તસ્સપાપિયસિકા જાનિતબ્બા, તિણવત્થારકો જાનિતબ્બો.

૨. અગતિઅગન્તબ્બો

૩૭૯. **ન છન્દાગતિ ગન્તબ્બા**તિ છન્દાગતિં ગચ્છન્તો કથં છન્દાગતિં ગચ્છતિ? ઇધેકચ્ચો – ''અયં મે ઉપજ્ઝાયો વા આચરિયો વા સદ્ધિવિહારિકો વા અન્તેવાસિકો વા સમાનુપજ્ઝાયકો વા સમાનાચરિયકો વા સન્દિટ્ઠો વા સમ્ભત્તો વા ઞાતિસાલોહિતો વા''તિ, તસ્સાનુકમ્પાય તસ્સાનુરક્ખાય અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, અનાચિણ્ણં તથાગતેન આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, અનાપત્તિં આપત્તીતિ દીપેતિ, આપત્તિં અનાપત્તીતિ દીપેતિ, લહુકં આપત્તિં ગરુકા આપત્તીતિ દીપેતિ, ગરુકં આપત્તિં લહુકા આપત્તીતિ દીપેતિ, સાવસેસં આપત્તિં અનવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ, અનવસેસં આપત્તિં સાવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ, દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ. ઇમેહિ અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ છન્દાગતિં ગચ્છન્તો બહુજનાહિતાય પટિપન્નો હોતિ બહુજનાસુખાય બહુનો

જનસ્સ અનત્થાય અહિતાય દુક્ખાય દેવમનુસ્સાનં. ઇમેહિ અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ છન્દાગતિં ગચ્છન્તો ખતં ઉપહતં અત્તાનં પરિહરતિ, સાવજ્જો ચ હોતિ સાનુવજ્જો ચ વિઞ્ઞૂનં, બહુઞ્ચ અપુઞ્ઞં પસવતિ. છન્દાગતિં ગચ્છન્તો એવં છન્દાગતિં ગચ્છતિ.

૩૮૦. ન દોસાગતિ ગન્તબ્બાતિ દોસાગતિં ગચ્છન્તો કથં દોસાગતિં ગચ્છતિ? ઇધેકચ્ચો અનત્થં મે અચરીતિ આઘાતં બન્ધતિ, અનત્થં મે ચરતીતિ આઘાતં બન્ધતિ, અનત્થં મે ચરિસ્સતીતિ આઘાતં બન્ધતિ, પિયસ્સ મે મનાપસ્સ અનત્થં અચરિ... અનત્થં ચરતિ... અનત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતં બન્ધતિ, અપ્પિયસ્સ મે અમનાપસ્સ અત્થં અચરિ... અત્થં ચરતિ... અત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતં બન્ધતિ. ઇમેહિ નવહિ આઘાતવત્થૂહિ આઘાતો પટિઘાતો કુદ્ધો કોધાભિભૂતો અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ...પે॰... દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ. ઇમેહિ અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ દોસાગતિં ગચ્છન્તો બહુજનાહિતાય પટિપન્નો હોતિ બહુજનાસુખાય બહુનો જનસ્સ અનત્થાય અહિતાય દુક્ખાય દેવમનુસ્સાનં. ઇમેહિ અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ દોસાગતિં ગચ્છન્તો ખતં ઉપહતં અત્તાનં પરિહરતિ, સાવજ્જો ચ હોતિ સાનુવજ્જો ચ વિઞ્ઞૂનં બહુઞ્ચ અપુઞ્ઞં પસવતિ. દોસાગતિં ગચ્છન્તો એવં દોસાગતિં ગચ્છતિ.

૩૮૧. ન મોહાગતિ ગન્તબ્બાતિ મોહાગતિં ગચ્છન્તો કથં મોહાગતિં ગચ્છતિ? રત્તો રાગવસેન ગચ્છતિ, દુટ્ઠો દોસવસેન ગચ્છતિ, મૂળ્હો મોહવસેન ગચ્છતિ, પરામટ્ઠો દિટ્ઠિવસેન ગચ્છતિ, મૂળ્હો સંમૂળ્હો મોહાભિભૂતો અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ...પે॰... દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ. ઇમેહિ અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ મોહાગતિં ગચ્છન્તો બહુજનાહિતાય પટિપન્નો હોતિ બહુજનાસુખાય બહુનો જનસ્સ અનત્થાય અહિતાય દુક્ખાય દેવમનુસ્સાનં. ઇમેહિ અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ મોહાગતિં ગચ્છન્તો ખતં ઉપહતં અત્તાનં પરિહરતિ, સાવજ્જો ચ હોતિ સાનુવજ્જો ચ વિઞ્ઞૂનં, બહુઞ્ચ અપુઞ્ઞં પસવતિ. મોહાગતિં ગચ્છન્તો એવં મોહાગતિં ગચ્છતિ.

૩૮૨. ન ભયાગતિ ગન્તબ્બાતિ ભયાગતિં ગચ્છન્તો કથં ભયાગતિં ગચ્છતિ? ઇધેકચ્ચો – ''અયં વિસમનિસ્સિતો વા ગહનનિસ્સિતો વા બલવનિસ્સિતો વા કક્ખળો ફરુસો જીવિતન્તરાયં વા બ્રહ્મચરિયન્તરાયં વા કરિસ્સતી''તિ, તસ્સ ભયા ભીતો અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, અનાચિણ્ણં તથાગતેન આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેતિ, અનાપત્તિં આપત્તીતિ દીપેતિ, આપત્તિં અનાપત્તીતિ દીપેતિ, લહુકં આપત્તિં ગરુકા આપત્તીતિ દીપેતિ, ગરુકં આપત્તિં લહુકા આપત્તીતિ દીપેતિ, સાવસેસં આપત્તિં અનવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ, અનવસેસં આપત્તિં સાવસેસા આપત્તીતિ દીપેતિ, દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ. ઇમેહિ અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ ભયાગતિં ગચ્છન્તો બહુજનાહિતાય પટિપન્નો હોતિ બહુજનાસુખાય બહુનો જનસ્સ અનત્થાય અહિતાય દુક્ખાય દેવમનુસ્સાનં. ઇમેહિ અટ્ઠારસહિ વત્થૂહિ ભયાગતિં ગચ્છન્તો ખતં ઉપહતં અત્તાનં પરિહરતિ, સાવજ્જો ચ હોતિ સાનુવજ્જો ચ વિઞ્ઞૂનં, બહુઞ્ચ અપુઞ્ઞં પસવતિ. ભયાગતિં ગચ્છન્તો એવં ભયાગતિં ગચ્છતિ.

છન્દા દોસા ભયા મોહા, યો ધમ્મં અતિવત્તતિ;

નિહીયતિ તસ્સ યસો, કાળપક્ખેવ ચન્દિમાતિ.

૩. અગતિઅગમનં

૩૮૩. કથં ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ? અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, અવિનયં અવિનયોતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, વિનયં વિનયોતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, અનાચિણ્ણં તથાગતેન અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, અનાપત્તિં અનાપત્તીતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, આપત્તિં આપત્તીતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, લહુકં આપત્તિં લહુકા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ગરુકં આપત્તિં ગરુકા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, સાવસેસં આપત્તિં સાવસેસા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, અનવસેસં આપત્તિં અનવસેસા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ. એવં ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ.

૩૮૪. કથં ન દોસાગતિં ગચ્છતિ? અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેન્તો ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેન્તો ન દોસાગતિં ગચ્છતિ...પે॰... દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન દોસાગતિં ગચ્છતિ. એવં ન દોસાગતિં ગચ્છતિ.

૩૮૫. કથં ન મોહાગતિં ગચ્છતિ? અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેન્તો ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેન્તો ન મોહાગતિં ગચ્છતિ...પે॰... દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન મોહાગતિં ગચ્છતિ. એવં ન મોહાગતિં ગચ્છતિ.

૩૮૬. કથં ન ભયાગતિં ગચ્છતિ? અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, અવિનયં અવિનયોતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, વિનયં વિનયોતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, અભાસિતં અલપિતં તથાગતેન અભાસિતં અલપિતં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, ભાસિતં લપિતં તથાગતેન ભાસિતં લપિતં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, અનાચિણ્ણં તથાગતેન અનાચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, આચિણ્ણં તથાગતેન આચિણ્ણં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, અપઞ્ઞત્તં તથાગતેન અપઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, પઞ્ઞત્તં તથાગતેન પઞ્ઞત્તં તથાગતેનાતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, અનાપત્તિં અનાપત્તીતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, આપત્તિં આપત્તીતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, લહુકં આપત્તિં લહુકા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, ગરુકં આપત્તિં ગરુકા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, સાવસેસં આપત્તિં સાવસેસા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, અનવસેસં આપત્તિં અનવસેસા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો ન ભયાગતિં ગચ્છતિ. એવં ન ભયાગતિં ગચ્છતિ.

છન્દા દોસા ભયા મોહા, યો ધમ્મં નાતિવત્તતિ;
આપૂરતિ તસ્સ યસો, સુક્કપક્ખેવ ચન્દિમાતિ.

૪. સઞ્ઞાપનીયાદિ

૩૮૭. કથં સઞ્ઞાપનીયે ઠાને સઞ્ઞાપેતિ? અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેન્તો સઞ્ઞાપનીયે ઠાને સઞ્ઞાપેતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેન્તો સઞ્ઞાપનીયે ઠાને સઞ્ઞાપેતિ…પે॰… દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો સઞ્ઞાપનીયે ઠાને સઞ્ઞાપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો સઞ્ઞાપનીયે ઠાને સઞ્ઞાપેતિ. એવં સઞ્ઞાપનીયે ઠાને સઞ્ઞાપેતિ.

૩૮૮. કથં નિજ્ઝાપનીયે ઠાને નિજ્ઝાપેતિ? અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેન્તો નિજ્ઝાપનીયે ઠાને નિજ્ઝાપેતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેન્તો નિજ્ઝાપનીયે ઠાને નિજ્ઝાપેતિ…પે॰… દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો નિજ્ઝાપનીયે ઠાને નિજ્ઝાપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો નિજ્ઝાપનીયે ઠાને નિજ્ઝાપેતિ. એવં નિજ્ઝાપનીયે ઠાને નિજ્ઝાપેતિ.

૩૮૯. કથં પેક્ખનીયે ઠાને પેક્ખતિ? અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેન્તો પેક્ખનીયે ઠાને પેક્ખતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેન્તો પેક્ખનીયે ઠાને પેક્ખતિ…પે॰… દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો પેક્ખનીયે ઠાને પેક્ખતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો પેક્ખનીયે ઠાને પેક્ખતિ. એવં પેક્ખનીયે ઠાને પેક્ખતિ.

૩૯૦. કથં પસાદનીયે ઠાને પસાદેતિ? અધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેન્તો પસાદનીયે ઠાને પસાદેતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેન્તો પસાદનીયે ઠાને પસાદેતિ…પે॰… દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો પસાદનીયે ઠાને પસાદેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેન્તો પસાદનીયે ઠાને પસાદેતિ. એવં પસાદનીયે ઠાને પસાદેતિ.

૫. પરપક્ખાદિઅવજાનનં

૩૯૧. કથં લદ્ધપક્ખોમ્હીતિ પરપક્ખં અવજાનાતિ? ઇધેકચ્ચો લદ્ધપક્ખો હોતિ લદ્ધપરિવારો પક્ખવા ઞાતિમા. ‘‘અયં અલદ્ધપક્ખો અલદ્ધપરિવારો ન પક્ખવા ન ઞાતિમા’’તિ તસ્સ અવજાનન્તો અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ…પે॰… દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ. એવં લદ્ધપક્ખોમ્હીતિ પરપક્ખં અવજાનાતિ.

૩૯૨. કથં બહુસ્સુતોમ્હીતિ અપ્પસ્સુતં અવજાનાતિ? ઇધેકચ્ચો બહુસ્સુતો હોતિ સુતધરો સુતસન્નિચયો. ‘‘અયં અપ્પસ્સુતો અપ્પાગમો અપ્પધરો’’તિ તસ્સ અવજાનન્તો અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ…પે॰… દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ. એવં બહુસ્સુતોમ્હીતિ અપ્પસ્સુતં અવજાનાતિ.

૩૯૩. કથં થેરતરોમ્હીતિ નવકતરં અવજાનાતિ? ઇધેકચ્ચો થેરો હોતિ રત્તઞ્ઞૂ ચિરપબ્બજિતો અયં નવકો અપ્પઞ્ઞાતો અપ્પકતઞ્ઞૂ ઇમસ્સ વચનં અકતં ભવિસ્સતી’’તિ તસ્સ અવજાનન્તો અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ,

ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ ...પે॰... દુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં અદુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ, અદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં દુટ્ઠુલ્લા આપત્તીતિ દીપેતિ. એવં થેરતરોમ્હીતિ નવકતરં અવજાનાતિ.

૩૯૪. **અસમ્પત્તં ન બ્યાહરિતબ્બન્તિ** અનોતિણ્ણં ભારં [ભાસં (સ્યા॰)] ન ઓતારેતબ્બં. **સમ્પત્તં ધમ્મતો વિનયતો ન પરિહાપેતબ્બન્તિ** યંઅત્થાય સઙ્ઘો સન્નિપતિતો હોતિ તં અત્થં ધમ્મતો વિનયતો ન પરિહાપેતબ્બં.

૩૯૫. **યેન ધમ્મેના**તિ ભૂતેન વત્થુના. **યેન વિનયેના**તિ ચોદેત્વા સારેત્વા. **યેન સત્થુસાસનેના**તિ ઞત્તિસમ્પદાય અનુસ્સાવનસમ્પદાય, યેન ધમ્મેન યેન વિનયેન યેન સત્થુસાસનેન તં અધિકરણં વૂપસમ્મતિ, તથા તં અધિકરણં વૂપસમેતબ્બન્તિ.

૬. અનુવિજ્જકસ્સ અનુયોગં

૩૯૬. અનુવિજ્જકેન ચોદકો પુચ્છિતબ્બો – ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેસિ, કિમ્હિ નં ઠપેસિ, સીલવિપત્તિયા વા ઠપેસિ, આચારવિપત્તિયા વા ઠપેસિ, દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા ઠપેસી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''સીલવિપત્તિયા વા ઠપેમિ આચારવિપત્તિયા વા ઠપેમિ દિટ્ઠિવિપત્તિયા વા ઠપેમી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''જાનાતિ પનાયસ્મા સીલવિપત્તિં, જાનાતિ આચારવિપત્તિં, જાનાતિ દિટ્ઠિવિપત્તિ''ન્તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''જાનામિ ખો અહં, આવુસો, સીલવિપત્તિં, જાનામિ આચારવિપત્તિં, જાનામિ દિટ્ઠિવિપત્તિ''ન્તિ , સો એવમસ્સ વચનીયો – ''કતમા પનાવુસો, સીલવિપત્તિ કતમા આચારવિપત્તિ કતમા દિટ્ઠિવિપત્તી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''ચત્તારિ પારાજિકાનિ તેરસ સઙ્ઘાદિસેસા – અયં સીલવિપત્તિ. થુલ્લચ્ચયં પાચિત્તિયં પાટિદેસનીયં દુક્કટં દુબ્ભાસિતં – અયં આચારવિપત્તિ. મિચ્છાદિટ્ઠિ અન્તગ્ગાહિકાદિટ્ઠિ – અયં દિટ્ઠિવિપત્તી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો પવારણં ઠપેસિ, દિટ્ઠેન વા ઠપેસિ, સુતેન વા ઠપેસિ, પરિસઙ્કાય વા ઠપેસી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''દિટ્ઠેન વા ઠપેમિ, સુતેન વા ઠપેમિ, પરિસઙ્કાય વા ઠપેમી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો દિટ્ઠેન પવારણં ઠપેસિ, કિં તે દિટ્ઠં, કિન્તિ તે દિટ્ઠં, કદા તે દિટ્ઠં, કત્થ તે દિટ્ઠં, પારાજિકં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપજ્જન્તો દિટ્ઠો, કત્થ ચ ત્વં અહોસિ, કત્થ ચાયં ભિક્ખુ અહોસિ, કિઞ્ચ ત્વં કરોસિ, કિં ચાયં ભિક્ખુ કરોતી''તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''ન ખો અહં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો દિટ્ઠેન પવારણં ઠપેમિ, અપિ ચ સુતેન પવારણં ઠપેમી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો સુતેન પવારણં ઠપેસિ કિં તે સુતં, કિન્તિ તે સુતં, કદા તે સુતં, કત્થ તે સુતં, પારાજિકં અજ્ઝાપન્નોતિ સુતં, સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપન્નોતિ સુતં, થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નોતિ સુતં, ભિક્ખુસ્સ સુતં, ભિક્ખુનિયા સુતં, સિક્ખમાનાય સુતં, સામણેરસ્સ સુતં, સામણેરિયા સુતં, ઉપાસકસ્સ સુતં, ઉપાસિકાય સુતં, રાજૂનં સુતં, રાજમહામત્તાનં સુતં, તિત્થિયાનં સુતં, તિત્થિયસાવકાનં સુત''ન્તિ? સો ચે એવં વદેય્ય – ''ન ખો અહં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો સુતેન પવારણં ઠપેમિ, અપિ ચ પરિસઙ્કાય પવારણં ઠપેમી''તિ, સો એવમસ્સ વચનીયો – ''યં ખો ત્વં, આવુસો, ઇમસ્સ ભિક્ખુનો પરિસઙ્કાય પવારણં ઠપેસિ, કિં પરિસઙ્કસિ, કિન્તિ પરિસઙ્કસિ, કદા પરિસઙ્કસિ, કત્થ પરિસઙ્કસિ, પારાજિકં અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, થુલ્લચ્ચયં... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં... દુબ્ભાસિતં અજ્ઝાપન્નોતિ પરિસઙ્કસિ, ભિક્ખુસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ભિક્ખુનિયા સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સિક્ખમાનાય સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સામણેરસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, સામણેરિયા સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ઉપાસકસ્સ સુત્વા પરિસઙ્કસિ, ઉપાસિકાય

સુત્વા પરિસઙ્કસિ, રાજૂનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ રાજમહામત્તાનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ, તિત્થિયાનં સુત્વા પરિસઙ્કસિ, તિત્થિયસાવકાનં સુત્વા પરિસઙ્કસી’’તિ?

૩૯૭દિટ્ઠં દિટ્ઠેન સમેતિ, દિટ્ઠેન સંસન્દતે દિટ્ઠં;
દિટ્ઠં પટિચ્ચ ન ઉપેતિ, અસુદ્ધપરિસઙ્કિતો;
સો પુગ્ગલો પટિઞ્ઞાય, કાતબ્બા તેન પવારણા.

સુતં સુતેન સમેતિ, સુતેન સંસન્દતે સુતં;
સુતં પટિચ્ચ ન ઉપેતિ, અસુદ્ધપરિસઙ્કિતો;
સો પુગ્ગલો પટિઞ્ઞાય, કાતબ્બા તેન પવારણા.

મુતં મુતેન સમેતિ, મુતેન સંસન્દતે મુતં;
મુતં પટિચ્ચ ન ઉપેતિ, અસુદ્ધપરિસઙ્કિતો;
સો પુગ્ગલો પટિઞ્ઞાય, કાતબ્બા તેન પવારણાતિ.

૭. પુચ્છાવિભાગો

૩૯૮. કિં તે દિટ્ઠન્તિ કતમા પુચ્છા? કિન્તિ તે દિટ્ઠન્તિ કતમા પુચ્છા? કદા તે દિટ્ઠન્તિ કતમા પુચ્છા? કત્થ તે દિટ્ઠન્તિ કતમા પુચ્છા?

૩૯૯. કિં તે દિટ્ઠન્તિ વત્થુપુચ્છા, વિપત્તિપુચ્છા, આપત્તિપુચ્છા, અજ્ઝાચારપુચ્છા. વત્થુપુચ્છાતિ – અટ્ઠપારાજિકાનં વત્થુપુચ્છા, તેવીસસઙ્ઘાદિસેસાનં વત્થુપુચ્છા, દ્વેઅનિયતાનં વત્થુપુચ્છા, દ્વેચત્તારીસનિસ્સગ્ગિયાનં વત્થુપુચ્છા, અટ્ઠાસીતિસતપાચિત્તિયાનં વત્થુપુચ્છા, દ્વાદસપાટિદેસનીયાનં વત્થુપુચ્છા, દુક્કટાનં વત્થુપુચ્છા, દુબ્ભાસિતાનં વત્થુપુચ્છા. વિપત્તિપુચ્છાતિ – સીલવિપત્તિપુચ્છા, આચારવિપત્તિપુચ્છા, દિટ્ઠિવિપત્તિપુચ્છા , આજીવવિપત્તિપુચ્છા. આપત્તિપુચ્છાતિ – પારાજિકાપત્તિપુચ્છા, સઙ્ઘાદિસેસાપત્તિપુચ્છા, થુલ્લચ્ચયાપત્તિપુચ્છા, પાચિત્તિયાપત્તિપુચ્છા, પાટિદેસનીયાપત્તિપુચ્છા, દુક્કટાપત્તિપુચ્છા, દુબ્ભાસિતાપત્તિપુચ્છા. અજ્ઝાચારપુચ્છાતિ – દ્વયંદ્વયસમાપત્તિપુચ્છા.

૪૦૦. કિન્તિ તે દિટ્ઠન્તિ લિઙ્ગપુચ્છા, ઇરિયાપથપુચ્છા, આકારપુચ્છા, વિપ્પકારપુચ્છા. લિઙ્ગપુચ્છાતિ – દીઘં વા રસ્સં વા કણ્હં વા ઓદાતં વા. ઇરિયાપથપુચ્છાતિ ગચ્છન્તં વા ઠિતં વા નિસિન્નં વા નિપન્નં વા. આકારપુચ્છાતિ ગિહિલિઙ્ગે વા તિત્થિયલિઙ્ગે વા પબ્બજિતલિઙ્ગે વા. વિપ્પકારપુચ્છાતિ ગચ્છન્તં વા ઠિતં વા નિસિન્નં વા નિપન્નં વા.

૪૦૧. કદા તે દિટ્ઠન્તિ કાલપુચ્છા, સમયપુચ્છા, દિવસપુચ્છા, ઉતુપુચ્છા. કાલપુચ્છાતિ પુબ્બણ્હકાલે વા મજ્ઝન્હિકકાલે વા સાયન્હકાલે વા. સમયપુચ્છાતિ પુબ્બણ્હસમયે વા મજ્ઝન્હિકસમયે વા સાયન્હસમયે વા. દિવસપુચ્છાતિ પુરેભત્તં વા પચ્છાભત્તં વા રત્તિં વા દિવા વા કાળે વા જુણ્હે વા. ઉતુપુચ્છાતિ હેમન્તે વા ગિમ્હે વા વસ્સે વા [વસ્સાને વા (સી॰)].

૪૦૨. કત્થ તે દિટ્ઠન્તિ ઠાનપુચ્છા, ભૂમિપુચ્છા, ઓકાસપુચ્છા, પદેસપુચ્છા. ઠાનપુચ્છાતિ ભૂમિયા વા પથવિયા વા ધરણિયા વા જગતિયા વા. ભૂમિપુચ્છાતિ ભૂમિયા વા પથવિયા વા પબ્બતે વા પાસાણે વા પાસાદે વા. ઓકાસપુચ્છાતિ પુરત્થિમે વા ઓકાસે પચ્છિમે વા ઓકાસે ઉત્તરે વા ઓકાસે દક્ખિણે વા ઓકાસે. પદેસપુચ્છાતિ પુરત્થિમે વા પદેસે પચ્છિમે વા પદેસે ઉત્તરે વા પદેસે દક્ખિણે વા પદેસેતિ.

મહાસઙ્ગામો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

વત્થુ નિદાનં આકારો, પુબ્બાપરં કતાકતં;
કમ્માધિકરણઞ્ચેવ, સમથો છન્દગામિ ચ.

દોસા મોહા ભયા ચેવ, સઞ્ઞા નિજ્ઝાપનેન ચ;
પેક્ખા પસાદે પક્ખોમ્હિ, સુતથેરતરેન ચ.

અસમ્પત્તઞ્ચ સમ્પત્તં, ધમ્મેન વિનયેન ચ;
સત્થુસ્સ સાસનેનાપિ, મહાસઙ્ગામઞાપનાતિ.

કથિનભેદો

૧. કથિનઅત્થતાદિ

૪૦૩. કસ્સ કથિનં [કઠિનં (સી॰ સ્યા॰)] અનત્થતં? કસ્સ કથિનં અત્થતં? કિન્તિ કથિનં અનત્થતં? કિન્તિ કથિનં અત્થતં?

કસ્સ કથિનં અનત્થતન્તિ? દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં અનત્થતં હોતિ કથિનં – અનત્થારકસ્સ ચ અનનુમોદકસ્સ ચ. ઇમેસં દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં અનત્થતં હોતિ કથિનં.

કસ્સ કથિનં અત્થતન્તિ? દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં અત્થતં હોતિ કથિનં – અત્થારકસ્સ ચ અનુમોદકસ્સ ચ. ઇમેસં દ્વિન્નં પુગ્ગલાનં અત્થતં હોતિ કથિનં.

કિન્તિ કથિનં અનત્થતન્તિ? ચતુવીસતિયા આકારેહિ અનત્થતં હોતિ કથિનં, ન ઉલ્લિખિતમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન ધોવનમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન ચીવરવિચારણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન છેદનમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન બન્ધનમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન ઓવટ્ટિયકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન કણ્ડુસકરણમત્તેન [ન ગણ્ડુસકરણમત્તેન (ક॰)] અત્થતં હોતિ કથિનં, ન દળ્હીકમ્મકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અનુવાતકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન પરિભણ્ડકરણમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન ઓવદ્ધેય્યકરણમત્તેન [ન ઓવટ્ટેય્યકરણમત્તેન (સી॰ સ્યા॰), ન ઓવદેય્યકરણમત્તેન (ક॰)] અત્થતં હોતિ કથિનં, ન કમ્બલમદ્દનમત્તેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન નિમિત્તકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન પરિકથાકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન કુક્કુકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન સન્નિધિકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન નિસ્સગ્ગિયેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અકપ્પકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અઞ્ઞત્ર સઙ્ઘાટિયા અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અઞ્ઞત્ર ઉત્તરાસઙ્ગેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અઞ્ઞત્ર અન્તરવાસકેન અત્થતં હોતિ કથિનં , ન અઞ્ઞત્ર પઞ્ચકેન વા અતિરેકપઞ્ચકેન વા તદહેવ સઞ્છિન્નેન સમણ્ડલીકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, ન અઞ્ઞત્ર પુગ્ગલસ્સ અત્થારા અત્થતં હોતિ કથિનં, સમ્મા ચે અત્થતં હોતિ કથિનં તં ચે નિસ્સીમટ્ઠો અનુમોદતિ. એવમ્પિ અનત્થતં હોતિ કથિનં.

નિમિત્તકમ્મં નામ નિમિત્તં કરોતિ – ''ઇમિના દુસ્સેન કથિનં અત્થરિસ્સામી''તિ. પરિકથા નામ પરિકથં કરોતિ – ''ઇમાય પરિકથાય કથિનદુસ્સં નિબ્બત્તેસ્સામી''તિ. કુક્કુકતં નામ અનાદિયદાનં વુચ્ચતિ. સન્નિધિ નામ દ્વે સન્નિધિયો – કરણસન્નિધિ વા નિચયસન્નિધિ વા. નિસ્સગ્ગિયં નામ કયિરમાને અરુણં ઉટ્ઠહતિ [ઉદ્રિયતિ (સી॰ સ્યા॰)]. ઇમેહિ ચતુવીસતિયા આકારેહિ અનત્થતં હોતિ કથિનં.

કિન્તિ કથિનં અત્થતન્તિ? સત્તરસહિ આકારેહિ અત્થતં હોતિ કથિનં. અહતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અહતકપ્પેન અત્થતં હોતિ કથિનં, પિલોતિકાય અત્થતં હોતિ કથિનં, પંસુકૂલેન અત્થતં હોતિ કથિનં, પાપણિકેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અનિમિત્તકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અપરિકથાકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અકુક્કુકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અસન્નિધિકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અનિસ્સગ્ગિયેન અત્થતં હોતિ કથિનં, કપ્પકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, સઙ્ઘાટિયા અત્થતં હોતિ કથિનં, ઉત્તરાસઙ્ગેન અત્થતં હોતિ કથિનં, અન્તરવાસકેન અત્થતં હોતિ કથિનં, પઞ્ચકેન વા અતિરેકપઞ્ચકેન વા તદહેવ સઞ્છિન્નેન સમણ્ડલીકતેન અત્થતં હોતિ કથિનં, પુગ્ગલસ્સ

અત્થારા અત્થતં હોતિ કથિનં, સમ્મા ચે અત્થતં હોતિ કથિનં, તં ચે સીમટ્ઠો અનુમોદતિ, એવમ્પિ અત્થતં હોતિ કથિનં. ઇમેહિ સત્તરસહિ આકારેહિ અત્થતં હોતિ કથિનં.

સહ કથિનસ્સ અત્થારા કતિ ધમ્મા જાયન્તિ? સહ કથિનસ્સ અત્થારા પન્નરસ ધમ્મા જાયન્તિ – અટ્ઠ માતિકા, દ્વે પલિબોધા, પઞ્ચાનિસંસા. સહ કથિનસ્સ અત્થારા ઇમે પન્નરસ ધમ્મા જાયન્તિ.

૨. કથિનઅનન્તરપચ્ચયાદિ

૪૦૪. પયોગસ્સ કતમે ધમ્મા અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, નિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઉપનિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો , પુરેજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો, પચ્છાજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો, સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો? પુબ્બકરણસ્સ કતમે ધમ્મા અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો...પે॰... પચ્ચુદ્ધારસ્સ કતમે ધમ્મા... અધિટ્ઠાનસ્સ કતમે ધમ્મા... અત્થારસ્સ કતમે ધમ્મા... માતિકાનઞ્ચ પલિબોધાનઞ્ચ કતમે ધમ્મા... વત્થુસ્સ કતમે ધમ્મા અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, નિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઉપનિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો, પુરેજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો, પચ્છાજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો, સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો?

પુબ્બકરણં પયોગસ્સ અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, નિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઉપનિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો. પયોગો પુબ્બકરણસ્સ પુરેજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પુબ્બકરણં પયોગસ્સ પચ્છાજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પન્નરસ ધમ્મા સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પચ્ચુદ્ધારો પુબ્બકરણસ્સ અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, નિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઉપનિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો. પુબ્બકરણં પચ્ચુદ્ધારસ્સ પુરેજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પચ્ચુદ્ધારો પુબ્બકરણસ્સ પચ્છાજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પન્નરસ ધમ્મા સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. અધિટ્ઠાનં પચ્ચુદ્ધારસ્સ અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, નિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઉપનિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો. પચ્ચુદ્ધારો અધિટ્ઠાનસ્સ પુરેજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. અધિટ્ઠાનં પચ્ચુદ્ધારસ્સ પચ્છાજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પન્નરસ ધમ્મા સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. અત્થારો અધિટ્ઠાનસ્સ અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, નિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઉપનિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો. અધિટ્ઠાનં અત્થારસ્સ પુરેજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. અત્થારો અધિટ્ઠાનસ્સ પચ્છાજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પન્નરસ ધમ્મા સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. માતિકા ચ પલિબોધા ચ અત્થારસ્સ અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, નિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો, ઉપનિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો. અત્થારો માતિકાનઞ્ચ પલિબોધાનઞ્ચ પુરેજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. માતિકા ચ પલિબોધા ચ અત્થારસ્સ પચ્છાજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પન્નરસ ધમ્મા સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. આસા ચ અનાસા ચ વત્થુસ્સ અનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, સમનન્તરપચ્ચયેન પચ્ચયો, નિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો , ઉપનિસ્સયપચ્ચયેન પચ્ચયો. વત્થુ આસાનઞ્ચ અનાસાનઞ્ચ પુરેજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. આસા ચ અનાસા ચ વત્થુસ્સ પચ્છાજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો. પન્નરસ ધમ્મા સહજાતપચ્ચયેન પચ્ચયો.

૩. પુબ્બકરણનિદાનાદિવિભાગો

૪૦૫. પુબ્બકરણં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં, કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં ? પચ્ચુદ્ધારો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો? અધિટ્ઠાનં કિંનિદાનં, કિંસમુદયં, કિંજાતિકં, કિંપભવં,

કિંસમ્ભારં, કિંસમુટ્ઠાનં? અત્થારો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો? માતિકા ચ પલિબોધા ચ કિંનિદાના, કિંસમુદયા, કિંજાતિકા, કિંપભવા, કિંસમ્ભારા કિંસમુટ્ઠાના? આસા ચ અનાસા ચ કિંનિદાના, કિંસમુદયા, કિંજાતિકા, કિંપભવા, કિંસમ્ભારા, કિંસમુટ્ઠાના?

પુબ્બકરણં પયોગનિદાનં, પયોગસમુદયં, પયોગજાતિકં, પયોગપભવં, પયોગસમ્ભારં, પયોગસમુટ્ઠાનં. પચ્ચુદ્ધારો પુબ્બકરણનિદાનો, પુબ્બકરણસમુદયો, પુબ્બકરણજાતિકો, પુબ્બકરણપભવો, પુબ્બકરણસમ્ભારો, પુબ્બકરણસમુટ્ઠાનો. અધિટ્ઠાનં પચ્ચુદ્ધારનિદાનં, પચ્ચુદ્ધારસમુદયં, પચ્ચુદ્ધારજાતિકં, પચ્ચુદ્ધારપભવં, પચ્ચુદ્ધારસમ્ભારં, પચ્ચુદ્ધારસમુટ્ઠાનં. અત્થારો અધિટ્ઠાનનિદાનો, અધિટ્ઠાનસમુદયો, અધિટ્ઠાનજાતિકો, અધિટ્ઠાનપભવો, અધિટ્ઠાનસમ્ભારો, અધિટ્ઠાનસમુટ્ઠાનો. માતિકા ચ પલિબોધા ચ અત્થારનિદાના, અત્થારસમુદયા, અત્થારજાતિકા, અત્થારપભવા, અત્થારસમ્ભારા, અત્થારસમુટ્ઠાના. આસા ચ અનાસા ચ વત્થુનિદાના, વત્થુસમુદયા, વત્થુજાતિકા, વત્થુપભવા, વત્થુસમ્ભારા, વત્થુસમુટ્ઠાના.

૪૦૬. પયોગો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો, પુબ્બકરણં…પે॰… પચ્ચુદ્ધારો… અધિટ્ઠાનં… અત્થારો… માતિકા ચ પલિબોધા ચ… વત્થુ… આસા ચ અનાસા ચ કિંનિદાના, કિંસમુદયા, કિંજાતિકા, કિંપભવા, કિંસમ્ભારા, કિંસમુટ્ઠાના?

પયોગો હેતુનિદાનો, હેતુસમુદયો, હેતુજાતિકો, હેતુપભવો, હેતુસમ્ભારો, હેતુસમુટ્ઠાનો. પુબ્બકરણં…પે॰… પચ્ચુદ્ધારો… અધિટ્ઠાનં… અત્થારો … માતિકા ચ પલિબોધા ચ… વત્થુ… આસા ચ અનાસા ચ હેતુનિદાના, હેતુસમુદયા, હેતુજાતિકા, હેતુપભવા, હેતુસમ્ભારા, હેતુસમુટ્ઠાના.

૪૦૭. પયોગો કિંનિદાનો, કિંસમુદયો, કિંજાતિકો, કિંપભવો, કિંસમ્ભારો, કિંસમુટ્ઠાનો? પુબ્બકરણં…પે॰… પચ્ચુદ્ધારો… અધિટ્ઠાનં… અત્થારો… માતિકા ચ પલિબોધા ચ… વત્થુ… આસા ચ અનાસા ચ કિંનિદાના, કિંસમુદયા, કિંજાતિકા, કિંપભવા, કિંસમ્ભારા, કિંસમુટ્ઠાના?

પયોગો પચ્ચયનિદાનો, પચ્ચયસમુદયો, પચ્ચયજાતિકો, પચ્ચયપભવો, પચ્ચયસમ્ભારો, પચ્ચયસમુટ્ઠાનો. પુબ્બકરણં…પે॰… પચ્ચુદ્ધારો… અધિટ્ઠાનં… અત્થારો… માતિકા ચ પલિબોધા ચ… વત્થુ… આસા ચ અનાસા ચ પચ્ચયનિદાના, પચ્ચયસમુદયા, પચ્ચયજાતિકા, પચ્ચયપભવા, પચ્ચયસમ્ભારા, પચ્ચયસમુટ્ઠાના.

૪૦૮. પુબ્બકરણં કતિહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતં? પુબ્બકરણં સત્તહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતં. ધોવનેન, વિચારણેન, છેદનેન, બન્ધનેન, સિબ્બનેન, રજનેન, કપ્પકરણેન – પુબ્બકરણં ઇમેહિ સત્તહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતં.

પચ્ચુદ્ધારો કતિહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતો? પચ્ચુદ્ધારો તીહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતો – સઙ્ઘાટિયા, ઉત્તરાસઙ્ગેન, અન્તરવાસકેન.

અધિટ્ઠાનં કતિહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતં? અધિટ્ઠાનં તીહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતં – સઙ્ઘાટિયા, ઉત્તરાસઙ્ગેન, અન્તરવાસકેન.

અત્થારો કતિહિ ધમ્મેહિ સઙ્ગહિતો? અત્થારો એકેન ધમ્મેન સઙ્ગહિતો – વચીભેદેન.

કથિનસ્સ કતિ મૂલાનિ, કતિ વત્થૂનિ, કતિ ભૂમિયો? કથિનસ્સ એકં મૂલં – સઙ્ઘો; તીણિ વત્થૂનિ – સઙ્ઘાટિ, ઉત્તરાસઙ્ગો, અન્તરવાસકો, છ ભૂમિયો – ખોમં, કપ્પાસિકં, કોસેય્યં, કમ્બલં, સાણં, ભઙ્ગં.

કથિનસ્સ કો આદિ, કિં મજ્ઝે, કિં પરિયોસાનં? કથિનસ્સ પુબ્બકરણં આદિ, ક્રિયા મજ્ઝે, અત્થારો પરિયોસાનં.

૪૦૯. કતિહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો અભબ્બો કથિનં અત્થરિતું? કતિહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો ભબ્બો કથિનં અત્થરિતું? અટ્ઠહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો અભબ્બો કથિનં અત્થરિતું. અટ્ઠહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો ભબ્બો કથિનં અત્થરિતું. કતમેહિ અટ્ઠહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો અભબ્બો કથિનં અત્થરિતું? પુબ્બકરણં ન જાનાતિ, પચ્ચુદ્ધારં ન જાનાતિ, અધિટ્ઠાનં ન જાનાતિ, અત્થારં ન જાનાતિ, માતિકં ન જાનાતિ, પલિબોધં ન જાનાતિ, ઉદ્ધારં ન જાનાતિ, આનિસંસં ન જાનાતિ – ઇમેહિ અટ્ઠહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો અભબ્બો કથિનં અત્થરિતું. કતમેહિ અટ્ઠહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો ભબ્બો કથિનં અત્થરિતું? પુબ્બકરણં જાનાતિ, પચ્ચુદ્ધારં જાનાતિ, અધિટ્ઠાનં જાનાતિ, અત્થારં જાનાતિ, માતિકં જાનાતિ, પલિબોધં જાનાતિ, ઉદ્ધારં જાનાતિ, આનિસંસં જાનાતિ – ઇમેહિ અટ્ઠહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો પુગ્ગલો ભબ્બો કથિનં અત્થરિતું.

૪૧૦. કતિનં પુગ્ગલાનં કથિનત્થારા ન રુહન્તિ? કતિનં પુગ્ગલાનં કથિનત્થારા રુહન્તિ? તિણ્ણં પુગ્ગલાનં કથિનત્થારા ન રુહન્તિ. તિણ્ણં પુગ્ગલાનં કથિનત્થારા રુહન્તિ. કતમેસં તિણ્ણં પુગ્ગલાનં કથિનત્થારા ન રુહન્તિ? નિસ્સીમટ્ઠો અનુમોદતિ, અનુમોદેન્તો ન વાચં ભિન્દતિ, વાચં ભિન્દન્તો ન પરં વિઞ્ઞાપેતિ – ઇમેસં તિણ્ણં પુગ્ગલાનં કથિનત્થારા ન રુહન્તિ. કતમેસં તિણ્ણં પુગ્ગલાનં કથિનત્થારા રુહન્તિ? સીમટ્ઠો અનુમોદતિ, અનુમોદેન્તો વાચં ભિન્દતિ, વાચં ભિન્દન્તો પરં વિઞ્ઞાપેતિ – ઇમેસં તિણ્ણં પુગ્ગલાનં કથિનત્થારા રુહન્તિ.

૪૧૧. કતિ કથિનત્થારા ન રુહન્તિ? કતિ કથિનત્થારા રુહન્તિ? તયો કથિનત્થારા ન રુહન્તિ. તયો કથિનત્થારા રુહન્તિ. કતમે તયો કથિનત્થારા ન રુહન્તિ? વત્થુવિપન્નઞ્ચેવ હોતિ, કાલવિપન્નઞ્ચ, કરણવિપન્નઞ્ચ – ઇમે તયો કથિનત્થારા ન રુહન્તિ. કતમે તયો કથિનત્થારા રુહન્તિ? વત્થુસમ્પન્નઞ્ચેવ હોતિ, કાલસમ્પન્નઞ્ચ, કરણસમ્પન્નઞ્ચ – ઇમે તયો કથિનત્થારા રુહન્તિ.

૪. કથિનાદિજાનિતબ્બવિભાગો

૪૧૨. કથિનં જાનિતબ્બં, કથિનત્થારો જાનિતબ્બો, કથિનસ્સ અત્થારમાસો જાનિતબ્બો, કથિનસ્સ અત્થારવિપત્તિ જાનિતબ્બા, કથિનસ્સ અત્થારસમ્પત્તિ જાનિતબ્બા, નિમિત્તકમ્મં જાનિતબ્બં, પરિકથા જાનિતબ્બા, કુક્કુકતં જાનિતબ્બં, સન્નિધિ જાનિતબ્બા, નિસ્સગ્ગિયં જાનિતબ્બં.

કથિનં જાનિતબ્બન્તિ તેસઞ્ઞેવ ધમ્માનં સઙ્ગહો સમવાયો નામં નામકમ્મં નામધેય્યં નિરુત્તિ બ્યઞ્જનં અભિલાપો યદિદં કથિનન્તિ.

કથિનસ્સ અત્થારમાસો જાનિતબ્બોતિ વસ્સાનસ્સ પચ્છિમો માસો જાનિતબ્બો.

કથિનસ્સ અત્થારવિપત્તિ જાનિતબ્બાતિ ચતુવીસતિયા આકારેહિ કથિનસ્સ અત્થારવિપત્તિ જાનિતબ્બા.

કથિનસ્સ અત્થારસમ્પત્તિ જાનિતબ્બાતિ સત્તરસહિ આકારેહિ કથિનસ્સ અત્થારસમ્પત્તિ જાનિતબ્બા.

નિમિત્તકમ્મં જાનિતબ્બન્તિ નિમિત્તં કરોતિ ઇમિના દુસ્સેન કથિનં અત્થરિસ્સામીતિ.

પરિકથા જાનિતબ્બાતિ પરિકથં કરોતિ ઇમાય પરિકથાય કથિનદુસ્સં નિબ્બત્તેસ્સામીતિ.

કુક્કુકતં જાનિતબ્બન્તિ અનાદિયદાનં જાનિતબ્બં.

સન્નિધિ જાનિતબ્બાતિ દ્વે સન્નિધિયો જાનિતબ્બા – કરણસન્નિધિ વા નિચયસન્નિધિ વા.

નિસ્સગ્ગિયં જાનિતબ્બન્તિ કરિયમાને અરુણં ઉટ્ઠહતિ.

કથિનત્થારો જાનિતબ્બોતિ સચે સઙ્ઘસ્સ કથિનદુસ્સં ઉપ્પન્નં હોતિ, સઙ્ઘેન કથં પટિપજ્જિતબ્બં, અત્થારકેન કથં પટિપજ્જિતબ્બં, અનુમોદકેન કથં પટિપજ્જિતબ્બં.

૪૧૩. સઙ્ઘેન ઞત્તિદુતિયેન કમ્મેન કથિનત્થારકસ્સ ભિક્ખુનો દાતબ્બં, તેન કથિનત્થારકેન ભિક્ખુના તદહેવ ધોવિત્વા વિમજ્જિત્વા વિચારેત્વા છિન્દિત્વા સિબ્બેત્વા રજિત્વા કપ્પં કત્વા કથિનં અત્થરિતબ્બં. સચે સઙ્ઘાટિયા કથિનં અત્થરિતુકામો હોતિ, પોરાણિકા સઙ્ઘાટિ પચ્ચુદ્ધરિતબ્બા , નવા સઙ્ઘાટિ અધિટ્ઠાતબ્બા. ઇમાય સઙ્ઘાટિયા કથિનં અત્થરામીતિ વાચા ભિન્દિતબ્બા. સચે ઉત્તરાસઙ્ગેન કથિનં અત્થરિતુકામો હોતિ, પોરાણકો ઉત્તરાસઙ્ગો પચ્ચુદ્ધરિતબ્બો, નવો ઉત્તરાસઙ્ગો અધિટ્ઠાતબ્બો. ઇમિના ઉત્તરાસઙ્ગેન કથિનં અત્થરામીતિ વાચા ભિન્દિતબ્બા. સચે અન્તરવાસકેન કથિનં અત્થરિતુકામો હોતિ, પોરાણકો અન્તરવાસકો પચ્ચુદ્ધરિતબ્બો, નવો અન્તરવાસકો અધિટ્ઠાતબ્બો. ઇમિના અન્તરવાસકેન કથિનં અત્થરામીતિ વાચા ભિન્દિતબ્બા. તેન કથિનત્થારકેન ભિક્ખુના સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''અત્થતં, ભન્તે, સઙ્ઘસ્સ કથિનં, ધમ્મિકો કથિનત્થારો, અનુમોદથા''તિ. તેહિ અનુમોદકેહિ ભિક્ખૂહિ એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''અત્થતં, આવુસો, સઙ્ઘસ્સ કથિનં, ધમ્મિકો કથિનત્થારો, અનુમોદામા''તિ. તેન કથિનત્થારકેન ભિક્ખુના સમ્બહુલે ભિક્ખૂ ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સુ વચનીયા – ''અત્થતં, ભન્તે, સઙ્ઘસ્સ કથિનં, ધમ્મિકો કથિનત્થારો, અનુમોદથા''તિ. તેહિ અનુમોદકેહિ ભિક્ખૂહિ એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''અત્થતં, આવુસો, સઙ્ઘસ્સ કથિનં, ધમ્મિકો કથિનત્થારો અનુમોદામા''તિ. તેન કથિનત્થારકેન ભિક્ખુના એકં ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''અત્થતં, આવુસો, સઙ્ઘસ્સ કથિનં, ધમ્મિકો કથિનત્થારો, અનુમોદાહી''તિ. તેન અનુમોદકેન ભિક્ખુના એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા એવમસ્સ વચનીયો – ''અત્થતં, આવુસો, સઙ્ઘસ્સ કથિનં, ધમ્મિકો કથિનત્થારો, અનુમોદામી''તિ.

૫. પુગ્ગલસ્સેવકથિનત્થારો

૪૧૪. સઙ્ઘો કથિનં અત્થરતિ, ગણો કથિનં અત્થરતિ, પુગ્ગલો કથિનં અત્થરતીતિ. ન સઙ્ઘો કથિનં અત્થરતિ, ન ગણો કથિનં અત્થરતિ, પુગ્ગલો કથિનં અત્થરતીતિ. હઞ્ચિ ન સઙ્ઘો કથિનં અત્થરતિ, ન ગણો કથિનં અત્થરતિ, પુગ્ગલો કથિનં અત્થરતિ. સઙ્ઘસ્સ અનત્થતં હોતિ કથિનં, ગણસ્સ અનત્થતં હોતિ કથિનં, પુગ્ગલસ્સ અત્થતં હોતિ કથિનં. સઙ્ઘો પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતિ ગણો પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતિ પુગ્ગલો પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતીતિ ન સઙ્ઘો પાતિમોક્ખં

ઉદ્દિસતિ, ન ગણો પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતિ, પુગ્ગલો પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતીતિ. હઞ્ચિ ન સઙ્ઘો પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતિ, ન ગણો પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતિ, પુગ્ગલો પાતિમોક્ખં ઉદ્દિસતિ. સઙ્ઘસ્સ અનુદ્દિટ્ઠં હોતિ પાતિમોક્ખં, ગણસ્સ અનુદ્દિટ્ઠં હોતિ પાતિમોક્ખં, પુગ્ગલસ્સ ઉદ્દિટ્ઠં હોતિ પાતિમોક્ખં. સઙ્ઘસ્સ સામગ્ગિયા ગણસ્સ સામગ્ગિયા પુગ્ગલસ્સ ઉદ્દેસા સઙ્ઘસ્સ ઉદ્દિટ્ઠં હોતિ પાતિમોક્ખં, ગણસ્સ ઉદ્દિટ્ઠં હોતિ પાતિમોક્ખં, પુગ્ગલસ્સ ઉદ્દિટ્ઠં હોતિ પાતિમોક્ખં. એવમેવ ન સઙ્ઘો કથિનં અત્થરતિ, ન ગણો કથિનં અત્થરતિ, પુગ્ગલો કથિનં અત્થરતિ. સઙ્ઘસ્સ અનુમોદનાય ગણસ્સ અનુમોદનાય પુગ્ગલસ્સ અત્થારા સઙ્ઘસ્સ અત્થતં હોતિ કથિનં, ગણસ્સ અત્થતં હોતિ કથિનં, પુગ્ગલસ્સ અત્થતં હોતિ કથિનન્તિ.

૬. પલિબોધપઞ્હાબ્યાકરણં

૪૧૫.પક્કમનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કતમો પલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ.

પક્કમનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં વિસ્સજ્જિસ્સં, ચીવરપલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ;
તસ્સ સહ બહિસીમગમના, આવાસપલિબોધો છિજ્જતિ.

નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કતમો પલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ.

નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં વિસ્સજ્જિસ્સં, આવાસપલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ;
ચીવરે નિટ્ઠિતે ચીવરપલિબોધો છિજ્જતિ.

સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કતમો પલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ.

સન્નિટ્ઠાનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં વિસ્સજ્જિસ્સં, દ્વે પલિબોધા અપુબ્બં અચરિમં છિજ્જન્તિ.

નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કતમો પલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ.

નાસનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં વિસ્સજ્જિસ્સં, આવાસપલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ;
ચીવરે નટ્ઠે ચીવરપલિબોધો છિજ્જતિ.

સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કતમો પલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ.

સવનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં વિસ્સજ્જિસ્સં, ચીવરપલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ;
તસ્સ સહ સવનેન, આવાસપલિબોધો છિજ્જતિ.

આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કતમો પલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ.

આસાવચ્છેદિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં વિસ્સજ્જિસ્સં, આવાસપલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ;
ચીવરાસાય ઉપચ્છિન્નાય ચીવરપલિબોધો છિજ્જતિ.

સીમાતિક્કમનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કતમો પલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ.

સીમાતિક્કમનન્તિકો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં વિસ્સજ્જિસ્સં, ચીવરપલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ;
તસ્સ બહિસીમે [બહિસીમગતસ્સ (સી॰ સ્યા॰)] આવાસપલિબોધો છિજ્જતિ.

સહુબ્ભારો કથિનુદ્ધારો [સઉબ્ભારો (ક॰)], વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં પુચ્છામિ, કતમો પલિબોધો પઠમં છિજ્જતિ.

સહુબ્ભારો કથિનુદ્ધારો, વુત્તો આદિચ્ચબન્ધુના;
એતઞ્ચ તાહં વિસ્સજ્જિસ્સં, દ્વે પલિબોધા અપુબ્બં અચરિમં છિજ્જન્તીતિ.

૪૧૬. કતિ કથિનુદ્ધારા સઙ્ઘાધીના? કતિ કથિનુદ્ધારા પુગ્ગલાધીના? કતિ કથિનુદ્ધારા નેવ સઙ્ઘાધીના ન પુગ્ગલાધીના? એકો કથિનુદ્ધારો સઙ્ઘાધીનો – અન્તરુબ્ભારો. ચત્તારો કથિનુદ્ધારા પુગ્ગલાધીના – પક્કમનન્તિકો, નિટ્ઠાનન્તિકો, સન્નિટ્ઠાનન્તિકો, સીમાતિક્કમનન્તિકો . ચત્તારો કથિનુદ્ધારા નેવ સઙ્ઘાધીના ન પુગ્ગલાધીના – નાસનન્તિકો, સવનન્તિકો, આસાવચ્છેદિકો, સહુબ્ભારો. કતિ કથિનુદ્ધારા અન્તોસીમાય ઉદ્ધરિય્યન્તિ? કતિ કથિનુદ્ધારા બહિસીમાય ઉદ્ધરિય્યન્તિ? કતિ કથિનુદ્ધારા સિયા અન્તોસીમાય ઉદ્ધરિય્યન્તિ સિયા બહિસીમાય ઉદ્ધરિય્યન્તિ? દ્વે કથિનુદ્ધારા અન્તોસીમાય ઉદ્ધરિય્યન્તિ – અન્તરુબ્ભારો, સહુબ્ભારો. તયો કથિનુદ્ધારા બહિસીમાય ઉદ્ધરિય્યન્તિ – પક્કમનન્તિકો, સવનન્તિકો, સીમાતિક્કમનન્તિકો. ચત્તારો કથિનુદ્ધારા સિયા અન્તોસીમાય ઉદ્ધરિય્યન્તિ સિયા બહિસીમાય ઉદ્ધરિય્યન્તિ – નિટ્ઠાનન્તિકો, સન્નિટ્ઠાનન્તિકો, નાસનન્તિકો, આસાવચ્છેદિકો.

કતિ કથિનુદ્ધારા એકુપ્પાદા એકનિરોધા? કતિ કથિનુદ્ધારા એકુપ્પાદા નાનાનિરોધા? દ્વે કથિનુદ્ધારા એકુપ્પાદા એકનિરોધા – અન્તરુબ્ભારો, સહુબ્ભારો. અવસેસા કથિનુદ્ધારા એકુપ્પાદા નાનાનિરોધાતિ.

કથિનભેદો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

કસ્સ કિન્તિ પન્નરસ, ધમ્મા નિદાનહેતુ ચ;
પચ્ચયસઙ્ગહમૂલા, આદિ ચ અત્થારપુગ્ગલા [અટ્ઠપુગ્ગલા (સી॰)].

તિણ્ણં [ભેદતો તિણ્ણં (ક॰)] તયો જાનિતબ્બં, અત્થારં ઉદ્દેસેન ચ;
પલિબોધાધિના, સીમાય ઉપ્પાદનિરોધેન ચાતિ [ઇતો પરં ‘‘પરિવારં નિટ્ઠિતં’’ ઇતિપાઠો કેસુચિ પોત્થકેસુ દિસ્સતિ].

ઉપાલિપઞ્ચકં

૧. અનિસ્સિતવગ્ગો

૪૧૭. તેન સમયેન બુદ્ધો ભગવા સાવત્થિયં વિહરતિ જેતવને અનાથપિણ્ડિકસ્સ આરામે. અથ ખો આયસ્મા ઉપાલિ યેન ભગવા તેનુપસઙ્કમિ; ઉપસઙ્કમિત્વા ભગવન્તં અભિવાદેત્વા એકમન્તં નિસીદિ. એકમન્તં નિસિન્નો ખો આયસ્મા ઉપાલિ ભગવન્તં એતદવોચ – ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બ''ન્તિ?

''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. [પરિ॰ ૩૨૫] કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઉપોસથં ન જાનાતિ, ઉપોસથકમ્મં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઉપોસથં જાનાતિ, ઉપોસથકમ્મં જાનાતિ, પાતિમોક્ખં જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પવારણં ન જાનાતિ, પવારણાકમ્મં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખં ન જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પવારણં જાનાતિ , પવારણાકમ્મં જાનાતિ, પાતિમોક્ખં જાનાતિ, પાતિમોક્ખુદ્દેસં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, ઊનપઞ્ચવસ્સો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં નાનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, પઞ્ચવસ્સો વા હોતિ અતિરેકપઞ્ચવસ્સો વા – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના યાવજીવં અનિસ્સિતેન વત્થબ્બં''.

૪૧૮. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો''તિ?

[મહાવ॰ ૮૪] ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું વા ઉપટ્ઠાપેતું વા, અનભિરતં વૂપકાસેતું વા વૂપકાસાપેતું વા, ઉપ્પન્નં કુક્કુચ્ચં ધમ્મતો વિનોદેતું [ઇમસ્મિં ઠાને

સબ્બત્થ ‘‘વિનોદેતું વા વિનોદાપેતું વા’’તિ પાઠો દિસ્સતિ, વિમતિવિનોદનીટીકાય મહાવગ્ગવણ્ણના ઓલોકેતબ્બા], અભિધમ્મે વિનેતું, અભિવિનયે વિનેતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા ગિલાનં ઉપટ્ઠાતું વા ઉપટ્ઠાપેતું વા, અનભિરતં વૂપકાસેતું વા વૂપકાસાપેતું વા, ઉપ્પન્નં કુક્કુચ્ચં ધમ્મતો વિનોદેતું, અભિધમ્મે વિનેતું, અભિવિનયે વિનેતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ ? ન પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા અભિસમાચારિકાય સિક્ખાય સિક્ખાપેતું, આદિબ્રહ્મચારિયકાય સિક્ખાય વિનેતું, અધિસીલે વિનેતું, અધિચિત્તે વિનેતું, અધિપઞ્ઞાય વિનેતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ન ઉપસમ્પાદેતબ્બં, ન નિસ્સયો દાતબ્બો, ન સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પટિબલો હોતિ અન્તેવાસિં વા સદ્ધિવિહારિં વા અભિસમાચારિકાય સિક્ખાય સિક્ખાપેતું, આદિબ્રહ્મચારિયકાય સિક્ખાય વિનેતું, અધિસીલે વિનેતું, અધિચિત્તે વિનેતું, અધિપઞ્ઞાય વિનેતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ઉપસમ્પાદેતબ્બં, નિસ્સયો દાતબ્બો, સામણેરો ઉપટ્ઠાપેતબ્બો’’તિ.

૪૧૯. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બ’’ન્તિ?

પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ, મિચ્છાદિટ્ઠિકો ચ હોતિ, આજીવવિપન્નો ચ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિસીલે સીલવિપન્નો હોતિ, અજ્ઝાચારે આચારવિપન્નો હોતિ, અતિદિટ્ઠિયા દિટ્ઠિવિપન્નો હોતિ , મિચ્છાદિટ્ઠિકો ચ હોતિ, આજીવવિપન્નો ચ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કાયિકેન દવેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન દવેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન દવેન સમન્નાગતો હોતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિકો ચ હોતિ, આજીવવિપન્નો ચ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કાયિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ , વાચસિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિકો ચ હોતિ, આજીવવિપન્નો ચ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કાયિકેન ઉપઘાતિકેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન ઉપઘાતિકેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન ઉપઘાતિકેન સમન્નાગતો હોતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિકો ચ હોતિ, આજીવવિપન્નો ચ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કાયિકેન મિચ્છાજીવેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન મિચ્છાજીવેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન મિચ્છાજીવેન સમન્નાગતો હોતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિકો ચ હોતિ, આજીવવિપન્નો ચ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં આપન્નો કમ્મકતો ઉપસમ્પાદેતિ, નિસ્સયં દેતિ, સામણેરં ઉપટ્ઠાપેતિ, ભિક્ખુનોવાદકસમ્મુતિં સાદિયતિ, સમ્મતોપિ ભિક્ખુનિયો ઓવદતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? યાય આપત્તિયા સઙ્ઘેન કમ્મં કતં હોતિ તં આપત્તિં આપજ્જતિ, અઞ્ઞં વા તાદિસિકં, તતો વા પાપિટ્ઠતરં, કમ્મં ગરહતિ, કમ્મિકે ગરહતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? બુદ્ધસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, ધમ્મસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, સઙ્ઘસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિકો ચ હોતિ, આજીવવિપન્નો ચ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં કાતબ્બ’’ન્તિ.

અનિસ્સિતવગ્ગો નિટ્ઠિતો પઠમો.

તસ્સુદ્દાનં –

ઉપોસથં પવારણં, આપત્તિ ચ ગિલાનકં;
અભિસમાચારલજ્જી ચ, અધિસીલે દવેન ચ.

અનાચારં ઉપઘાતિ, મિચ્છા આપત્તિમેવ ચ;
યાયાપત્તિયા બુદ્ધસ્સ, પઠમો વગ્ગસઙ્ગહોતિ.

૨. નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભનવગ્ગો

૪૨૦. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બ’’ન્તિ?

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ ? આપત્તિં આપન્નો કમ્મકતો ઉપસમ્પાદેતિ, નિસ્સયં દેતિ, સામણેરં ઉપટ્ઠાપેતિ, ભિક્ખુનોવાદકસમ્મુતિં સાદિયતિ, સમ્મતોપિ ભિક્ખુનિયો ઓવદતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બં.

[ચૂળવ॰ ૮-૯, ૧૮, ૩૦-૩૧, ૪૩, ૫૩, ૬૨, ૭૨] ''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? યાય આપત્તિયા સઙ્ઘેન કમ્મં કતં હોતિ તં આપત્તિં આપજ્જતિ, અઞ્ઞં વા તાદિસિકં, તતો વા પાપિટ્ઠતરં, કમ્મં ગરહતિ, કમ્મિકે ગરહતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? બુદ્ધસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, ધમ્મસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, સઙ્ઘસ્સ અવણ્ણં ભાસતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિકો ચ હોતિ, આજીવવિપન્નો ચ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ, ઓમદ્દકારકો ચ હોતિ, વત્તેસુ સિક્ખાય ચ ન પરિપૂરકારી – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો કમ્મં નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભેતબ્બ''ન્તિ.

૪૨૧. ''સઙ્ગામાવચરેન, ભન્તે, ભિક્ખુના સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમન્તેન કતિ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા સઙ્ઘો ઉપસઙ્કમિતબ્બો''તિ?

[પરિ॰ ૩૬૫] ''સઙ્ગામાવચરેન, ઉપાલિ, ભિક્ખુના સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમન્તેન પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા સઙ્ઘો ઉપસઙ્કમિતબ્બો. કતમે પઞ્ચ? સઙ્ગામાવચરેન, ઉપાલિ, ભિક્ખુના સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમન્તેન નીચચિત્તેન સઙ્ઘો ઉપસઙ્કમિતબ્બો, રજોહરણસમેન ચિત્તેન, આસનકુસલેન ભવિતબ્બં નિસ્સજ્જકુસલેન, થેરે ભિક્ખૂ અનુપખજ્જન્તેન, નવે ભિક્ખૂ આસનેન અપ્પટિબાહન્તેન યથાપતિરૂપે આસને નિસીદિતબ્બં, અનાનાકથિકેન ભવિતબ્બં અતિરચ્છાનકથિકેન, સામં વા ધમ્મો ભાસિતબ્બો, પરો વા અજ્ઝેસિતબ્બો, અરિયો વા તુણ્હિભાવો નાતિમઞ્ઞિતબ્બો, સચે, ઉપાલિ, સઙ્ઘો સમગ્ગકરણીયાનિ કમ્માનિ કરોતિ તત્ર ચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુનો નક્ખમતિ, અપિ દિટ્ઠાવિકમ્મં કત્વા ઞાપેતબ્બા સામગ્ગી. તં કિસ્સહેતુ? માહં સઙ્ઘેન નાનત્તો અસ્સન્તિ. સઙ્ગામાવચરેનુપાલિ , ભિક્ખુના સઙ્ઘં ઉપસઙ્કમન્તેન ઇમે પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા સઙ્ઘો ઉપસઙ્કમિતબ્બો''તિ.

૪૨૨. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનઅકન્તો ચ હોતિ બહુજનઅમનાપો ચ બહુજનઅરુચિતો ચા''તિ?

''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનઅકન્તો ચ હોતિ બહુજનઅમનાપો ચ બહુજનઅરુચિતો ચ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઉસ્સિતમન્તી ચ હોતિ, નિસ્સિતજપ્પી ચ, ન ચ ભાસાનુસન્ધિકુસલો હોતિ, ન યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા ચોદેતા હોતિ, ન યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા કારેતા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનઅકન્તો ચ હોતિ બહુજનઅમનાપો ચ બહુજનઅરુચિતો ચ. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનકન્તો ચ હોતિ બહુજનમનાપો ચ બહુજનઅરુચિતો ચ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન ઉસ્સિતમન્તી ચ હોતિ, ન નિસ્સિતજપ્પી ચ, ભાસાનુસન્ધિકુસલો ચ હોતિ, યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા ચોદેતા હોતિ, યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા કારેતા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનકન્તો ચ હોતિ બહુજનમનાપો ચ બહુજનરુચિતો ચ.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનઅકન્તો ચ હોતિ બહુજનઅમનાપો ચ બહુજનઅરુચિતો ચ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઉસ્સાદેતા ચ હોતિ, અપસાદેતા ચ, અધમ્મં ગણ્હાતિ, ધમ્મં પટિબાહતિ, સમ્ફઞ્ચ બહું ભાસતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનઅકન્તો ચ હોતિ બહુજનઅમનાપો ચ બહુજનઅરુચિતો ચ. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનકન્તો ચ હોતિ બહુજનમનાપો ચ બહુજનરુચિતો ચ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન ઉસ્સાદેતા ચ હોતિ, ન અપસાદેતા ચ, ધમ્મં ગણ્હાતિ, અધમ્મં પટિબાહતિ, સમ્ફઞ્ચ ન બહું ભાસતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનકન્તો ચ હોતિ બહુજનમનાપો ચ બહુજનરુચિતો ચ.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનઅકન્તો ચ હોતિ બહુજનઅમનાપો ચ બહુજનઅરુચિતો ચ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પસય્હપવત્તા હોતિ, અનોકાસકમ્મં કારેત્વા પવત્તા હોતિ, ન યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા ચોદેતા હોતિ, ન યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા કારેતા હોતિ, ન યથાદિટ્ઠિયા બ્યાકતા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનઅકન્તો ચ હોતિ બહુજનઅમનાપો ચ બહુજનઅરુચિતો ચ. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનકન્તો ચ હોતિ બહુજનમનાપો ચ બહુજનરુચિતો ચ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન પસય્હપવત્તા હોતિ, ઓકાસકમ્મં કારેત્વા પવત્તા હોતિ, યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા ચોદેતા હોતિ, યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા કારેતા હોતિ, યથાદિટ્ઠિયા બ્યાકતા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ સઙ્ઘે વોહરન્તો બહુજનકન્તો ચ હોતિ બહુજનમનાપો ચ બહુજનરુચિતો ચા’’તિ.

૪૨૩. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, આનિસંસા વિનયપરિયત્તિયા’’તિ?

‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, આનિસંસા વિનયપરિયત્તિયા. કતમે પઞ્ચ? અત્તનો સીલક્ખન્ધો સુગુત્તો હોતિ સુરક્ખિતો, કુક્કુચ્ચપકતાનં પટિસરણં હોતિ, વિસારદો સઙ્ઘમજ્ઝે વોહરતિ, પચ્ચત્થિકે સહધમ્મેન સુનિગ્ગહિતં નિગ્ગણ્હાતિ, સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા પટિપન્નો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચાનિસંસા વિનયપરિયત્તિયા’’.

નપ્પટિપ્પસ્સમ્ભનવગ્ગો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

તસ્સુદ્દાનં –

આપન્નો યાયવણ્ણઞ્ચ, અલજ્જી સઙ્ગામેન ચ;
ઉસ્સિતા ઉસ્સાદેતા ચ, પસય્હ પરિયત્તિયાતિ.

પઠમયમકપઞ્ઞત્તિ.

૩. વોહારવગ્ગો

૪૨૪. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બ’’ન્તિ?

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં ન જાનાતિ, આપત્તિસમુટ્ઠાનં ન જાનાતિ, આપત્તિયા પયોગં ન જાનાતિ, આપત્તિયા વૂપસમં ન જાનાતિ, આપત્તિયા ન

વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં જાનાતિ, આપત્તિસમુટ્ઠાનં જાનાતિ, આપત્તિયા પયોગં જાનાતિ, આપત્તિયા વૂપસમં જાનાતિ, આપત્તિયા વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિકરણં ન જાનાતિ, અધિકરણસમુટ્ઠાનં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ પયોગં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વૂપસમં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિકરણં જાનાતિ , અધિકરણસમુટ્ઠાનં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ પયોગં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વૂપસમં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પસય્હપવત્તા હોતિ, અનોકાસકમ્મં કારેત્વા પવત્તા હોતિ, ન યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા ચોદેતા હોતિ, ન યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા કારેતા હોતિ, ન યથાદિટ્ઠિયા બ્યાકતા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન પસય્હપવત્તા હોતિ, ઓકાસકમ્મં કારેત્વા પવત્તા હોતિ, યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા ચોદેતા હોતિ, યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા કારેતા હોતિ, યથાદિટ્ઠિયા બ્યાકતા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, સપ્પટિકમ્મં અપ્પટિકમ્મં આપત્તિં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, સપ્પટિકમ્મં અપ્પટિકમ્મં આપત્તિં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કમ્મં ન જાનાતિ, કમ્મસ્સ કરણં ન જાનાતિ, કમ્મસ્સ વત્થું ન જાનાતિ, કમ્મસ્સ વત્તં ન જાનાતિ, કમ્મસ્સ વૂપસમં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ , અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કમ્મં જાનાતિ, કમ્મસ્સ કરણં જાનાતિ, કમ્મસ્સ વત્થું જાનાતિ, કમ્મસ્સ વત્તં જાનાતિ, કમ્મસ્સ વૂપસમં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું ન જાનાતિ, નિદાનં ન જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં ન જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ –

ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું જાનાતિ, નિદાનં જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં . કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, અલજ્જી ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, લજ્જી ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, અકુસલો ચ હોતિ વિનયે – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, કુસલો ચ હોતિ વિનયે – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઞત્તિં ન જાનાતિ, ઞત્તિયા કરણં ન જાનાતિ, ઞત્તિયા અનુસ્સાવનં ન જાનાતિ, ઞત્તિયા સમથં ન જાનાતિ, ઞત્તિયા વૂપસમં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ , પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઞત્તિં જાનાતિ, ઞત્તિયા કરણં જાનાતિ, ઞત્તિયા અનુસ્સાવનં જાનાતિ, ઞત્તિયા સમથં જાનાતિ, ઞત્તિયા વૂપસમં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? સુત્તં ન જાનાતિ, સુત્તાનુલોમં ન જાનાતિ, વિનયં ન જાનાતિ, વિનયાનુલોમં ન જાનાતિ, ન ચ ઠાનાઠાનકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? સુત્તં જાનાતિ, સુત્તાનુલોમં જાનાતિ, વિનયં જાનાતિ, વિનયાનુલોમં જાનાતિ, ઠાનાઠાનકુસલો ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં.

''અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ધમ્મં ન જાનાતિ, ધમ્માનુલોમં ન જાનાતિ, વિનયં ન જાનાતિ, વિનયાનુલોમં ન જાનાતિ, ન ચ પુબ્બાપરકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે ન વોહરિતબ્બં. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ધમ્મં જાનાતિ, ધમ્માનુલોમં જાનાતિ, વિનયં જાનાતિ, વિનયાનુલોમં જાનાતિ, પુબ્બાપરકુસલો ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સઙ્ઘે વોહરિતબ્બ''ન્તિ.

વોહારવગ્ગો નિટ્ઠિતો તતિયો.

તસ્સુદ્દાનં –

આપત્તિ અધિકરણં, પસય્હાપત્તિ જાનના;
કમ્મં વત્થું અલજ્જી ચ, અકુસલો ચ ઞત્તિયા;
સુત્તં ન જાનાતિ ધમ્મં, તતિયો વગ્ગસઙ્ગહોતિ.

૪. દિટ્ઠાવિકમ્મવગ્ગો

૪૨૫. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, અધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્મા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, અધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્મા. કતમે પઞ્ચ? અનાપત્તિયા દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, અદેસનાગામિનિયા આપત્તિયા દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, દેસિતાય આપત્તિયા દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, ચતૂહિ પઞ્ચહિ દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, મનો માનસેન દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્મા.

‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, ધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્મા. કતમે પઞ્ચ? આપત્તિયા દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, દેસનાગામિનિયા આપત્તિયા દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, અદેસિતાય આપત્તિયા દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, ન ચતૂહિ પઞ્ચહિ દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, ન મનો માનસેન દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ ધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્મા.

‘‘અપરેપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચ અધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્મા. કતમે પઞ્ચ? નાનાસંવાસકસ્સ સન્તિકે દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, નાનાસીમાય ઠિતસ્સ સન્તિકે દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, અપકતત્તસ્સ સન્તિકે દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, ચતૂહિ પઞ્ચહિ દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, મનો માનસેન દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્મા.

‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, ધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્મા. કતમે પઞ્ચ? સમાનસંવાસકસ્સ સન્તિકે દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, સમાનસીમાય ઠિતસ્સ સન્તિકે દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, પકતત્તસ્સ સન્તિકે દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, ન ચતૂહિ પઞ્ચહિ દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ, ન મનો માનસેન દિટ્ઠિં આવિ કરોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ ધમ્મિકા દિટ્ઠાવિકમ્માતિ.

૪૨૬. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, અધમ્મિકા પટિગ્ગહા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, અધમ્મિકા પટિગ્ગહા. કતમે પઞ્ચ? કાયેન દિય્યમાનં કાયેન અપ્પટિગ્ગહિતં, કાયેન દિય્યમાનં કાયપ્પટિબદ્ધેન અપ્પટિગ્ગહિતં, કાયપ્પટિબદ્ધેન દિય્યમાનં કાયેન અપ્પટિગ્ગહિતં, કાયપ્પટિબદ્ધેન દિય્યમાનં કાયપ્પટિબદ્ધેન અપ્પટિગ્ગહિતં, નિસ્સગ્ગિયેન દિય્યમાનં કાયેન વા કાયપ્પટિબદ્ધેન વા અપ્પટિગ્ગહિતં – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અધમ્મિકા પટિગ્ગહા.

‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, ધમ્મિકા પટિગ્ગહા. કતમે પઞ્ચ? કાયેન દિય્યમાનં કાયેન પટિગ્ગહિતં, કાયેન દિય્યમાનં કાયપ્પટિબદ્ધેન પટિગ્ગહિતં, કાયપ્પટિબદ્ધેન દિય્યમાનં કાયેન પટિગ્ગહિતં, કાયપ્પટિબદ્ધેન દિય્યમાનં કાયપ્પટિબદ્ધેન પટિગ્ગહિતં, નિસ્સગ્ગિયેન દિય્યમાનં કાયેન વા કાયપ્પટિબદ્ધેન વા પટિગ્ગહિતં – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ ધમ્મિકા પટિગ્ગહા’’તિ.

૪૨૭. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, અનતિરિત્તા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, અનતિરિત્તા. કતમે પઞ્ચ? [પાચિ॰ ૨૩૯] અકપ્પિયકતં હોતિ, અપ્પટિગ્ગહિતકતં હોતિ અનુચ્ચારિતકતં હોતિ, અહત્થપાસે કતં હોતિ, અલમેતં સબ્બન્તિ અવુત્તં હોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અનતિરિત્તા.

‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, અતિરિત્તા. કતમે પઞ્ચ? [પાચિ॰ ૨૩૯] કપ્પિયકતં હોતિ, પટિગ્ગહિતકતં હોતિ, ઉચ્ચારિતકતં હોતિ, હત્થપાસે કતં હોતિ, અલમેતં સબ્બન્તિ વુત્તં હોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અતિરિત્તા’’તિ.

૪૨૮. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, આકારેહિ પવારણા પઞ્ઞાયતી''તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, આકારેહિ પવારણા પઞ્ઞાયતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? [પાચિ॰ ૨૩૯] અસનં પઞ્ઞાયતિ, ભોજનં પઞ્ઞાયતિ, હત્થપાસે ઠિતો અભિહરતિ, પટિક્ખેપો પઞ્ઞાયતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહાકારેહિ પવારણા પઞ્ઞાયતી''તિ.

૪૨૯. ''કતિ નુ ખો, ભન્તે, અધમ્મિકા પટિઞ્ઞાતકરણા''તિ? ''પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, અધમ્મિકા પટિઞ્ઞાતકરણા. કતમે પઞ્ચ? ભિક્ખુ પારાજિકં અજ્ઝાપન્નો હોતિ, પારાજિકેન ચોદિયમાનો સઙ્ઘાદિસેસં અજ્ઝાપન્નો પટિજાનાતિ, તં સઙ્ઘો સઙ્ઘાદિસેસેન કારેતિ, અધમ્મિકં પટિઞ્ઞાતકરણં . ભિક્ખુ પારાજિકં અજ્ઝાપન્નો હોતિ, પારાજિકેન ચોદિયમાનો પાચિત્તિયં...પે॰... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં અજ્ઝાપન્નો પટિજાનાતિ, તં સઙ્ઘો દુક્કટેન કારેતિ, અધમ્મિકં પટિઞ્ઞાતકરણં. ભિક્ખુ સઙ્ઘાદિસેસં...પે॰... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં અજ્ઝાપન્નો હોતિ. દુક્કટેન ચોદિયમાનો પારાજિકં અજ્ઝાપન્નો પટિજાનાતિ, તં સઙ્ઘો પારાજિકેન કારેતિ, અધમ્મિકં પટિઞ્ઞાતકરણં. ભિક્ખુ દુક્કટં અજ્ઝાપન્નો હોતિ, દુક્કટેન ચોદિયમાનો સઙ્ઘાદિસેસં...પે॰... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં અજ્ઝાપન્નો પટિજાનાતિ, તં સઙ્ઘો પાટિદેસનીયેન કારેતિ – અધમ્મિકં પટિઞ્ઞાતકરણં. ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અધમ્મિકા પટિઞ્ઞાતકરણા.

''પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, ધમ્મિકા પટિઞ્ઞાતકરણા. કતમે પઞ્ચ? ભિક્ખુ પારાજિકં અજ્ઝાપન્નો હોતિ, પારાજિકેન ચોદિયમાનો પારાજિકં અજ્ઝાપન્નો પટિજાનાતિ, તં સઙ્ઘો પારાજિકેન કારેતિ, ધમ્મિકં પટિઞ્ઞાતકરણં. ભિક્ખુ સઙ્ઘાદિસેસં...પે॰... પાચિત્તિયં... પાટિદેસનીયં... દુક્કટં અજ્ઝાપન્નો હોતિ, દુક્કટેન ચોદિયમાનો દુક્કટં અજ્ઝાપન્નો પટિજાનાતિ , તં સઙ્ઘો દુક્કટેન કારેતિ, ધમ્મિકં પટિઞ્ઞાતકરણં. ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ ધમ્મિકા પટિઞ્ઞાતકરણા''તિ.

૪૩૦. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ નાલં ઓકાસકમ્મં કાતુ''ન્તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ નાલં ઓકાસકમ્મં કાતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ, ચાવનાધિપ્પાયો વત્તા હોતિ, નો વુટ્ઠાનાધિપ્પાયો – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ નાલં ઓકાસકમ્મં કાતું.

''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ અલં ઓકાસકમ્મં કાતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? લજ્જી ચ હોતિ, પણ્ડિતો ચ, પકતત્તો ચ, વુટ્ઠાનાધિપ્પાયો વત્તા હોતિ, નો ચાવનાધિપ્પાયો – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ અલં ઓકાસકમ્મં કાતુ''ન્તિ.

૪૩૧. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં વિનયો ન સાકચ્છિતબ્બો''તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં વિનયો ન સાકચ્છિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું ન જાનાતિ, નિદાનં ન જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં ન જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં વિનયો ન સાકચ્છિતબ્બો.

''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં વિનયો સાકચ્છિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું જાનાતિ, નિદાનં જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં વિનયો સાકચ્છિતબ્બો''તિ.

૪૩૨. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, પઞ્હાપુચ્છા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમા, ઉપાલિ, પઞ્હાપુચ્છા. કતમા પઞ્ચ? મન્દત્તા મોમૂહત્તા પઞ્હં પુચ્છતિ, પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો પઞ્હં પુચ્છતિ, પરિભવા પઞ્હં પુચ્છતિ , અઞ્ઞાતુકામો પઞ્હં પુચ્છતિ, સચે મે પઞ્હં પુટ્ઠો સમ્મદેવ બ્યાકરિસ્સતિ ઇચ્ચેતં કુસલં નો ચે પઞ્હં પુટ્ઠો સમ્મદેવ બ્યાકરિસ્સતિ અહમસ્સ સમ્મદેવ બ્યાકરિસ્સામીતિ પઞ્હં પુચ્છતિ – ઇમા ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ પઞ્હાપુચ્છા’’તિ.

૪૩૩. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, અઞ્ઞબ્યાકરણા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, અઞ્ઞબ્યાકરણા. કતમે પઞ્ચ? મન્દત્તા મોમૂહત્તા અઞ્ઞં બ્યાકરોતિ, પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો અઞ્ઞં બ્યાકરોતિ, ઉમ્માદા ચિત્તક્ખેપા અઞ્ઞં બ્યાકરોતિ , અધિમાનેન અઞ્ઞં બ્યાકરોતિ, ભૂતં અઞ્ઞં બ્યાકરોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અઞ્ઞબ્યાકરણા’’તિ.

૪૩૪. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, વિસુદ્ધિયો’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમા, ઉપાલિ, વિસુદ્ધિયો. કતમા પઞ્ચ? નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં અયં પઠમા વિસુદ્ધિ, નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં અયં દુતિયા વિસુદ્ધિ, નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા તેરસ સઙ્ઘાદિસેસે ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં અયં તતિયા વિસુદ્ધિ, નિદાનં ઉદ્દિસિત્વા ચત્તારિ પારાજિકાનિ ઉદ્દિસિત્વા તેરસ સઙ્ઘાદિસેસે ઉદ્દિસિત્વા દ્વે અનિયતે ઉદ્દિસિત્વા અવસેસં સુતેન સાવેતબ્બં અયં ચતુત્થા વિસુદ્ધિ, વિત્થારેનેવ પઞ્ચમી – ઇમા ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ વિસુદ્ધિયો’’તિ.

૪૩૫. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, ભોજના’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, ભોજના . કતમે પઞ્ચ? ઓદનો, કુમ્માસો, સત્તુ, મચ્છો, મંસં – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ ભોજના’’તિ.

દિટ્ઠાવિકમ્મવગ્ગો નિટ્ઠિતો ચતુત્થો.

તસ્સુદ્દાનં –

દિટ્ઠાવિકમ્મા અપરે, પટિગ્ગહાનતિરિત્તા;
પવારણા પટિઞ્ઞાતં, ઓકાસં સાકચ્છેન ચ;
પઞ્હં અઞ્ઞબ્યાકરણા, વિસુદ્ધિ ચાપિ ભોજનાતિ.

૫. અત્તાદાનવગ્ગો

૪૩૬. [ચૂળવ॰ ૩૯૯; અ॰ નિ॰ ૧૦.૪૪] ‘‘ચોદકેન, ભન્તે, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન કતિ ધમ્મે અજ્ઝત્તં પચ્ચવેક્ખિત્વા પરો ચોદેતબ્બો’’તિ? ‘‘ચોદકેનુપાલિ, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં પચ્ચવેક્ખિત્વા પરો ચોદેતબ્બો. કતમે પઞ્ચ? ચોદકેનુપાલિ, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન એવં પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – પરિસુદ્ધકાયસમાચારો નુ ખોમ્હિ, પરિસુદ્ધેનમ્હિ કાયસમાચારેન સમન્નાગતો અચ્છિદ્દેન અપ્પટિમંસેન, સંવિજ્જતિ નુ ખો મે એસો ધમ્મો ઉદાહુ નો’’તિ. નો ચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુ પરિસુદ્ધકાયસમાચારો હોતિ, પરિસુદ્ધેન કાયસમાચારેન સમન્નાગતો અચ્છિદ્દેન અપ્પટિમંસેન, તસ્સ ભવન્તિ વત્તારો – ‘ઇઙ્ઘ, તાવ આયસ્મા કાયિકં સિક્ખસ્સૂ’તિ ઇતિસ્સ ભવન્તિ વત્તારો.

‘‘પુન ચપરં, ઉપાલિ, ચોદકેન ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન એવં પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘પરિસુદ્ધવચીસમાચારો નુ ખોમ્હિ, પરિસુદ્ધેનમ્હિ વચીસમાચારેન સમન્નાગતો અચ્છિદ્દેન અપ્પટિમંસેન, સંવિજ્જતિ નુ ખો મે એસો ધમ્મો

ઉદાહુ નો’તિ. નો ચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુ પરિસુદ્ધવચીસમાચારો હોતિ, પરિસુદ્ધેન વચીસમાચારેન સમન્નાગતો અચ્છિદ્દેન અપ્પટિમંસેન, તસ્સ ભવન્તિ વત્તારો – ‘ઇઙ્ઘ, તાવ આયસ્મા વાચસિકં સિક્ખસ્સૂ’તિ ઇતિસ્સ ભવન્તિ વત્તારો.

‘‘પુન ચપરં, ઉપાલિ, ચોદકેન ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન એવં પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘મેત્તં નુ ખો મે ચિત્તં પચ્ચુપટ્ઠિતં સબ્રહ્મચારીસુ અનાઘાતં, સંવિજ્જતિ નુ ખો મે એસો ધમ્મો ઉદાહુ નો’તિ. નો ચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુનો મેત્તં ચિત્તં પચ્ચુપટ્ઠિતં હોતિ સબ્રહ્મચારીસુ અનાઘાતં, તસ્સ ભવન્તિ વત્તારો – ‘ઇઙ્ઘ, તાવ આયસ્મા સબ્રહ્મચારીસુ મેત્તં ચિત્તં ઉપટ્ઠાપેહી’તિ ઇતિસ્સ ભવન્તિ વત્તારો.

‘‘પુન ચપરં, ઉપાલિ, ચોદકેન ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન એવં પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘બહુસ્સુતો નુ ખોમ્હિ સુતધરો સુતસન્નિચયો, યે તે ધમ્મા આદિકલ્યાણા મજ્ઝેકલ્યાણા પરિયોસાનકલ્યાણા સાત્થં સબ્યઞ્જનં કેવલપરિપુણ્ણં પરિસુદ્ધં બ્રહ્મચરિયં અભિવદન્તિ, તથારૂપા મે ધમ્મા બહુસ્સુતા હોન્તિ ધાતા વચસા પરિચિતા મનસાનુપેક્ખિતા દિટ્ઠિયા સુપ્પટિવિદ્ધા, સંવિજ્જતિ નુ ખો મે એસો ધમ્મો ઉદાહુ નો’તિ. નો ચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુ બહુસ્સુતો હોતિ સુતધરો સુતસન્નિચયો, યે તે ધમ્મા આદિકલ્યાણા મજ્ઝેકલ્યાણા પરિયોસાનકલ્યાણા સાત્થં સબ્યઞ્જનં કેવલપરિપુણ્ણં પરિસુદ્ધં બ્રહ્મચરિયં અભિવદન્તિ, તથારૂપસ્સ ધમ્મા ન બહુસ્સુતા હોન્તિ ધાતા વચસા પરિચિતા મનસાનુપેક્ખિતા દિટ્ઠિયા સુપ્પટિવિદ્ધા, તસ્સ ભવન્તિ વત્તારો – ‘ઇઙ્ઘ, તાવ આયસ્મા આગમં પરિયાપુણસ્સૂ’તિ ઇતિસ્સ ભવન્તિ વત્તારો.

‘‘પુન ચપરં, ઉપાલિ, ચોદકેન ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન એવં પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘ઉભયાનિ ખો મે પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, સંવિજ્જતિ નુ ખો મે એસો ધમ્મો ઉદાહુ નો’તિ. નો ચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુનો ઉભયાનિ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો, ‘ઇદં પનાવુસો કત્થ વુત્તં ભગવતા’તિ ઇતિ પુટ્ઠો ન સમ્પાયતિ [ન સમ્પાદયતિ (ક॰), ન સમ્પાદેતિ (સ્યા॰)], તસ્સ ભવન્તિ વત્તારો – ‘ઇઙ્ઘ, તાવ આયસ્મા વિનયં પરિયાપુણસ્સૂ’તિ ઇતિસ્સ ભવન્તિ વત્તારો. ચોદકેનુપાલિ, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન ઇમે પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં પચ્ચવેક્ખિત્વા પરો ચોદેતબ્બો’’તિ.

૪૩૭. ‘‘ચોદકેન, ભન્તે, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન કતિ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા પરો ચોદેતબ્બો’’તિ? ‘‘ચોદકેનુપાલિ, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા પરો ચોદેતબ્બો. કતમે પઞ્ચ? કાલેન વક્ખામિ નો અકાલેન , ભૂતેન વક્ખામિ નો અભૂતેન, સણ્હેન વક્ખામિ નો ફરુસેન, અત્થસંહિતેન વક્ખામિ નો અનત્થસંહિતેન, મેત્તાચિત્તો વક્ખામિ નો દોસન્તરોતિ – ચોદકેનુપાલિ, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન ઇમે પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા પરો ચોદેતબ્બો’’તિ.

૪૩૮. [ચૂળવ॰ ૪૦૦] ‘‘ચોદકેન, ભન્તે, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન કતિ ધમ્મે અજ્ઝત્તં મનસિ કરિત્વા પરો ચોદેતબ્બો’’તિ? ‘‘ચોદકેનુપાલિ, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં મનસિ કરિત્વા પરો ચોદેતબ્બો. કતમે પઞ્ચ? કારુઞ્ઞતા, હિતેસિતા, અનુકમ્પતા, આપત્તિવુટ્ઠાનતા, વિનયપુરેક્ખારતા – ચોદકેનુપાલિ, ભિક્ખુના પરં ચોદેતુકામેન ઇમે પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં મનસિ કરિત્વા પરો ચોદેતબ્બો’’તિ.

૪૩૯. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ નાલં ઓકાસકમ્મં કાતુ’’ન્તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ નાલં ઓકાસકમ્મં કાતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અપરિસુદ્ધકાયસમાચારો હોતિ , અપરિસુદ્ધવચીસમાચારો હોતિ, અપરિસુદ્ધાજીવો હોતિ, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, ન પટિબલો અનુયુઞ્જિયમાનો અનુયોગં દાતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ નાલં ઓકાસકમ્મં કાતું.

‘‘પઞ્ચહુપાલિ , અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ અલં ઓકાસકમ્મં કાતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પરિસુદ્ધકાયસમાચારો હોતિ, પરિસુદ્ધવચીસમાચારો હોતિ, પરિસુદ્ધાજીવો હોતિ, પણ્ડિતો હોતિ બ્યત્તો પટિબલો અનુયુઞ્જિયમાનો અનુયોગં દાતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ઓકાસકમ્મં કારાપેન્તસ્સ અલં ઓકાસકમ્મં કાતુ’’ન્તિ.

૪૪૦. [ચૂળવ॰ ૩૯૮] ‘‘અત્તાદાનં આદાતુકામેન, ભન્તે, ભિક્ખુના કતિહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં અત્તાદાનં આદાતબ્બ’’ન્તિ? ‘‘અત્તાદાનં આદાતુકામેનુપાલિ, ભિક્ખુના પઞ્ચઙ્ગસમન્નાગતં [પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતં (સી॰ સ્યા॰)] અત્તાદાનં આદાતબ્બં. કતમે પઞ્ચ [કતમેહિ પઞ્ચહિ (સ્યા॰)]? અત્તાદાનં આદાતુકામેન, ઉપાલિ, ભિક્ખુના એવં પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘યં ખો અહં ઇમં અત્તાદાનં આદાતુકામો, કાલો નુ ખો ઇમં અત્તાદાનં આદાતું ઉદાહુ નો’તિ. સચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – ‘અકાલો ઇમં અત્તાદાનં આદાતું નો કાલો’તિ, ન તં, ઉપાલિ, અત્તાદાનં આદાતબ્બં.

‘‘સચે પનુપાલિ, ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – ‘કાલો ઇમં અત્તાદાનં આદાતું નો અકાલો’તિ, તેનુપાલિ ભિક્ખુના ઉત્તરિ પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘યં ખો અહં ઇમં અત્તાદાનં આદાતુકામો ભૂતં નુ ખો ઇદં અત્તાદાનં ઉદાહુ નો’તિ. સચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – ‘અભૂતં ઇદં અત્તાદાનં નો ભૂત’ન્તિ, ન તં, ઉપાલિ, અત્તાદાનં આદાતબ્બં.

‘‘સચે પનુપાલિ ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – ‘ભૂતં ઇદં અત્તાદાનં નો અભૂત’ન્તિ, તેનુપાલિ ભિક્ખુના ઉત્તરિ પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘યં ખો અહં ઇમં અત્તાદાનં આદાતુકામો, અત્થસંહિતં નુ ખો ઇદં અત્તાદાનં ઉદાહુ નો’તિ. સચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ –’ અનત્થસંહિતં ઇદં અત્તાદાનં નો અત્થસંહિત’ન્તિ, ન તં, ઉપાલિ, અત્તાદાનં આદાતબ્બં.

‘‘સચે પનુપાલિ ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – ‘અત્થસંહિતં ઇદં અત્તાદાનં નો અનત્થસંહિત’ન્તિ, તેનુપાલિ ભિક્ખુના ઉત્તરિ પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘ઇમં ખો અહં અત્તાદાનં આદિયમાનો લભિસ્સામિ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ ધમ્મતો વિનયતો પક્ખે ઉદાહુ નો’તિ. સચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – ‘ઇમં ખો અહં અત્તાદાનં આદિયમાનો ન લભિસ્સામિ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ ધમ્મતો વિનયતો પક્ખે’તિ, ન તં, ઉપાલિ, અત્તાદાનં આદાતબ્બં.

‘‘સચે પનુપાલિ ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – ‘ઇદં ખો અહં અત્તાદાનં આદિયમાનો લભિસ્સામિ સન્દિટ્ઠે સમ્ભત્તે ભિક્ખૂ ધમ્મતો વિનયતો પક્ખે’તિ, તેનુપાલિ ભિક્ખુના ઉત્તરિ પચ્ચવેક્ખિતબ્બં – ‘ઇમં ખો મે અત્તાદાનં આદિયતો ભવિસ્સતિ સઙ્ઘસ્સ તતોનિદાનં ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણં ઉદાહુ નો’તિ. સચે, ઉપાલિ, ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – ‘ઇમં ખો મે

અત્તાદાનં આદિયતો ભવિસ્સતિ સઙ્ઘસ્સ તતોનિદાનં ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણ'ન્તિ, ન તં, ઉપાલિ, અત્તાદાનં આદાતબ્બં.

''સચે પનુપાલિ ભિક્ખુ પચ્ચવેક્ખમાનો એવં જાનાતિ – 'ઇમં ખો મે અત્તાદાનં આદિયતો ન ભવિસ્સતિ સઙ્ઘસ્સ તતોનિદાનં ભણ્ડનં કલહો વિગ્ગહો વિવાદો સઙ્ઘભેદો સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘવવત્થાનં સઙ્ઘનાનાકરણ'ન્તિ, તં આદાતબ્બં, ઉપાલિ, અત્તાદાનં. એવં પઞ્ચઙ્ગસમન્નાગતં ખો, ઉપાલિ, અત્તાદાનં આદિન્નં પચ્છાપિ અવિપ્પટિસારકરં ભવિસ્સતી''તિ.

૪૪૧. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અધિકરણજાતાનં ભિક્ખૂનં બહૂપકારો હોતી''તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અધિકરણજાતાનં ભિક્ખૂનં બહૂપકારો હોતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? સીલવા હોતિ, પાતિમોક્ખસંવરસંવુતો વિહરતિ આચારગોચરસમ્પન્નો અણુમત્તેસુ વજ્જેસુ ભયદસ્સાવી, સમાદાય સિક્ખતિ સિક્ખાપદેસુ; બહુસ્સુતો હોતિ સુતધરો સુતસન્નિચયો; યે તે ધમ્મા આદિકલ્યાણા મજ્ઝેકલ્યાણા પરિયોસાનકલ્યાણા સાત્થં સબ્યઞ્જનં કેવલપરિપુણ્ણં પરિસુદ્ધં બ્રહ્મચરિયં અભિવદન્તિ તથારૂપસ્સ ધમ્મા બહુસ્સુતા હોન્તિ ધાતા વચસા પરિચિતા મનસાનુપેક્ખિતા દિટ્ઠિયા સુપ્પટિવિદ્ધા, ઉભયાનિ ખો પનસ્સ પાતિમોક્ખાનિ વિત્થારેન સ્વાગતાનિ હોન્તિ સુવિભત્તાનિ સુપ્પવત્તીનિ સુવિનિચ્છિતાનિ સુત્તસો અનુબ્યઞ્જનસો; વિનયે ખો પન ઠિતો હોતિ અસંહીરો; પટિબલો હોતિ ઉભો અત્થપચ્ચત્થિકે અસ્સાસેતું સઞ્ઞાપેતું નિજ્ઝાપેતું પેક્ખેતું પસાદેતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અધિકરણજાતાનં ભિક્ખૂનં બહૂપકારો હોતિ.

''અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અધિકરણજાતાનં ભિક્ખૂનં બહૂપકારો હોતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પરિસુદ્ધકાયસમાચારો હોતિ, પરિસુદ્ધવચીસમાચારો હોતિ, પરિસુદ્ધાજીવો હોતિ, પણ્ડિતો હોતિ બ્યત્તો, પટિબલો અનુયુઞ્જિયમાનો અનુયોગં દાતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અધિકરણજાતાનં ભિક્ખૂનં બહૂપકારો હોતિ.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અધિકરણજાતાનં ભિક્ખૂનં બહૂપકારો હોતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું જાનાતિ, નિદાનં જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં જાનાતિ , પદપચ્ચાભટ્ઠં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અધિકરણજાતાનં ભિક્ખૂનં બહૂપકારો હોતી''તિ.

૪૪૨. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બ''ન્તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? સુત્તં ન જાનાતિ, સુત્તાનુલોમં ન જાનાતિ, વિનયં ન જાનાતિ, વિનયાનુલોમં ન જાનાતિ, ન ચ ઠાનાઠાનકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં.

''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? સુત્તં જાનાતિ, સુત્તાનુલોમં જાનાતિ, વિનયં જાનાતિ, વિનયાનુલોમં જાનાતિ, ઠાનાઠાનકુસલો ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ધમ્મં ન જાનાતિ, ધમ્માનુલોમં ન જાનાતિ, વિનયં ન જાનાતિ, વિનયાનુલોમં ન જાનાતિ, ન ચ પુબ્બાપરકુસલો હોતિ – ઇમેહિ

ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં.

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ધમ્મં જાનાતિ, ધમ્માનુલોમં જાનાતિ, વિનયં જાનાતિ, વિનયાનુલોમં જાનાતિ, પુબ્બાપરકુસલો ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું ન જાનાતિ, નિદાનં ન જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં ન જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં.

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું જાનાતિ, નિદાનં જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં ન જાનાતિ, આપત્તિસમુટ્ઠાનં ન જાનાતિ, આપત્તિયા પયોગં ન જાનાતિ, આપત્તિયા વૂપસમં ન જાનાતિ, આપત્તિયા ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં.

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં જાનાતિ, આપત્તિસમુટ્ઠાનં જાનાતિ, આપત્તિયા પયોગં જાનાતિ, આપત્તિયા વૂપસમં જાનાતિ, આપત્તિયા વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં.

‘‘અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિકરણં ન જાનાતિ, અધિકરણસમુટ્ઠાનં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ પયોગં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વૂપસમં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના નાનુયુઞ્જિતબ્બં.

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિકરણં જાનાતિ, અધિકરણસમુટ્ઠાનં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ પયોગં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વૂપસમં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના અનુયુઞ્જિતબ્બ’’ન્તિ.

અત્તાદાનવગ્ગો નિટ્ઠિતો પઞ્ચમો.

તસ્સુદ્દાનં –

પરિસુદ્ધઞ્ચ કાલેન, કારુઞ્ઞં ઓકાસેન ચ;
અત્તાદાનં અધિકરણં, અપરેહિપિ વત્થુઞ્ચ;
સુત્તં ધમ્મં પુન વત્થુઞ્ચ, આપત્તિ અધિકરણેન ચાતિ.

૬. ધુતઙ્ગવગ્ગો

૪૪૩. ''કતિ નુ ખો, ભન્તે, આરઞ્ઞિકા''તિ? ''પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, આરઞ્ઞિકા [અ॰ નિ॰ ૫.૧૮૧; પરિ॰ ૩૨૫]. કતમે પઞ્ચ? મન્દત્તા મોમૂહત્તા આરઞ્ઞિકો હોતિ, પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો આરઞ્ઞિકો હોતિ, ઉમ્માદા ચિત્તક્ખેપા આરઞ્ઞિકો હોતિ, વણ્ણિતં બુદ્ધેહિ બુદ્ધસાવકેહીતિ આરઞ્ઞિકો હોતિ, અપિ ચ અપ્પિચ્છઞ્ઞેવ નિસ્સાય સન્તુટ્ઠિઞ્ઞેવ નિસ્સાય – સલ્લેખઞ્ઞેવ નિસ્સાય પવિવેકઞ્ઞેવ નિસ્સાય ઇદમત્થિતઞ્ઞેવ નિસ્સાય આરઞ્ઞિકો હોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ આરઞ્ઞિકા''તિ.

''કતિ નુ ખો, ભન્તે, પિણ્ડપાતિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, પંસુકૂલિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, રુક્ખમૂલિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, સોસાનિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, અબ્ભોકાસિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, તેચીવરિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, સપદાનચારિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, નેસજ્જિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, યથાસન્થતિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, એકાસનિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, ખલુપચ્છાભત્તિકાતિ...પે॰... કતિ નુ ખો, ભન્તે, પત્તપિણ્ડિકાતિ? પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, પત્તપિણ્ડિકા. કતમે પઞ્ચ? મન્દત્તા મોમૂહત્તા પત્તપિણ્ડિકો હોતિ, પાપિચ્છો ઇચ્છાપકતો પત્તપિણ્ડિકો હોતિ, ઉમ્માદા ચિત્તક્ખેપા પત્તપિણ્ડિકો હોતિ, વણ્ણિતં બુદ્ધેહિ બુદ્ધસાવકેહીતિ પત્તપિણ્ડિકો હોતિ, અપિ ચ અપ્પિચ્છઞ્ઞેવ નિસ્સાય સન્તુટ્ઠિઞ્ઞેવ નિસ્સાય સલ્લેખઞ્ઞેવ નિસ્સાય પવિવેકઞ્ઞેવ નિસ્સાય ઇદમત્થિતઞ્ઞેવ નિસ્સાય પત્તપિણ્ડિકો હોતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ પત્તપિણ્ડિકા''તિ.

ધુતઙ્ગવગ્ગો નિટ્ઠિતો છટ્ઠો.

તસ્સુદ્દાનં –

આરઞ્ઞિકો પિણ્ડિ પંસુ, રુક્ખસુસાનપઞ્ચમં;
અબ્ભો તેચીવરઞ્ચેવ, સપદાનનેસજ્જિકા;
સન્થતેકાસનઞ્ચેવ, ખલુપચ્છા પત્તપિણ્ડિકાતિ.

૭. મુસાવાદવગ્ગો

૪૪૪. ''કતિ નુ ખો, ભન્તે, મુસાવાદા''તિ? ''પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, મુસાવાદા. કતમે પઞ્ચ? અત્થિ મુસાવાદો પારાજિકગામી, અત્થિ મુસાવાદો સઙ્ઘાદિસેસગામી, અત્થિ મુસાવાદો થુલ્લચ્ચયગામી, અત્થિ મુસાવાદો પાચિત્તિયગામી, અત્થિ મુસાવાદો દુક્કટગામી – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ મુસાવાદા''તિ.

૪૪૫. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો સઙ્ઘમજ્ઝે ઉપોસથં વા પવારણં વા ઠપેન્તસ્સ – 'અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ'ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન ઉપોસથો વા પવારણા વા કાતબ્બા''તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો સઙ્ઘમજ્ઝે ઉપોસથં વા પવારણં વા ઠપેન્તસ્સ – 'અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ'ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન ઉપોસથો વા પવારણા વા કાતબ્બા. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ, ચાવનાધિપ્પાયો વત્તા હોતિ, નો વુટ્ઠાનાધિપ્પાયો – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો સઙ્ઘમજ્ઝે ઉપોસથં વા પવારણં વા ઠપેન્તસ્સ – 'અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ'ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન ઉપોસથો વા પવારણા વા કાતબ્બા.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો સઙ્ઘમજ્ઝે ઉપોસથં વા પવારણં વા ઠપેન્તસ્સ – ‘અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ’ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન ઉપોસથો વા પવારણા વા કાતબ્બા. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અપરિસુદ્ધકાયસમાચારો હોતિ, અપરિસુદ્ધવચીસમાચારો હોતિ, અપરિસુદ્ધાજીવો હોતિ, બાલો હોતિ અબ્યત્તો, ભણ્ડનકારકો હોતિ કલહકારકો – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો સઙ્ઘમજ્ઝે ઉપોસથં વા પવારણં વા ઠપેન્તસ્સ – ‘અલં, ભિક્ખુ, મા ભણ્ડનં, મા કલહં, મા વિગ્ગહં, મા વિવાદ’ન્તિ ઓમદ્દિત્વા સઙ્ઘેન ઉપોસથો વા પવારણા વા કાતબ્બા’’તિ.

૪૪૬. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો અનુયોગો ન દાતબ્બો’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો અનુયોગો ન દાતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તાનાપત્તિં ન જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં ન જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં ન જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં ન જાનાતિ, સપ્પટિકમ્માપટિકમ્મં આપત્તિં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો અનુયોગો ન દાતબ્બો.

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો અનુયોગો દાતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તાનાપત્તિં જાનાતિ, લહુકગરુકં આપત્તિં જાનાતિ, સાવસેસાનવસેસં આપત્તિં જાનાતિ, દુટ્ઠુલ્લાદુટ્ઠુલ્લં આપત્તિં જાનાતિ, સપ્પટિકમ્માપટિકમ્મં આપત્તિં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો અનુયોગો દાતબ્બો’’તિ.

૪૪૭. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, આકારેહિ ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જતી’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, આકારેહિ ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અલજ્જિતા, અઞ્ઞાણતા, કુક્કુચ્ચપકતતા, અકપ્પિયે કપ્પિયસઞ્ઞિતા, કપ્પિયે અકપ્પિયસઞ્ઞિતા – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહાકારેહિ ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જતિ.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહાકારેહિ ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ ? અદસ્સનેન, અસ્સવનેન, પસુત્તકતા, તથાસઞ્ઞી, સતિસમ્મોસા – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહાકારેહિ ભિક્ખુ આપત્તિં આપજ્જતી’’તિ.

૪૪૮. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, વેરા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, વેરા. કતમે પઞ્ચ? પાણાતિપાતો , અદિન્નાદાનં, કામેસુમિચ્છાચારો, મુસાવાદો, સુરામેરયમજ્જપ્પમાદટ્ઠાનં – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ વેરા’’તિ.

‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, વેરમણિયો’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમા, ઉપાલિ, વેરમણિયો. કતમા પઞ્ચ? પાણાતિપાતા વેરમણી [વેરમણિ (ક॰)], અદિન્નાદાના વેરમણી, કામેસુમિચ્છાચારા વેરમણી, મુસાવાદા વેરમણી, સુરામેરયમજ્જપ્પમાદટ્ઠાના વેરમણી – ઇમા ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ વેરમણિયો’’તિ.

૪૪૯. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, બ્યસનાની’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમાનિ, ઉપાલિ, બ્યસનાનિ. [પરિ॰ ૩૨૫; અ॰ નિ॰ ૫.૧૩૦] કતમાનિ પઞ્ચ? ઞાતિબ્યસનં, ભોગબ્યસનં, રોગબ્યસનં, સીલબ્યસનં, દિટ્ઠિબ્યસનં – ઇમાનિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ બ્યસનાની’’તિ.

‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, સમ્પદા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમા, ઉપાલિ, સમ્પદા. [પરિ॰ ૩૨૫; અ॰ નિ॰ ૫.૧૩૦] કતમા પઞ્ચ? ઞાતિસમ્પદા, ભોગસમ્પદા, આરોગ્યસમ્પદા, સીલસમ્પદા, દિટ્ઠિસમ્પદા – ઇમા ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ સમ્પદા’’તિ.

મુસાવાદવગ્ગો નિટ્ઠિતો સત્તમો.

તસ્સુદ્દાનં –

મુસાવાદો ચ ઓમદ્દિ, અપરેહિ અનુયોગો;
આપત્તિઞ્ચ અપરેહિ, વેરા વેરમણીપિ ચ;
બ્યસનં સમ્પદા ચેવ, સત્તમો વગ્ગસઙ્ગહોતિ.

૮. ભિક્ખુનોવાદવગ્ગો

૪૫૦. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ભિક્ખુનિસઙ્ઘેનેવ કમ્મં કાતબ્બ''ન્તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ભિક્ખુનિસઙ્ઘેનેવ કમ્મં કાતબ્બં, અવન્દિયો સો ભિક્ખુ ભિક્ખુનિસઙ્ઘેન. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વિવરિત્વા કાયં ભિક્ખુનીનં દસ્સેતિ, ઊરું દસ્સેતિ, અઙ્ગજાતં દસ્સેતિ, ઉભો અંસકૂટે દસ્સેતિ, ઓભાસતિ, ગિહી સમ્પયોજેતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ભિક્ખુનિસઙ્ઘેનેવ કમ્મં કાતબ્બં. અવન્દિયો સો ભિક્ખુ ભિક્ખુનિસઙ્ઘેન.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ભિક્ખુનિસઙ્ઘેનેવ કમ્મં કાતબ્બં, અવન્દિયો સો ભિક્ખુ ભિક્ખુનિસઙ્ઘેન. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ભિક્ખુનીનં અલાભાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખુનીનં અનત્થાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખુનીનં અવાસાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખુનિયો અક્કોસતિ પરિભાસતિ, ભિક્ખૂ ભિક્ખુનીહિ ભેદેતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ભિક્ખુનિસઙ્ઘેનેવ કમ્મં કાતબ્બં, અવન્દિયો સો ભિક્ખુ ભિક્ખુનિસઙ્ઘેન.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ભિક્ખુનિસઙ્ઘેનેવ કમ્મં કાતબ્બં, અવન્દિયો સો ભિક્ખુ ભિક્ખુનિસઙ્ઘેન. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ભિક્ખુનીનં અલાભાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખુનીનં અનત્થાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખુનીનં અવાસાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખુનિયો અક્કોસતિ પરિભાસતિ, ભિક્ખૂ ભિક્ખુનીહિ સમ્પયોજેતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતસ્સ ભિક્ખુનો ભિક્ખુનિસઙ્ઘેનેવ કમ્મં કાતબ્બં, અવન્દિયો સો ભિક્ખુ ભિક્ખુનિસઙ્ઘેના''તિ.

૪૫૧. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા કમ્મં કાતબ્બ''ન્તિ? પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વિવરિત્વા કાયં ભિક્ખૂનં દસ્સેતિ, ઊરું દસ્સેતિ, અઙ્ગજાતં દસ્સેતિ, ઉભો અંસકૂટે દસ્સેતિ, ઓભાસતિ, ગિહી સમ્પયોજેતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા કમ્મં કાતબ્બં.

''અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ભિક્ખૂનં અલાભાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂનં અનત્થાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂનં અવાસાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂ અક્કોસતિ પરિભાસતિ, ભિક્ખુનિયો ભિક્ખૂહિ ભેદેતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા કમ્મં કાતબ્બં.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા કમ્મં કાતબ્બં. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ભિક્ખૂનં અલાભાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂનં અનત્થાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂનં અવાસાય પરિસક્કતિ, ભિક્ખૂ અક્કોસતિ

પરિભાસતિ, ભિક્ખુનિયો ભિક્ખૂહિ સમ્પયોજેતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતાય ભિક્ખુનિયા કમ્મં કાતબ્બ''ન્તિ.

૪૫૨. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો''તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ, ચાવનાધિપ્પાયો વત્તા હોતિ, નો વુટ્ઠાનાધિપ્પાયો – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અપરિસુદ્ધકાયસમાચારો હોતિ, અપરિસુદ્ધવચીસમાચારો હોતિ, અપરિસુદ્ધાજીવો હોતિ, બાલો હોતિ, અબ્યત્તો, ન પટિબલો અનુયુઞ્જિયમાનો અનુયોગં દાતું – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કાયિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, ભિક્ખુનીનં અક્કોસકપરિભાસકો હોતિ, ભિક્ખુનીહિ સદ્ધિં સંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેન સંસગ્ગેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો.

''અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ, ભણ્ડનકારકો ચ હોતિ કલહકારકો, સિક્ખાય ચ ન પરિપૂરિકારી – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ઠપેતબ્બો''તિ.

૪૫૩. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ગહેતબ્બો''તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ગહેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કાયિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, વાચસિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, કાયિકવાચસિકેન અનાચારેન સમન્નાગતો હોતિ, ભિક્ખુનીનં અક્કોસકપરિભાસકો હોતિ, ભિક્ખુનીહિ સદ્ધિં સંસટ્ઠો વિહરતિ અનનુલોમિકેન સંસગ્ગેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ગહેતબ્બો.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ગહેતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અલજ્જી ચ હોતિ, બાલો ચ, અપકતત્તો ચ, ગમિકો વા હોતિ, ગિલાનો વા – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના ભિક્ખુનીનં ઓવાદો ન ગહેતબ્બો''તિ.

૪૫૪. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં ન સાકચ્છિતબ્બો''તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં ન સાકચ્છિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, ન અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં ન સાકચ્છિતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં સાકચ્છિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અસેક્ખેન સીલક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન સમાધિક્ખન્ધેન

સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન પઞ્ઞાક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ , અસેક્ખેન વિમુત્તિક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ, અસેક્ખેન વિમુત્તિઞાણદસ્સનક્ખન્ધેન સમન્નાગતો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં સાકચ્છિતબ્બો.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં ન સાકચ્છિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન અત્થપટિસમ્ભિદાપત્તો હોતિ, ન ધમ્મપટિસમ્ભિદાપત્તો હોતિ, ન નિરુત્તિપટિસમ્ભિદાપત્તો હોતિ, ન પટિભાનપટિસમ્ભિદાપત્તો હોતિ, યથાવિમુત્તં ચિત્તં ન પચ્ચવેક્ખિતા – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં ન સાકચ્છિતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ , અઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં સાકચ્છિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અત્થપટિસમ્ભિદાપત્તો હોતિ, ધમ્મપટિસમ્ભિદાપત્તો હોતિ, નિરુત્તિપટિસમ્ભિદાપત્તો હોતિ, પટિભાનપટિસમ્ભિદાપત્તો હોતિ, યથાવિમુત્તં ચિત્તં પચ્ચવેક્ખિતા – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતેન ભિક્ખુના સદ્ધિં સાકચ્છિતબ્બો''તિ.

ભિક્ખુનોવાદવગ્ગો નિટ્ઠિતો અટ્ઠમો.

તસ્સુદ્દાનં –

ભિક્ખુનીહેવ કાતબ્બં, અપરેહિ તથા દુવે;
ભિક્ખુનીનં તયો કમ્મા, ન ઠપેતબ્બા દ્વે દુકા;
ન ગહેતબ્બા દ્વે વુત્તા, સાકચ્છાસુ ચ દ્વે દુકાતિ.

૯. ઉબ્બાહિકવગ્ગો

૪૫૫. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો''તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન અત્થકુસલો હોતિ, ન ધમ્મકુસલો હોતિ, ન નિરુત્તિકુસલો હોતિ, ન બ્યઞ્જનકુસલો હોતિ, ન પુબ્બાપરકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અત્થકુસલો હોતિ, ધમ્મકુસલો હોતિ, નિરુત્તિકુસલો હોતિ, બ્યઞ્જનકુસલો હોતિ, પુબ્બાપરકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કોધનો હોતિ કોધાભિભૂતો, મક્ખી હોતિ મક્ખાભિભૂતો, પળાસી હોતિ પળાસાભિભૂતો, ઇસ્સુકી હોતિ ઇસ્સાભિભૂતો, સન્દિટ્ઠિપરામાસી હોતિ આધાનગ્ગાહી દુપ્પટિનિસ્સગ્ગી – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન કોધનો હોતિ ન કોધાભિભૂતો, ન મક્ખી હોતિ ન મક્ખાભિભૂતો, ન પળાસી હોતિ ન પળાસાભિભૂતો, ન ઇસ્સુકી હોતિ ન ઇસ્સાભિભૂતો, અસન્દિટ્ઠિપરામાસી હોતિ અનાધાનગ્ગાહી સુપ્પટિનિસ્સગ્ગી – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કુપ્પતિ, બ્યાપજ્જતિ, પતિટ્ઠિયતિ, કોપં જનેતિ, અખમો હોતિ અપદક્ખિણગ્ગાહી અનુસાસનિં – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો . કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન કુપ્પતિ, ન બ્યાપજ્જતિ, ન પતિટ્ઠિયતિ, ન કોપં જનેતિ, ખમો હોતિ પદક્ખિણગ્ગાહી અનુસાસનિં – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? પસારેતા હોતિ નો સારેતા, અનોકાસકમ્મં કારેત્વા પવત્તા હોતિ, ન યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા ચોદેતા હોતિ, ન યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા કારેતા હોતિ, ન યથાદિટ્ઠિયા બ્યાકતા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? સારેતા હોતિ નો પસારેતા, ઓકાસકમ્મં કારેત્વા પવત્તા હોતિ, યથાધમ્મં યથાવિનયે યથાપત્તિયા ચોદેતા હોતિ, યથાધમ્મે યથાવિનયે યથાપત્તિયા કારેતા હોતિ, યથાદિટ્ઠિયા બ્યાકતા હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, અલજ્જી ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, લજ્જી ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, અકુસલો ચ હોતિ વિનયે – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય ન સમ્મન્નિતબ્બો. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, કુસલો ચ હોતિ વિનયે – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ ઉબ્બાહિકાય સમ્મન્નિતબ્બો’’તિ.

૪૫૬. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતી’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? સુત્તં ન જાનાતિ, સુત્તાનુલોમં ન જાનાતિ, વિનયં ન જાનાતિ, વિનયાનુલોમં ન જાનાતિ, ન ચ ઠાનઠાનકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? સુત્તં જાનાતિ, સુત્તાનુલોમં જાનાતિ, વિનયં જાનાતિ, વિનયાનુલોમં જાનાતિ, ઠાનાઠાનકુસલો ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ધમ્મં ન જાનાતિ, ધમ્માનુલોમં જાનાતિ, વિનયં ન જાનાતિ, વિનયાનુલોમં ન જાનાતિ, ન ચ પુબ્બાપરકુસલો હોતિ –

ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ધમ્મં જાનાતિ, ધમ્માનુલોમં જાનાતિ, વિનયં જાનાતિ, વિનયાનુલોમં જાનાતિ, પુબ્બાપરકુસલો ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું ન જાનાતિ, નિદાનં ન જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં ન જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું જાનાતિ, નિદાનં જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ.

''અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં ન જાનાતિ, આપત્તિસમુટ્ઠાનં ન જાનાતિ, આપત્તિયા પયોગં ન જાનાતિ, આપત્તિયા વૂપસમં ન જાનાતિ, આપત્તિયા ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં જાનાતિ , આપત્તિસમુટ્ઠાનં જાનાતિ, આપત્તિયા પયોગં જાનાતિ, આપત્તિયા વૂપસમં જાનાતિ, આપત્તિયા વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ.

''અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિકરણં ન જાનાતિ, અધિકરણસમુટ્ઠાનં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ પયોગં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વૂપસમં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ બાલોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિકરણં જાનાતિ, અધિકરણસમુટ્ઠાનં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ પયોગં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વૂપસમં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ પણ્ડિતોત્વેવ સઙ્ખં ગચ્છતી''તિ.

ઉબ્બાહિકવગ્ગો નિટ્ઠિતો નવમો.

તસ્સુદ્દાનં –

ન અત્થકુસલો ચેવ, કોધનો કુપ્પતી ચ યો;
પસારેતા છન્દાગતિં, અકુસલો તથેવ ચ.

સુત્તં ધમ્મઞ્ચ વત્થુઞ્ચ, આપત્તિ અધિકરણં;
દ્વે દ્વે પકાસિતા સબ્બે, કણ્હસુક્કં વિજાનથાતિ.

૧૦. અધિકરણવૂપસમવગ્ગો

૪૫૭. ''કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતુ''ન્તિ? ''પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં ન જાનાતિ, આપત્તિસમુટ્ઠાનં ન

જાનાતિ, આપત્તિયા પયોગં ન જાનાતિ, આપત્તિયા વૂપસમં ન જાનાતિ, આપત્તિયા ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? આપત્તિં જાનાતિ, આપત્તિસમુટ્ઠાનં જાનાતિ, આપત્તિયા પયોગં જાનાતિ, આપત્તિયા વૂપસમં જાનાતિ, આપત્તિયા વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિકરણં ન જાનાતિ, અધિકરણસમુટ્ઠાનં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ પયોગં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વૂપસમં ન જાનાતિ, અધિકરણસ્સ ન વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું.

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? અધિકરણં જાનાતિ, અધિકરણસમુટ્ઠાનં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ પયોગં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વૂપસમં જાનાતિ, અધિકરણસ્સ વિનિચ્છયકુસલો હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, અલજ્જી ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, લજ્જી ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ , અપ્પસ્સુતો ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, બહુસ્સુતો ચ હોતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું.

‘‘અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું ન જાનાતિ, નિદાનં ન જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં ન જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં ન જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? વત્થું જાનાતિ, નિદાનં જાનાતિ, પઞ્ઞત્તિં જાનાતિ, પદપચ્ચાભટ્ઠં જાનાતિ, અનુસન્ધિવચનપથં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, અકુસલો ચ હોતિ વિનયે – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન

ભયાગતિં ગચ્છતિ, કુસલો ચ હોતિ વિનયે – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, પુગ્ગલગરુ હોતિ નો સઙ્ઘગરુ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. પઞ્ચહુપાલિ , અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું . કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, સઙ્ઘગરુ હોતિ નો પુગ્ગલગરુ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, આમિસગરુ હોતિ નો સદ્ધમ્મગરુ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ નાલં અધિકરણં વૂપસમેતું. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતું. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, સદ્ધમ્મગરુ હોતિ નો આમિસગરુ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભિક્ખુ અલં અધિકરણં વૂપસમેતુ’’ન્તિ.

૪૫૮. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, આકારેહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતી’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, આકારેહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતિ. કતમેહિ પઞ્ચહિ? કમ્મેન, ઉદ્દેસેન, વોહરન્તો, અનુસ્સાવનેન, સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહાકારેહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતી’’તિ.

‘‘સઙ્ઘરાજિ સઙ્ઘરાજીતિ, ભન્તે, વુચ્ચતિ. કિત્તાવતા નુ ખો, ભન્તે, સઙ્ઘરાજિ હોતિ નો ચ સઙ્ઘભેદો? કિત્તાવતા ચ પન સઙ્ઘરાજિ ચેવ હોતિ સઙ્ઘભેદો ચા’’તિ? ‘‘પઞ્ઞત્તેતં, ઉપાલિ, મયા આગન્તુકાનં ભિક્ખૂનં આગન્તુકવત્તં. એવં સુપઞ્ઞત્તે ખો, ઉપાલિ, મયા સિક્ખાપદે આગન્તુકા ભિક્ખૂ આગન્તુકવત્તે ન વત્તન્તિ. એવમ્પિ ખો, ઉપાલિ, સઙ્ઘરાજિ હોતિ નો ચ સઙ્ઘભેદો. પઞ્ઞત્તેતં, ઉપાલિ, મયા આવાસિકાનં ભિક્ખૂનં આવાસિકવત્તં. એવં સુપઞ્ઞત્તે ખો, ઉપાલિ, મયા સિક્ખાપદે આવાસિકા ભિક્ખૂ આવાસિકવત્તે ન વત્તન્તિ. એવમ્પિ ખો, ઉપાલિ, સઙ્ઘરાજિ હોતિ નો ચ સઙ્ઘભેદો. પઞ્ઞત્તેતં ઉપાલિ મયા ભિક્ખૂનં ભત્તગ્ગે ભત્તગ્ગવત્તં – યથાવુડ્ઢં યથારત્તં યથાપતિરૂપં અગ્ગાસનં અગ્ગોદકં અગ્ગપિણ્ડં. એવં સુપઞ્ઞત્તે ખો, ઉપાલિ, મયા સિક્ખાપદે નવા ભિક્ખૂ ભત્તગ્ગે થેરાનં ભિક્ખૂનં આસનં પટિબાહન્તિ. એવમ્પિ ખો, ઉપાલિ, સઙ્ઘરાજિ હોતિ નો ચ સઙ્ઘભેદો. પઞ્ઞત્તેતં, ઉપાલિ, મયા ભિક્ખૂનં સેનાસને સેનાસનવત્તં – યથાવુડ્ઢં યથારત્તં યથાપતિરૂપં. એવં સુપઞ્ઞત્તે ખો, ઉપાલિ, મયા સિક્ખાપદે નવા ભિક્ખૂ થેરાનં ભિક્ખૂનં સેનાસનં પટિબાહન્તિ. એવમ્પિ ખો, ઉપાલિ, સઙ્ઘરાજિ હોતિ નો ચ સઙ્ઘભેદો. પઞ્ઞત્તેતં, ઉપાલિ, મયા ભિક્ખૂનં અન્તોસીમાય એકં ઉપોસથં એકં પવારણં એકં સઙ્ઘકમ્મં એકં કમ્માકમ્મં. એવં સુપઞ્ઞત્તે ખો, ઉપાલિ, મયા સિક્ખાપદે તત્થેવ અન્તોસીમાય આવેનિભાવં [આવેણિભાવં (સી॰ સ્યા॰)] કરિત્વા ગણં બન્ધિત્વા આવેનિં [આવેણિ (સી॰ સ્યા॰)] ઉપોસથં કરોન્તિ આવેનિં પવારણં કરોન્તિ આવેનિં સઙ્ઘકમ્મં કરોન્તિ આવેનિં કમ્માકમ્માનિ કરોન્તિ. એવં ખો, ઉપાલિ, સઙ્ઘરાજિ ચેવ હોતિ સઙ્ઘભેદો ચા’’તિ.

અધિકરણવૂપસમવગ્ગો નિટ્ઠિતો દસમો.

તસ્સુદ્દાનં –

આપત્તિં અધિકરણં, છન્દા અપ્પસ્સુતેન ચ;
વત્થુઞ્ચ અકુસલો ચ, પુગ્ગલો આમિસેન ચ;
ભિજ્જતિ સઙ્ઘરાજિ ચ, સઙ્ઘભેદો તથેવ ચાતિ.

૧૧. સઙ્ઘભેદકવગ્ગો

૪૫૯. [ચૂળવ॰ ૩૫૪-૩૫૫; અ॰ નિ॰ ૧૦.૩૮ આદયો] ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનિધાય દિટ્ઠિં કમ્મેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનિધાય દિટ્ઠિં ઉદ્દેસેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનિધાય દિટ્ઠિ વોહરન્તો – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનિધાય દિટ્ઠિં અનુસ્સાવનેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ , પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનિધાય દિટ્ઠિં સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનિધાય ખન્તિં કમ્મેન…પે॰… વિનિધાય ખન્તિં ઉદ્દેસેન…પે॰… વિનિધાય ખન્તિં

વોહરન્તો…પે॰… વિનિધાય ખન્તિં અનુસ્સાવનેન…પે॰… વિનિધાય ખન્તિં સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનિધાય રુચિં કમ્મેન…પે॰… વિનિધાય રુચિં ઉદ્દેસેન…પે॰… વિનિધાય રુચિં વોહરન્તો…પે॰… વિનિધાય રુચિં અનુસ્સાવનેન…પે॰… વિનિધાય રુચિં સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ , ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, વિનિધાય સઞ્ઞં કમ્મેન…પે॰… વિનિધાય સઞ્ઞં ઉદ્દેસેન…પે॰… વિનિધાય સઞ્ઞં વોહરન્તો…પે॰… વિનિધાય સઞ્ઞં અનુસ્સાવનેન…પે॰… વિનિધાય સઞ્ઞં સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો આપાયિકો નેરયિકો કપ્પટ્ઠો અતેકિચ્છો’’તિ.

સઙ્ઘભેદકવગ્ગો નિટ્ઠિતો એકાદસમો.

તસ્સુદ્દાનં –

વિનિધાય દિટ્ઠિં કમ્મેન, ઉદ્દેસે વોહરેન ચ;
અનુસ્સાવને સલાકેન, પઞ્ચેતે દિટ્ઠિનિસ્સિતા;
ખન્તિં રુચિઞ્ચ સઞ્ઞઞ્ચ, તયો તે પઞ્ચધા નયાતિ.

૧૨. દુતિયસઙ્ઘભેદકવગ્ગો

૪૬૦. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ , અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અવિનિધાય દિટ્ઠિં કમ્મેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અવિનિધાય દિટ્ઠિં ઉદ્દેસેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ

દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અવિનિધાય દિટ્ઠિં વોહરન્તો. ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અવિનિધાય દિટ્ઠિં અનુસ્સાવનેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અવિનિધાય દિટ્ઠિં સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અવિનિધાય ખન્તિં કમ્મેન...પે॰... અવિનિધાય ખન્તિં ઉદ્દેસેન...પે॰... અવિનિધાય ખન્તિં વોહરન્તો...પે॰... અવિનિધાય ખન્તિં અનુસ્સાવનેન...પે॰... અવિનિધાય ખન્તિં સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અવિનિધાય રુચિં કમ્મેન...પે॰... અવિનિધાય રુચિં ઉદ્દેસેન...પે॰... અવિનિધાય રુચિં વોહરન્તો...પે॰... અવિનિધાય રુચિં અનુસ્સાવનેન...પે॰... અવિનિધાય રુચિં સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો.

‘‘અપરેહિપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ દીપેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ દીપેતિ, અવિનયં વિનયોતિ દીપેતિ, વિનયં અવિનયોતિ દીપેતિ, અવિનિધાય સઞ્ઞં કમ્મેન...પે॰... અવિનિધાય સઞ્ઞં ઉદ્દેસેન...પે॰... અવિનિધાય સઞ્ઞં વોહરન્તો...પે॰... અવિનિધાય સઞ્ઞં અનુસ્સાવનેન...પે॰... અવિનિધાય સઞ્ઞં સલાકગ્ગાહેન – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સઙ્ઘભેદકો ન આપાયિકો ન નેરયિકો ન કપ્પટ્ઠો ન અતેકિચ્છો’’તિ.

દુતિયસઙ્ઘભેદકવગ્ગો નિટ્ઠિતો દ્વાદસમો.

તસ્સુદ્દાનં –

અવિનિધાય દિટ્ઠિં કમ્મેન, ઉદ્દેસે વોહરેન ચ;
અનુસ્સાવને સલાકેન, પઞ્ચેતે દિટ્ઠિનિસ્સિતા.

ખન્તિં રુચિઞ્ચ સઞ્ઞઞ્ચ, તયો તે પઞ્ચધા નયા.

હેટ્ઠિમે કણ્હપક્ખમ્હિ, સમવીસતિ વિધી યથા;
તથેવ સુક્કપક્ખમ્હિ, સમવીસતિ જાનથાતિ.

૧૩. આવાસિકવગ્ગો

૪૬૧. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો આવાસિકો ભિક્ખુ યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં નિરયે’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો આવાસિકો ભિક્ખુ યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં નિરયે . કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, સઙ્ઘિકં પુગ્ગલિકપરિભોગેન પરિભુઞ્જતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો આવાસિકો ભિક્ખુ યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં નિરયે.

‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો આવાસિકો ભિક્ખુ યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં સગ્ગે. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, સઙ્ઘિકં ન પુગ્ગલિકપરિભોગેન પરિભુઞ્જતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો આવાસિકો ભિક્ખુ યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં સગ્ગે’’તિ.

૪૬૨. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, અધમ્મિકા વિનયબ્યાકરણા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, અધમ્મિકા વિનયબ્યાકરણા. કતમે પઞ્ચ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં ધમ્મોતિ પરિણામેતિ, ધમ્મં અધમ્મોતિ પરિણામેતિ, અવિનયં વિનયોતિ પરિણામેતિ, વિનયં અવિનયોતિ પરિણામેતિ , અપઞ્ઞત્તં પઞ્ઞાપેતિ, પઞ્ઞત્તં સમુચ્છિન્દતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અધમ્મિકા વિનયબ્યાકરણા. પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, ધમ્મિકા વિનયબ્યાકરણા. કતમે પઞ્ચ? ઇધુપાલિ, ભિક્ખુ અધમ્મં અધમ્મોતિ પરિણામેતિ, ધમ્મં ધમ્મોતિ પરિણામેતિ, અવિનયં અવિનયોતિ પરિણામેતિ, વિનયં વિનયોતિ પરિણામેતિ, અપઞ્ઞત્તં ન પઞ્ઞપેતિ, પઞ્ઞત્તં ન સમુચ્છિન્દતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ ધમ્મિકા વિનયબ્યાકરણા’’તિ.

૪૬૩. [અ॰ નિ॰ ૫.૨૭૨-૨૮૫] ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભત્તુદ્દેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં નિરયે’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભત્તુદ્દેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં નિરયે. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, ઉદ્દિટ્ઠાનુદ્દિટ્ઠં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભત્તુદ્દેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં નિરયે.

[અ॰ નિ॰ ૫.૨૭૨-૨૮૫] ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભત્તુદ્દેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં સગ્ગે. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, ઉદ્દિટ્ઠાનુદ્દિટ્ઠં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો ભત્તુદ્દેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં સગ્ગે’’તિ.

૪૬૪. ‘‘કતિહિ નુ ખો, ભન્તે, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સેનાસનપઞ્ઞાપકો…પે॰… ભણ્ડાગારિકો…પે॰… ચીવરપટિગ્ગાહકો…પે॰… ચીવરભાજકો…પે॰… યાગુભાજકો…પે॰… ફલભાજકો…પે॰… ખજ્જભાજકો…પે॰… અપ્પમત્તકવિસ્સજ્જકો…પે॰… સાટિયગ્ગાહાપકો…પે॰… પત્તગ્ગાહાપકો…પે॰… આરામિકપેસકો…પે॰… સામણેરપેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં નિરયે’’તિ? ‘‘પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સામણેરપેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં નિરયે. કતમેહિ પઞ્ચહિ? છન્દાગતિં ગચ્છતિ, દોસાગતિં ગચ્છતિ, મોહાગતિં ગચ્છતિ, ભયાગતિં ગચ્છતિ, પેસિતાપેસિતં ન જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સામણેરપેસકો યથાભતં

નિક્ખિત્તો એવં નિરયે. પઞ્ચહુપાલિ, અઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સામણેરપેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં સગ્ગે. કતમેહિ પઞ્ચહિ? ન છન્દાગતિં ગચ્છતિ, ન દોસાગતિં ગચ્છતિ, ન મોહાગતિં ગચ્છતિ, ન ભયાગતિં ગચ્છતિ, પેસિતાપેસિતં જાનાતિ – ઇમેહિ ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચહઙ્ગેહિ સમન્નાગતો સામણેરપેસકો યથાભતં નિક્ખિત્તો એવં સગ્ગે''તિ.

આવાસિકવગ્ગો નિટ્ઠિતો તેરસમો.

તસ્સુદ્દાનં –

આવાસિકબ્યાકરણા , ભત્તુસેનાસનાનિ ચ;
ભણ્ડચીવરગ્ગાહો ચ, ચીવરસ્સ ચ ભાજકો.

યાગુ ફલં ખજ્જકઞ્ચ, અપ્પસાટિયગાહકો;
પત્તો આરામિકો ચેવ, સામણેરેન પેસકોતિ.

૧૪. કથિનત્થારવગ્ગો

૪૬૫. ''કતિ નુ ખો, ભન્તે, આનિસંસા કથિનત્થારે''તિ? ''પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, આનિસંસા કથિનત્થારે. કતમે પઞ્ચ? અનામન્તચારો, અસમાદાનચારો, ગણભોજનં, યાવદત્થચીવરં, યો ચ તત્થ ચીવરુપ્પાદો સો નેસં ભવિસ્સતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ આનિસંસા કથિનત્થારે''તિ.

૪૬૬. ''કતિ નુ ખો, ભન્તે, આદીનવા મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો''તિ? ''પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, આદીનવા મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો. કતમે પઞ્ચ? દુક્ખં સુપતિ, દુક્ખં પટિબુજ્ઝતિ, પાપકં સુપિનં પસ્સતિ, દેવતા ન રક્ખન્તિ, અસુચિ મુચ્ચતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ આદીનવા મુટ્ઠસ્સતિસ્સ અસમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો. પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, આનિસંસા ઉપટ્ઠિતસ્સતિસ્સ સમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો. કતમે પઞ્ચ? સુખં સુપતિ, સુખં પટિબુજ્ઝતિ, ન પાપકં સુપિનં પસ્સતિ, દેવતા રક્ખન્તિ, અસુચિ ન મુચ્ચતિ – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ આનિસંસા ઉપટ્ઠિતસ્સતિસ્સ સમ્પજાનસ્સ નિદ્દં ઓક્કમતો''તિ.

૪૬૭. ''કતિ નુ ખો, ભન્તે, અવન્દિયા''તિ? ''પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, અવન્દિયા. કતમે પઞ્ચ? અન્તરઘરં પવિટ્ઠો અવન્દિયો, રચ્છગતો અવન્દિયો, ઓતમસિકો અવન્દિયો, અસમન્નાહરન્તો અવન્દિયો, સુત્તો અવન્દિયો – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા.

''અપરેપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા. કતમે પઞ્ચ? યાગુપાને અવન્દિયો, ભત્તગ્ગે અવન્દિયો, એકાવત્તો અવન્દિયો, અઞ્ઞવિહિતો અવન્દિયો, નગ્ગો અવન્દિયો – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા.

''અપરેપિ , ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા. કતમે પઞ્ચ? ખાદન્તો અવન્દિયો, ભુઞ્જન્તો અવન્દિયો, ઉચ્ચારં કરોન્તો અવન્દિયો, પસ્સાવં કરોન્તો અવન્દિયો, ઉક્ખિત્તકો અવન્દિયો – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા.

‘‘અપરેપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા . કતમે પઞ્ચ? પુરે ઉપસમ્પન્નેન પચ્છા ઉપસમ્પન્નો અવન્દિયો, અનુપસમ્પન્નો અવન્દિયો, નાનાસંવાસકો વુડ્ઢતરો અધમ્મવાદી અવન્દિયો, માતુગામો અવન્દિયો, પણ્ડકો અવન્દિયો – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા.

‘‘અપરેપિ, ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા. કતમે પઞ્ચ? પારિવાસિકો અવન્દિયો, મૂલાયપટિકસ્સનારહો અવન્દિયો, માનત્તારહો અવન્દિયો, માનત્તચારિકો અવન્દિયો, અબ્ભાનારહો અવન્દિયો – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ અવન્દિયા’’તિ.

૪૬૮. ‘‘કતિ નુ ખો, ભન્તે, વન્દિયા’’તિ? ‘‘પઞ્ચિમે, ઉપાલિ, વન્દિયા. કતમે પઞ્ચ? પચ્છા ઉપસમ્પન્નેન પુરે ઉપસમ્પન્નો વન્દિયો, નાનાસંવાસકો વુડ્ઢતરો ધમ્મવાદી વન્દિયો, આચરિયો વન્દિયો, ઉપજ્ઝાયો વન્દિયો, સદેવકે લોકે સમારકે સબ્રહ્મકે સસ્સમણબ્રાહ્મણિયા પજાય સદેવમનુસ્સાય તથાગતો અરહં સમ્માસમ્બુદ્ધો વન્દિયો – ઇમે ખો, ઉપાલિ, પઞ્ચ વન્દિયા’’તિ.

૪૬૯. ‘‘નવકતરેન, ભન્તે, ભિક્ખુના વુડ્ઢતરસ્સ ભિક્ખુનો પાદે વન્દન્તેન કતિ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા પાદા વન્દિતબ્બા’’તિ? ‘‘નવકતરેનુપાલિ, ભિક્ખુના વુડ્ઢતરસ્સ ભિક્ખુનો પાદે વન્દન્તેન પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા પાદા વન્દિતબ્બા. કતમે પઞ્ચ? નવકતરેનુપાલિ, ભિક્ખુના વુડ્ઢતરસ્સ ભિક્ખુનો પાદે વન્દન્તેન એકંસં ઉત્તરાસઙ્ગં કરિત્વા, અઞ્જલિં પગ્ગહેત્વા , ઉભોહિ પાણિતલેહિ પાદાનિ પરિસમ્બાહન્તેન, પેમઞ્ચ ગારવઞ્ચ ઉપટ્ઠાપેત્વા પાદા વન્દિતબ્બા – નવકતરેનુપાલિ ભિક્ખુના વુડ્ઢતરસ્સ ભિક્ખુનો પાદે વન્દન્તેન ઇમે પઞ્ચ ધમ્મે અજ્ઝત્તં ઉપટ્ઠાપેત્વા પાદા વન્દિતબ્બા’’તિ.

કથિનત્થારવગ્ગો નિટ્ઠિતો ચુદ્દસમો.

તસ્સુદ્દાનં –

કથિનત્થારનિદ્દા ચ, અન્તરા યાગુખાદને;
પુરે ચ પારિવાસિ ચ, વન્દિયો વન્દિતબ્બકન્તિ.

ઉપાલિપઞ્ચકં નિટ્ઠિતં.

તેસં વગ્ગાનં ઉદ્દાનં

અનિસ્સિતેન કમ્મઞ્ચ, વોહારાવિકમ્મેન ચ;
ચોદના ચ ધુતઙ્ગા ચ, મુસા ભિક્ખુનિમેવ ચ.

ઉબ્બાહિકાધિકરણં, ભેદકા પઞ્ચમા પુરે;
આવાસિકા કથિનઞ્ચ, ચુદ્દસા સુપ્પકાસિતાતિ.

અત્થાપત્તિસમુટ્ઠાનં

૧. પારાજિકં

૪૭૦. અત્થાપત્તિ અચિત્તકો આપજ્જતિ, સચિત્તકો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ સચિત્તકો આપજ્જતિ, અચિત્તકો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અચિત્તકો આપજ્જતિ, અચિત્તકો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ સચિત્તકો આપજ્જતિ, સચિત્તકો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ કુસલચિત્તો આપજ્જતિ, કુસલચિત્તો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ કુસલચિત્તો આપજ્જતિ, અકુસલચિત્તો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ કુસલચિત્તો આપજ્જતિ, અબ્યાકતચિત્તો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અકુસલચિત્તો આપજ્જતિ, કુસલચિત્તો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અકુસલચિત્તો આપજ્જતિ, અકુસલચિત્તો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અકુસલચિત્તો આપજ્જતિ, અબ્યાકતચિત્તો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અબ્યાકતચિત્તો આપજ્જતિ, કુસલચિત્તો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અબ્યાકતચિત્તો આપજ્જતિ, અકુસલચિત્તો વુટ્ઠાતિ. અત્થાપત્તિ અબ્યાકતચિત્તો આપજ્જતિ, અબ્યાકતચિત્તો વુટ્ઠાતિ.

પઠમં પારાજિકં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? પઠમં પારાજિકં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ. કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો.

દુતિયં પારાજિકં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? દુતિયં પારાજિકં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

તતિયં પારાજિકં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? તતિયં પારાજિકં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

ચતુત્થં પારાજિકં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ચતુત્થં પારાજિકં તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ , ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

ચત્તારો પારાજિકા નિટ્ઠિતા.

૨. સઙ્ઘાદિસેસં

૪૭૧. ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ઉપક્કમિત્વા અસુચિં મોચેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો.

માતુગામેન સદ્ધિં કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? માતુગામેન સદ્ધિં કાયસંસગ્ગં સમાપજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો.

માતુગામં દુટ્ઠુલ્લાહિ વાચાહિ ઓભાસેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? માતુગામં દુટ્ઠુલ્લાહિ વાચાહિ ઓભાસેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

માતુગામસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? માતુગામસ્સ સન્તિકે અત્તકામપારિચરિયાય વણ્ણં ભાસન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? સઞ્ચરિત્તં સમાપજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો સમુટ્ઠાતિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ , ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કારાપેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કારાપેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

મહલ્લકં વિહારં કારાપેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? મહલ્લકં વિહારં કારાપેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

ભિક્ખું અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિ દેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ભિક્ખું અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિ દેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસેન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ…પે॰….

સઙ્ઘભેદકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? સઙ્ઘભેદકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

ભેદકાનુવત્તકાનં ભિક્ખૂનં યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તાનં સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? ભેદકાનુવત્તકાનં ભિક્ખૂનં યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તાનં સઙ્ઘાદિસેસો એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

દુબ્બચસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? દુબ્બચસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

કુલદૂસકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? કુલદૂસકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જન્તસ્સ સઙ્ઘાદિસેસો એકેન સમુટ્ઠાનેન

સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ.

તેરસ સઙ્ઘાદિસેસા નિટ્ઠિતા.

૪૭૨. ...પે॰... અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ દુક્કટં કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠાતિ? અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરોન્તસ્સ દુક્કટં એકેન સમુટ્ઠાનેન સમુટ્ઠાતિ – કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠાતિ, ન વાચતો.

સેખિયા નિટ્ઠિતા.

૩. પારાજિકાદિ

૪૭૩. ચત્તારો પારાજિકા કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચત્તારો પારાજિકા તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

તેરસ સઙ્ઘાદિસેસા કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? તેરસ સઙ્ઘાદિસેસા છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ન સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

દ્વે અનિયતા કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? દ્વે અનિયતા તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

તિંસ નિસ્સગ્ગિયા પાચિત્તિયા કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? તિંસ નિસ્સગ્ગિયા પાચિત્તિયા છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

દ્વેનવુતિ પાચિત્તિયા કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? દ્વેનવુતિ પાચિત્તિયા છહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા વાચતો સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

ચત્તારો પાટિદેસનીયા કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? ચત્તારો પાટિદેસનીયા ચતૂહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન ચિત્તતો; સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

પઞ્ચસત્તતિ સેખિયા કતિહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ? પઞ્ચસત્તતિ સેખિયા તીહિ સમુટ્ઠાનેહિ સમુટ્ઠન્તિ – સિયા કાયતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન વાચતો; સિયા વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ, ન કાયતો; સિયા કાયતો ચ વાચતો ચ ચિત્તતો ચ સમુટ્ઠન્તિ.

સમુટ્ઠાનં નિટ્ઠિતં.

તસ્સુદ્દાનં –

અચિત્તકુસલા ચેવ, સમુટ્ઠાનઞ્ચ સબ્બથા;
યથાધમ્મેન ઞાયેન, સમુટ્ઠાનં વિજાનથાતિ.

દુતિયગાથાસઙ્ગણિકં

૧. કાયિકાદિઆપત્તિ

૪૭૪. કતિ આપત્તિયો કાયિકા, કતિ વાચસિકા કતા.

છાદેન્તસ્સ કતિ આપત્તિયો, કતિ સંસગ્ગપચ્ચયા.

છાપત્તિયો કાયિકા, છ વાચસિકા કતા;
છાદેન્તસ્સ તિસ્સો આપત્તિયો, પઞ્ચ સંસગ્ગપચ્ચયા.

અરુણુગ્ગે કતિ આપત્તિયો, કતિ યાવતતિયકા;
કતેત્થ અટ્ઠ વત્થુકા, કતિહિ સબ્બસઙ્ગહો.

અરુણુગ્ગે તિસ્સો આપત્તિયો, દ્વે યાવતતિયકા;
એકેત્થ અટ્ઠ વત્થુકા, એકેન સબ્બસઙ્ગહો.

વિનયસ્સ કતિ મૂલાનિ, યાનિ બુદ્ધેન પઞ્ઞત્તા;
વિનયગરુકા કતિ વુત્તા, દુટ્ઠુલ્લચ્છાદના કતિ.

વિનયસ્સ દ્વે મૂલાનિ, યાનિ બુદ્ધેન પઞ્ઞત્તા;
વિનયગરુકા દ્વે વુત્તા, દ્વે દુટ્ઠુલ્લચ્છાદના.

ગામન્તરે કતિ આપત્તિયો, કતિ નદિપારપચ્ચયા;
કતિમંસેસુ થુલ્લચ્ચયં, કતિમંસેસુ દુક્કટં.

ગામન્તરે ચતસ્સો આપત્તિયો, ચતસ્સો નદિપારપચ્ચયા;
એકમંસે થુલ્લચ્ચયં, નવમંસેસુ દુક્કટં.

કતિ વાચસિકા રત્તિં, કતિ વાચસિકા દિવા;
દદમાનસ્સ કતિ આપત્તિયો, પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ કિત્તકા.

દ્વે વાચસિકા રત્તિં, દ્વે વાચસિકા દિવા;
દદમાનસ્સ તિસ્સો આપત્તિયો, ચત્તારો ચ પટિગ્ગહે.

૨. દેસનાગામિનિયાદિઆપત્તિ

૪૭૫કતિ દેસનાગામિનિયો, કતિ સપ્પટિકમ્મા કતા;
કતેત્થ અપ્પટિકમ્મા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના.

પઞ્ચ દેસનાગામિનિયો, છ સપ્પટિકમ્મા કતા;
એકેત્થ અપ્પટિકમ્મા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના.

વિનયગરુકા કતિ વુત્તા, કાયવાચસિકાનિ ચ;
કતિ વિકાલે ધઞ્ઞરસો, કતિ ઞત્તિચતુત્થેન સમ્મુતિ.

વિનયગરુકા દ્વે વુત્તા, કાયવાચસિકાનિ ચ;
એકો વિકાલે ધઞ્ઞરસો, એકા ઞત્તિચતુત્થેન સમ્મુતિ.

પારાજિકા કાયિકા કતિ, કતિ સંવાસકભૂમિયો;
કતિનં રત્તિચ્છેદો, પઞ્ઞત્તા દ્વઙ્ગુલા કતિ.

પારાજિકા કાયિકા દ્વે, દ્વે સંવાસકભૂમિયો;
દ્વિન્નં રત્તિચ્છેદો, પઞ્ઞત્તા દ્વઙ્ગુલા દુવે.

કતત્તાનં વધિત્વાન, કતિહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતિ;
કતેત્થ પઠમાપત્તિકા, ઞત્તિયા કરણા કતિ.

દ્વે અત્તાનં વધિત્વાન, દ્વીહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતિ;
દ્વેત્થ પઠમાપત્તિકા, ઞત્તિયા કરણા દુવે.

પાણાતિપાતે કતિ આપત્તિયો, વાચા પારાજિકા કતિ;
ઓભાસના કતિ વુત્તા, સઞ્ચરિત્તેન વા કતિ.

પાણાતિપાતે તિસ્સો આપત્તિયો;
વાચા પારાજિકા તયો;
ઓભાસના તયો વુત્તા;
સઞ્ચરિત્તેન વા તયો.

કતિ પુગ્ગલા ન ઉપસમ્પાદેતબ્બા, કતિ કમ્માનં સઙ્ગહા;
નાસિતકા કતિ વુત્તા, કતિનં એકવાચિકા.

તયો પુગ્ગલા ન ઉપસમ્પાદેતબ્બા, તયો કમ્માનં સઙ્ગહા;
નાસિતકા તયો વુત્તા, તિણ્ણન્નં એકવાચિકા.

અદિન્નાદાને કતિ આપત્તિયો, કતિ મેથુનપચ્ચયા;
છિન્દન્તસ્સ કતિ આપત્તિયો, કતિ છડ્ડિતપચ્ચયા.

અદિન્નાદાને તિસ્સો આપત્તિયો, ચતસ્સો મેથુનપચ્ચયા;
છિન્દન્તસ્સ તિસ્સો આપત્તિયો, પઞ્ચ છડ્ડિતપચ્ચયા.

ભિક્ખુનોવાદકવગ્ગસ્મિં , પાચિત્તિયેન દુક્કટા;
કતેત્થ નવકા વુત્તા, કતિનં ચીવરેન ચ.

ભિક્ખુનોવાદકવગ્ગસ્મિં , પાચિત્તિયેન દુક્કટા કતા;
ચતુરેત્થ નવકા વુત્તા, દ્વિન્નં ચીવરેન ચ.

ભિક્ખુનીનઞ્ચ અક્ખાતા, પાટિદેસનિયા કતિ;
ભુઞ્જન્તામકધઞ્ઞેન, પાચિત્તિયેન દુક્કટા કતિ.

ભિક્ખુનીનઞ્ચ અક્ખાતા, અટ્ઠ પાટિદેસનીયા કતા;
ભુઞ્જન્તામકધઞ્ઞેન, પાચિત્તિયેન દુક્કટા કતા.

ગચ્છન્તસ્સ કતિ આપત્તિયો, ઠિતસ્સ ચાપિ કિત્તકા;
નિસિન્નસ્સ કતિ આપત્તિયો, નિપન્નસ્સાપિ કિત્તકા.

ગચ્છન્તસ્સ ચતસ્સો આપત્તિયો, ઠિતસ્સ ચાપિ તત્તકા;
નિસિન્નસ્સ ચતસ્સો આપત્તિયો, નિપન્નસ્સાપિ તત્તકા.

૩. પાચિત્તિયં

૪૭૬ કતિ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
અપુબ્બં અચરિમં, આપજ્જેય્ય એકતો.

પઞ્ચ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
અપુબ્બં અચરિમં, આપજ્જેય્ય એકતો.

કતિ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
અપુબ્બં અચરિમં, આપજ્જેય્ય એકતો.

ન પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
અપુબ્બં અચરિમં, આપજ્જેય્ય એકતો.

કતિ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
કતિ વાચાય દેસેય્ય, વુત્તા આદિચ્ચબન્ધુના.

પઞ્ચ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
એકવાચાય દેસેય્ય, વુત્તા આદિચ્ચબન્ધુના.

કતિ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
કતિ વાચાય દેસેય્ય, વુત્તા આદિચ્ચબન્ધુના.

નવ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
એકવાચાય દેસેય્ય, વુત્તા આદિચ્ચબન્ધુના.

કતિ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
કિઞ્ચ કિત્તેત્વા દેસેય્ય, વુત્તા આદિચ્ચબન્ધુના.

પઞ્ચ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
વત્થું કિત્તેત્વા દેસેય્ય, વુત્તા આદિચ્ચબન્ધુના.

કતિ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
કિઞ્ચ કિત્તેત્વા દેસેય્ય, વુત્તા આદિચ્ચબન્ધુના.

નવ પાચિત્તિયાનિ, સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
વત્થું કિત્તેત્વા દેસેય્ય, વુત્તા આદિચ્ચબન્ધુના.

યાવતતિયકે કતિ આપત્તિયો, કતિ વોહારપચ્ચયા;
ખાદન્તસ્સ કતિ આપત્તિયો, કતિ ભોજનપચ્ચયા.

યાવતતિયકે તિસ્સો આપત્તિયો, છ વોહારપચ્ચયા;
ખાદન્તસ્સ તિસ્સો આપત્તિયો, પઞ્ચ ભોજનપચ્ચયા.

સબ્બા યાવતતિયકા, કતિ ઠાનાનિ ગચ્છન્તિ;
કતિનઞ્ચેવ આપત્તિ, કતિનં અધિકરણેન ચ.

સબ્બા યાવતતિયકા, પઞ્ચ ઠાનાનિ ગચ્છન્તિ;
પઞ્ચન્નઞ્ચેવ આપત્તિ, પઞ્ચન્નં અધિકરણેન ચ.

કતિનં વિનિચ્છયો હોતિ, કતિનં વૂપસમેન ચ;
કતિનઞ્ચેવ અનાપત્તિ, કતિહિ ઠાનેહિ સોભતિ.

પઞ્ચન્નં વિનિચ્છયો હોતિ, પઞ્ચન્નં વૂપસમેન ચ;
પઞ્ચન્નઞ્ચેવ અનાપત્તિ, તીહિ ઠાનેહિ સોભતિ.

કતિ કાયિકા રત્તિં, કતિ કાયિકા દિવા;
નિજ્ઝાયન્તસ્સ કતિ આપત્તિ, કતિ પિણ્ડપાતપચ્ચયા.

દ્વે કાયિકા રત્તિં, દ્વે કાયિકા દિવા;
નિજ્ઝાયન્તસ્સ એકા આપત્તિ, એકા પિણ્ડપાતપચ્ચયા.

કતાનિસંસે સમ્પસ્સં, પરેસં સદ્ધાય દેસયે;

ઉક્ખિત્તકા કતિ વુત્તા, કતિ સમ્માવત્તના.

અટ્ઠાનિસંસે સમ્પસ્સં, પરેસં સદ્ધાય દેસયે;
ઉક્ખિત્તકા તયો વુત્તા, તેચત્તાલીસ સમ્માવત્તના.

કતિ ઠાને મુસાવાદો, કતિ પરમન્તિ વુચ્ચતિ;
કતિ પાટિદેસનીયા, કતિનં દેસનાય ચ.

પઞ્ચ ઠાને મુસાવાદો, ચુદ્દસ પરમન્તિ વુચ્ચતિ;
દ્વાદસ પાટિદેસનીયા, ચતુન્નં દેસનાય ચ.

કતઙ્ગિકો મુસાવાદો, કતિ ઉપોસથઙ્ગાનિ;
કતિ દૂતેય્યઙ્ગાનિ, કતિ તિત્થિયવત્તના.

અટ્ઠઙ્ગિકો મુસાવાદો, અટ્ઠ ઉપોસથઙ્ગાનિ;
અટ્ઠ દૂતેય્યઙ્ગાનિ, અટ્ઠ તિત્થિયવત્તના.

કતિવાચિકા ઉપસમ્પદા, કતિનં પચ્ચુટ્ઠાતબ્બં;
કતિનં આસનં દાતબ્બં, ભિક્ખુનોવાદકો કતિહિ.

અટ્ઠવાચિકા ઉપસમ્પદા, અટ્ઠન્નં પચ્ચુટ્ઠાતબ્બં;
અટ્ઠન્નં આસનં દાતબ્બં, ભિક્ખુનોવાદકો અટ્ઠહિ.

કતિનં છેજ્જં હોતિ, કતિનં થુલ્લચ્ચયં;
કતિનઞ્ચેવ અનાપત્તિ, સબ્બેસં એકવત્થુકા.

એકસ્સ છેજ્જં હોતિ, ચતુન્નં થુલ્લચ્ચયં;
ચતુન્નઞ્ચેવ અનાપત્તિ, સબ્બેસં એકવત્થુકા.

કતિ આઘાતવત્થૂનિ, કતિહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતિ;
કતેત્થ પઠમાપત્તિકા, ઞત્તિયા કરણા કતિ.

નવ આઘાતવત્થૂનિ, નવહિ સઙ્ઘો ભિજ્જતિ;
નવેત્થ પઠમાપત્તિકા, ઞત્તિયા કરણા નવ.

૪. અવન્દનીયપુગ્ગલાદિ

૪૭૭કતિ પુગ્ગલા નાભિવાદેતબ્બા, અઞ્જલિસામિચેન ચ;
કતિનં દુક્કટં હોતિ, કતિ ચીવરધારણા.

દસ પુગ્ગલા નાભિવાદેતબ્બા, અઞ્જલિસામિચેન ચ;
દસન્નં દુક્કટં હોતિ, દસ ચીવરધારણા.

કતિનં વસ્સંવુટ્ઠાનં, દાતબ્બં ઇધ ચીવરં;
કતિનં ભન્તે દાતબ્બં, કતિનઞ્ચેવ ન દાતબ્બં.

પઞ્ચન્નં વસ્સંવુટ્ઠાનં, દાતબ્બં ઇધ ચીવરં;
સત્તન્નં સન્તે દાતબ્બં, સોળસન્નં ન દાતબ્બં.

કતિસતં રત્તિસતં, આપત્તિયો છાદયિત્વાન;
કતિ રત્તિયો વસિત્વાન, મુચ્ચેય્ય પારિવાસિકો.

દસસતં રત્તિસતં, આપત્તિયો છાદયિત્વાન;
દસ રત્તિયો વસિત્વાન, મુચ્ચેય્ય પારિવાસિકો.

કતિ કમ્મદોસા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચમ્પાયં વિનયવત્થુસ્મિં, સબ્બેવ અધમ્મિકા [સબ્બે અધમ્મિકા (સી॰ સ્યા॰)] કતિ.

દ્વાદસ કમ્મદોસા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચમ્પાયં વિનયવત્થુસ્મિં, સબ્બેવ અધમ્મિકા [સબ્બેવાધમ્મિકા (સી॰), સબ્બે અધમ્મિકા (સ્યા॰)] કતા.

કતિ કમ્મસમ્પત્તિયો વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચમ્પાયં વિનયવત્થુસ્મિં, સબ્બેવ ધમ્મિકા કતિ.

ચતસ્સો કમ્મસમ્પત્તિયો વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચમ્પાયં વિનયવત્થુસ્મિં, સબ્બેવ ધમ્મિકા કતા.

કતિ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચમ્પાયં વિનયવત્થુસ્મિં, ધમ્મિકા અધમ્મિકા કતિ.

છ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચમ્પાયં વિનયવત્થુસ્મિં, એકેત્થ ધમ્મિકા કતા;
પઞ્ચ અધમ્મિકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના.

કતિ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચમ્પાયં વિનયવત્થુસ્મિં, ધમ્મિકા અધમ્મિકા કતિ.

ચત્તારિ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
ચમ્પાયં વિનયવત્થુસ્મિં, એકેત્થ ધમ્મિકા કતા;
તયો અધમ્મિકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના.

યં દેસિતંનન્તજિનેન તાદિના;
આપત્તિક્ખન્ધાનિ વિવેકદસ્સિના;
કતેત્થ સમ્મન્તિ વિના સમથેહિ;
પુચ્છામિ તં બ્રૂહિ વિભઙ્ગકોવિદ.

યં દેસિતંનન્તજિનેન તાદિના;
આપત્તિક્ખન્ધાનિ વિવેકદસ્સિના;
એકેત્થ સમ્મતિ વિના સમથેહિ;
એતં તે અક્ખામિ વિભઙ્ગકોવિદ.

કતિ આપાયિકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ [વિસયાનિ (સી॰ સ્યા॰ એવમુપરિપિ)] સુણોમ તે.

છઊનદિયડ્ઢસતા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
આપાયિકા નેરયિકા, કપ્પટ્ઠા સઙ્ઘભેદકા;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ નાપાયિકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

અટ્ઠારસ નાપાયિકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ અટ્ઠકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

અટ્ઠારસ અટ્ઠકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

૫. સોળસકમ્માદિ

૪૭૮કતિ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

સોળસ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ કમ્મદોસા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

દ્વાદસ કમ્મદોસા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ કમ્મસમ્પત્તિયો વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

ચતસ્સો કમ્મસમ્પત્તિયો વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

છ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

ચત્તારિ કમ્માનિ વુત્તાનિ, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ પારાજિકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

અટ્ઠ પારાજિકા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ સઙ્ઘાદિસેસા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

તેવીસ સઙ્ઘાદિસેસા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ અનિયતા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

દ્વે અનિયતા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ નિસ્સગ્ગિયા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;

વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

દ્વેચત્તાલીસ નિસ્સગ્ગિયા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ પાચિત્તિયા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

અટ્ઠાસીતિસતં પાચિત્તિયા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ પાટિદેસનીયા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

દ્વાદસ પાટિદેસનીયા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

કતિ સેખિયા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોમ તે.

પઞ્ચસત્તતિ સેખિયા વુત્તા, બુદ્ધેનાદિચ્ચબન્ધુના;
વિનયં પટિજાનન્તસ્સ, વિનયાનિ સુણોહિ મે.

યાવ સુપુચ્છિતં તયા, યાવ સુવિસ્સજ્જિતં મયા;
પુચ્છાવિસ્સજ્જનાય વા, નત્થિ કિઞ્ચિ અસુત્તકન્તિ.

દુતિયગાથાસઙ્ગણિકં નિટ્ઠિતં.

સેદમોચનગાથા

૧. અવિપ્પવાસપઞ્હા

૪૭૯.અસંવાસો ભિક્ખૂહિ ચ ભિક્ખુનીહિ ચ;
સમ્ભોગો એકચ્ચો તહિં ન લબ્ભતિ;
અવિપ્પવાસેન અનાપત્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

અવિસ્સજ્જિયં અવેભઙ્ગિયં;
પઞ્ચ વુત્તા મહેસિના;
વિસ્સજ્જન્તસ્સ પરિભુઞ્જન્તસ્સ અનાપત્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

દસ પુગ્ગલે ન વદામિ, એકાદસ વિવજ્જિય;
વુડ્ઢં વન્દન્તસ્સ આપત્તિ, પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ન ઉક્ખિત્તકો ન ચ પન પારિવાસિકો;
ન સઙ્ઘભિન્નો ન ચ પન પક્ખસઙ્કન્તો;
સમાનસંવાસકભૂમિયા ઠિતો;
કથં નુ સિક્ખાય અસાધારણો સિયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ઉપેતિ ધમ્મં પરિપુચ્છમાનો, કુસલં અત્થૂપસઞ્હિતં;
ન જીવતિ ન મતો ન નિબ્બુતો, તં પુગ્ગલં કતમં વદન્તિ બુદ્ધા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ઉબ્ભક્ખકે ન વદામિ, અધો નાભિં વિવજ્જિય;
મેથુનધમ્મપચ્ચયા, કથં પારાજિકો સિયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ભિક્ખુ સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કરોતિ;
અદેસિતવત્થુકં પમાણાતિક્કન્તં;
સારમ્ભં અપરિક્કમનં અનાપત્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ભિક્ખુ સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કરોતિ;
દેસિતવત્થુકં પમાણિકં;

અનારમ્ભં સપરિક્કમનં આપત્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ન કાયિકં કિઞ્ચિ પયોગમાચરે;
ન ચાપિ વાચાય પરે ભણેય્ય;
આપજ્જેય્ય ગરુકં છેજ્જવત્થું;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ન કાયિકં વાચસિકઞ્ચ કિઞ્ચિ;
મનસાપિ સન્તો ન કરેય્ય પાપં;
સો નાસિતો કિન્તિ સુનાસિતો ભવે;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

અનાલપન્તો મનુજેન કેનચિ;
વાચાગિરં નો ચ પરે ભણેય્ય;
આપજ્જેય્ય વાચસિકં ન કાયિકં;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

સિક્ખાપદા બુદ્ધવરેન વણ્ણિતા;
સઙ્ઘાદિસેસા ચતુરો ભવેય્યું;
આપજ્જેય્ય એકપયોગેન સબ્બે;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ઉભો એકતો ઉપસમ્પન્ના;
ઉભિન્નં હત્થતો ચીવરં પટિગ્ગણ્હેય્ય;
સિયા આપત્તિયો નાના;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ચતુરો જના સંવિધાય;
ગરુભણ્ડં અવાહરું;
તયો પારાજિકા એકો ન પારાજિકો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

૨. પારાજિકાદિપઞ્હા

૪૮૦ઇત્થી ચ અબ્ભન્તરે સિયા,
ભિક્ખુ ચ બહિદ્ધા સિયા;
છિદ્દં તસ્મિં ઘરે નત્થિ;

મેથુનધમ્મપચ્ચયા;
કથં પારાજિકો સિયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

તેલં મધું ફાણિતઞ્ચાપિ સપ્પિં;
સામં ગહેત્વાન નિક્ખિપેય્ય;
અવીતિવત્તે સત્તાહે;
સતિ પચ્ચયે પરિભુઞ્જન્તસ્સ આપત્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

નિસ્સગ્ગિયેન આપત્તિ;
સુદ્ધકેન પાચિત્તિયં;
આપજ્જન્તસ્સ એકતો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ભિક્ખૂ સિયા વીસતિયા સમાગતા;
કમ્મં કરેય્યું સમગ્ગસઞ્ઞિનો;
ભિક્ખુ સિયા દ્વાદસયોજને ઠિતો;
કમ્મઞ્ચ તં કુપ્પેય્ય વગ્ગપચ્ચયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

પદવીતિહારમત્તેન વાચાય ભણિતેન ચ;
સબ્બાનિ ગરુકાનિ સપ્પટિકમ્માનિ;
ચતુસટ્ઠિ આપત્તિયો આપજ્જેય્ય એકતો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

નિવત્થો અન્તરવાસકેન;
દિગુણં સઙ્ઘાટિં પારુતો;
સબ્બાનિ તાનિ નિસ્સગ્ગિયાનિ હોન્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ન ચાપિ ઞત્તિ ન ચ પન કમ્મવાચા;
ન ચેહિ ભિક્ખૂતિ જિનો અવોચ;
સરણગમનમ્પિ ન તસ્સ અત્થિ;
ઉપસમ્પદા ચસ્સ અકુપ્પા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ઇત્થિં હને ન માતરં, પુરિસઞ્ચ ન પિતરં હને;

હનેય્ય અનરિયં મન્દો, તેન ચાનન્તરં ફુસે;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ઇત્થિં હને ચ માતરં, પુરિસઞ્ચ પિતરં હને;
માતરં પિતરં હન્ત્વા, ન તેનાનન્તરં ફુસે;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

અચોદયિત્વા અસ્સારયિત્વા;
અસમ્મુખીભૂતસ્સ કરેય્ય કમ્મં;
કતઞ્ચ કમ્મં સુકતં ભવેય્ય;
કારકો ચ સઙ્ઘો અનાપત્તિકો સિયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ચોદયિત્વા સારયિત્વા;
સમ્મુખીભૂતસ્સ કરેય્ય કમ્મં;
કતઞ્ચ કમ્મં અકતં ભવેય્ય;
કારકો ચ સઙ્ઘો સાપત્તિકો સિયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

છિન્દન્તસ્સ આપત્તિ, છિન્દન્તસ્સ અનાપત્તિ;
છાદેન્તસ્સ આપત્તિ, છાદેન્તસ્સ અનાપત્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

સચ્ચં ભણન્તો ગરુકં, મુસા ચ લહુ ભાસતો;
મુસા ભણન્તો ગરુકં, સચ્ચઞ્ચ લહુ ભાસતો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

૩. પાચિત્તિયાદિપઞ્હા

૪૮૧.અધિટ્ઠિતં રજનાય રત્તં;
કપ્પકતમ્પિ સન્તં;
પરિભુઞ્જન્તસ્સ આપત્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

અત્થઙ્ગતે સૂરિયે ભિક્ખુ મંસાનિ ખાદતિ;
ન ઉમ્મત્તકો ન ચ પન ખિત્તચિત્તો;
ન ચાપિ સો વેદનાટ્ટો ભવેય્ય;
ન ચસ્સ હોતિ આપત્તિ;

સો ચ ધમ્મો સુગતેન દેસિતો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ન રત્તચિત્તો ન ચ પન થેય્યચિત્તો;
ન ચાપિ સો પરં મરણાય ચેતયિ;
સલાકં દેન્તસ્સ હોતિ છેજ્જં;
પટિગ્ગણ્હન્તસ્સ થુલ્લચ્ચયં;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ન ચાપિ આરઞ્ઞકં સાસઙ્કસમ્મતં;
ન ચાપિ સઙ્ઘેન સમ્મુતિ દિન્ના;
ન ચસ્સ કથિનં અત્થતં તત્થેવ;
ચીવરં નિક્ખિપિત્વા ગચ્છેય્ય અડ્ઢયોજનં;
તત્થેવ અરુણં ઉગ્ગચ્છન્તસ્સ અનાપત્તિ;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

કાયિકાનિ ન વાચસિકાનિ;
સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
અપુબ્બં અચરિમં આપજ્જેય્ય એકતો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

વાચસિકાનિ ન કાયિકાનિ;
સબ્બાનિ નાનાવત્થુકાનિ;
અપુબ્બં અચરિમં આપજ્જેય્ય એકતો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

તિસ્સિત્થિયો મેથુનં તં ન સેવે;
તયો પુરિસે તયો અનરિયપણ્ડકે;
ન ચાચરે મેથુનં બ્યઞ્જનસ્મિં;
છેજ્જં સિયા મેથુનધમ્મપચ્ચયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

માતરં ચીવરં યાચે, નો ચ સઙ્ઘે [નો સંઘસ્સ (ક॰), નો ચ સંઘસ્સ (સ્યા॰), નો ચે સંઘસ્સ (સી॰)] પરિણતં;
કેનસ્સ હોતિ આપત્તિ, અનાપત્તિ ચ ઞાતકે;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

કુદ્ધો આરાધકો હોતિ, કુદ્ધો હોતિ ગરહિયો;

અથ કો નામ સો ધમ્મો, યેન કુદ્ધો પસંસિયો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

તુટ્ઠો આરાધકો હોતિ, તુટ્ઠો હોતિ ગરહિયો;
અથ કો નામ સો ધમ્મો, યેન તુટ્ઠો ગરહિયો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

સઙ્ઘાદિસેસં થુલ્લચ્ચયં;
પાચિત્તિયં પાટિદેસનીયં;
દુક્કટં આપજ્જેય્ય એકતો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ઉભો પરિપુણ્ણવીસતિવસ્સા;
ઉભિન્નં એકુપજ્ઝાયો;
એકાચરિયો એકા કમ્મવાચા;
એકો ઉપસમ્પન્નો એકો અનુપસમ્પન્નો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

અકપ્પકતં નાપિ રજનાય રત્તં;
તેન નિવત્થો યેન કામં વજેય્ય;
ન ચસ્સ હોતિ આપત્તિ;
સો ચ ધમ્મો સુગતેન દેસિતો;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ન દેતિ ન પટિગ્ગણ્હાતિ, પટિગ્ગહો તેન ન વિજ્જતિ;
આપજ્જતિ ગરુકં ન લહુકં, તઞ્ચ પરિભોગપચ્ચયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

ન દેતિ ન પટિગ્ગણ્હાતિ, પટિગ્ગહો તેન ન વિજ્જતિ;
આપજ્જતિ લહુકં ન ગરુકં, તઞ્ચ પરિભોગપચ્ચયા;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

આપજ્જતિ ગરુકં સાવસેસં;
છાદેતિ અનાદરિયં પટિચ્ચ;
ન ભિક્ખુની નો ચ ફુસેય્ય વજ્જં;
પઞ્હા મેસા કુસલેહિ ચિન્તિતા.

સેદમોચનગાથા નિટ્ઠિતા.

તસ્સુદ્દાનં –

અસંવાસો અવિસ્સજ્જિ, દસ ચ અનુક્ખિત્તકો;
ઉપેતિ ધમ્મં ઉબ્ભક્ખકં, તતો સઞ્ઞાચિકા ચ દ્વે.

ન કાયિકઞ્ચ ગરુકં, ન કાયિકં ન વાચસિકં [ન કાયિકં સુનાસિતં (સ્યા॰)];
અનાલપન્તો સિક્ખા ચ, ઉભો ચ ચતુરો જના.

ઇત્થી તેલઞ્ચ નિસ્સગ્ગિ, ભિક્ખુ ચ પદવીતિયો;
નિવત્થો ચ ન ચ ઞત્તિ, ન માતરં પિતરં હને.

અચોદયિત્વા ચોદયિત્વા, છિન્દન્તં સચ્ચમેવ ચ;
અધિટ્ઠિતઞ્ચત્થઙ્ગતે, ન રત્તં ન ચારઞ્ઞકં.

કાયિકા વાચસિકા ચ, તિસ્સિત્થી ચાપિ માતરં;
કુદ્ધો આરાધકો તુટ્ઠો, સઙ્ઘાદિસેસા ચ ઉભો.

અકપ્પકતં ન દેતિ, ન દેતાપજ્જતી ગરું;
સેદમોચનિકા ગાથા, પઞ્હા વિઞ્ઞૂહિ વિભાવિતાતિ [વિઞ્ઞૂવિભાવિતા (સી॰ સ્યા॰)].

પઞ્ચવગ્ગો

૧. કમ્મવગ્ગો

૪૮૨. ચત્તારિ કમ્માનિ. અપલોકનકમ્મં, ञत्तिकम्मं, ञत्तिदुतियकम्मं, ञत्तिचतुत्थकम्मं – ઇમાનિ ચત્તારિ કમ્માનિ. કતિહાકારેહિ વિપજ્જન્તિ? ઇમાનિ ચત્તારિ કમ્માનિ પઞ્ચહાકારેહિ વિપજ્જન્તિ – વત્થુતો વા ञत्तितो વા અનુસ્સાવનતો વા સીમતો વા પરિસતો વા.

૪૮૩. કથં **વત્થુતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? સમ્મુખાકરણીયં કમ્મં અસમ્મુખા કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; પટિપુચ્છાકરણીયં કમ્મં અપટિપુચ્છા કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; પટિઞ્ઞાય કરણીયં કમ્મં અપટિઞ્ઞાય કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; સતિવિનયારહસ્સ અમૂળ્હવિનયં દેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; અમૂળ્હવિનયારહસ્સ તસ્સપાપિયસિકાકમ્મં કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; તસ્સપાપિયસિકાકમ્મારહસ્સ તજ્જનીયકમ્મં કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; તજ્જનીયકમ્મારહસ્સ નિયસ્સકમ્મં કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; નિયસ્સકમ્મારહસ્સ પબ્બાજનીયકમ્મં કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; પબ્બાજનીયકમ્મારહસ્સ પટિસારણીયકમ્મં કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; પટિસારણીયકમ્મારહસ્સ ઉક્ખેપનીયકમ્મં કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; ઉક્ખેપનીયકમ્મારહસ્સ પરિવાસં દેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં ; પરિવાસારહં મૂલાય પટિકસ્સતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; મૂલાયપટિકસ્સનારહસ્સ માનત્તં દેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; માનત્તારહં અબ્ભેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; અબ્ભાનારહં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; અનુપોસથે ઉપોસથં કરોતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં; અપવારણાય પવારેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. એવં વત્થુતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૮૪. કથં **ञत्तितो કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? પઞ્ચહાકારેહિ ञत्तितो કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ – વત્થું ન પરામસતિ, સઙ્ઘં ન પરામસતિ, પુગ્ગલં ન પરામસતિ, ञत्तिं ન પરામસતિ, પચ્છા વા ञत्तिं ઠપેતિ – ઇમેહિ પઞ્ચહાકારેહિ ञत्तितो કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૮૫. કથં **અનુસ્સાવનતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? પઞ્ચહાકારેહિ અનુસ્સાવનતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ – વત્થું ન પરામસતિ, સઙ્ઘં ન પરામસતિ, પુગ્ગલં ન પરામસતિ, સાવનં હાપેતિ, અકાલે વા સાવેતિ – ઇમેહિ પઞ્ચહાકારેહિ અનુસ્સાવનતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૮૬. કથં **સીમતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? એકાદસહિ આકારેહિ સીમતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ – અતિખુદ્દકં સીમં સમ્મન્નતિ, અતિમહતિં સીમં સમ્મન્નતિ, ખણ્ડનિમિત્તં સીમં સમ્મન્નતિ, છાયાનિમિત્તં સીમં સમ્મન્નતિ, અનિમિત્તં સીમં સમ્મન્નતિ, બહિસીમે ઠિતો સીમં સમ્મન્નતિ, નદિયા સીમં સમ્મન્નતિ, સમુદ્દે સીમં સમ્મન્નતિ, જાતસ્સરે સીમં સમ્મન્નતિ, સીમાય સીમં સમ્ભિન્દતિ, સીમાય સીમં અજ્ઝોત્થરતિ – ઇમેહિ એકાદસહિ આકારેહિ સીમતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૮૭. કથં **પરિસતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? દ્વાદસહિ આકારેહિ પરિસતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ – ચતુવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે અનાગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ, ચતુવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો

અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ, ચતુવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ. પઞ્ચવગ્ગકરણે કમ્મે...પે॰... દસવગ્ગકરણે કમ્મે... પે॰... વીસતિવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે અનાગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ, વીસતિવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા, તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ, વીસતિવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા, તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – ઇમેહિ દ્વાદસહિ આકારેહિ પરિસતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૮૮. ચતુવગ્ગકરણે કમ્મે ચત્તારો ભિક્ખૂ પકતત્તા કમ્મપત્તા, અવસેસા પકતત્તા છન્દારહા . યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ સો નેવ કમ્મપત્તો નાપિ છન્દારહો, અપિ ચ કમ્મારહો. પઞ્ચવગ્ગકરણે કમ્મે પઞ્ચ ભિક્ખૂ પકતત્તા કમ્મપત્તા, અવસેસા પકતત્તા છન્દારહા. યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ સો નેવ કમ્મપત્તો નાપિ છન્દારહો, અપિ ચ કમ્મારહો. દસવગ્ગકરણે કમ્મે દસ ભિક્ખૂ પકતત્તા કમ્મપત્તા, અવસેસા પકતત્તા છન્દારહા. યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ સો નેવ કમ્મપત્તો નાપિ છન્દારહો, અપિ ચ કમ્મારહો. વીસતિવગ્ગકરણે કમ્મે વીસતિ ભિક્ખૂ પકતત્તા કમ્મપત્તા, અવસેસા પકતત્તા છન્દારહા. યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ સો નેવ કમ્મપત્તો નાપિ છન્દારહો, અપિ ચ કમ્મારહો.

૪૮૯. ચત્તારિ કમ્માનિ – અપલોકનકમ્મં, ઞત્તિકમ્મં, ઞત્તિદુતિયકમ્મં, ઞત્તિચતુત્થકમ્મં. ઇમાનિ ચત્તારિ કમ્માનિ કતિહાકારેહિ વિપજ્જન્તિ? ઇમાનિ ચત્તારિ કમ્માનિ પઞ્ચહાકારેહિ વિપજ્જન્તિ – વત્થુતો વા ઞત્તિતો વા અનુસ્સાવનતો વા સીમતો વા પરિસતો વા.

૪૯૦. કથં **વત્થુતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? પણ્ડકં ઉપસમ્પાદેતિ , વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. થેય્યસંવાસકં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. તિત્થિયપક્કન્તકં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. તિરચ્છાનગતં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. માતુઘાતકં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. પિતુઘાતકં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. અરહન્તઘાતકં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. ભિક્ખુનિદૂસકં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. સઙ્ઘભેદકં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. લોહિતુપ્પાદકં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. ઉભતોબ્યઞ્જનં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. ઊનવીસતિવસ્સં પુગ્ગલં ઉપસમ્પાદેતિ, વત્થુવિપન્નં અધમ્મકમ્મં. એવં વત્થુતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૯૧. કથં **ઞત્તિતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? પઞ્ચહાકારેહિ ઞત્તિતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ. વત્થું ન પરામસતિ, સઙ્ઘં ન પરામસતિ, પુગ્ગલં ન પરામસતિ, ઞત્તિં ન પરામસતિ, પચ્છા વા ઞત્તિં ઠપેતિ – ઇમેહિ પઞ્ચહાકારેહિ ઞત્તિતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૯૨. કથં **અનુસ્સાવનતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? પઞ્ચહાકારેહિ અનુસ્સાવનતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ – વત્થું ન પરામસતિ, સઙ્ઘં ન પરામસતિ, પુગ્ગલં ન પરામસતિ, સાવનં હાપેતિ, અકાલે વા સાવેતિ – ઇમેહિ પઞ્ચહાકારેહિ અનુસ્સાવનતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૯૩. કથં **સીમતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? એકાદસહિ આકારેહિ સીમતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ. અતિખુદ્દકં સીમં સમ્મન્નતિ, અતિમહતિં સીમં સમ્મન્નતિ, ખણ્ડનિમિત્તં સીમં સમ્મન્નતિ, છાયાનિમિત્તં સીમં સમ્મન્નતિ,

અનિમિત્તં સીમં સમ્મન્નતિ, બહિસીમે ઠિતો સીમં સમ્મન્નતિ, નદિયા સીમં સમ્મન્નતિ, સમુદ્દે સીમં સમ્મન્નતિ, જાતસ્સરે સીમં સમ્મન્નતિ, સીમાય સીમં સમ્ભિન્દતિ, સીમાય સીમં અજ્ઝોત્થરતિ – ઇમેહિ એકાદસહિ આકારેહિ સીમતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૯૪. કથં **પરિસતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ**? દ્વાદસહિ આકારેહિ પરિસતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ – ચતુવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે અનાગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ, ચતુવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ. ચતુવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ. પઞ્ચવગ્ગકરણે કમ્મે...પે॰... દસવગ્ગકરણે કમ્મે... પે॰... વીસતિવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે અનાગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ. વીસતિવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો અનાહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ. વીસતિવગ્ગકરણે કમ્મે યાવતિકા ભિક્ખૂ કમ્મપત્તા તે આગતા હોન્તિ, છન્દારહાનં છન્દો આહટો હોતિ, સમ્મુખીભૂતા પટિક્કોસન્તિ – ઇમેહિ દ્વાદસહિ આકારેહિ પરિસતો કમ્માનિ વિપજ્જન્તિ.

૪૯૫. અપલોકનકમ્મં કતિ ઠાનાનિ ગચ્છતિ? ઞત્તિકમ્મં કતિ ઠાનાનિ ગચ્છતિ? ઞત્તિદુતિયકમ્મં કતિ ઠાનાનિ ગચ્છતિ? ઞત્તિચતુત્થકમ્મં કતિ ઠાનાનિ ગચ્છતિ? અપલોકનકમ્મં પઞ્ચ ઠાનાનિ ગચ્છતિ. ઞત્તિકમ્મં નવ ઠાનાનિ ગચ્છતિ. ઞત્તિદુતિયકમ્મં સત્ત ઠાનાનિ ગચ્છતિ. ઞત્તિચતુત્થકમ્મં સત્ત ઠાનાનિ ગચ્છતિ.

૪૯૬. અપલોકનકમ્મં કતમાનિ પઞ્ચ ઠાનાનિ ગચ્છતિ? ઓસારણં, નિસ્સારણં, ભણ્ડુકમ્મં, બ્રહ્મદણ્ડં, કમ્મલક્ખણઞ્ઞેવ પઞ્ચમં – અપલોકનકમ્મં ઇમાનિ પઞ્ચ ઠાનાનિ ગચ્છતિ . ઞત્તિકમ્મં કતમાનિ નવ ઠાનાનિ ગચ્છતિ? ઓસારણં, નિસ્સારણં, ઉપોસથં, પવારણં, સમ્મુતિં, દાનં, પટિગ્ગહં, પચ્ચુક્કડ્ઢનં, કમ્મલક્ખણઞ્ઞેવ નવમં – ઞત્તિકમ્મં ઇમાનિ નવ ઠાનાનિ ગચ્છતિ. ઞત્તિદુતિયકમ્મં કતમાનિ સત્ત ઠાનાનિ ગચ્છતિ? ઓસારણં, નિસ્સારણં, સમ્મુતિં, દાનં, ઉદ્ધરણં, દેસનં, કમ્મલક્ખણઞ્ઞેવ સત્તમં – ઞત્તિદુતિયકમ્મં ઇમાનિ સત્ત ઠાનાનિ ગચ્છતિ. ઞત્તિચતુત્થકમ્મં કતમાનિ સત્ત ઠાનાનિ ગચ્છતિ? ઓસારણં, નિસ્સારણં, સમ્મુતિં, દાનં, નિગ્ગહં, સમનુભાસનં, કમ્મલક્ખણઞ્ઞેવ સત્તમં – ઞત્તિચતુત્થકમ્મં ઇમાનિ સત્ત ઠાનાનિ ગચ્છતિ.

૪૯૭. ચતુવગ્ગકરણે કમ્મે ચત્તારો ભિક્ખૂ પકતત્તા કમ્મપત્તા, અવસેસા પકતત્તા છન્દારહા. યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ સો નેવ કમ્મપત્તો નાપિ છન્દારહો, અપિ ચ કમ્મારહો. પઞ્ચવગ્ગકરણે કમ્મે પઞ્ચ ભિક્ખૂ પકતત્તા કમ્મપત્તા, અવસેસા પકતત્તા છન્દારહા. યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ સો નેવ કમ્મપત્તો નાપિ છન્દારહો, અપિ ચ કમ્મારહો. દસવગ્ગકરણે કમ્મે દસ ભિક્ખૂ પકતત્તા કમ્મપત્તા, અવસેસા પકતત્તા છન્દારહા. યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ સો નેવ કમ્મપત્તો નાપિ છન્દારહો, અપિ ચ કમ્મારહો. વીસતિવગ્ગકરણે કમ્મે વીસતિ ભિક્ખૂ પકતત્તા કમ્મપત્તા, અવસેસા પકતત્તા છન્દારહા. યસ્સ સઙ્ઘો કમ્મં કરોતિ સો નેવ કમ્મપત્તો નાપિ છન્દારહો, અપિ ચ કમ્મારહો.

કમ્મવગ્ગો નિટ્ઠિતો પઠમો.

૨. અત્થવસવગ્ગો

૪૯૮. [અ॰ નિ॰ ૨.૨૦૧-૨૩૦] દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. સઙ્ઘસુટ્ઠુતાય, સઙ્ઘફાસુતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય, પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતે સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દિટ્ઠધમ્મિકાનં વેરાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં વેરાનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દિટ્ઠધમ્મિકાનં વજ્જાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં વજ્જાનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દિટ્ઠધમ્મિકાનં ભયાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં ભયાનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દિટ્ઠધમ્મિકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. ગિહીનં અનુકમ્પાય, પાપિચ્છાનં પક્ખુપચ્છેદાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. અપ્પસન્નાનં પસાદાય, પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં. સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા, વિનયાનુગ્ગહાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં સિક્ખાપદં પઞ્ઞત્તં.

અત્થવસવગ્ગો નિટ્ઠિતો દુતિયો.

૩. પઞ્ઞત્તવગ્ગો

૪૯૯. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં પાતિમોક્ખં પઞ્ઞત્તં…પે॰… પાતિમોક્ખુદ્દેસો પઞ્ઞત્તો… પાતિમોક્ખટ્ઠપનં પઞ્ઞત્તં… પવારણા પઞ્ઞત્તા… પવારણાઠપનં પઞ્ઞત્તં… તજ્જનીયકમ્મં પઞ્ઞત્તં… નિયસ્સકમ્મં પઞ્ઞત્તં… પબ્બાજનીયકમ્મં પઞ્ઞત્તં… પટિસારણીયકમ્મં પઞ્ઞત્તં… ઉક્ખેપનીયકમ્મં પઞ્ઞત્તં… પરિવાસદાનં પઞ્ઞત્તં… મૂલાયપટિકસ્સના પઞ્ઞત્તા… માનત્તદાનં પઞ્ઞત્તં… અબ્ભાનં પઞ્ઞત્તં… ઓસારણીયં પઞ્ઞત્તં… નિસ્સારણીયં પઞ્ઞત્તં… ઉપસમ્પદં પઞ્ઞત્તં… અપલોકનકમ્મં પઞ્ઞત્તં… ઞત્તિકમ્મં પઞ્ઞત્તં… ઞત્તિદુતિયકમ્મં પઞ્ઞત્તં… ઞત્તિચતુત્થકમ્મં પઞ્ઞત્તં…પે॰….

પઞ્ઞત્તવગ્ગો નિટ્ઠિતો તતિયો.

૪. અપઞ્ઞત્તે પઞ્ઞત્તવગ્ગો

૫૦૦. …પે॰… અપઞ્ઞત્તે પઞ્ઞત્તં, પઞ્ઞત્તે અનુપઞ્ઞત્તં…પે॰… સમ્મુખાવિનયો પઞ્ઞત્તો…પે॰… સતિવિનયો પઞ્ઞત્તો…પે॰… અમૂળ્હવિનયો પઞ્ઞત્તો…પે॰… પટિઞ્ઞાતકરણં પઞ્ઞત્તં…પે॰… યેભુય્યસિકા પઞ્ઞત્તા…પે॰… તસ્સપાપિયસિકા પઞ્ઞત્તા…પે॰… તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો સઙ્ઘસુટ્ઠુતાય, સઙ્ઘફાસુતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો.

દુમ્મઙ્કૂનં પુગ્ગલાનં નિગ્ગહાય, પેસલાનં ભિક્ખૂનં ફાસુવિહારાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દિટ્ઠધમ્મિકાનં આસવાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં આસવાનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દિટ્ઠધમ્મિકાનં વેરાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં વેરાનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દિટ્ઠધમ્મિકાનં વજ્જાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં વજ્જાનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દિટ્ઠધમ્મિકાનં ભયાનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં ભયાનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દિટ્ઠધમ્મિકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સંવરાય, સમ્પરાયિકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં પટિઘાતાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. ગિહીનં અનુકમ્પાય, પાપિચ્છાનં પક્ખુપચ્છેદાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. અપ્પસન્નાનં પસાદાય, પસન્નાનં ભિય્યોભાવાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો. સદ્ધમ્મટ્ઠિતિયા, વિનયાનુગ્ગહાય – ઇમે દ્વે અત્થવસે પટિચ્ચ તથાગતેન સાવકાનં તિણવત્થારકો પઞ્ઞત્તો.

અપઞ્ઞત્તે પઞ્ઞત્તવગ્ગો નિટ્ઠિતો ચતુત્થો.

૫. નવસઙ્ગહવગ્ગો

૫૦૧. નવસઙ્ગહા – વત્થુસઙ્ગહો, વિપત્તિસઙ્ગહો આપત્તિસઙ્ગહો, નિદાનસઙ્ગહો, પુગ્ગલસઙ્ગહો, ખન્ધસઙ્ગહો, સમુટ્ઠાનસઙ્ગહો, અધિકરણસઙ્ગહો, સમથસઙ્ગહોતિ.

અધિકરણે સમુપ્પન્ને સચે ઉભો અત્થપચ્ચત્થિકા આગચ્છન્તિ ઉભિન્નમ્પિ વત્થુ આરોચાપેતબ્બં. ઉભિન્નમ્પિ વત્થુ આરોચાપેત્વા ઉભિન્નમ્પિ પટિઞ્ઞા સોતબ્બા. ઉભિન્નમ્પિ પટિઞ્ઞં સુત્વા ઉભોપિ વત્તબ્બા – ‘‘અમ્હાકં ઇમસ્મિં અધિકરણે વૂપસમિતે [વૂપસમેપિ (ક॰)] ઉભોપિ તુટ્ઠા ભવિસ્સથા’’તિ. સચે આહંસુ – ‘‘ઉભોપિ તુટ્ઠા ભવિસ્સામા’’તિ, સઙ્ઘેન તં અધિકરણં સમ્પટિચ્છિતબ્બં. સચે અલજ્જુસ્સન્ના હોતિ, પરિસા ઉબ્બાહિકાય વૂપસમેતબ્બં. સચે બાલુસ્સન્ના હોતિ, પરિસા વિનયધરો પરિયેસિતબ્બો યેન ધમ્મેન યેન વિનયેન યેન સત્થુસાસનેન તં અધિકરણં વૂપસમ્મતિ. તથા તં અધિકરણં વૂપસમેતબ્બં.

વત્થુ જાનિતબ્બં, ગોત્તં જાનિતબ્બં, નામં જાનિતબ્બં, આપત્તિ જાનિતબ્બા.

મેથુનધમ્મોતિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – પારાજિકન્તિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

અદિન્નાદાનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – પારાજિકન્તિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

મનુસ્સવિગ્ગહોતિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – પારાજિકન્તિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

ઉત્તરિમનુસ્સધમ્મોતિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – પારાજિકન્તિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

સુક્કવિસ્સટ્ઠીતિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

કાયસંસગ્ગોતિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

દુટ્ઠુલ્લવાચાતિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

અત્તકામન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

સઞ્ચરિત્તન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

સઞ્ઞાચિકાય કુટિં કારાપનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

મહલ્લકં વિહારં કારાપનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

ભિક્ખું અમૂલકેન પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

ભિક્ખું અઞ્ઞભાગિયસ્સ અધિકરણસ્સ કિઞ્ચિ દેસં લેસમત્તં ઉપાદાય પારાજિકેન ધમ્મેન અનુદ્ધંસનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

સઙ્ઘભેદકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

ભેદકાનુવત્તકાનં ભિક્ખૂનં યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

દુબ્બચસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ.

કુલદૂસકસ્સ ભિક્ખુનો યાવતતિયં સમનુભાસનાય ન પટિનિસ્સજ્જનન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – સઙ્ઘાદિસેસોતિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચ…પે॰….

અનાદરિયં પટિચ્ચ ઉદકે ઉચ્ચારં વા પસ્સાવં વા ખેળં વા કરણન્તિ વત્થુ ચેવ ગોત્તઞ્ચ – દુક્કટન્તિ નામઞ્ચેવ આપત્તિ ચાતિ.

નવસઙ્ગહવગ્ગો નિટ્ઠિતો પઞ્ચમો.

તસ્સુદ્દાનં –

અપલોકનં ઞત્તિ ચ, દુતિયં ચતુત્થેન ચ;

વત્થુ ञत्ति અનુસ્સાવનં, સીમા પરિસમેવ ચ.

સમ્મુખા પટિપુચ્છા ચ, પટિञ્ञા વિનયારહો;
વત્થુ સઙ્ઘપુગ્ગલઞ્ચ, ञत्तिं ન પચ્છા ञत्ति ચ.

વત્થું સઙ્ઘપુગ્ગલઞ્ચ, સાવનં અકાલેન ચ;
અતિખુદ્દકા મહન્તા ચ, ખણ્ડચ્છાયા નિમિત્તકા.

બહિનદી સમુદ્દે ચ, જાતસ્સરે ચ ભિન્દતિ;
અજ્ઝોત્થરતિ સીમાય, ચતુ પઞ્ચ ચ વગ્ગિકા.

દસ વીસતિવગ્ગા ચ, અનાહટા ચ આહટા;
કમ્મપત્તા છન્દારહા, કમ્મારહા ચ પુગ્ગલા.

અપલોકનં પઞ્ચટ્ઠાનં, ञत्ति ચ નવઠાનિકા;
ञत्ति દુતિયં સત્તટ્ઠાનં, ચતુત્થા સત્તઠાનિકા.

સુદ્ધ ફાસુ ચ દુમ્મઙ્કૂ, પેસલા ચાપિ આસવા;
વેરવજ્જભયઞ્ચેવ, અકુસલં ગિહીનઞ્ચ.

પાપિચ્છા અપ્પસન્નાનં, પસન્ના ધમ્મટ્ઠપના;
વિનયાનુગ્ગહા ચેવ, પાતિમોક્ખુદ્દેસેન ચ.

પાતિમોક્ખઞ્ચ ઠપના, પવારણઞ્ચ ઠપનં;
તજ્જનીયા નિયસ્સઞ્ચ, પબ્બાજનીય પટિસારણી;

ઉક્ખેપન પરિવાસં, મૂલમાનત્તઅબ્ભાનં;
ઓસારણં નિસ્સારણં, તથેવ ઉપસમ્પદા.

અપલોકનञत्ति ચ, દુતિયઞ્ચ ચતુત્થકં;
અપञ्ञत्तेनुपञ्ञत्तं, સમ્મુખાવિનયો સતિ.

અમૂળ્હપટિયેભુય્ય, પાપિય તિણવત્થારકં;
વત્થુ વિપત્તિ આપત્તિ, નિદાનં પુગ્ગલેન ચ.

ખન્ધા ચેવ સમુટ્ઠાના, અધિકરણમેવ ચ;
સમથા સઙ્ગહા ચેવ, નામઆપત્તિકા તથાતિ.

પરિવારો નિટ્ઠિતો.

પરિવારપાળિ નિષ્ઠિતા.